

SERXWEBÛN

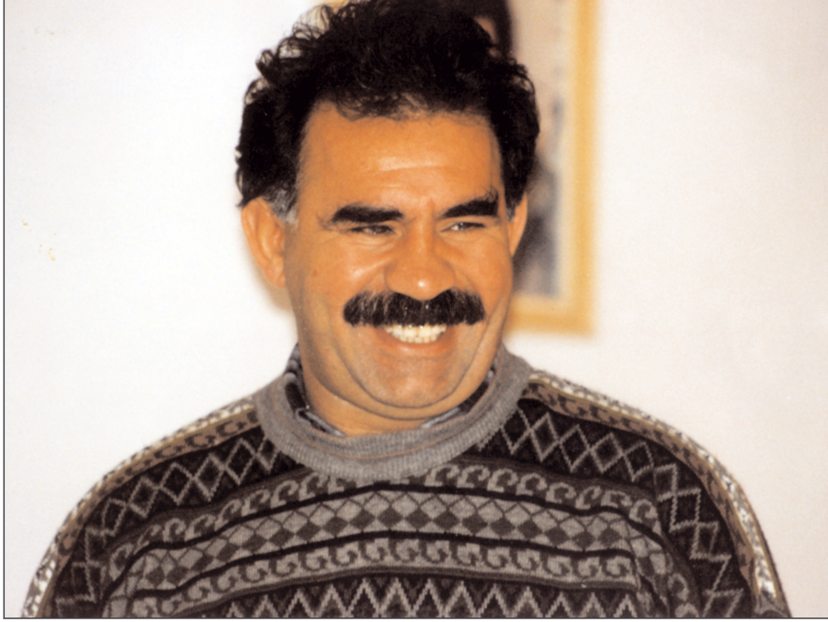
JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 26 / Hejmar: 305 / Gulan 2007

Tüm çabam toplumsal barış içindir

RÊBER APO DEĞERLENDİRİYOR

KÜRDİSTAN'DA RESMİ İDEOLOJİ

Resmi ideoloji varolan devlet iktidarının toplumda geçerli kıldığı statükoyu savunma, meşrulaştırma aracıdır; devlet iktidarının tek taraflı kendini onaylatmak, sürdürmek için zihniyet yaratımı ve uygulamasıdır. Örneklendirirsek, Sümerlerde mitoloji, Greklerde felsefe, modern Avrupa'da bilim, ortaçağ dünyasında din esasta ideolojik araç olarak işlev görürler. Uygulanmaları (ibadet ve ritüel olarak) tali düzeyde bir işlevdir. Ana zihniyet kalıpları olması belirleyicidir.

Resmi ideolojilerin Kürdistan'daki temel ideası Kürt denen olgunun pek olmadığı, olsa bile önemli olmadığı, önemli olsa da açığa vurulmasının çok tehlikeli olduğu biçiminde bir savlar zinciri oluşturur. Bunun için bin dereden sular getirilir. Kimisi buz gibi, kimisi kaynar su gibi başa dökülür. Yürürlükteki iktidar ve onunla ilgili her şey kabul ve onay görünceye kadar bu işlev ısrarla sürdürülür. Bu işlevin altındaki temel gerekçe ise, Kürdistan'ın çoktan fethedildiği ve Kürtlerin de bununla birlikte teslim olduğu biçimindedir. İşin tuhafı, Kürtler bu ideaların hiç farkında değildir. Bir Türk, Arap ve Fars iktidar sahibi kendi bünyesindeki Kürt ve Kürdistan'ı hangi anlı şanlı savaşlarla fethettiğini gayet iyi anlatabilir. Hatta bu fetihlerin kahramanlık öykülerini de anlatmaktan zevk alır. Kürt ise –eğer varolduğunu iddia edecek yüzü ve yüreği varsa– bu hikayeleri aval aval dinleyebilir. Fethedilenin ne, kim olduğunu sorgulayabilecek pek az yetenek gösterir. Toplumsal zihniyet ve bağlantısı olarak ahlakın bittiği yerdir mevcut konumu.

Resmi ideolojiler yüzyıllardan beri farklı biçimler altında günümüze kadar uzanırlar. Hem de bir zincirin halkaları gibi. Kopukluk tanımazlar. Örneklendirirsek, Araplar zaten islamın fetihleri gibi ellerinde bir tanrı belgesi olduğunu en temel kanıt olarak ileri sürerler. "Fethettik, o halde bizimdir." Tanrı adına fethetmekten daha büyük hak mı olur? İdea budur ve halen çok güçlü ileri sürülür. Farslar biraz daha ileri giderek, Kürtleri bir kademe aşağı akrabaları olarak görüp her şeylerine çoktan sahip olduklarından, onların da bunu çoktan onayladıklarından emindirler. Öyle uzun boylu gerekçe sıralamayı gereksiz bulurlar. Büyük devlet ideolojileri ve iktidarları karşısında Kürtlük de bir idea mı olabilir der gibidirler. Türkler aynı fetih senaryolarını ileri sürerler. Anadolu'nun bir parçası olarak binyıl önceden fethettiklerini hiç sorgulamaksızın ileri sürerler. Sanki fethetmek mutlak hak doğururmuş gibi bir ideanın yanılmazlığından emin konuşurlar.

Resmi ideolojiler formüle ettiğimiz hususları o kadar açık söylemezler, ama özde idealar bunlardır. Gerisi atasözü haline getirilen *"alavere dalavere, Kürt Mehmet nöbete," "Kürt ne bilir bayramı, hor hor içer ayranı"* tekerlemesidir. Resmi ideolojiler bu temel idealarını uzun tarih, ekonomi, siyaset, edebiyat, hukuk, diğer sanatlar, askerlik, hatta din ve ahlakın bilimi olarak resmi okullarda vermeyi temel görevden sayarlar. Böylece toplumsal meşruiyetin sağlandığına inanırlar. İdeoloji burada katliamdan daha tehlikeli bir işlev içinde olmaya çalışmaktadır. Bir toplumun halkının zayıf düşürülmüşlüğünden veya yenilmişliğinden yararlanıp kendisini yadsımak sadece hak ihlali olmayıp, özünde tüm dinsel, felsefi ve bilimsel gerçeklerin hilafına inkar etmektir. Bundan daha tehlikeli bir toplumsal bir sorun olamaz. İnkar eden yok edebilir de.

Kürdistan üzerinde etkili resmi ideolojinin biraz daha somut biçimlenişini göz önüne getirdiğimizde, dincilikle milliyetçilik egemen olmaktadır. Kürdistan'ın dört parçasında islam bir devlet ideolojisi olarak işlev görmektedir. Her ne kadar laiklik tartışmaları yapılıyorsa da, tümünde islamın siyasal bir rol oynadığı, bireyle allah arasında –özünde bireyle devlet, iktidar arasında– bir ilişkinin aldatmaca olduğu iyi bilinmelidir.

Kürdistan'da ideoloji ve politikanın geçerli olan resmi biçimlerinde bu işlevleri sürekli göz önünde bulundurmak gerekir. Aksi halde Kürt olgusunu çözmek, Kürt sorununa çözüm aramak zor değilse bile, ancak daha karanlık ve yumak olmuş biçimlere taşır. Tarih taslağımızda zorun ve iktidarların kısa bir gelişimi verilmeye çalışılmıştı. Bu verilerce belirlenen güncel iktidarları çözümlediğimizde, yürürlükteki tüm rejimler sadece kaba bir fetih hakkı fetişizmine –fetih tapıncı, bununla her şeyi izah etmek, öyle sanmak– dayanarak varlıklarını tanımlamakta ve savunmaktadır. İşin özünde bir zamanlarda atalarından bazıları Kürt ve Kürdistan denilen olguları zorla, savaş yoluyla ele geçirmişler. O günlerden beri atalarından devrede devrede, günümüzde kendilerine kadar bu hak ulaşmış oluyor. Savaşın, zorun tüm hakların biricik kaynağı olduğunu, yani fetih hakkının kutsal olup tüm hakları bahşettiğini bazıları inanç olarak benimseyebilir. Ama sosyolojik olarak bu sadece çıplak zorun, savaşın, iktidarın yegane kaynağı olarak yorumlandığını kanıtlar.

**** Bu yazı Rêber Apo'nun***
"Bir Halkı Savunmak" kitabından alınmıştır.

İçindekiler

Tüm çabam toplumsal barış içindir

“Savunmamda yazdım, çok tehlikeli bir süreçteyiz. Artık gelişecek savaş sadece Kürtler ve devlet arasında olmaz, toplumsal bir savaş gelişir. Özellikle vurguluyorum toplumsal savaş gelişir! Ben buna engel olmaya çalışıyorum. Bu tehlikeye işaret edince, bana ‘Apo savaş istiyor’ diyorlar. Öyle değil. PKK’nin kendi özgür önderlikleri var, bu kararı onlar alacaklar. Savaşırlar mı barışırlar mı, ölçerler biçerler, kararlarını kendileri verirler. Cephede savaşan PKK’dir, PKK de dağdadır, özgürlük mücadelesini orada sürdürüyor. Ben ise burada dört duvar arasındayım. Savaş kararı verme pozisyonum olamaz.” (2’de)

Abdullah Öcalan

Tüm çabam toplumsal barış içindir

"Bana verilen bu hücre cezaları benden intikam almaya dönüktür. Türkiye'nin, Kürt sorununun bu noktaya gelmesinden bunlar sorumludur. Çok sıkışmış durumdadırlar ve bana yöneliyorlar. Bu hücre cezası da gelen askeri heyetten bağımsız değildir. Adeta bir günah keçisi arıyorlar ve beni günah keçisi gibi sunuyorlar. Beni bir cani, bir öcü gibi topluma gösterip, tüm sorumluluğu bana yıkmaya, kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. Halbuki bütün bu politikalardan, bu statükodan bunlar sorumludur"

Kürt halkının üzerine gidilirse çatışmalar artar

Yaptığımız görüşmelerdeki iki cümle nedeniyle hücre cezası verildi. İnfaz hakimliği, ağır ceza mahkemesine itirazda bulundum, bilgi vermeleri gerekiyordu.

Ceza bana tebliğ edildi. 8 gündür uygulanıyor, 8 gündür tecritteyim. 12 gün daha sürecek. Ben itirazları yaptım. Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne 125 sayfalık bir savunma yazdım.

Hücre cezası verilmesi yasal olarak avukatlarla görüşmemize engel değil. Aileyle görüşme yapılamıyor. Bu cezanın gerekçesi ise önceki hücre cezalarında olduğu gibi, örgüt üyelerinin eğitimini yaptırmak, propaganda yapmak maddesi ve ayrıca savaş kararı vermek, ordu, AKP ve turistik tesisleri hedef göstermek... Ama alakası yok. Yaptığımız bütün görüşmeler kayda alınıyor. Benim görüşlerim merak edildiği için bunlar yetkili makamlarca da inceleniyordur. Dün askeri bir heyet de gelmişti. Cezaevi içinde birtakım incelemeler yaptılar, bir çeşit teftiş yaptılar galiba. Daha önce de zaman zaman böyle askeri heyetler geldi. İlginçtir, hep bu tür heyetler geldikten sonraki gün siz geliyordunuz. Ben bir bağlantı kuramadım.

Gelen heyet hiçbir şekilde benimle görüşmedi. Ama İmralı görüşleri onlar için önemli, hangi noktada olduğumu merak ediyor olabilirler. Söylediğim gibi, ben hiçbir zaman öyle savaş kararı vermedim, vermem de. Hazırlamış olduğum 125 sayfalık savunmayı mutlaka alın. Bu savunmalarım kitap haline getirilebilir. Bir nüshasını bana da getirirsiniz.

8 gündür tecritteyim. Radyo ve kitaplarım her zamanki gibi alındı. Gazete, kitap, radyo hiçbir şey verilmiyor. Beyaz duvarlara bakmaktan başka bir şey yok. Gelişmeleri izleyemiyorum. Söylediğim gibi bu savunmayı mutlaka alın, hayatidir.

Bu savunmada, son 14 yıllık, 1993'ten, Özal döneminden beri, yani devletin benimle ilişkiye geçtiği tarihten bugüne olan süreci özetledim. Barış, demokratik çözüm çabalarımızı, PKK'ye yönelik tasfiye girişimlerini belirttim. Bu tasfiye çabalarının çözüm olmadığını ve olamayacağını geçmiş deneyimleri belirterek anlattım.

Hücre cezası hukuki değil idari ve siyasi baskıdır

18 Mayıs yaklaşıyor, ***Haki Karer*** yoldaşın şehadetinin 30. yılı oluyor. Ben Elazığ'daydım. O zamanlar Beş Parçacılar vardı. KUK da o sıralar ortaya çıktı. Hatta o zaman Malatya, Elazığ, Diyarbakır, Mardin'den aşağıya doğru bir hat çizmişler ve 'PKK bunun doğusuna geçemez' diye bir iddiaları vardı. Bu tasfiye sürecinden sonra, Sarı Baran, Selim Çürükkaya, Süleymanlar ve Şemdin Sakık'la bu tasfiye çabalarını gördük. Bunlar çok tahribat yarattılar. Birçok insanın ölümüne sebep oldular. Kuşkuculuğun gelişmesine neden oldular. Harekete çok zarar verdiler. En son, 2003 dönemindeki tasfiye süreci yaşandı. Osman, Nizamettin onlar hareketi tasfiyeye götürüyorlardı. O dönem yüzlerce kişinin ayrılmasına neden oldular.

Hareket o dönem çok tehlikeli bir süreçten geçti. Bunu şimdi daha iyi anlıyorum. ABD'nin planı da bu yöndeydi. Türkiye'den bir af yasası çıkarması istendi. Bu konuda tam uzlaşamadılar. Sonuçta çıkan yasa pişmanlık yasası gibi bir şey oldu. Talabani de o süreçte onlara kucak açtı. Buna paralel olarak Türkiye'de de Sertaç Bucak, Şerafettin Elçi onlar bunun Türkiye ayağını oluşturmak için parti kurdular. Leyla onları da bu çerçevede ön plana çıkarmaya çalıştılar. Bugün de YNK, yine bin kişi gelsin siyaset yapsın gibi bir çağrı yapmış şeklinde bir haber vardı. Sonradan bu haberin doğru olmadığı basına yansıdı.

İşte 2003-2004'de bu şekilde hareket tasfiye edilecekti. Osman alçağı ve diğerlerine bazı imkanlar sunuldu. Onlar da bu plana geldiler. Hatta benim de bu çizgiye geleceğimi düşündüler. Ama ben duruşumla bu planların bozulmasına neden oldum. Zaten bundan sonradır ki hücre cezaları gündeme gelmeye başladı. Hücre cezası uygulamaları hukuki değildir, idari ve siyasi baskıdır. Ben bu uygulamalarla cezalandırılmış oluyorum. Şimdiki hücre cezasının da asıl gerekçesi budur. Yoksa benim savaş değil, barış istediğimi, 14 yıldır barış için çabaladığımı herkes bilir. Her fırsatta bunu ifade ettim. Bütün savunmalarımda demokratik barışçıl bir çözüm için yön gösterici olmaya çalış-

tım. 'Apo savaş istiyor' diyorlar. Hayır, ben savaş istemiyorum, savaş narası falan atmıyorum. Muhtemel tehlikeye dikkat çekiyorum.

Toplumsal savaş gelişir

Savunmamda yazdım, çok tehlikeli bir süreçteyiz. Artık gelişecek savaş sadece Kürtler ve devlet arasında olmaz, toplumsal bir savaş gelişir. Özellikle vurguluyorum toplumsal savaş gelişir! Ben buna engel olmaya çalışıyorum. Bu tehlikeye işaret edince, bana 'Apo savaş istiyor' diyorlar. Öyle değil. PKK'nin kendi özgür önderlikleri var, bu kararı onlar alacaklar. Savaşırlar mı barışırlar mı, ölçerler biçerler, kararlarını kendileri verirler. Cephede savaşan PKK'dir, PKK de dağdadır, özgürlük mücadelesini orada sürdürüyor. Ben ise burada dört duvar arasındayım. Savaş kararı verme pozisyonum olamaz.

Savunmamda şunları da yazdım: 1993'te, Özal döneminde başlayan diyalog sürecini bugüne kadar getirdim. Özal'la başladı, sonra Erbakan'la devam etti. Buradayken Ecevit'in özel temsilcisiyle görüştüm. İmralı'ya geldikten sonra başlattığım, savunmalarımla daha da yetkinleştirdiğim barış süreci biliniyor. Fakat bütün bunlardan bir sonuç alınamadı. Bu barış sürecine, az önce bahsettiğim tasfiye girişimleriyle karşılık verildi. Fakat nihayet bu tasfiyeden de bir sonuç elde edilemeyeceği, Kürt halkının tasfiyeyi kabul edemeyeceği, benim çizgimi sonuna kadar destekleyecekleri anlaşılınca, benimle tekrar bir diyalog süreci başlatılmak istendi. Hem sivil toplum örgütlerinin, hem aydınların, hem halkların hem de devletten bir kesimin barış talepleri olduğu bana bildirildi. Son süreçte DTP üzerinden yapılan görüşmelerde de bu tür taleplerin olduğunu siz bana bildirdiniz. Bunun üzerine ben de bir kez daha PKK'den ateşkes kararı almalarını rica ettim. Bütün bu çabalarım ortadayken, nasıl Öcalan savaş istiyor denilebilir! Bu son Newroz da devlet içindeki savaş yanlılarını bir ayaklanma olur mu diye ürküttü.

> "Çok tehlikeli bir süreçteyiz. Gelişecek savaş sadece Kürtler ve devlet arasında olmaz, toplumsal bir savaş gelişir. Özellikle vurguluyorum toplumsal savaş gelişir! Buna engel olmaya çalışıyorum. Bu tehlikeye işaret edince, 'Apo savaş istiyor' diyorlar. Öyle değil. PKK'nin kendi özgür önderlikleri var, bu kararı onlar alacaklar. Savaşırlar mı barışırlar mı, kararlarını kendileri verirler. Cephede savaşan PKK'dir, PKK de dağdadır, özgürlük mücadelesini orada sürdürüyor"

Halkın gündeminde benim sağlık durumum vardı. Devlet yetkilileri sağlık sorunumun bile Newroz'da provakasyon yaratmak amaçlı ortaya atıldığını iddia ettiler. Ama Kürt halkı her yerde Newroz'u kitlesel ve sağduyulu olarak kutladı. Newrozlar aşağı yukarı geçmiş yıllarda kutlandığı gibi geçti. Bağımsız heyet talebi buralarda da dillendirildi.

Söylediğim gibi, devletin içerisinde bir kesim diyalogtan yanayken, kirli savaş, özel savaş yanlılarının olduğu da açık. Aralarında bir çatışma ve gerginlik var.

Taraflar CHP AKP kutuplarında bir araya gelirler

Cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunun yapıldığı günün gecesi, genelkurmay başkanlığınca bir muhtıra yayınlanmış. Bu muhtıra laiklik eksenli, cumhurbaşkanlığı seçimine yönelik bir muhtıraydı. Oluşan gerginlik sonucunda erken seçim kararı da alabilirler. Bu konuda bir paket hazırlama çalışmaları sürüyor sanırım. Bu arada, barajın indirilmesi pakete konulmamış herhalde.

Herhalde artık taraflar CHP ve AKP kutuplarında bir araya gelirler. Ulusalcılar, kızıl elmacılar CHP cephesinde bir araya gelebilirler. Muhtemelen seçim ittifak pazarlıkları başlar. DTP ne yapıyor, seçime hazırlıklı mı? Daha öncede belirtmiştim, bağımsız adaylar mı belirlerler, ittifak mı yaparlar, bunu en iyi şekilde değerlendirip karar verirler. Bu konuda daha önce de örnekler vermiştim; İspanya, İtalya örnekleri incelenebilir demiştim. Şimdi de gerçek solcular, demokratlar, yurtseverler bir araya gelebilir. Bu fırsat değerlendirilebilir. Hatta dürüstçe yaklaşılacaksa, DYP'yle, AKP'yle de ittifaka gidilebilir. Bu süreç 1946-50 arası sürece çok benziyor. O dönemde DP listelerinde solcular da yer almıştı. Fakat o süreç tamamlanamadı. Gerçek demokrasiye geçilemedi.

ABD açıkça desteklemezse darbe olmaz. AKP, büyük bir destekle iktidara geldi. Değişim yapacağı beklentisini de yarattı. Fakat bir yandan da devlet yönetimini islami bir temelde şekillendirmeye çalıştı. Nakşibendi geleneği önceleri bize karşı desteklendi. Sonraları AKP nakşi kadrolarını devletin bütün kademelerine yerleştirdi. AKP cumhurbaşkanlığı konusunda devleti, genelkurmayı uyutabileceğini düşündü, ama yanıldı. Bu çabaları muhtırayla sonuçlandı.

Geniş bir anayasa değişikliği yapılacağına, 1982 anayasasını tamamen değiştirip tam demokratik bir sivil anayasa yapalım diye görüş bildirenler de var. Bizim de önerimiz aslında demokratik bir cumhuriyettir. Demokrasi cumhuriyetle çelişmez, cumhuriyet demokrasinin devlet biçimidir. Demokrasi olmadan cumhuriyet ne sorunlarını çözebilir ne de devamlılık arz eder. M. Kemal'in de asıl düşüncesi buydu, demokratik bir cumhuriyetti. Ama o zamanki koşullar nedeniyle bu düşüncelerini hayata geçiremedi. Şimdi kendilerini kemalist olarak değerlendirenlerin M. Kemal ile hiçbir alakası yoktur. M. Kemal, Kürtleri bir unsur olarak kabul etmiştir. Kürtler ile ittifak yaparak işgalcileri kovmuştur. Kürt isyanları ve İngilizlerin bölgedeki emelleri, M. Kemal'in kafasındaki planları ertelemesine neden olmuştur. M. Kemal'in o zamanlar muhtariyet dediği şey aslında bir tür demokratik özerkliktir.

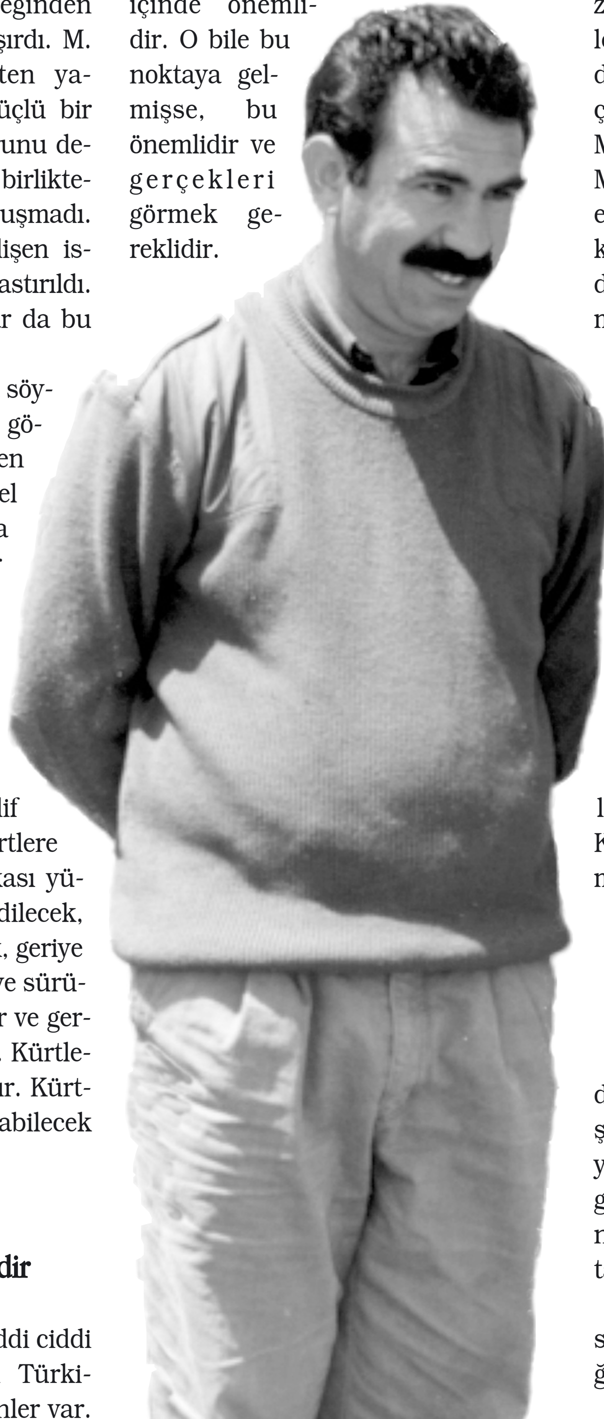
O zamanki koşulları iyi değerlen-

dirmek gerekir. Cumhuriyet henüz çok gençti, yeni kurulmuştu ve parçalanma, bölünme paranoyası çok büyüktü. Hilafetin, saltanatın, Vahdettin'in geri gelme tehlikesi vardı. Musul-Kerkük meselesi vardı. Bu süreçte Kürt isyanları patlak verince, M. Kemal cumhuriyeti ayakta tutma telaşına kapıldı. Cumhuriyetin ayakta kalması için Musul ve Kerkük bile feda edildi. Biliyorsunuz onlar da Misak-ı Milli sınırlarına dahildi. Misak-ı Milli önemlidir. Savaştan yeni çıkmış cumhuriyet bir savaşı daha göze alamadı. M. Kemal Kürtlerin yine kendisiyle birlikte hareket edeceğinden emin olsa, yedi düvelle savaşırdı. M. Kemal Kürtlerle birliktelikten yanaydı. Kürtlerin o dönem güçlü bir önderlikleri olmadığı için, sorunu demokratik diyalog kanallarıyla birliktelik temelinde çözme imkanı oluşmadı. Bu diyalog eksikliğinden gelişen isyanlar da sert bir şekilde bastırıldı. M. Kemal'e yönelik önyargılar da bu nedenledir.

Bugün ise gelinen noktada söylediğim gibi, artık gerçekleri görüp demokratik bir çözümden yana olanlar olduğu gibi, özel savaş yanlıları da var. Orduda böyle çözümden yana olanlar olduğu gibi, özel savaş yanlıları da vardır. Bugün, zamanında Ermeni ve Rumlara uygulanan politikaların Kürtlere uygulanmasını isteyenler var. Açık açık Kürtlerin güneye sürülmesini teklif edenler var. Bunlara göre Kürtlere karşı büyük bir imha politikası yürütülecek; bir kısmı yok edilecek, asimile olanlar asimile olacak, geriye kalan büyük kitleler de güneye sürülecek. Bu korkunç bir plandır ve gerçekleşmesi mümkün değildir. Kürtlerin durumu, konumu farklıdır. Kürtler artık kendilerini savunabilecek bir pozisyondadırlar.

Laiklik kaygısıyla yaratılan gerginlik sunidir

Bu felaket senaryosunu ciddi ciddi bir çözüm seçeneği olarak Türkiye'nin önüne getirmek isteyenler var. Ama bunun yanında Evren gibi bizimle yıllarca savaşmış, ama artık savaşın çözüm getirmeyeceğini anlamış olanlar da var. Gazetelerde benim Evren'e dahi diyerek övdüğüm yazıyordu. Bu doğru değildir. Benim kastettiğim şuydu: Askeri anlamda çok deneyimlidir, bizimle 30 yıl savaşmıştır. Kürt sorununda birinci dereceden taraf olduğu için, bu sorunun gelişimini ve geldiği noktayı iyi bilir, tehlikeyi de görmüştür. Evren böyle düşünüyorsa, askeriye içinde onun gibi düşünen bir kesim mutlaka vardır. Evren askeriye içinde önemlidir. O bile bu noktaya gelmişse, bu önemlidir ve gerçekleri görmek gereklidir.

Mümtazer Türköne ile Radikal'de yapılan bir röportajını okudum. Orada şunu diyordu: Savaş yanlıları o kadar korkunç yapılanmışlar ki, Evren bile açıklamalarını yaptıktan sonra korkup sindi. Biliyorsunuz M. Türköne de eski bir milliyetçidir. Fakat şimdi benim de katıldığım görüşleri var. Geçmişte de Erbakan, hükümeti zamanında bizimle diyaloga girdikten sonra tasfiye edildi. Öncesinde de Özal açılım yapmak istediğinde, şaibeli bir şekilde hayatını kaybetti. Yine emekli bir askerin gazetede bir yazısını okumuştum. O da zamanında en şiddet yanlısı askerlerdendi, bizimle en çok savaşanlardandı. O da artık silahla sorunun çözülemeyeceğini ifade ediyordu. MİT müsteşarının açıklaması vardı. Mevcut katı ulus devlet anlayışının esnetilmesi gerekir diyordu. Yine eski MİT'çi Cevat Öneş bu düşünceleri daha da detaylı bir şekilde ifade etmişti. Bu düşüncelerin çoğuna ben de katılıyorum. Yine Mehmet Ağar'ın da açıklamaları ortada. Onun da gerçekçi bir noktaya geldiği görülüyor. Hatta Benelüx modelinden söz ediyordu galiba. Görüldüğü gibi devletin içerisinde Kürt sorunu konusunda açık bir ikilem var. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de bu tıkanma görüldü. Laiklik kaygısı nedeniyle yaratılan gerginlik de biraz sunidir. Asıl mesele Kürt sorununa yaklaşım biçimidir. Özel savaş yanlılarının asıl kaygılandığı AKP'nin Kürt sorunu konusunda reform yapma ihtimalidir.

Türkiye'nin Güney'e girmesi felaketini getirir

Bir aylık çatışma bilançosu basında yer aldı. Bu süreçte 62 çatışma yaşanmış. 119 asker, 22 gerillanın hayatını kaybettiği söyleniyor. Her bölgede operasyonlar devam ediyor. Şırnak'ta sızmaları engellemeye dönük tampon bölge oluşturuluyormuş.

KKK yaptığı açıklamada, bundan sonra tek muhatabın benim olduğumu belirtiyor.

ABD ve Güneyli güçler de felaket

olacağını söylüyorlar değil mi? KKK konusunda daha önce KCK'nin daha uygun olacağını belirtmiştim. Daha önce KCK sistemini açmıştım. Üçlü bir yapı öngörmüştüm. Savunmamda bunları detaylı bir biçimde anlattım. Bu sistem cumhuriyete karşıt değildir, aksine cumhuriyeti bu çıkmazdan çıkaracak bir reçete olabilir.

Financial Times gazetesinde yer alan bir yazıda da Türkiye'nin K. Irak'a girmesi halinde, İsrail'in Lübnan'da uğradığı yenilgiye benzer bir stratejik yenilgiye uğrayacağı belirtiliyor. Bu, kesin böyledir. Türkiye'yi felakete götürür. ABD bile böyle düşünüyor.

DTP eşbaşkanları ve Sırrı Sakık Talabani ve heyetiyle bir görüşme gerçekleştirmiş sanırım. Ayrıntılar yansımadı, ama Kürt sorununun karşılıklı dialogla çözülmesi gerektiği ifade edilmiş.

Doğru, olması gereken de budur. Demokratik dialogun önemini daha önceleri defalarca vurguladım.

DTP'ye yönelik baskılar devam ediyor. Gündem gazetesi sürekli kapatılıyor. Belediye başkanlarının Roj TV'ye yazdıkları mektup nedeniyle açılan davada mütalaa verilmiş. Yine bağımsız bir sağlık heyeti talep ettikleri için bütün belediye başkanları hakkında yeni davaların açıldığını duydum. Baskılar devam ediyor.

Türkiye'nin Avrupa ile anlaşması sonucu PKK gözden çıkarılmıştır

İkinci bir heyet gelerek saç tellerimden yeni örnekler aldı.

Hala Türkiye'deki cezaevleri ve Avrupa'da bu konuda açlık grevleri yapılıyor. Avrupa'da Remzi Kartal'ın da içinde yer aldığı bir grubun süresiz açlık grevine başladığını duydum. Hepsini sevgiyle selamlıyorum. Açlık grevindeki arkadaşlar için şunu söylüyorum: Kesinlikle hayatlarını tehlikeye atacak, kendilerine zarar verecek bir noktaya getirmesinler. Bu hücre cezasına tepki olarak da kimse kendini yakma gibi eylemlere girişmesin. Buna kesinlikle karşıyım. Yaşayarak, çabalayarak direnmek gerekir. Bu arada, sürecin ne kadar tehlikeli olduğu ortada. Askeri ve sivil

> "Avrupa'nın Türkiye ile bir anlaşması var. Hem de iddia ediyorum bu resmi bir anlaşmadır. Bu anlaşmaya göre, biz, yani PKK gözden çıkarılmıştır. Herkes bunu böyle bilmelidir. Bütün bunların karşılığında, Türkiye'ye AB'ye alınacağı vaat ediliyor. Ayrıca AB'nin PKK'yi gözden çıkarmasıyla, Türkiye bütün ekonomisini Avrupa ülkelerine açtı. Türkiye ekonomisini yabancılara açmakla Düyun-u Umumiye döneminden 4 kat daha fazla borçlanmış durumda"

arkadaşlar, Türkiye'dekiler, Avrupa'dakiler ve diğer taraftakiler kendilerini çok iyi korusunlar. Ben de burada elimden geleni yapıyorum. Herkesin sorumlu davranması gerekiyor. Geçtiğimiz günlerde Erdoğan Almanya'yı ziyaret ettiğinde, Almanya'da Kürtlere karşı operasyonlar yapıldı. Aynı şey başbakanın Suriye ziyareti sırasında da oldu sanırım.

Şunun çok iyi bilinmesi gerekiyor: Avrupa'nın Türkiye ile bir anlaşması var. Hem de iddia ediyorum bu resmi bir anlaşmadır. Bu anlaşmaya göre, biz, yani PKK gözden çıkarılmıştır. Herkes bunu böyle bilmelidir. Bütün bunların karşılığında, Türkiye'ye AB'ye alınacağı vaat ediliyor. Ayrıca AB'nin PKK'yi gözden çıkarmasıyla, Türkiye bütün ekonomisini Avrupa ülkelerine açtı. Almanya bütün büyük ihaleleri almaya başladı. Daha sonra bunu İngiltere, Fransa, İtalya gibi diğer Avrupa devletleri takip etti. Onlar da pastadan pay almaya başladılar. Bu şekilde açıkça Kürtleri sattılar. Kürtlerin satılması demek, Türklerin satılması demektir. Türkiye ekonomisini bu şekilde yabancılara açmakla Düyun-u Umumiye döneminden 4 kat daha fazla borçlanmış bir durumda. Mustafa Kemalciyiz diyorlar. M. Kemal olsa böyle mi yapardı. Düyun-u Umumiye borçları onun zamanında silinmedi mi? Arazilerin yabancılara peşkeş çekildiği söyleniyor, ama bununla kalsa iyi, bütün Türkiye satılıyor.

Bu durum, Bakanlar Komitesi'nin benim yeniden yargılanmam konusundaki son kararında açık bir şekilde görüldü. AİHM'in adil yargılanmadığıma ilişkin kararına rağmen Bakanlar Komitesi'ne tepeden gelen merkezi ve siyasi bir kararla, yeniden yargılanmamın önü kesildi. Bakanlar Komitesi benim için, suçlarını itiraf etmiş diyor, bu kesinlikle doğru değildir. Benimki, çözüme yönelik samimi çaba ve tutumlardı. Bunun itiraf olarak adlandırılması alçakçadır. Ben bütün bunları demokratik çözüm ve barış için yaptım. Hatta son süreçte Hakikatleri Araştırma ve Uzlaşma Komisyonlarını önermiştim, bunları inceleyin demiştim. Devlet içinde suça karışanların da bu komisyonlara gelerek samimi bir şekilde suçlarını kabul edip özeleştiri yapmaları gerekir demiştim. Bir çeşit şartlı af gibi olacaktı. Güney Afrika'da çok büyük suçlara karışanlar gelip öz eleştirel yaklaşımla ifade vermişlerdi. Türkiye'de de Tansu Çiller, Mehmet Ağar gibi isimler böyle yaklaşabilir.

Savvas Kalenderidis'in bir açıklaması olmuş. ABD tarafından Yunanistan eliyle Türkiye'ye teslim edilip Türk-Yunan barışının sağlanmaya çalışıldığını söylüyormuş. Doğrudur. Tarihi Türk-Yunan düşmanlığının giderilmesi için benden daha iyi bir hediye olamazdı. Rusya'ya da 10 milyar dolar para verdiler. Ayrıca Mavi Akım Projesi'nde de anlaşmaya varıldı. Rusya'nın müthiş paraya ihtiyacı vardı. Benim teslim edilmemle sonradan çok açık şekilde anlaşıldı ki Barzani ve Talabani'nin önü de açılmış oldu. Bunların hepsini çok iyi düşünmek gerekir. Söylediğim gibi, benim savaş istediğim kesinlikle doğru değildir. Bunu özellikle Türk kamuoyuna çok iyi anlatın. Türk aydınları, Türk solu da bunun iyi bilsin ve bu konuda çabalasın. Benim bütün çabalarım demokratik barışçıl bir çözüm içindir. Ben bu konuda elimden gelen her şeyi yaptım. Fakat bu şekilde PKK'nin ve Kürtlerin üzerine gidilirse, onların ne yapacağına karışmam. Bu konuda kararı kendileri verecektir. Bu uyarıyı yapmayı

görev biliyorum. Gelişecek olan toplumsal bir savaştır. Bu konuda onların da kendilerine göre hazırlıkları vardır herhalde. Sanırım katılım da sürekli oluyordur.

Eğer Kürt halkının üzerine gidilirse çatışmalar artar. Toplumsal savaş gelişir. Ama benim bütün çabam toplumsal barışı sağlamak içindir. Bunu herkes böyle bilmeli.

Anlaşılıyor ki, fiilen çatışmalar başlamış durumda. Herkesin sağduyulu olması gerekir.

Çözüm istemeyenlerin Türklükle zerre kadar alakaları yok

Hemen sağlığıma ilişkin kısa bir açıklamada bulunayım. Boğazımdaki akıntının sinüzitten kaynaklandığını söylüyorlar. Bunun için ilaç verdiler. Kullanıyorum. Solunuma ilişkin ilaçlar... Kulağımdaki çınlama halen devam ediyor. Çınlama ve uğuldama var. Sadece sol kulağımda çınlama var. Neden kaynaklandığını bilmiyorum, siz iyi bir doktora sorun, neden böyle oluyormuş öğrenirsiniz. Son dönemlerde vücudumda mantar olduğunu söyledikleri şeyler çıktı. Karın bölgesinde, kasıklarımda ve omuzlarımda ben tarzı lekeler var. Vücudumun değişik yerlerinde 7-8 yerde var. Bu benler ve vücudumdaki kaşıntılar için bana sprey verdiler. Şu anda onu kullanıyorum. Kullanınca kaşıntı azalıyor, spreyin etkisi geçince tekrar eski hale geliyor. Özellikle havayla temas edince ortaya çıkıyor. Doktorlara neden kaynaklandığı sorulabilir.

Savunmam avukatlarıma iletilmemiş galiba. Mutlaka alınmalı.

2. Ağır Ceza Mahkemesine verilen ceza ile ilgili itiraz ettim, reddetmiş, bana öyle söylediler. Böyle olmaz! Onu mutlaka almalısınız. Zaten itiraz ettim. Aslında ben imzalamayacaktım. Biraz boşluğuma geldi. Söz vermişlerdi, geciktirmemeleri lazım. İmzalamasaydım kesinleşmeyecekti herhalde. Bunu AİHM'e götürmek lazım. Hatta bir ihtiyati tedbir kararı aldırılmalı. Sadece AİHM değil, hukukla ilgili kurumlara da götürülmeli. Burada yargısız infaz yapılıyor. Böyle giderse ne olacak? Benim durumum uluslararası alana da taşınmalı. Kendi hukuki hakkımızı dahi artık kullanamıyoruz. Bu nasıl hukuktur! İnfaz yasasından kaynaklı haklarım var, onları dahi kullanamıyoruz. Ben 125 sayfa savunma hazırlamıştım. Bir sayfa da ekti, bana mektup verilmemesine ilişkindi. Bana gelen mektupların üzeri çiziliyor, karalanıyor. "Sayın" dedikleri için mektupları çiziyorlar, karalıyorlar. Tabii ki sayın diyecekler. Rica ediyorum, bana mektup verilmemesi, savunmamın alınması konusunda gerekli tüm hukuksal başvuruları yapın. Yunanistan'daki davanın da açılması lazım. Çok önemli.

Yeni savunmam bir manifesto niteliğindedir

Yunanistan, Türkiye'ye teslim edilmemle benden yararlanmak istedi, Türk-Yunan ilişkilerini geliştirmek istedi. Aynı şekilde Rusya da teslim edilmemden faydalanmak istedi, milyarlarca dolar kazandı. Savunmamda AB ile ilgili çarpıcı açıklamalar var. Türkiye'ye teslim edilmemde AB, Yunanistan, Rusya, Kenya hepsi hukuku çiğnemiştir.

Savvas Kalenderidis yalan söylüyor, konuşmaz. O alçak birisi, korkağın biridir. Rica ediyorum, çok önemlidir Yunanistan davası. Şu ana kadar açılması gerekiyordu. Bu savunmam sadece bizler için değil, aslında devlet için de önemli. Savunmamı son derece iyi yazdım. Görüşlerimi önemli derecede aktardım. Bir manifesto niteliğindedir. Bir kitap halinde basılabilir. Savunmam aynı zamanda teorik bir çerçevedir. Herhalde sol çevrelerde de epey rağbet görür. İ. Wallerstein, Bookchin gibi çözümlemeler yaptım, ama Wallerstein daha çok tahlil yapıyor ben ise hem tahlil ediyorum hem de çözüm önerileri sunuyorum. Çok acele yazdım. Toplumsal bir barış nasıl sağlanır, bu sorunun en iyi çözüm yolu nedir, bunları yazdım. Savunmamın bir nüshası devlete de gidiyordur herhalde.

Bu savunmam devlet içinde epey tartışma yaratmıştır. Çünkü bu savunmamda çok sayıda kişi teşhir ediliyor. Başta cezaevinde çok kişiyle görüşmeler yapıldı, çok çaba gösterdik. Devlet içinde savaşı sürdürmek isteyenler var, hareket içerisinde de uzantıları var. Politikacılar ve bürokratların sorumluluğu var. Böylece savunmamla birçok durum açığa çıkarılıyor. Bu, bazılarını zora sokabilir. Bu nedenle bazıları savunmamı vermek istemiyor olabilir. Savunmamda Özal'dan beri 14-15 yıldır barış ve diyalog sürecini, bu sürecin nasıl başarısız hale getirilmeye çalışıldığını anlattım.

Çözüm önerilerini ve olasılıkları sekiz madde halinde 1,2,....8, a,b,...e şeklinde, çözüm olması halinde olabilecek gelişmeleri, olmaması halinde de olası gelişmeleri tek tek dile getirdim. Demokratik çözüm için adım atılması halinde gerillanın sınır dışına çıkarılması gündeme gelebilir, ama adım atılırsa. Yani ben tespitlerde bulunuyorum, sonra çözüm yollarını öneriyorum, ama bu söylediklerimi talimat şeklinde algılıyorlar. Hayır, ben

öngörüde bulunuyorum; böyle giderse şöyle olur ya da böyle olur.

Savunmam bir çıkış kapısıdır

Benim savunmamdan rahatsızlık duymalarına gerek yok. Bu onlar için de bir çıkış kapısıdır. Bu sorunu yıllardır çözmek istemiyorlar. Ben ulus devlete karşıyım. Çözüm istemeyenler devlet içinde azınlık bir gruptur. Bunların zerre kadar Türklükle alakaları yok. Bunların içinde bazı Kürtler de var. Türk halkı Kürt halkının kıyımına kesinlikle razı değil. Bizim de Türklere düşmanlığımız yok. Nenem Havva Türkmendi, çok da vefakar bir kadındı. Bu grup ısrarla Kürtlere soykırım yapmak istiyor. Ermenilere ve Rumlara yaptıklarını Kürtlere de yapmak istiyorlar. Sorunu bu şekilde halletmek istiyorlar. Ermeni ve Rumlara yaptıklarınızı Kürtlere yapamazsınız. Kürtleri yok edemezsiniz. 25 milyonu nereye süreceksiniz!

Güney'de gerekli bütün hazırlıklar yapılmış, Kürtler örgütlenmiş. Amerika Kürtlere her türlü silahı ve desteği vermiş, bunlar anlamıyorlar. Türkiye'yi büyük bir tuzağın içine çekiyorlar. Time gazetesi Türkiye'nin Güney'e girmesinin stratejik bir hata olacağını belirtmiş, çok doğru... Büyük hata olur. Sorun böyle çözülmez. Bu şekilde çözmek isteyenler en büyük zararı veriyor. Bunlar içerisinde Çerkezler var, Araplar, Kürtler, Balkan kökenliler, Sabetayistler var, ki bunlar en tehlikeli gruptur, ama Anadolu Türk'ü yok. Bunlar aynen Osmanlı'daki yeniçeri ocağı gibi Türk kökenli olmayanlardır. Bunlar zamanın ittihatçılarıdır, neoittihatçılardır.

Toplumsal barışı istiyoruz

Biz yıllardır büyük bir sabır ve olgunlukla çözüm üretiyoruz. Yanıma Çevik Bir denen kişi gelmişti. Geçmişten bahsediyorum. Beni baskı altında tutmaya çalışıyordu. Yine yanıma bir yüzbaşı, albay ve sivil yetkililer gelmişti. Bunlara da söyledim, biz toplumsal barış istiyoruz diye. Bunların hepsi gitti, ama sorun hala çözülemedi. Ben barışa ilişkin görüşlerimi demokratik cumhuriyet teziyle dile getirdim. Barıştan bahsettiğim zaman 'Apo korkuyor' diyorlar, 'oyuna geliyor' diyorlar. Hayır, ben korkmuyorum, hiç kimsenin oyununa da gelmiyorum. Ben savaşa siyaseten de, ahlaken de karşıyım. Bunlar PKK'yi bitiremediler. Şimdi de 'Apo'ya baskı yaparsak, PKK'yi bitirebiliriz' diye düşünüyorlar. Ben halkımıza ve kamuoyuna açıkça söylüyorum. Bu şekilde bana PKK'yi tasfiye ettireceklerini düşünüyorlar. Ben nasıl PKK'ye 'silah bırakın, teslim olun' derim. Daha önce de söyledim, bir çözüm yolu olursa, tabii ki silah bırakılır, bu mesele değil. Ben PKK'ye ateşkes çağrısında bulundum, hiçbir adım atılmadı ve operasyonlarla PKK'nin üzerine gidildi. Hiçbir adım atılmadı.

Hiçbir şey yapmadılar, adım da atmadılar. Çözüm için fırsat da vermediler. Üzerimize bu şekilde gelinmesin. Ben PKK'yi ve diğer birimleri serbest bırakıyorum. Meşru müdafaa çizgisinde hareket etsinler. Meşru müdafaa tüm hukuklarda var. İnsanlık hukukunda da var. PKK'de üç tür savunma anlayışı var: Birincisi, pasif savunma, yani şimdiki durum gibi üzerlerine gidildiği zaman kendini savunma. İkincisi, aktif savunma; kendini savunmanın yanında bir saldırı olmadan da kendini korumak için harekete geçebilir. Üçüncüsü, topyekün savunma, artık tamamiyle size imha amaçlı yönelirlerse, siz de kendinizi korumak için topyekün mücadele edersiniz. Ben böyle olsun demiyorum, ben tahlil yapıyorum, onlar ne yapacaklarına kendileri karar verirler. Ama bu duruma gelinmesi, kimsenin yararına olmaz. Bir savaş için 400 milyar dolar harcadılar, 400 milyar dolar daha harcamak istiyorlar anlaşılan. Şayet herhangi bir adım atılmaz ve imha dayatılırsa, bu ölüm, ölüm, ölümdür ölüm çözüm değildir. O zaman topyekün savunma yapılır.

Türk halkıyla bir sorunumuz yok

Görüşlerim basında yer aldığı için rahatsız olanlar var. Benden ateşkes talep ettiler, ben ateşkes çağrısında bulundum. Ama üzerimize geldiler. Ralston gibilerinin de bunda rolü var. Sadece askeri kesim değil, hükümet de çözüm istemiyor.

Ateşkesin uzamasını isteyen çevreler var sanırım. Ama üstümüze geliyorlar, sürekli imha operasyonları yapıyorlar. Her tarafta gerilla avına çıkmışlar. Olumlu bir adım atsınlar, niye olmasın! Bizim için ateşkes sorun değil. Bir yıl da olur, iki yıl da olur. Yeter ki bir çözüm yolu bulunsun. Gerilladan sadece ateşkes istemekle olmaz, çözüm önerileri nedir, onu da ortaya koysunlar.

Seçimler konusunda duruma göre artık nasıl hareket edileceğine kendileri daha iyi karar verirler. Ben bu konuda bir iki şey söyleyeyim. Batıda kazanılabilecek noktalarda EMEP Genel Başkanı, SDP'den Akın Birdal, ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras gibi seçilebilecek dostlarımızın değerlendirilmesi iyi olur. Adaylar illa Kürt olsun demiyorum. Birçok Kürt'ten da-

ha hayırlı Türk olabilir. Mihri Belli'nin sağlık sorunları vardı. Şu an durumu nasıl, müsait mi? Artık yaşlı değil mi? Sağlığı aday olmaya elverişli mi? Her halde artık biraz zor. Bizim Türkler ile bir sorunumuz yok. Demokratik işbirliği olabilir. Bundan sonra galiba bir parti çatısı altında giremiyorlar.

Adaylar erkek ve kadın olsunlar. Bir bölgeden iki aday olacaksa, biri kadın biri erkek olabilir. Üç aday olacaksa, iki erkek bir kadın olabilir. Artık onlar ayarlarlar, fakat muhakkak kadın olmalı. Kadının olması önemli, ancak her tarafta iş yapabilecek, yetenekli insanların aday olmalarına dikkat edilmelidir. Bir yöntem olarak kadınlar kadınlara, erkekler erkeklere veya tersi veya bölge bölge, artık bunları da biz söyleyecek değiliz. Onlar daha detaylı kendileri ayarlarlar. Herhalde bölgede 40 milletvekili seçilebilir. Batıdaki demokrat adaylarla birlikte bu sayı çoğaltılabilir. Batıda da 20 kadar seçilebilir herhalde.

Anadolu halkı düşmanlık yapmaz

Mitingleri organize edenler kızılelmacı denen gruplardır. Bunların çoğu Türk değil, Türklükle zerre kadar alakaları yok. Ben bunlara neoittihatçı demiştim. Sanıyorum bu kavramımız epey tartışılıyor, literatüre girdi. Bunlar, sivil bürokratlar ve çıkar peşinde olan bazı politikacılardır. Savunmamda bunları geniş olarak açıkladım. Biliyorsunuz, bunlar Kurtuluş Savaşı'nda da etkindiler. Hatta Çerkez Ethem yandaşlarıyla Ankara'ya gelip meclise baskın bile yapmıştı. Hatta Mustafa Kemal için, 'o buraya gelirse, onu yok ederim' diyordu. Bunların sayıları çok azdır, ama çok örgütlüler. Talat Aydemir de darbe yapmaya kalkışmıştı. İsmet İnönü o zaman bunlar için, 'Kurtuluş Savaşı'nda da başımıza bela oldular, halen de bela olmaya devam ediyor. Bunlardan kurtulamadık' demiştir. Bunlar çok azdır, ama örgütlü ve darbecidirler. Ben Mustafa Kemal'i ayrı tutuyorum. Mustafa Kemal'in anlayışı biraz farklıdır. M. Kemal başta Kürtlerle ittifak yaptı. Düyun-u Umumiye'yi kaldırdı, Kurtuluş Savaşı'nı kimseden para almadan yürüttü.

Bana cezaevinden gelen bir mektupta belirtiliyor; M. Kemal'in çevresini ittihatçılar sarmış, adeta M. Kemal'i etkisiz kılmışlar. Onu boğmaya çalışıyorlar. O zaman da bir grup çözüm istemiyor ve Kürtlerin üzerine çok gidiyorlar. Hatta daha sonraları birisi Kılıç Ali'ye, acaba şiddette çok mu ileri gittik diye bir cümle sarfetmiş. Mustafa Kemal'e ittihatçılar İzmir'de ve başka yerlerde suikast düzenlediler. Ömer Lütfi Mete ve Mahir Kaynak kitaplarında bunları belirtiyor, doğru tespitleri var. Mümtazer Türköne de bu konuda önemli tespitlerde bulunuyor. Bu önemlidir, çünkü kendisi milliyetçidir. Ben Nihal Atsız onları da okudum. Atsız kültür milliyetçisidir, 80 yıl yaşamış bunun kırk yılını cezaevinde geçirmiştir. Şimdiki neoittihatçılar günümüzdeki envercilerdir.

> "Hücre cezası siyasi bir karardır. Amaç siyaseten cezalandırmadır. Yoksa buradan talimat vermem söz konusu olamaz. Üstelik ateşkes süreci de benim çağrımla başladı. Bu hücre cezası verilmeden hemen önce askeri bir heyet geldi, burada inceleme yaptı. Büyük ihtimalle ceza bu askeri heyetin gelişiyle bağlantılıdır. Bu ceza askeri kesimin en üstüyle bağlantılıdır, tesadüf değildir. Bütün amaç PKK'nin tasfiyesidir"

Biraz önce söylediğim gibi bunlar devlet merkezini ele geçirmiş, elde ettikleri konumu ve rantı paylaşmak istemiyorlar. Bunlar sivil bürokratlar ve birkaç politikacıdır. Gazetelerde bu konu manşetlerle işlenebilir, halkın bunları bilmesi lazım.

Evet, bu neoittihatçıların içinde Türk olmayan tüm unsurlar var. Bunlar Araplar, Kürtler, Çerkezler, Balkan kökenlilerdir. Bunların Türklükle alakası yok. Anadolu halkı düşmanlık yapmaz. Bizim de kimseye düşmanlığımız yok. Bahsettiğim durumu Avni Özgürel de dile getiriyor, biliyor.

Yaşanan gelişmelerden sonra Erdoğan'ın prestiji düşmüştür.

Barzani de askeri çözümden yana olmadıklarını açıklamış herhalde.

Savunmamda KCK sistemini geniş açıkladım. Kısaca belirteyim; KNK ve KONGRA GEL birleşerek yeni bir isim alabilirler: Kongreya Neteweya Gel olabilir. KNK'den "neteweya" ve Kongra-Gel kelimelerinin birleşiminden çıkardım. KNK'de, YNK'liler de vardı biliyorsunuz. İbrahim Ahmed'i biliyorsunuz, KNK'de yer almıştı. Talabani ile yol arkadaşı ve kayınpederi. Yine YNK'liler, diğer Kürt partileri, İran'dan, Suriye'den her yerden katılım sağlanabilir. Benim söylemek istediğim, böyle bir oluşum halinde bir diplomasi bürosu şeklinde çalışırlar. Bunların icra yetkisi olmaz. Devletin PKK ile masaya oturması zordur. Yani bu iş PKK ile olmaz. Bu iş Barzani ve Talabani ile olmaz, onlar milliyetçidir. Her taraftan katılımla bir diplomasi bürosu şeklinde örgütlenilirse, tüm Kürtler adına hareket edebilir. Böylece karışıklık ortadan kalkar ve muhatap belli olur. Dünyanın birçok ülkesinde bu tarz oluşumlar vardır. Böylesi bir durumda bu diplomasi bürosu Kürtlerin isteklerini bölge devletlerine iletir. Kürtler adına hareket eder. Böyle bir oluşuma gidilebilir. Gidilmesi biraz da zorunludur. Buna karşı olanların oluşumda yer almamaları sağlanabilir.

İyi çalışmalar yapılırsa, önümüzdeki dönem İran'da yeni gelişmeler olabilir.

Bazı gerekçelerle ayrılanlar olmuş. Birçok gerekçe de makul olabilir. Bu vesileyle hepsi için söylüyorum, bu savunmamda açık belirttim. Bu doğrultuda özeleştiri vererek bu şekilde kitleme gelebilirler. Benim fikirlerim, duruşum biliniyor, ortadadır.

Remzigillerin yaptığı açlık grevi var. Bu konu önemli, ama bu tecrit çerçevesinde ele alınmalı, benim içinde bulunduğum koşullar bir bütün

olarak ele alınmalıdır. Üzerimde uygulanan genel bir tecrit var. Böyle ele alınmalıdır. Bağımsız heyet talebini de ancak benimle görüşmeler başlarsa kabul ederim. O durumda da ben üç ayrı heyetin gelmesini isterim. Birisi işkenceyi İzleme Kurumu, biri devletin görevlendirdiği doktorlar, diğeri de sivil toplum kuruluşlarından, bu da TBB olabilir.

Verilen hücre cezaları benden intikam almaya dönüktür

Bana verilen hücre cezası dün sona erdi. Radyoyu aldım. Bu hücre cezasına ilişkin geçen hafta da söylemiştim, bu siyasi bir karardır. Amaç siyaseten cezalandırmadır. Yoksa konuştuklarımın hepsi kayıtlıdır. O iddiaların hiçbiri gerçekçi değil. Benim buradan talimat vermem söz konusu olamaz. Üstelik ateşkes süreci de benim çağrımla başladı. Bu hücre cezası verilmeden hemen önce askeri bir heyet geldi, burada inceleme yaptı. Büyük ihtimalle ceza bu askeri heyetin gelişiyle bağlantılıdır. Bu ceza askeri kesimin en üstüyle bağlantılıdır, onların isteğiyle olmuştur. Tesadüf değildir. Bizim üzerimizde büyük oyunlar oynandığını şimdi daha iyi anlayabiliyor, çıkarabiliyorum. Bütün amaç PKK'nin tasfiyesidir.

1999'da benim teslim edilmemde Türkiye adeta masaya kondu, adeta peşkeş çekildi. Bu söylediklerim ütopya değil, abartmıyorum. Rusya'nın çok acil paraya ihtiyacı vardı. Mavi Akım Projesi bununla bağlantılıdır. Suriye, birden Türkiye'nin iyi dostlarından oldu. İran'la Türkiye'nin çelişkileri bir kenara bırakıldı. İtalya'da biraz mevzimiz vardı, dostlarımız vardı, onları da etkisiz hale getirdiler. YNK'nin ve KDP'nin önü açıldı. Talabani cumhurbaşkanı oldu, Barzani Kürdistan'ın başkanı oldu. Benim ve PKK'nin tasfiyesi süreci 1999'dan sonra da devam etti. Daha sonra içeriden oynamaya başladılar.

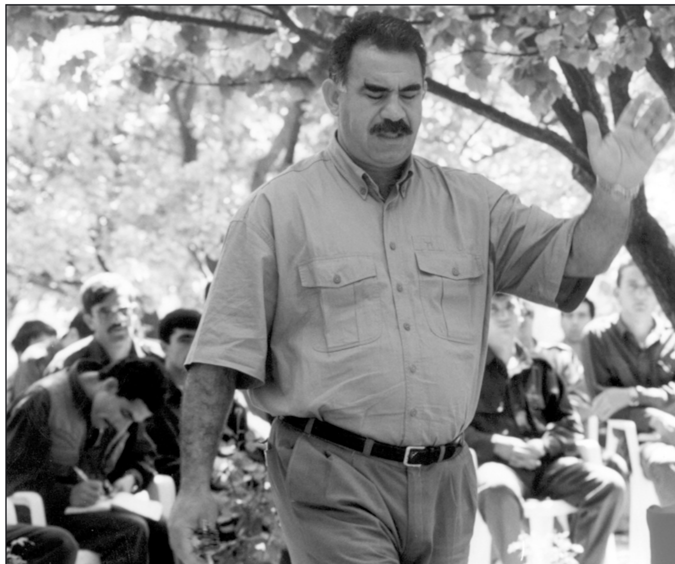
Bu müdahaleler 1999'un, komplonun devamıydı. Osman ve Nizamettin bu oyuna geldiler. Belki benim de burada bu oyuna gelmemi isterlerdi, ama bunun mümkün olmadığını onlar da biliyor. Bu nedenle o dönem burada biraz sürecin dışında bırakılmak istenildim. Önceki avukat arkadaşlar, bilemiyorum o dönem beni neden yeterince bilgilendirmediler! Oysa benim bütün gelişmelerden haberdar olmam gerekirdi. Benim o sürece ilişkin biraz bilgiye de ihtiyacım var.

Bana verilen bu hücre cezaları benden intikam almaya dönüktür. Türkiye'nin, Kürt sorununun bu noktaya gelmesinden bunlar sorumludur. Çok sıkışmış durumdadırlar ve bana yöneliyorlar. Bu hücre cezası da gelen askeri heyetten bağımsız değildir. Adeta bir günah keçisi arıyorlar ve beni günah keçisi gibi sunuyorlar. Beni bir cani gibi, öcü gibi topluma gösterip, tüm sorumluluğu bana yıkmaya, kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. Halbuki bütün bu politikalardan, bu statükodan bunlar sorumludur. 1925'li yıllardan bugüne yürütülen inkar politikaları bizi bu noktaya getirmiştir. Ben son yazdığım savunmalarımda da biraz bu konulara değindim.

ABD I. Dünya Savaşı'ndaki ittifakı tamamlama aşamasındadır

Aslında Afganistan ve Irak'ta yaşanan savaş, I. ve II. Dünya savaşlarının devamıdır. Açıkça söylüyorum, bu yaşananlar III. Dünya Savaşı'dır. I. Dünya Savaşı'ndan sonra yarım bırakılan politikalar şimdi hayata geçiriliyor. Syces-Pycot anlaşması bugün yeniden uygulanmaya çalışılıyor. Fakat bunlar bunu bile göremiyorlar. ABD, I. Dünya Savaşı'ndaki cepheleşmeyi, ittifakı bugün tamamlama aşamasında. Almanya'dan sonra, Fransa da ABD'nin cephesinde yerini alıyor gibi görünüyor. Almanya Merkel ile, Fransa da Sarkozy'nin seçimiyle ABD'nin güdümüne girdi sayılır. İngiltere ve İsrail zaten ABD'nin müttefiki durumunda.

Irak savaşı öncesinde Schröder, Chirac ve Putin henüz bu çizgiye gelmemişlerdi, ABD'ye karşı direniyorlardı. Çin ve İran da böyle sayılırdı. Ama şimdi, Almanya ve Fransa bu çizgiye gelmiş durumdalar. Rusya'nın direnecek hali yok. Ortadoğu'da şu anda Kürt-İsrail-ABD ittifakı söz konusudur. ABD realitesi ortadadır. ABD'nin güdümüne giremeyiz, çizgisine gelemeyiz. Ama bu, ABD'yi karşımıza alacağız anlamına da gelmez. Çözüme dönük ilişkiler kurulabilir. ABD söylediğim gibi, Syces-Picot anlaşmasını hayata geçiriyor. İşte Suriye'de rejime karşıt olanlar ABD tarafından destekleniyor. Haddam, Brüksel ayaklı, Rıfat ise İspanya'da ABD tarafından destekleniyor. İran'ın çevresi sarılmış, zor durumda. Irak'ta zaten bir Kürt devleti kurduruldu. Bu devlete karşı olmadığımızı daha önce de söyledim. Ama bu devletin ikinci bir İsrail olma ihtimali çok yüksektir. Ona bu misyon yüklenecek gibi görünüyor.

Güney'deki devlet ABD'ye dayanmamalı, kendi özgücüne dayanmalı, çünkü ABD bir gün bölgeden gidecek. Acemler, Türkler, Araplar bu durumda Kürtlere yöneleceklerdir. Biz demokrat ve sosyalistlerin çözüm tarzı bu değildir. Bizim çözüm önerimiz KCK sistemidir. Eğer bu sistemi uygulamaya geçirirken, tasfiyeyle karşılaşırsak, çatışma kaçınılmaz hale gelebilir.

Barzani ailesinin Yahudilikle ilişkisinden söz ediliyor. Bu olabilir, Yahudi kökenli Kürtler vardır. Irak'ta 150 bin kadar Yahudi Kürt vardır. Bunlar Kürt'türler, ama museviliği seçmişlerdir. İsrail'de de Yahudi Kürtler vardır. Yanlış anlaşılmasın, ben Yahudiliğe de, İsrail devletine de karşı değilim. Onların da bu coğrafyada yaşama hakları var.

Barzani, ABD ve İsrail tarafından tam destekleniyor. Talabani de yedekte tutuluyor. Türkiye hala bunu görmüyor. Ama onları bu duruma getiren zaten Türkiye değil miydi! Onları bana karşı siz desteklemediniz mi? Neden şimdi bütün bu olanların sorumluluğu bana aitmiş gibi davranıyorsunuz! Bütün kamuoyuna da böyle yansıtılıyor, sanki bütün olanlardan ben sorumluymuşum gibi. Oysa bütün bu sıkışmışlığı açacak somut çözüm önerisini ben yapıyorum.

Ortadoğu içinde demokratik komünalizmi bir model olarak önerdim. Aslında önerdiğim bu sistem evrensel bir sistemdir. ABD'nin dayatmasına karşı alternatif bu sistem olabilir. Ben KCK sistemini en makul ve tek çözüm yolu olduğunu bildiğim için geliştirdim. Geçen hafta Kongra Neteweya Gel'i bu bağlamda önermiştim. Bunu tüm Kürdistanlılara ve Türkiye'ye öneriyorum. Aksi takdirde Türkiye parçalanmaya gidecek. Bu kaçınılmaz görünüyor. Bundan Kürtler ve Türkler, hepimiz zarar göreceğiz. ABD ve İsrail'in desteklediği Kürt ulus devletiyle, Türk ulus devleti çatışacaktır. Kurtuluş Savaşı döneminde nasıl ki cumhuriyet tek çıkış yoluyduysa, bugün gelinen noktada da demokratik cumhuriyet tek çıkış yoludur. Mustafa Kemal nasıl ki tek çıkış yolu olarak cumhuriyeti önerdiyse, ben de bugün demokratik cumhuriyeti savunuyorum.

Yapay Türkçülük ve Kürt milliyetçiliği yükseltilmiştir

Bugünkü noktaya aşama aşama gelinmiştir. Bir yandan Türkiye'deki ta ittihatçılar döneminden kalma yapay Türkçülük son yıllarda iyice yükseltilmiş, bir yandan da Kürt milliyetçiliği yükseltilmiştir. Türkiye'de Türkçülük yapanların Türklükle ilişkileri yoktur ve zorlama bir sayıyla 100 bin civarındadırlar. Balkan göçmenleri, Kafkas kökenliler ve bazı Kürtlerdir. Bunu kabul eden Kürtlere her türlü imkan sağlanmış, kimliğini reddeden Kürtlere bakanlık, milletvekilliği ve kredi imkanları sonuna kadar verilmiştir. Bu işin teorisini yapan ittihatçıların çoğu da Türk değildir. Bunu daha önceleri çokça belirtmiştim. Örneğin Ziya Gökalp Kürt'tür, ama Türkçülüğün teorisini yapmıştır. Anadolu halkı bize düşmanlık yapmaz.

Yeri gelmişken 301'le ilgili de birkaç cümle söyleyeyim. Bu 301'i savunanlar yapay Türkçülerdir. Türklük öyle kanunla korunacak, utanılacak bir şey değildir. Türklük veya Kürtlük onurlu bir şeydir. Neden yasayla korunma ihtiyacı duyulsun ki! Gerçek Türkler, Anadolu Türkleri, korunmaya ihtiyaç duymazlar. Kanunla korunmak istenen Türklük, Anadolu Türklüğü değil, yapay ve sonradan üretilmiş Türklüktür. Yoksa normal Türklük neden korunmaya ihtiyaç duysun ki! Korunmak istenen, zorla yaratılmış, yapay Türklüktür. Hatta bu Türkçülüğü Nihal Atsız'ın Türkçülüğünden de ayırıyorum. Bugün Türkiye eğer bölünecekse, bu statükocuların açılım yapılmasını engellemeleri yüzünden bölünecektir.

Mümtazer Türköne, Korkmaz Tağma ve daha bir çok Türk milliyetçisi de bu yapay Türkçülüğün farkındadırlar. Benim düşündüklerime benzer şeyler söylüyorlar. Bahsettiğim bu yapay Türkçülüğün kökeninde yahudilerin de rolü vardır. İttihat Terakki içindeki yahudilerin rolü biliniyor, özelikle Selanik çevresinde çok güçlüdürler. Abdülhamit daha sonraları Şazeli şeyhine yazdığı mektupta, yahudilerin bugünkü İsrail toprakları için 1,5 milyon altın önerdiğini, bunu kabul etmeyince de tahttan indirildiğini söylemişti. Bu mektubu okudum, araştırılabilir. Soner Yalçın, 'Efendi' isimli kitabında kısmen bunlara değiniyor. Hatta Barzani ailesinin yahudilikle ilişkisi konusunda da bir kitap yazabilir. Son yıllarda Güney'de kurulan Kürt devletine İsrail'in desteği biliniyor.

> "Ucuz bir suçlama peşinde değiliz. Devleti zan altında bırakmaya çalışmıyoruz. Ama gerçeğin ortaya çıkarılması gerekir. Daha önce bir yönlendirme ihtimali olabileceğini bile söyledim. Yani her ihtimali düşünüyorum. Benim sağlığım gerginlik sebebi olabiliyor, buna tepki gösterenler olabiliyor. Bana burada bir şey olursa, olabilecekleri önceden söylemeye çalıştım. Bu uyarılarımı talimat olarak değerlendirdiler, hücre cezasına gerekçe yaptılar"

Benim için kimsenin ölmesini istemiyorum

Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren Kürtçülük Nakşi tarikatlarında gelişme imkanı bulur. Said-i Nursi, M. Kemal'le anlaşamadı, ama karşı karşıya gelmeyi de göze alamadı. Çalışmalarını Türkiye genelinde Nakşilik tarikatı vasıtasıyla sürdürdü. Bugün de Fethullah Gülen onu devam ettiriyor ve adeta bir siyasi parti gibi çalışıyorlar. Neredeyse AKP kadar güçlüdürler. Barzani ve Talabani'nin de bu tarikatlarla ilişkileri biliniyor.

Söylemeye çalıştığım şu: Bir yandan yapay Türk milliyetçiliğinin şekillendirdiği Türk ulus devleti, diğer yandan yine temelinde benzer bir yapay Kürt milliyetçiliği olan Kürt ulus devleti çatıştırılacak. Adım adım ona doğru gidiliyor. Bütün halklar bundan büyük zarar göreceklerdir.

Hewlerde de mi patlama olmuş? Oradakiler, Maxmur'daki halkımız çok fazla dikkatli olsunlar. Daha fazla nöbetçi koysunlar. İçeriye kamyon vb araçların giremeyeceği duvarlar inşa edilmeli. Oradaki halkımız en iyi şekilde korunmalı. Ben daha önce, Bradost bölgesinde kamp yapılmasını işte bu yüzden de istemiştim. BM ile görüşülerek desteği alınmalı. Bradost bölgesi Kürt bölgesinde, daha iç kısımda kaldığı için daha güvenlidir. Oradaki tüm halkımıza geçmiş olsun dileklerimi ve selamlarımı iletin.

Strasbourg'da, Türkiye'deki cezaevlerinde ve dışarıda açlık grevleri sürüyor, bağımsız bir heyetin İmralı'ya gelmesi talep ediliyor herhalde. Burası çok önemli! Ben geçen görüşmede de söyledim. Hayatlarını tehlikeye atacak bir noktaya kesinlikle getirmesinler. Benim için kimsenin ölmesini kabul etmiyorum. Bunun sorumluluğu size aittir, bir şey olursa sizi sorumlu tutacağım. Remzi ve Cömert onlar varmış galiba. Süresiz

açlık grevi olmaz, kabul etmiyorum! Kabul etmiyorum! Süreli dönüşümlü bir şekilde kamuoyu oluşturma açısından olabilir. Kesinlikle sağlıklarını tehlikeye atmasınlar! Hepsine selamlarımı iletiyorum.

Sağlığımla ilgili gerçeğin ortaya çıkarılması gerekir

Biraz sağlığım ile ilgili konuyu açmak istiyorum. Eski şikayetlerim artarak devam ediyor. Gün geçtikçe kötüye gidiyor. Uyku problemi var. Gecede birkaç defa uyanıyorum, uyuyamıyorum, boğulacak gibi oluyorum. En kötüsü de bu yanma. Bu bir maddeden mi kaynaklanıyor, bir gazdan mı, odamın koşullarından mı kaynaklanıyor, bilemiyorum. Ağzımda, boğazımda ve damağımda dayanılmaz bir yanma var. Ne kadar dayanacağımı bilmiyorum. Beyaz bir sıvı geliyor. Ne olduğunu bir türlü çözemedim. Bir de gözlerimde son zamanlarda müthiş bir yanma var. Sol kulağımda çınlama, uğultu var. Bazen sağ kulağımda da ağırlık hissediyorum. Buraya gelen doktorlara da söyledim. Ayrıca bir kulak burun boğaz uzmanının gelmesi için dilekçe yazdım, yarın gelecek galiba. Her gece bir kap dolusu o sıvıdan geliyor. Bunlar doktorlarla konuşulabilir. Hangi madde böyle bir beyaz sıvıya sebep olabilir? Stronsiyum ya da krom denilen maddelerden kaynaklı olabilir mi? Yoksa bu hücrenin kötü havasından mı, dışarıdan gelen yiyeceklerden mi, duvarın yapısından mı oluyor, bilemiyorum. Kimseyi zan altında bırakmak da istemiyorum.

Biz ucuz bir suçlama peşinde değiliz. Devleti zan altında bırakmaya çalışmıyoruz. Ama gerçeğin ortaya çıkarılması gerekir. Daha önce bir yönlendirme ihtimali olabileceğini bile söyledim. Yani her ihtimali düşünüyorum. Buraya gelecek heyetin Avrupa'dan olması şart değil, Türkiye'den, Türk Tabipler Birliği'nden de olabilir. Benim sağlığım gerginlik sebebi olabiliyor, buna tepki gösterenler olabiliyor. Bana burada bir şey olursa, olabilecekleri önceden söylemeye çalıştım. Bu uyarılarımı talimat olarak değerlendirdiler, hücre cezasına gerekçe yaptılar. Benim turizm bölgelerini hedef gösterdiğimi iddia ettiler. Ama bunların hiç biri gerçeği yansıtmıyor. Ben olabilecekleri söylüyorum.

Herhalde son savunmam hala verilmedi. Alınırsa daktilo edilip, noktalama işaretlerine çok önem gösterilir. Bu görüşmede ve öncesinde konuştuğumuz şeyler de ek yapılabilir. Bir tanesi üç sayfa, bir tanesi bir sayfa, bir tane de 125 sayfalık yazdım. Bu savunmalarda çok önemli tespitler, değerlendirmeler yaptım. Bu değerlendirmelerden rahatsızlık duyanlar olabilir. Onun için geciktiriyor, vermek istemiyor olabilirler. Ben muhtıradan haberdar değildim, ama bu savunmayı verdikten sonra Abdullah Gül ve muhtıra meselesi gündeme geldi, tam o sıralara denk geliyor. Savunmada bugün gelinen noktanın gerçek sorumlularını açıkça yazdım.

Yeniden yargılamaya ilişkin dava önemlidir. Çünkü orada açık bir hukuksuzluk var. Son hücre cezasına ilişkin AİHM ve Avrupa Konseyi'ne bilgi verilebilir. Savunmalarımı AİHM'e de göndermek gerekebilir. Benim de savunma yazma imkanım var mı? Atina davası açılacak mı, bir sonuç çıkacak mı? Bu dava bizim için önemlidir. İyi hazırlanmak lazım. AB hukuku çiğnenmiştir, bunun ortaya çıkarılması gerekir.

Bağımsız adaylar seçim pusulasına nasıl eklenecek? Galiba okur yazar oranı çok düşük olduğu için seçmenin kendi bağımsız adayının ismini bulmakta güçlük çekeceği, böylelikle daha az milletvekili seçileceği hesaplanıyor. Bu aşılır, bir yöntemi bulunur. O zaman dört kat daha fazla çalışılacak. 30-35 milletvekili çıkması gerekir. Parlamentoda böyle bir grubun olması çok önemli. İçinde sol demokrat adaylar da yer alabilir. Ufuk Uras, EMEP Genel Başkanı, Akın Birdal gibi isimler İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerden gösterilebilir. Bu adaylar, dürüst, etkili olabilecek, yetenekli, diplomatik faaliyetler yürütebilecek şahıslardan oluşmalı; matematikçi gibi, bir mühendis gibi çalışılmalı. Önceki oy oranları gözetilerek eğer bir bölgeden üç tane çıkarma olanağı varsa, iki taneyle yetinilmesin. Yine bir tane çıkarılabilecek yerden iki tane gösterilip, o bir taneden de olunmamalı. Kadınlara da ağırlık verilmeli. Geçen seçimdeki % 6'lık oy oranı bu sefer artar herhalde.

AKP'nin % 40 kadar oy oranı alabileceğini zannetmiyorum. En fazla % 30 olur.

Sağlık meselesini netleştirmek üzere bağımsız bir heyet gelmedikçe, biz resmi olarak muhatap alınmadıkça benim herhangi bir çağrım olmayacaktır.

ŞEHİTLER MÜCADELE VE BAŞARININ GEREKÇESİDİR

"Özgürlüksüz yaşanamayacağına karar kılmışız. Bizim için tek bir yaşam var o da özgür yaşamdır. Bunun dışında bir yaşamın olmayacağına ve kabul edilemeyeceğine de karar kılmışız. Kararı öyle olanların bu kararlarında ısrarlı oldukları takdirde yenemeyecekleri hiçbir zorluk, başaramayacakları hiçbir görev yoktur. Özgürlük kavgasını yürütmek ve bu kavgayı başarıya götürmek için çok büyük gerekçelerimiz vardır"

Mayıs ayı şehitler ayı, 18 Mayıs da şehitler günüdür. Bu ayda büyük mücadeleler ve büyük şehadetler yaşanmıştır. Bu ayın şehitler ayı olarak kararlaştırılması bundan dolayıdır. 18 Mayıs'ın şehitler günü olarak ilan edilmesi de büyük önder ***Haki Karer***'in şehadet günü olması nedeniyledir. Mayıs ayında Haki Karer'in, ***Mehmet Karasungur***'un, ***Halil Çavgun***'un, ***İbrahim Bilgin***'in, kendilerini isyan meşalesi haline getiren ***Dörtler***'in ve ozan ***Mizgin***'in şehit düştüğü bilinmektedir. Türkiye halkının seçkin önderleri ***Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan, Yusuf Aslan, İbrahim Kaypakkaya*** da bu ayda şehit düşmüştür.

Dünyanın birçok ülkesinde mayısta şehadetler yaşanmıştır. Şehadet gerçeği, hareket ve ulusumuzun dirilmesi, şekillenmesi, gelişmesi ve başarısının temel halkaları ve hamle güçleridir. Bu şehitler, her şart altında bağlı kaldığımız ve kalacağımız, güç aldığımız esas yaşam kaynaklarımız ve onurumuzdur. Şehitler ayında onları bir daha saygı ve minnetle anıyoruz. Onlarla birlikte yaşıyor ve yaşayacağız.

Diriliş kendini adamakla olur

Direniş hareketimiz, vahşi bir düşmanın Kürt halkı üzerinde çok acımasızca ve her yöntemle yok edici uygulamalarını geliştirdiği, sonuca ulaşıldığının söylendiği, uluslararası güçlerin dünya siyasal arenasında varlığına yer vermediği, yaşam olanağı tanımadığı, hatta Kürt halkının da bir kadermiş gibi bütün bu olup bitenleri neredeyse kabul ettiği bir ortamda çıkış yapmıştır. Tarihin ve çağın hükmünün böyle olduğu bir halk ve toplum için gelişmeyi sürdürmek çok zor, zor olduğu kadar da gereklidir. Böyle bir gerçeklik altında yaşam mücadelesi veren halkın dirilmesi de ancak büyük bir cesaret, fedakarlık, sorumluluk, dürüstlük ve kendini adamakla olur. Büyük duygu ve düşünceleriyle kendilerini adamış şehitler şahsında ortaya çıkar. Bu büyük duygu ve düşünceyle örgüt ve eylemini geliştirmek de bedel ödemeyi gerektirir. Şehadetler yaşanmadan, özgürlük ağacı sulanmadan, bir halkın dirilişini ortaya çıkaran gelişmeleri yakalamak mümkün değildir.

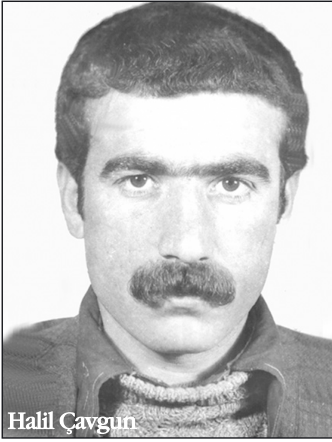
PKK tarihi direnme tarihidir

Kürdistan'da tarih, 1970'ler sonrası Apocu grubun ortaya çıkmasıyla başlayan direnmenin gelişmesiyle yeni bir anlam kazanır. Kürt halkının tüm değerlerinin soykırımdan geçirildiği ve bunun neredeyse sonuca götürüldüğünün düşünüldüğü bir anda bu direniş gelişir ve giderek bir yaşam tarzına dönüşür. Teslimiyet ve ihanet aşılarak, Kürt halkının soykırıma uğratılma süreci yerini tamamen direnişe bırakır. Bundan sonra Kürdistan tarihi artık bir direnme, Kürt halkının kendini direnişle yaratma tarihidir. PKK tarihin rotasını tersine çevirmiş, yanlışlıkları doğrultmuş, tarihin doğrultusuna özgürlük ve demokrasi ekseninde yön vermiştir. Kürdistan halkının özgürlüğü için ortaya çıkan direniş hareketimiz, onun militanları hiç kimsenin desteğini almadan, tamamen kendi özgüçlerine, bilinç ve yüreklerine dayanarak ortaya çıkmıştır. Bugünkü düzey böylesi bir çıkışla sağlanmıştır.

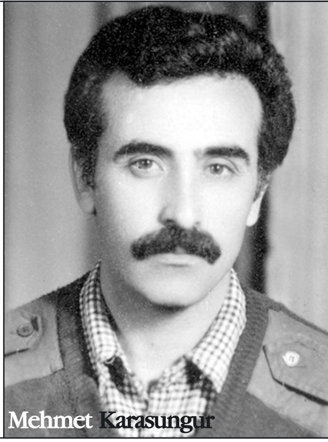
PKK militanları bütün yetersizliklere, engellere rağmen Önder Apo'nun verdiği bilinç ve yürekle mücadeleye atılarak, görevlerini başarıyla yerine getirmeye çalışmıştır. Kürdistan'da direniş hareketinden önce insanlar çok anlamsız şeyler uğruna birbirlerini vururlardı. Yaşam ve ölüm adeta anlamını yitirmişti. Yaşamın kutsallığı kaybolmuştu. Yaşam ile ölüm arasındaki ayrım ortadan kalkmıştı. Ölüm ile yaşam arasında kalınmış, her gün adeta ölümlerden beter yaşam sürdürülüyordu. Ne için yaşandığı, ne için ölündüğü belli değildi. Kendisi için mi yaşıyor, düşman için mi yaşıyor, kendisi için mi ölüyor, düşman için mi ölüyor belli değildi. Çok çalışır, ama bir türlü açlıktan kurtulamazdı.

Kürdistan denilen ve tarih içinde büyük emeklerle yurt haline getirilen vatan unutulmuştu. Kürt halkı nerede yaşayacağını, neye bağlanacağını bilemez hale gelmişti. Yaşam adına savrulma doğal hale gelmişti. Kore'de, Kıbrıs'ta, şurada burada, kendi çıkarlarından uzak, vatan millet adına yürütüldüğü söylenen savaşlarda sömürgeci güçlerin askerleri olarak savaşıyordu. Kendi değerlerinden ve çağın değerlerinden habersiz olan böyle bir halkın özgürlük için mücadele etmesi ve yaşamını ortaya koyması kolay değildi.

Önder Apo, yaşam ve ölümü ilk defa Kürdistan'da anlamlı kılan bir önderdir. Ölüm nedir, yaşam nedir, nasıl yaşanılır, nasıl yaşanılmaz, nasıl ölünür, nasıl ölünmez, tüm bunları ilk kez gerçek anlamda ortaya koyan

Halil Çavgun

İbrahim Bilgin

Mehmet Karasungur

Gurbet Aydın(Mizgin)

önderliktir. Böylece yaşam ile ölüm arasındaki çizgiden çıkılmış, yaşamın ne demek olduğu kavranmış ve yaşam uğruna gerçek bir mücadeleye girilmiştir. Ölünecekse vatan için, özgürlük için ölmek, başka tür bir ölümü kabul etmemek, Apocu hareketin yeni değer yargılarını toplumda yerleştirmesiyle birlikte belleklerde yerini bulmuştur. Kürdistan'da ulusal ve toplumsal yaşama sahip çıkmak tamamen bunun sonucunda gelişmiştir. Bu, aynı zamanda çağdaş ölçülerde halk ve insan olmanın gerçekliğini yakalamaktır. Eğer Kürdistan'da halk olma, insan olma bilinci ve bunun mücadelesi gelişmişse, bu tamamen Önder Apo'nun var olan yaşamı ve ölümü sorgulaması, buna gerçek anlamını kazandırmasıyla gerçekleşmiştir. Bu, Kürt kahramanlığının da yaratılmasıdır.

Kahramanlık bilindiği gibi olağan dönemlerde gelişmez, gerçekleşmez, olağanüstü durumlarda gelişir ve gerçekleşir. Kahramanlık bir ulusun, halkın, sınıfın, cinsin veya bireyin tarihsel politik bir rolü oynamasıdır. Gösterilen cesaret, fedakarlık, duygu, bilinç, örgüt, eylem ve emek, kahramanlığın tanımını, içeriğini ifade eder.

Özgürlük için acılara katlanma büyük bir gerçekleşmedir

Bir halkın düşmanı oldukça vahşi, dostları ise az ve vefasız, bireyleri ise kendine karşı oldukça yabancılaşma içinde bulunuyorsa, burada acımasız ve çağ dışı bir yaşamın var olduğu kendiliğinden anlaşılabilir. 1970'li yılların başında Kürdistan'da yaşanan böyle bir gerçeklikti. Kahramanlık ve şehadet gerçeği böylesi bir yer ve zamanda olmazsa olmaz yaşamsal bir ihtiyaçtı.

Kürdistan özgürlük devriminin karakterini belirleyen, onu kuşatan ortam ve koşullarıdır. Bu özgürlük devriminin önderliğini, örgütünü, militanlığını, savaş ve yaşam tarzını belirleyen böylesi bir gerçekliktir. Önder Apo'nun ve mücadele yoldaşlarının yaptığı, bunun gereklerini yerine getirmedir. Önder Apo, özgürlük için yaşama ve mücadele ahlakını kavratabilmenin büyük çabası içinde olmuştur. Ölünecekse bunun için ölmenin bir görev olduğunun bilincini, kararını, kişiliğini, duygularını hem yoldaşlarına, hem topluma yansıtabilmenin büyük çabasını sergilemiştir. Kürdistan'da insana yakışanın nasıl bir yaşam ve ölüm olduğunu kavratmıştır. Kürdistan halkı tamamen böylesi bir ideoloji ve felsefeyle yaratılmıştır. Direniş ile varolma bilinci bu halkın yaşama biçimi haline getirilmiştir. Kürt halkı çağı böyle yakalamıştır. Önderliğimizin ***'serkeftin halkı'*** dediği bugünkü düzey böyle gerçekleşmiştir.

Özgürlük için bütün acılara katlanmak, bu acıları özgürlüğün büyütülmesinin gerekçesi yapmak ve böyle yaşamak, Kürt halkı açısından büyük bir gerçekleşmedir. Bundan daha büyük bir gerçekleşme olabilir mi? Özgürlük hareketinin esas gücü burada yatmaktadır. Kahramanlık, yok olma, kaybetme koşullarında gelişir. Herkesin yapamadığını başarma biçiminde ortaya çıkar. Dolayısıyla olağanüstü bir duruşu ve pratikleşmeyi ifade eder. Halkların tarihinde böyle dönemlere damgasını vuran kahraman kişilikler vardır. Kahramanlık dönemleri toplulukların halklaştığı, halkların uluslaştığı, bir halkın yok oluştan kurtulduğu büyük bir devrimsel dönemdir. Böylesi dönemler cesaret, fedakarlık, bilinç, savaşan kişilikleri gerektirir. Özgürlük ve yeni değerler bunlarla kazanılır. Halklar kendilerini var eden böylesi dönemleri ve böylesi dönemlere damgasını vuran kişilikleri kahraman olarak görür, kendilerini onlarla ifade eder ve onlarla yaşam gücü bulur.

Bir halk kahramanlarına sahip çıktığı oranda onurunu korur

Kürt halkının ulusal kahramanlık dönemini yaratan Önder Apo ve geliştirdiği örgütüdür. Kürt halkının kahramanları da özgürlük ve demokrasi şehitleridir. Önder Apo, Kürt tarihindeki direnişleri ve kahramanlıkları kendinde birleştiren, bunlara anlam kazandıran çağdaş direniş ve kahramanlığın adıdır, sembolüdür. Bir halk değer yargılarını ve yeni yaşam ölçülerini yaratan kahramanlarına sahip çıktığı oranda varlığını, geleceğini, onurunu korur. Kökleşme böyle gerçekleşir. Aksi halde dağılır, yok olur, zayıflar, güçsüzleşir. Hatta varlığı tamamen ortadan kalkabilir. Kürdistan'da insanların bütün zorluk ve tehlikelere rağmen mücadeleye atılmaları, insanın şerefli bir varlık olduğu ve direnmesi gerektiği gerçeği Önder Apo tarafından Kürt insanına kavratıldı.

Tarihte insan yaşamına, halkların yaşamına, günümüzde ise demokratik, özgür, eşit, barışçıl yaşama kaste-

dilmesini istemeyen, buna karşı mücadele eden kişi ve örgütler kahramanlık sıfatına ve şehadet onuruna layık görülürler. Kürdistan'da da Önder Apo, PKK ve PKK militanları böylesi bir yüceliği yakalamıştır. Bu açıdan Kürdistan halkının kahramanları Önder Apo, PKK hareketi ve PKK militanlığıdır. Bütün bunların ete kemiğe bürünmesini sağlayan şehitlerdir.

PKK halk ve yurt sevgisini gerçek değerine kavuşturdu

Halkların varlığına, gelişmesine yönelen güçlere karşı mücadelenin başlangıç tarihi, yine başarı tarihleri ve bu doğrultudaki önemli dönemsel gelişmeler halkların bayramı olarak kutlanmıştır. En soylu destanlar böylesi dönemlerin ürünüdür. Halklar özgürlük için direndikleri, bunu zafere götürdükleri oranda büyük düşünme, moral ve inanç gücü elde etmişlerdir. Böylece ahlaki ve kültürel gelişmede üstün bir durumu yakalarlar. Örgütlü toplum olma gerçeği de bu değerlerle derinleşmiş ve kapsamlılaşmıştır. Bütün saldırılara rağmen özgürlük direnişini sürdürmesi bu gerçeklikle bağlantılıdır.

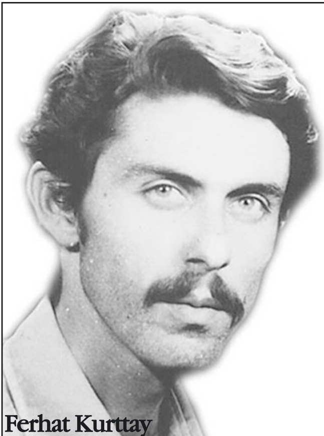
Kürt halkı bugün ayaktaysa ve herkes tarafından dikkate alınıyorsa, böyle bir yaşam ve mücadele felsefesine sahip olduğu içindir. Özcesi, halkların ayağa kalkışını sağlayan, onlara gerekli duygu, düşünce ve yürek gücü veren, mücadele olanağı ve koşulları sağlayan böylesi kahraman kişilerdir. Böyle kahramanlıkları ortaya çıkaran örgütler de gerçek anlamda kahraman örgütlerdir. PKK, Kürt insanında köreltilen mertliğe, dürüstlüğe, yiğitliğe ve cesarete yeni bir anlam kazandırarak halk ve yurt sevgisini gerçek değerine kavuşturdu. Bunu da PKK militanlığı biçiminde somutlaştırdı. PKK militanlığının gücü burada yatmaktadır. Bu militanlık giderek tüm halka mal edildi. Militan bir halk gerçekliği böyle yaratıldı.

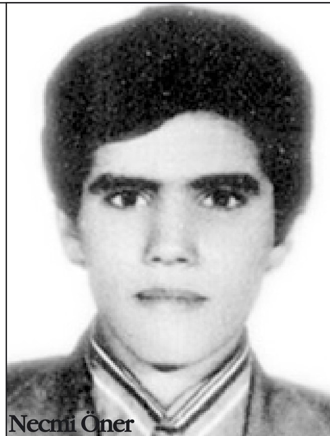
PKK militanlığı, bütün yaşamını özgürlük için yaşayan, başka türlü yaşamı ve ölümü kabul etmeyen, yaşanılacaksa da ölünecekse de özgürlük için yaşayıp ölen militanlıktır. Zapt edilmesi bu açıdan neredeyse imkansız olan, teslimiyeti, ihaneti, işbirlikçiliğini asla kabul etmeyen bir duruşta ısrar eden, özgürlüğe tutkuyla bağlı olan bir militanlıktır.

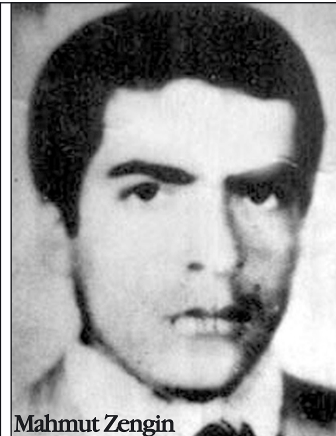
Başka halklarda çok istisnai ve dönemsel olarak gerçekleşen bu tarz militanlık PKK somutunda toplumsallaştırılmış ve halkımızın her dönemde yaşayan ruhu haline getirilmiştir. Önder Apo bu tarz, üslup ve tempoya sahip binlerce militanı yaratarak, PKK'yi ve Kürt halkını yenilmez kılmıştır. PKK militanlığı ve Kürt halk militanlığı, Önder Apo'nun bu çalışması sonucunda oluşmuştur. Tarihsel değeri olan dönemlerde amacı doğru belirleyip bunu güçlü inanca dönüştürmek, bunun duygularını, bilincini geliştirip örgütünü, eylemliliğini, kişiliğini ve mücadele tarzını ortaya çıkarmak büyük başarılara götürecek temel çalışmalardır. Kürdistan'ın tarihsel, toplumsal gelişmesinde Önder Apo tarafından amaçlar doğru ortaya konulup, bu amaçları gerçekleştirecek duygu ve düşünce, militanlık ve örgütü fedai düzeyde yaratmada büyük çaba gösterildiği için Kürdistan'da hiç kimsenin tahmin etmediği gelişmeler ortaya çıkmıştır.

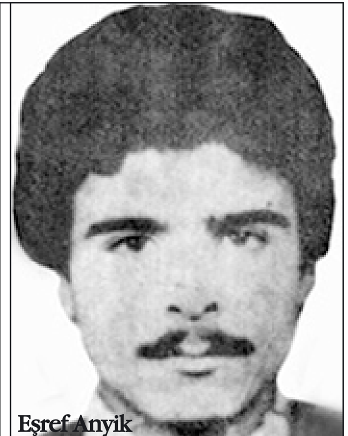
Kürt halkının tüm kazanımları şehitlerin ürünüdür

Özgürlük mücadelesi, tamamen fedai ruhla yaşamını ortaya koyan şehitlerin mücadelesidir. Başlangıcından günümüze kadar yürütülen zorlu mücadelede tarihsel değerde rol oynayan şehadetler yaşanmıştır. Kürdistan'da ulusal ruh, bilinç, duygu, yurtsever kişilik, örgütlülük ve eylem binlerce kahramanın direnişiyle gerçekleşmiştir. Kürt halkının kendisini tanıması, kendisi için varolması, kendini yeniden yeniden yaratması yine bu direnişlerin sonucudur. PKK ve Kürdistan'da yaratılan bütün gelişmeler, insan yaşamı gibi kutsal bir değerin feda edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Tüm bu gelişmelerin temeline yaşamın hiç tereddüt edilmeden feda edilmesi konulmuştur. Bunun üzerinde gelişmeler ve değerler yaratılmıştır. Kürdistan gerçeğinde ortaya çıkan bütün gelişmelerin temelinde yatan şehadet gerçeğini görmeme, anlamama ve bununla oynama asla ve asla zaman kabul edilemez. Kim ki bunu anlamaz, görmez, hele hele bununla oynamaya kalkarsa bu gerçeklik onu yakar, kül eder. Kürt varlığının gelişmesi, kendini kabul ettirmesi ve kendi adına değerler yaratması, Kürdistan tarihinin en zor koşullarında en az donanımla, büyük engellemeler, dengesizlikler ortamında tamamen insanın erdemlerine dayanıp, insanın en temel değerleri diriltilerek

Ferhat Kurttay

Necmi Öner

Mahmut Zengin

Eşref Anyik

ve bunlar ayaklandırılarak geliştirilmiştir. Dolayısıyla 'serkeftin halkı' bu büyük duygu devrimiyle gerçekleştirilmiştir. Kürdistan'daki bütün gelişmeler, milyonların emeği, çektiği acı ve binlerin şehadeti sonucu yaratılmıştır. Kürdistan'da onlarca yıldır yaşanan kahramanlığın ve bu temelde ortaya çıkan gelişme ve değerlerin temelinde böylesi büyük emekler, şehadetler, acılar, öfkeler, işkenceler söz konusudur.

Şehit yeni yaşam ölçüsü ve halkımızın en temel değeridir

Kürt artık eskisi gibi kendisi için neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlamayan, başkasına hizmet eden köle Kürt değildir. Kürtler artık özgürlükçü Kürt'e bırakmıştır. Özgürlük savaşçılığı, doğru yaşam için inkar ve imhaya karşı kendini var etme, kendi geleceğini yaratma, bu temelde yaşam gücü ve yeteneğini ortaya koyma eylemidir. Kürdistan'da özgürlük anlayışı tamamen bu çerçevede gelişmektedir. Şehadet, inkar ve imhaya karşı var olma ve yaşamın kazanılması için yaşamın en üst düzeyde ortaya konulmasını ifade ediyor. Şehitlik, büyük fedakarlığın, cesaretin, duygunun, bilincin ve pratiğin ortaya konulmasını ifade ediyor. PKK gerçekliğinde şehitlik, demokratik ulusal bilinç, duygu, ruh, örgütlülük, birlik, eylem ve başarı yaratma gücü oluyor. Yaşam umudu vermek, bu umudu güçlendirmek, en güzel yaşamı yaratmak için ölümü aşma gücünü ortaya nun iradesini geliştiren gerçeklik oluyor. Bu temelde şehitlere bağlı kalmak insan olmanın başlangıcı oluyor. Şehitlere bağlılık, ulusal duygu ve bilinçle sömürgeciliğe ve her türlü istismara karşı kin ve öfke duyarak, bunu örgütlülüğe, birliğe, eyleme yansıtmak anlamına gelmektedir. Yaşamını tamamen buna göre düzenlemektir. Şehadetler büyük fedakarlık, cesaret ve örgütlülüğün ortaya çıkışıdır.

PKK'nin gerçek sahipleri şehitlerdir

PKK çok sayıda büyük şehadetin yaşandığı bir harekettir. Büyük şehitlerle birlikte yeni yaşama gözünü açmak çok büyük bir doğuştur. PKK'nin şekillendirilmesi tamamen bu temel-

Mahfuz Uluca(Abbas) Aydın Pervane(Ahmet) Metin Kan(Akif Tendürek) Ahmet Yusuf(Ali)

gürlüğüne tutkulu, geleceğine bağlı, demokratik ulusal ruhla kendine güvenen mücadeleci bir halktır. Bu Kürt de Önder Apo tarafından yaratılan bir Kürt'tür. Onun için ***'Apo Kürt'ü'*** denilmektedir. Apo Kürt'ü, köleliğin her biçimini red eden Kürt'ü ifade etmektedir. Bu teslim olmayan, işbirliğine yatmayan, ihaneti red eden, zapt edilmesi kolay olmayan, tamamen özgürlüğe koşan Kürt'tür. Artık sömürgeci egemenlerin yarattığı Kürt ölmüştür. Artık herkesin olan, kendisi için olmayan Kürt aşılmıştır. Kendisi ve insanlık için yaşıyor, tamamen bunun için ölüyor, bunun dışındaki bir yaşayışı ve ölümü kabul etmiyor. Bu, yeni Kürt'ün, yeni toplumun ve kişiliğin ortaya çıkışı oluyor.

Kürdistan'da örgütsüz, bireyci, keyfi Kürt yerini tamamen toplumcu, koymak oluyor. Büyük şehit ***Kemal Pir***'in de belirttiği gibi, *"yaşamı uğruna ölecek kadar sevme"* gerekirse yaşamı kazanmak için yaşamını ortaya koymayı ifade ediyor. Ancak yaşamı seven, yaşama bağlı olan, yaşamı kazanmak isteyenler yaşamını ortaya koyabilir. Kemal Pir'in bu sözlerinde ifadesini bulan yaşam ve mücadele felsefesi PKK militanlığında ve halkında somutlaşmış bir gerçeklik oluyor. Bu, ölümü anlamsızlaştırma, aşma, ölümde yaşamı yaratma oluyor.

Şehit, yeni yaşam ölçüsü ve halkımızın en temel değeridir. Partimizin ve halkımızın güç kaynağıdır. Şehit, halkını dirilten, her alanda sürekli geliştiren, başarıya götüren güç kaynağı oluyor. Şehit, güzel ile çirkini, iyi ile kötüyü, yurtseverlik ile ihaneti, red ile kabul ölçülerini vs ortaya koyan, bu-dedir. Kürdistan halkının PKK'yi desteklemesi, her şeyini PKK'ye yatırması, PKK'yle birleşmesi, PKK benim demesi de bundandır. PKK tarihi şehitler tarihidir. PKK bir şehitler partisidir. PKK şehitler kanıyla temizlenmiş tertemiz bir partidir. Önder Apo bir şehitler önderidir. Kürt halkı şehitler halkıdır. Bu açıdan büyük bir önderlik, hareket ve halk söz konusudur. PKK'nin gerçek sahipleri şehitlerdir. Bunlar gerçek PKK militanlarıdır. PKK önderlik gerçeğinin bu militanlarda gerçekleşmesidir. PKK yaşayan şehitler gerçeğidir. Şehitlerin PKK biçiminde yaşamasıdır, yaşatılmasıdır. PKK böyle anlaşılırsa doğru anlaşılır. PKK'yi başka türlü anlamak yetersiz, hatta yanlış bir anlama biçimidir. PKK bu tarzda anlaşılırsa, PKK ile doğru birleşme gerçekleşebilir. Başarıdan başarıya koşulabilir.

Kürdistan'da Önder Apo, PKK, Kürt halk gerçeği ve bu temelde gerçek çağdaş insanlığın doğuşu, gelişmesi çok zor şartlarda, büyük şiddet ve katliamlar altında, engellemeler içinde büyük şehadetler yaşanarak sağlanmıştır. Bu, çok büyük bir gerçekleşmedir, büyük bir doğuşu ifade eder.

Kürdistan'da her şey şehadetlerle anlam kazanmıştır

Kürdistan'ın her karış toprağı şehit kanıyla sulanmıştır. Şehit kanının sulamadığı neredeyse toprak parçası kalmamıştır. Her dağında, her taşının altında, her ağacının dibinde ve her karış toprağında bir şehit yatar. Kürdistan bu şehitlerin kanıyla yaşanılır hale gelmiştir. Bir Kürt şairinin dediği gibi, *"eğ başını değdir alnını, işte orası meçhul asker anıtıdır."* Her ağaç, dağ, tepe, vadi ve ova dibi şehit mezarlarıyla doludur.

Sömürgeciler ve kapitalistler tarafından yıkılan, yakılan, talan edilen, her yönüyle imha edilen, çoraklaştırılan, adeta yaşanılamaz, nefes alınamaz hale getirilen Kürdistan'da eğer yaşam gelişmişse, nefes alınabiliniyorsa, yaşam anlamlı olmuşsa, güzellikler çirkinliklerin yerini almışsa, bu tamamen bu şehadetlerin sayesindedir. Şehitler kanlarıyla bir halkın kurumuş kan damarlarını canlandırarak, binlerce yıldır Kürt'ün yurdu olan bu çorak, viran edilen toprakları gübrelemiş, sulamış ve yaşanılır hale getirmiştir. Düşman bu açıdan şehitlere saldırmaktadır. Şehitlerimizi paramparça etmekte, hakaret etmekte, kurda kuşa yem etmekte, belirsiz yerlere gömmektedir. Bununla bir halkın bilincini, ruhunu paramparça etmeyi, kurda kuşa yem ettirmeyi esas almaktadır. Her şey Kürdistan'da şehitlerle anlam bulduğundan, anlamsızlığı geliştirmek için şehitlere bu denli hakaret etmektedir. Çünkü şehitler halkımızın güç ve yaşam kaynağıdır. Şehit, halkımızı ayağa kaldıran güçtür. Düşman, halkımızı bu güç kaynağından mahrum bırakmak için şehadetleri bütün gücüyle anlamsız kılmaya çalışmaktadır. Düşmanın bu yaklaşımları karşısında şehitlerimize her koşul altında sahip çıkmak, kendi geleceğimize sahip çıkmayı, gerçek güç kaynağımıza sahip çıkmayı ifade etmektedir.

Bugün birçok şehidimizin nereye gömüldüğü bilinmiyor. Bunları bulup çıkarmak, sahip çıkmak geleceğimize, varlığımıza, güç kaynağımıza sahip çıkmak demektir. Kürdistan'da doğuş, gelişme, başarı tamamen şehit kanlarıyla gerçekleşmiştir. Onun için şehitlerimize mutlaka her koşul altında sahip çıkmamız, onları yaşatmamız gerekiyor. Eğer bugün Kürdistan'da kurutulan toplum canlanmışsa, bu tamamen şehit kanlarıyla gerçekleşmiştir. Kürdistan'da yaşamın canlanması, bu yaşamın meyve vermesi şehadet gerçeğiyle bağlantılıdır. Sömürgeciler karşısında savaşmak ve yaşamak, tarihin tanıdığı en yüksek fedakarlık ve cesareti ortaya çıkarmakla mümkün olmuştur. Önderliğimizin büyük çabasıyla insanın yetenekleri ayaklandırılarak bu gerçekleştirilmiştir. Büyük şehadetlerin yaşanması sonucu bu gerçekleştirilmiştir.

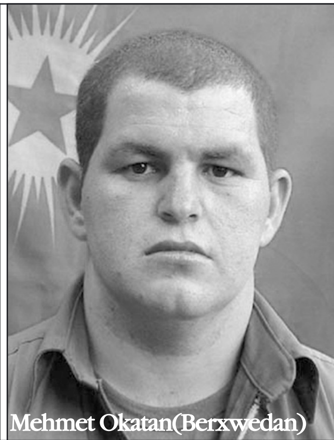
Mayıs ayı şehitler ayıdır

Mayıs ayı da şehitlere bağlılığın derinleşerek geliştiği bir aydır. Bu temelde Önderlikle, partiyle, halkla, insanlıkla doğru birleşmenin gerçekleştirildiği, birliğin, düşüncenin, örgüt ve eylemin güçlendirildiği, yeni hamlelere girildiği bir aydır. Kendimizi yenileyip, yeniden yeniden yarattığımız ve mücadele öfkesini yükselttiğimiz, başarıdan başarıya koştuğumuz bir aydır.

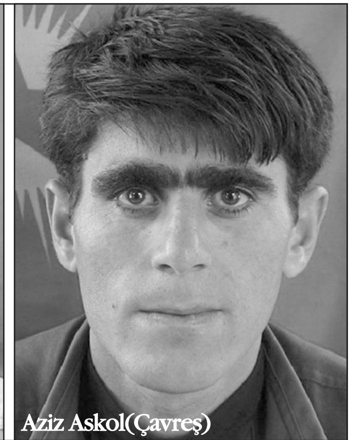
18 Mayıs büyük önder Haki Karer'in şehadet günü, şehitler günüdür. Bugün aynı zamanda PKK ve partileşmenin geliştirildiği tarihi bir başlangıç gününü ifade ediyor. Önder Apo, Haki yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak PKK'yi yaratmıştır. PKK programının tartışılması, partileşmenin kararlaştırılması ve bütün bu çabaların PKK biçiminde somutlaştırılması Haki Karer yoldaşın anısına bağlılığın gereği olarak gerçekleştirilmiştir. Bu büyük şehadet böylesi büyük tarihi bir adımın atılmasına ve bugünkü düzeyin yakalanmasına yol açmıştır. Haki yoldaşın anısı böyle karşılanmış ve yaşatılmıştır.

Önderlik gerçeğimizde her şehadet mücadele etmenin, bunu başarıya götürmenin, bu temelde hamleleri gerçekleştirmenin gerekçesi olmuştur. Her şehadet bu anlamda tarihi bir adımın, hamlenin başlangıcı, geliştiricisi olmuştur. Önder Apo nasıl ki Haki Karer yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak partileşmeyi yaratıp geliştirmişse ve bununla Haki'yi ölümsüzleştirip yaşatmayı bilmişse, aynı şeyi zindan direnişçileri için, Agit yoldaş için esas almış

Lokman Konepos(Berxwedan)

Mehmet Okatan(Berxwedan)

Ali Akman(Botan Dengizi)

Aziz Askol(Çavreş)

bir önderliktir. Önder Apo, Amed zindanlarında vahşete, teslimiyete ve ihanete karşı büyük direnişi ortaya koyan, bu direnişleriyle de düşmanı yenilgiye uğratan, büyük bir hamlenin geliştirilmesinin gerekçesi olan, ölümde zaferi yaratan ***Mazlum Doğan, Hayri Durmuş, Kemal Pir***'in anısına bağlılığın bir gereği olarak ülkeye dönme, ülkede kökleşme ve 15 Ağustos tarihi eylemini başlatarak, bu büyük önderleri, şehitleri ölümsüzleştirerek yaşamsal kılmıştır. Yine önder şehitlerimizden ***Mahsum Korkmaz*** yoldaşı, ordulaşma ve savaşı geliştirerek ölümsüzleştirmiştir. Bu, bir önderlik gerçekliğidir. Bu, önderliğin gerçekleşme biçimidir. Yani her şehadeti gelişmenin bir basamağı, bir halkası yapmak, bir tarihi hamlenin başlangıcı yapmak, kavganın, başarının gerekçesi yapmak ve bu temelde başarıyı gerçekleştirerek şehitleri ölümsüzleştirip sürekli yaşar kılmaktır. PKK'nin gelişmesinde bu önderlik tarzının gerçekleşmesi çok büyük rol oynamıştır. Denilebilir ki PKK'nin gelişmesinde ve başarısında bu gerçeklik en önemli realiteyi ifade eder.

Şehadet gerçeğine bağlılık özgürlük tarihinin yenilmez kılınmasıdır

18 Mayıs partileşmenin güç kaynağı, başlangıç atılımıdır. Partileşmede bugün her güne içirilerek, yeni bir başlangıç yapma günü olarak ele alınır. Haki ile birleşme, tutkuyla partileşmeyi, mücadeleyi geliştirme günü olarak ele alınır. Apocu ruhu, duygu ve düşünceyi, kişiliği, yaşamı yaratma ve derinleştirme günü olarak ele alınır. 18 Mayıs, Apocu kültür ve ahlakı büyütme, yenilmez kılma günüdür. Haki Karer'i anmak tamamen partileşmeyi ve önderlik gerçeğini bütün yönleriyle anlamak ve yaşamak demektir. Başka türlü Haki Karer ve şehitler anılamaz. Başka türlü şehitleri anmak ve yaklaşmak Haki Karer'e, şehitlere, Önderliğimize, kendimize en büyük hakaret olur.

15 Ağustos ise ikinci partileşme hamlesidir. Mazlum, Kemal ve Hayri'nin, zindan direnişinin yaşatılmasıdır. Teslimiyet ve ihanete karşı öfkenin, kavganın ortaya konulmasıdır. Hem de çıplak bedenleriyle ihaneti yenme ve kendini, halkı yenilmez kılmadır. 15 Ağustos atılımıyla bu şehadetlerin anlamı kökleşmiş ve yenilmez kılınmıştır. Şehadet gerçeğine bu bağlılık, Kürt özgürlük tarihinin yenilmez kılınmasıdır; Kürt halkının, özgürlük savaşçılarının seslerini, çığlıklarını tüm dünyaya duyurmasıdır. Şehadetler Kürt halkının kahramanlık döneminin yaratılmasıdır. Şehadetlere dayanan kahramanlık dönemi yepyeni ve köklü bir tarihin yaratılmasıdır.

PKK tarihinde hareketin temellerini atma, partileşme aşamasına ulaştırmada yaşanan şehadetler vardır. Bu tür süreçlerin görevlerinin başarılmasını gerçekleştiren bu şehadetlerdir. Partileşme başarılmışsa bu şehadetler sayesindedir.

Yine gerillayı yaratma, geliştirme ve yenilmez kılmada yaşanan şehadetler vardır. Bu sürecin kazanılması da tamamen bu şehadetlerle mümkün olmuştur. Berivan, Kamuranlar'da somutlaşan ve ulusal dirilişi yaratmada yaşanan şehadetler vardır. Bu ulusal dirilişin yaratılmasında gerilla ve halk cephesinde yaşanan büyük şehadetler vardır. Ulusal diriliş tamamen bu büyük şehadetler sayesinde gerçekleşmiştir. Başarılan ulusal diriliş üzerinden kurtuluşu gerçekleştirme mücadelesinde de büyük rol oynayan şehadetler vardır. Mehmet Karasungur direnişçiliği de ulusal birliğin tahrip edildiği, çatışmaların yaşandığı, ulusun duygu ve bilinciyle oynandığı bir ortamda, ulusal duygu ve bilinçle, onun iradesine, örgütlülüğüne, başarısına sahip çıkma, ulusal birliği esas alma, onun için her şeyini ortaya koyma direnişçiliğidir.

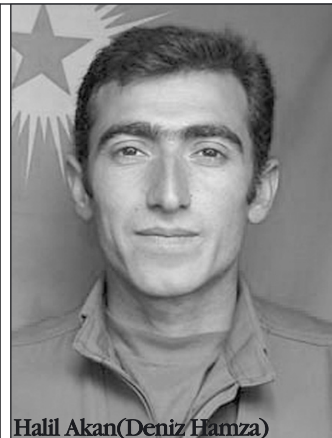
Tüm süreçlerin şehadetleri vardır

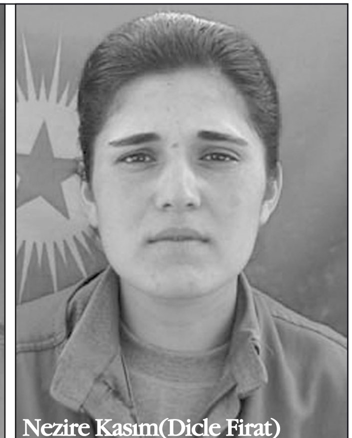
Yeni zihniyet ve vicdan devrimini geliştirmede yaşanan şehadetler vardır. Dikkat edilirse bütün süreçlerin şehadetleri söz konusudur. Bütün bu süreçler şehadetlerle geliştirilip, başarılmıştır. Bu süreçlerin görevleri, sorumlulukları bu şehadetlerle yerine getirilmiştir. Tarihimiz bir bütün olarak ele alındığında, şehadetlerle yaratılan çok görkemli ve yenilmez bir tarih olduğu görülecektir. Bu tarihle, dolayısıyla şehitlerimizle ne kadar övünsek azdır.

Serhildan direnişçiliği, Önderliğe, partiye, şehitlere, değerlere, özgürlüğe sahip çıkma, bunun kararlılığını en üst düzeyde net bir biçimde ortaya koyma, gerekirse istendiği kadar bedel ödemeyi ifade ediyor. İşte bütün bu süreçleri şehadetler başlatmış, geliştirmiş ve gurur duyacağımız kahraman bir tarih ortaya çıkarmıştır.

Özgür Altan(Çekdar)

Kadwan Sadi(Ciwan)

Halil Akan(Deniz Hamza)

Nezire Kasım(Dicle Firat)

Bu kahramanlık tarihi, görkemli direnişçilerle yaratılan bir tarihtir. Özgürlük mücadelesi, kararlı, net, görkemli bir duruş, büyük bir duygu, düşünce, ruh yüceliği, cesaret, fedakarlık, inanç, örgütlülükte ısrar ve başarıyı gerektirir. Sömürgeci ve komplocuların buna karşı bütün olanaklarıyla duracağı, bütün yöntemleri kullanacağı, bunun da bedeller isteyeceği açıktır. Düşmana karşı ancak özgürlükte ısrar etmekle sonuca gidileceği açıktır. Tarihimiz bunun çarpıcı örnekleriyle dolu görkemli bir tarihtir. Buna yaraşır bir tarzda bütün süreçleri karşılamak, süreçlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirmek başarı için vazgeçilmezdir.

Haki direnişçiliği, Önderliği anlama, pratikleştirme, ideolojik grup döneminin görev ve sorumluluklarını ne pahasına olursa olsun yerine getirme, bunun için her şeyini ortaya koyma direnişçiliğidir. Bu direnişçilik sayesinde ideolojik grup dönemi başarıyla yürütülmüştür. Bu dönemin görevleri Haki direnişçiliğiyle, kişiliğiyle, ruhuyla başarılmıştır.

Zindan direnişçiliği insanlığı temsil etme dirençiliğidir

Mazlum, Kemal, Hayri, Akif ve Ferhat Kurtaylar'ın direnişçiliği vardır. Bu direnişçilik, 12 Eylül koşullarında Amed zindanlarında büyük bir vahşetin, teslimiyetin ve ihanetin dayatıldığı ortamda, teslimiyete, ihanete karşı örgütü, halkı, insanlığı, onuru ve iradeyi çiğnetmeme, özgürlük savaşçılığını en üst düzeyde temsil etme direnişçiliğidir. 12 Eylül karanlığını yırtma, faşizmin göbeğinde gedik açma ve hareketi, halkı, insanlığı çiğnetmeme, özüne bağlı kalma, bunu büyütmenin direnişçiliğidir. Bu direnişçilik, hareketimizi Amed zindanlarında ezdirmeme, yaşatma direnişçiliğidir. İşte bu direnişçilik 15 Ağustos atılımını yarattı. Tüm halkın güven duygusuyla bu hareketin yanında yer almasını sağlayan bir direnişçiliktir.

Önderlik gerçeği, ideolojik grup döneminde Haki direnişçiliği şahsında, 12 Eylül sonrasında da Amed zindanının vahşet koşullarında Mazlum, Kemal, Hayri şahsında pratikleşmiştir. Önderlik gerçeği, Agit direnişçiliği ile 12 Eylül faşist sömürgeciliğine karşı mücadeleciliği gerilla cephesinde geliştirmiştir. Partiyi hem düşmana hem de içteki geri, çeteci anlayışlara karşı koruma, büyütme ve başarıya götürme biçiminde somutlaşmıştır. Gerilla eğer Kürdistan'da tutulmuşsa, yenilmemişse ve büyümüşse, bunda Agit direnişçiliğinin çok önemli payı vardır.

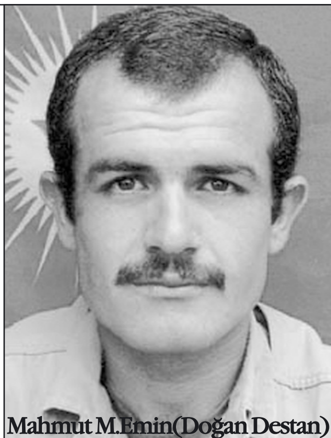
Zilan direnişçiliği, sömürgeciliğin, Önderliği, hareketi, halkı imha etme girişimlerine karşı, bütün değerleri koruma direnişçiliğidir. Bunun için her şeyini ortaya koyma ve kendisine ait hiçbir şey bırakmama direnişçiliğidir. Gerillada, öncülükte ortaya çıkan geriliği aşma direnişidir. Bu da tamamen fedai çizgisindeki bir direnişçiliktir. Önder Apo'nun yaşam ve mücadele felsefesinin yeni koşullarda gerçekleşmesidir. ***Beritan*** direnişçiliği, ihanete, teslimiyete ve işbirlikçiliğine karşı durma, bunu reddetme, özgürlükte ısrar, ruhunu satmama, kendini kirletmeme, özgürlük ruhunu temiz tutma, Önderlik gerçekliğine, PKK gerçekliğine sıkı sıkı bağlı kalma direnişçiliğidir. Mazlum, Hayri ve Kemallerin Amed zindan koşullarında ihanet ve teslimiyete, işbirliğine karşı ***'direnmek yaşamaktır'*** gerçekliğinin ilkel milliyetçiliğin Kürt halkına dayattığı ihanet ve teslimiyete karşı görkemli tarzda sergilenmesidir. ***Şilan*** direnişçiliği, komplonun içimizdeki uzantısı olan tasfiyeciliğe, çeteciliğe karşı durma, Önderliği, örgütü, hareketi, halkı, değerleri koruma, bu konuda endişesiz yürüme, gerekirse canını ortaya koyma direnişçiliğidir.

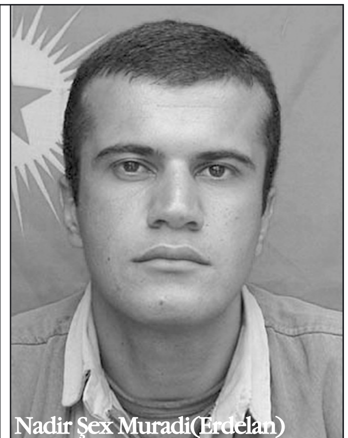
Dikkat edilirse PKK'nin direniş tarihinde çok önemli süreçlere damgasını vuran, rollerini oynayan, kazanılan tarihsel, toplumsal gelişmeyi özgürlük çizgisi temelinde geliştirip bunun güvencesini yaratan şehadetler söz konusudur. Bu açıdan Önder Apo direnişçiliği, bunun PKK militanlarındaki pratikleşme biçimi, her dönemde çok önemli bir gelişmeyi, bunun güvencesini ortaya koymaktadır. Özgürlük tarihi bu tarihe damgasını vuran böylesi kişiliklerle bilinmekte ve anılmaktadır.

Komploya karşı geliştirilen direnişçilik, kendini ateş topu yapma, Önderliği, hareketi, özgürlüğü sahiplenme direnişçiliğidir. Komployu, her türlü ihaneti, teslimiyeti kendi bedeninde yakma kül etme direnişçiliğidir. Bu, tarihte hiçbir önderlik ve hareket için gerçekleştirilmeyen, tanık olmadığımız bir direnişçilik biçimidir. Tarihte birçok peygamber, din adamı, bilim adamı yaşamıştır. Hiçbirisi için insanların kendini ateş topu yaptığı, kendinde her türlü geriliği, başarısızlığı, ihaneti, komployu yaktığı görülmemiştir. Tarih ilk kez Önder Apo için, onun önderlik ettiği özgürlük hareketi

Erkan Karakaya(Dilovan)

Zeynel Çetin(Diyar Kaya)

Mahmut M.Emin(Doğan Destan)

Nadir Şex Muradi(Erdelan)

Mesut Tekin(Ferhat Siirt)

Abdurrahm Birahiso(Ferhat)

Ferhat Akansel(Ferman)

Kawa Teyyar(Fırat Ferman)

için, onda dile gelen insanlık için kendini bu düzeyde feda etmeye tanık oluyor. Bu büyük bir tanıklık oluyor.

Özcesi güç kaynağımız şanlı tarihimizdir, şehitlerimizdir ve bütün bu tarihe damgasını vuran, şehitlerde gerçekleşen Önderliğimizdir. Şehitleri anlamak demek, onların duygularını, düşüncelerini, kişiliklerini, yaşamlarını, umutlarını, çabalarını ve isteklerini iyi anlamak, onlarla doğru birleşmek demektir. Şehitleri anlamak demek, Önderliği, örgütlülüğü anlamak ve yaşatmak demektir. Her türlü örgütsüzlükle, bireycilikle, keyfiyetçilikle, başarısızlıkla, gerilikle, çarpıklıkla mücadele etmek demektir.

Şehitlerimiz tüm değerlerimizin bileşkesidir

Şehitleri anlamak demek, Önderlik, örgüt, yoldaşlık, halk ve insanlık gerçekliğinin gerçekleşme, şekillenme ve gelişme realitesini anlamak, yaşamak ve yaşatmak demektir. Her yönüyle bu gerçekliklerle birleşmek, bütünleşmek ve bunu her koşul altında pratikleştirmek demektir. Şehit gerçeği tamamen Önderlik gerçeğidir. Onun duygu, düşünce, örgütlülük, kişilik, yaşam ve mücadele gerçekliğidir. Şehitlere bağlı olan, onu esas alan, ona ters düşmek istemeyen, onunla bütün yönleriyle bütünleşmeye çalışanlar, örgütsel geriliği, örgütsel başarısızlığı asla ve asla kabul etmezler. Şehitler şahsında Önderlik gerçeğine bağlı olanlar, örgütlülüğü en üst düzeyde yaşar ve yaşatır. Amansız bir örgütçü olur. Örgüt gücünü en üst düzeyde yerli yerinde kullanır. Nerede, ne zaman, nasıl yaşanacağını veya yaşanmayacağını, başarının nasıl elde edileceğini, örgütsüzlüğün kaybetmenin ne anlama geldiğini bilir. Şehitler gerçeğini esas alan biri bunu rahatlıkla görebilir, anlayabilir. Anlamak da yapmak olduğuna göre, şehidi anlamaya çalışan birinin başarısız olması mümkün değildir.

Önder Apo şehitlerin gerçek yoldaşıdır. Yine PKK militanları şehitlerin gerçek yoldaşıdır. Şehitlerin gerçek yoldaşı olanların da başarısızlığı yaşayamayacağı, başarıdan başarıya koşacağı açıktır. Onun için Önder Apo'nun gerçek yoldaşı olmak şehitlerin yoldaşı olmaktır. PKK'nin gerçek militanı olmak demektir. Bu da sürekli başarıyı, örgütlülüğü, eylemliliği yaşamak demektir. Böylesi bir militanlıkta gerilik, çarpıklık, kararsızlık, başarısızlık kesinlikle yaşanmaz. Yaşanıyorsa, bunun Önder Apo'nun ve şehitlerin yoldaşlığıyla, PKK militanlığıyla alakasının olmadığını, bununla çelişki içinde yaşadığımızı, bu değerlere ihanet ettiğimizi görmemiz gerekir. Böylesi durumlara düşmemek için sürekli şehitler gerçeğini esas alınmalı. Bu gerçeği derinliğine anlamalı, onunla birleşme esas alınmalıdır. Şehitler gerçeği bütün yönleriyle esas alınırsa, şehitlerin kendilerini nasıl çözüm gücü haline getirdiği, nasıl olanak yarattığı rahatlıkla görülebilir. Bu olanakları nasıl kullandıkları, hangi koşullarda, hangi olanaklarla, hangi duygu ve bilinçle, kişilikle direndikleri rahatlıkla anlaşılabilir. Böylece en zor koşullarda bile başarıyı elde etmenin militanlığı yapılır. Bu açıdan şehitleri anlamak, Önderlik ve PKK ile birleşmek, Önderlik ve PKK gerçeğini yaşamak, başarılı olmak demektir.

Şehitler gerçeği en üst düzeyde Önderlik gerçekliğinin pratikleşmesi oluyor. Önderlik gerçeği, kazanma, geliştirme, mücadele ve başarıyı yaratma gerçeğidir. Önderlik gerçeğinde kazanmama, geliştirmeme, başarıyı yakalamama yoktur. Bu suçtur. Şehitlere doğru yaklaşım Önderliğe doğru yaklaşımdır, doğru yoldaş olmadır. Doğru birleşmedir. Her türlü geri, çarpık, sahte ve yetersiz yoldaşlıktan çıkma, gerçek yoldaşlığı yakalamadır.

Onlar kaybedilmemiş bir halkın yaşayan gerçek değerleridir

Şehitler bireysel, ailesel yaşam aracı değildir. Suistimal ve istismar edilecek değerler de değildir. Şehitler karşısında ağlamak, sızlamak da doğru değildir. Ancak şehitler karşısında kendi halimize ağlanabilir. Onlar kaybedilmemiş bir halkın yaşayan gerçek değerleridir. Bir halkın yaşam değerleridir. Bir halkın ruhu, düşüncesi, geleceği, özgürlük abidesidirler. Sürekli güç aldığımız, güçlendiğimiz, beslendiğimiz başarı kaynaklarımızdır. Sürekli kendimizi kirden arındırma, temizleme ve kendimizi yeniden yaratma değerleridirler. Şehitlere doğru yaklaşmak onların özlemlerini pratikleştirerek ölümsüzleştirmektir. Onların şahsında kendimizi yaratıp ölümsüzleştirmektir. Her türlü çirkinlikten arınıp kendimizi güzelleştirmektir, sevilir kılmaktır. Bu da özgürlük mücadelesinin ihtiyaçlarını sürekli tespit etmek, onun hedeflerine kilitlenmektir. Bu hedeflere ulaşmada, ihtiyaçları yerine getirmede ısrar etmek ve özgürlüğü adım adım gerçekleştirmektir.

Şehitlerin sahibi olanlar kavgayı başarıya götürenlerdir

Şehitler ayı ve günü, yeni sürece, şehitlere, Önderliğe, halka, özgürlüğe, demokrasiye doğru yaklaşma, kendimizi tamamen koşulsuz katma, bu temelde ihtiyaç duyulan hamleleri geliştirme temelinde anılmalıdır. Ruhumuzu temizleme, bilincimizi derinleştirme, kararlılığımızı keskinleştirme, kendimizi her yönüyle netleştirme, örgütle eylemi, başarıyı geliştirme, mücadele olanaklarını sürekli büyütmenin günü ayı ve süreci olmalıdır. Önderlik, örgüt, halk ve şehitler ile aramızdaki mesafeyi giderme, onlarla doğru birleşme, kendimizi eritircesine onların gerçeğinde yaşatma muhasebesini yapma ayı olmalıdır. Bu temelde görevlere kendimizi doğru katmanın ayı, günü ve sürecidir. Direniş mücadelemizi yenilmez kılıp düşmana, Önderliği, hareketi, Kürt halkını kabul ettirme ve çözüme adım atmasını sağlatma ayı, günü ve süreci yapmalıyız. Bu kadar büyük şehidi olan bir hareket ve halkın görev ve sorumlulukları da çok büyük olacaktır.

Şehitlerimiz, partimizin tüm olumlu özelliklerini kendilerinde birleştirmiş ve yenilmez kılmış, içimizden çıkmış kahraman yoldaşlarımızdır. Şehitlerin sahibi olmak demek, kavganın sahibi olarak bunu büyütmenin ve başarıya götürmenin sahibi olmak demektir. Şehit bunun gerekçesidir. Şehit yoldaşı olmak demek, büyük görev ve sorumlulukların sahibi olmak demektir. Bu görev ve sorumlulukları her şart altında başarıyla yerine getirmek demektir. Başka türlü şehit yoldaşı olunamayacağı açıktır. Şehit yoldaşlığı başarısızlığı, mücadelesizliği, sorumsuzluğu, duygusuzluğu, bilinçsizliği asla ve asla kabul etmez. Bunu kesinlikle ihanet sayar. Şehit yoldaşlığı demek büyük duyguların, düşüncelerin, hedeflerin, kişiliklerin, kavganın, başarının sahibi olmak demektir. Şehit yoldaşlığı demek, Önderlik, örgüt, halk ve insanlığın beynini ve yüreğini temsil ederek, onların kişilik ve yaşamını, örgütlü mücadelesini kendinde birleştirmek, bu değerleri kendinde içleştirmektir. Şehitlerin gerçeğine ulaşmak, yüceliğe ve yiğitliğe ulaşmak demektir. Buna layık olmak demektir. Dolayısıyla basitlik, gerilik, başarısızlıktan kesinlikle bahsedilemez.

Şehadet gerçekliğinde artık ölüm anlamsızlaştırılmış, aşılmış, ölümden yaşam yaratılmıştır. Yaşam, Önder Apo'nun tanımıyla, evrenin sonsuz kavranışı ve insan soyunun gelişim halkasının sonsuzluğu olarak ele alınmaktadır. Yaşamı böyle soylu kavrayan, kişiliğinde bunu abideleştiren biri ölümsüzdür. Böyle kişiliklere sahip olan partimiz ve halkımız, bu kişiliklerin şahsında şanlı bir dirilişe, çözüm gücüne ve ölümsüzlüğe ulaşmıştır. Şehitler, büyük inanç, moral, coşku ve duygunun örgüte, örgütün de eyleme ve eylemin de başarıya dönüşmesinde en soylu duruşun sahipleridirler. Şehitlik, yurtseverlik ile enternasyonalizmi (şimdi ulusüstücülüğü), bilinçle iradeyi, teoriyle pratiği, olgunlukla ataklığı, alçak gönüllüğü, yüceliği, bağlılığı, kabul ve red ölçülerini geliştiren PKK'nin gerçek militanları ve Kürt halkının eşsiz evlatlarıdır. Böylesi çok sayıda şehidi olan PKK ve Kürt halkı yenilmezdir. Bu şehitler halkımızın ve partimizin gurur kaynaklarıdır. PKK'nin güzel değerlerle yarattığı verimli topraklarında yeşeren, meyveler veren çok değerli fidanları vardır. Bu fidanlar çoğalarak, Kürdistan'ın yaşamını güzelleştirmiştir. Kürdistan'ı yaşanacak bir ülke haline getirmiştir. Bu fidanların yetiştirilmesinde, büyütülmesinde ve ülkenin bu fidanlarla donatılmasında Önder Apo'nun çabaları çok özgün bir yer ifade eder. Şehadete giden her yoldaşın tereddütsüzlüğü ve son nefesinde *'yaşasın Önder Apo'* demesi, bundan ötürüdür.

Bu hareket şehitlerin emekleri alın teri ve kanıyla yaratılmıştır

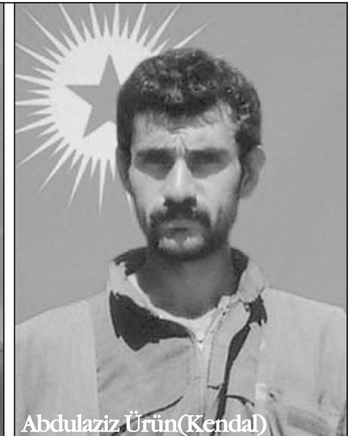
Şehitlerimiz, partide yükü omuzlayarak, güç vererek, yaşam gücü olarak, sürekli mücadele koşul ve olanaklarını yaratıp geliştirerek gelişmeyi yaratmışlardır. Dolayısıyla parti kişiliği, kültür ve ahlakını geliştirmenin en büyük yaratıcıları, katkı sunanlarıdırlar. Özgürlük hareketimizde her türlü hata gerilik ve yetmezliğe karşı amansız mücadele verip, sürekli başarıyı yaratarak, her türlü kirlenmenin önüne geçmişlerdir. Bu hareketi emekleriyle, duruşlarıyla, mücadeleleriyle, ruhları ve duygularıyla temiz tutmuşlardır. PKK'nin kirlenmeyi kabul etmeyip temiz kalmasındaki ısrarı bundandır. PKK'nin halk içinde itibar bulması, halkın güvenip her şeyini bu harekete vermesi bu gerçeklikle bağlantılıdır.

PKK dünyanın en temiz hareketidir. Binlerce büyük şehidin kanlarıyla, emekleriyle, duygularıyla ve dü-

Sami Çomak(Fırat)

Şirvan Kamil(Kadir)

Kawa Emin(Kendal Amude)

Abdulaziz Ürün(Kendal)

şünceleriyle yıkandığından böylesi bir hareketin kirlenmesi, kaybetmesi neredeyse imkansız kılınmıştır. Şehitler en zor şartlarda, büyük olanaksızlıklar içinde kararlı davranarak, başarıda ısrar ederek, başarısız yaşanmayacağını göstererek, Kürt insanına başarısızlığı layık görmeyerek gelişmenin motoru olmuşlardır. Eğer bugüne gelinmişse, tamamen bu şehitlerin kararlı mücadelesi ve ortaya çıkardıkları çok büyük değerler sayesindedir. Başarının, Önderlik gerçeğini, PKK çizgisini bütün yönleriyle yetkin kavramak ve uygulamaktan geçtiği açıktır. Bunu şehadet gerçekliğimizde görmekteyiz.

Mayıs ayında büyük şehadetlerin ortaya koyduğu mücadele gerçekliğiyle büyük başarıların yaşandığı, bu nedenle bu ayda şehadetlerin ortaya çıkardığı büyük duygu, düşünce, örgüt ve eylemle bütün bu kayıpların başarılı sonuçlara dönüştürülmesi Apocu militanlığın bir gereğidir. Apoculuk, acıları büyük duygu, düşünce, örgüt ve eyleme dönüştürme demektir. PKK ve Kürt halkı 1977'lerden beri Mayıs ayını ve 18 Mayıs'ı hep böyle ele almakta, böyle yaklaşmakta ve böyle yaşamaktadır.

1977'lerden bugüne kadar hemen hemen her dönemde büyük şehitler verilmekte, bu şehitlere saygının, yoldaşlığın bir gereği olarak onları ölümsüzleştirmek için büyük kavgalar verilmektedir. Tüm gelişmeler bu temelde yaratılmaktadır. Bugün de partimiz ve halkımız yeni bir döneme giriyor. Önder Apo'nun 1993'lerden beri büyük fedakarlıkla geliştirdiği Kürt sorununu demokratik barışçıl yöntemle çözme süreci, sömürgeciler tarafından imha ile karşılanmış, çözüme yanaşılmamıştır. Bu imhayı, Önderliğimizi zehirleyerek, yine gerillayı imha ederek, halkımızın üzerinde baskıyı artırarak sonuca götürmek istemektedir. Bunun için baskı, şiddet, hakaret, linç ve katletmeyi geliştirerek, her türlü demokratik örgütlenme ve mücadele etme olanağını elinden almaya çalışmaktadır. Operasyonlarla Kürdistan'ı baştan başa işgal ederek, ekonomisini, kültürünü, doğasını tahrip ederek, dili, kültürü, kimliği üzerinde yasaklamayı geliştirerek, asimilasyonu derinleştirmek ve bir bütün olarak bir halkı soykırımdan geçirmeyi hedeflemektedir. İçine girilen süreç, tek yanlı fedakarca geliştirmek istediğimiz Kürt sorununun demokratik barışçıl çözüm çabalarına karşı imhayla cevap verme ve bunu soykırımla tamamlama sürecidir. Çok net ortaya çıkmıştır ki, sistemi de yanına alarak Önderlikten başlayarak hareketi imha etmeyi, halkı soykırımdan geçirmeyi esas almaktadırlar. Bunu da başaracaklarına inanmaktadırlar.

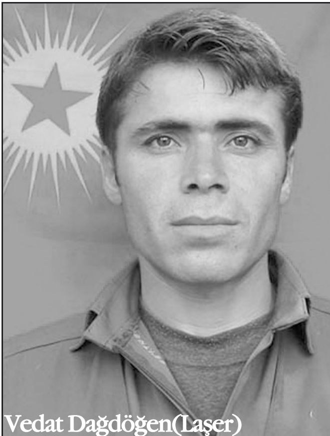
İmhaya karşı meşru savunma direnişini geliştirelim

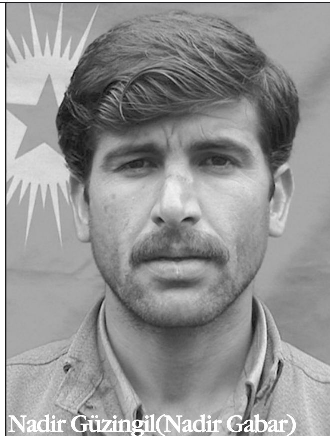
Şu gerçeklik çok net ortaya çıkmıştır ki, imhaya karşı durmamız, direniş hareketini yenilmez kılmamız, bunun için yeniden meşru savunmayı güçlü bir tarzda yürütmemiz gerekiyor. Onların irade kırma, başarılı olamayacağımızı göstermek için yürüttükleri yoğun saldırı karşısında, meşru savunmayı yürütebileceğimizi ve yenilmediğimizi ortaya koymamız gerekiyor. Bunu ortaya koymadan sömürgecilerin ve arkasındaki sistemin kolay kolay imhadan vazgeçmeyeceği, çözüme yanaşmayacağı açıktır. Bize düşen, nasıl ki 1993'lerden beri demokratik barışçıl çözüm için büyük bir çaba ortaya koyduksak, bugün de meşru savunmayı geliştirmede, bunun yenilmezliğini ortaya koymada bütün çabalarımızı yoğunlaştırmamız ve başarmamız gerekiyor. Başka türlü çözümün yakalanamayacağı ve varlığımızın korunamayacağı çok net bir biçimde ortaya çıkmış bulunuyor. İçine girdiğimiz süreçte, meşru savunmanın gerillada, serhildanda, diplomaside ve propaganda cephelerinde çok güçlü biçimde yürütülmesinin ve yenilmezliğinin ortaya konulması gerekmektedir. O açıdan içine girilen süreç çok zorlu, tehlikeli ve ağır bedelleri olacak olan, ama bir o kadar da içinde başarıyı taşıyan bir süreçtir.

Özgürlük mücadelesini yürütme onurlu bir görevdir

İmhaya karşı var olma, özgür olma mücadelesini yürütme ve geleceğine bu temelde sahip çıkmak çok onurlu bir görev ve sorumluluk olmaktadır. Aksi takdirde imhada ısrarlı olanların imhayı gerçekleştirebileceğini anlamak gerekiyor. Biz imhaya karşı güçlü bir direnişi ortaya koyamazsak, onurumuza, geleceğimize, varlığımıza bu temelde sahip çıkmazsak, her şeyimizi ortaya koymazsak sömürgeciler imhada kararlıdırlar ve sonuç almaları mümkündür.

Eğer meşru savunmayı yenilmez bir biçimde geliştirirsek, Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bu amacını gerçekleştirecek güçte değildir. İmha-

Vedat Dağdöğen(Laşer)

Nadir Güzingil(Nadir Gabar)

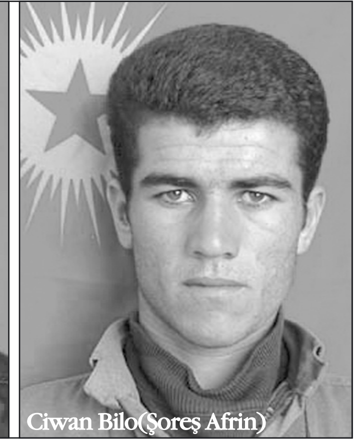

Feridun Sarı(Orhan)

Şirin İsmail(Peyman)

Hüseyin Davut(Reber)

Şahan Muhammedi(Reber)

Ronahi Mağmuk (Roni)

Ciwan Bilo(Şoreş Afrin)

da ne kadar umutlu olsalar, bunu başaracaklarını sansalar da Türkiye'nin içinde bulunduğu gerçeklik direniş gösterilirse bırakalım sonuç almayı, çözülüp dağılmalarıyla sonuçlanacaktır. Dolayısıyla direndiğimiz takdirde başarma imkanları eskisinden daha fazladır. Belki bizim için zorluklar ve bedeller olacaktır, ama Türkiye'nin zorlukları, ödeyeceği bedelleri bizimkinden pek de aşağı değildir. Buna inanmak gerekiyor.

Başarmak dönemin görevlerini iyi kavramakla mümkündür

Özgürlük mücadelemizi geliştirmek başarıya götürmek için zayıf bir konumda olmadığımız açıktır. Belki geçmişe oranla bazı zorluklarımız daha fazla olabilir. Ama Özgürlük hareketinin ulaştığı düzey dikkate alınır ve Türkiye'nin sömürgeciliğini bu tarzda yürütemeyeceğini, Kürt sorununun çözülmesi gerektiği gerçeğini iyi anlarsak, doğru ve yeterli bir direnişin bütün dengeleri değiştirip çözümü geliştirebileceğini de görürüz. O açıdan içine girdiğimiz süreç, meşru savunmayı hem gerilla, hem serhildan hem de diplomaside ertelemeksizin güçlü bir tarzda geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu mücadele süreci aynı zamanda kendi sistemimiz olan demokratik konfederalizmi geliştirmeyi olanaklı hale getiriyor.

Dönem görevlerinin ne kadar büyük ve önemli olduğu görülmektedir. Böylesine zorlu ve görkemli görevleri başarmak, ancak sürecin görev ve sorumluluklarını çok iyi kavramakla mümkündür. Kendimizi bu temelde netleştirip kararlaştırmak ve bunun gerektirdiği cesareti, fedakarlığı, duygu ve düşünceyi geliştirmek, bu temelde kendimizi oldukça örgütlü kılmak göreviyle karşı karşıyayız. Başarı bu görevleri yerine getirmede ısrarla gerçekleşecektir. Dolayısıyla kendimizi tamamen sürecin görev ve sorumluluklarını gerçekleştirecek düzeyde örgütleyip pratikleştirmemiz gerekiyor. Eğer bunu ihmal etmezsek, zamanında, doğru ve yeterli gerçekleştirebilirsek başarıyı elde edeceğimiz kesindir. İçine girdiğimiz sürecin görev ve sorumluluklarını yerine getirmek, sadece hareket ve halkımız açısından yaşamsal değil, Ortadoğu halkları ve tüm insanlık için de yerine getirilmesi gereken bir görev olmaktadır. Bunun duygu ve bilincine, kişilik ve yaşam mücadelesi tarzına sahip olmak gerekiyor. Bu dönemdeki sorumluluk düzeyimiz aynı zamanda insanlığın yüreğini ve vicdanını yaşamak oluyor. İnsanlığın zihni ve vicdanının köreltilmeye çalışıldığı, ayaklar altına alındığı bir dönemde böylesi görev ve sorumlulukları üstlenmek, gereklerini yerine getirmek insanlığı ve onun vicdanını kurtarmak oluyor. Bundan daha onurlu bir görev olamaz.

Güç kaynağımız Önderliğimiz ve şehitlerimizdir

Yeni dönemin böyle kapsamlı görev ve sorumlulukları üstlenilir, bunların gereklilikleri yerine getirilirken, güç kaynağımız Önderliğimiz ve şehitlerimizdir. Önderliğimiz ve şehitlerimize olan borçlarımızı, yeni dönemin görev ve sorumluluklarını yerine getirerek ödeyebiliriz. Önderliğimiz ve şehitlerimiz yalnız güç kaynağımız değil, aynı zamanda borçlu olduğumuz gerçekliklerimizdir. Şehitlerine büyük borçları olan militanlar olarak hem başarıyı gerçekleştirmek hem de borçlarımızı ödemek için kendimizi olağanüstü kılmamız gerekiyor. Biz, Önderliği, örgütü, militanları ve halkıyla özgürlükte karar kılmışız. Yaşam ve mücadele felsefemiz böyledir.

Özgürlüksüz yaşanamayacağına da karar kılmışız. Bizim için tek bir yaşam var o da özgür yaşamdır. Bunun dışında bir yaşamın olmayacağına ve kabul edilemeyeceğine de karar kılmışız. Kararı öyle olanların bu kararlarında ısrarlı oldukları takdirde yenemeyecekleri hiçbir zorluk, başaramayacakları hiçbir görev yoktur. Özgürlük kavgasını yürütmek ve bu kavgayı başarıya götürmek için çok büyük gerekçelerimiz vardır. Bu da çok büyük şehitlere sahip olmamızdır. Çok sayıda büyük şehitlere sahip olmak, onların yoldaşı olmak demek, kavganın, başarının sahibi olmak demektir. Şehitler ayı olan Mayıs ayına, 18 Mayıs şehitler gününe ve yeni sürece tamamen bu gerçeklik temelinde yaklaşıyoruz ve bu temelde pratikleşiyoruz.

Bütün özgürlük şehitleri ölümsüzdür. Ne mutlu ki bizler çok sayıda büyük şehidin yoldaşlarıyız. Ne mutlu ki bizler Önder Apo gibi bir öndere sahibiz. Ve ne mutlu ki Önder Apo'nun ve şehitlerin yoldaşlarıyız.

– Yaşasın Önder Apo!
– Yaşasın Özgürlük Mücadelemiz!
– Kahrolsun Her Türden Egemenlik, İhanet ve Teslimiyet!

18 Mayıs kararlılık ruhuyla görevlerimize sahip çıkalım direnişi yükseltelim

Halk Savunma Komitesi

"Özgürlük mücadelemizin her aşaması büyük çabalarla, kahramanlıklarla kazanıldı. Her aşamasını, gözünü kırpmadan Önder Apo'nun çizgisinde yaşamını ortaya koyan, kahraman şehitlerimizin kanı üzerinde gelişti. Haki Karer ile başlayan ve günümüzde Kürdistan'ın doğusunda, güneyinde, kuzeyinde, batısında yani dört parçada kahramanca direnerek şehit düşen yoldaşlara kadar gelen şehitler kervanıyla yaratıldı. Önder Apo'nun deyimiyle, özgürlük mücadelemizin yaşayan gerçekleri oldular onlar"

Değerli yoldaşlar

Haki Karer yoldaşın katledilişinin otuzuncu yıldönümünü yaşıyoruz. Özgürlük kıvılcımımız Haki Karer yoldaş şahsında, tüm özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyoruz. Sayıları onbinleri bulan şehitler ordusuyla, halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesini sağlam bir komutaya kavuşturmuş olan Önder Apo'yu selamlıyoruz.

Kürt halkının 18 Mayıs şehitler günü otuzuncu yılını doldurmuş bulunuyor. Bu otuz yıl içinde Kürdistan'da tarihi gelişmeler yaşandı ve mayıs ayı, şehitler ayı oldu. Kölelik ve yok oluş tarihine dur denilerek, özgürlük ve demokrasi tarihi başlatıldı. Bu otuz yılda Kürt özgürlük destanı yazıldı. Mayıs ayının her bir gününe onlarca kahraman şehidin kanı imzasını attı. Bu otuz yıl boyunca özgürlük ve demokrasi mücadelemiz her 18 Mayıs'ta yeni bir kararlaşmayı, yeni bir atılımı ve sürekli bir büyümeyi yaşadı. Kürt tarihinin en karanlık dönemini özgürlük kıvılcımları olarak aydınlatmayı başaran kahraman şehitlerimiz, Kürt halkının özgür iradeli ve ulusal temelde yeniden doğuşunu, dirilişini yarattılar. Özgürlüğü için her şeyini feda etmeye hazır, insanlığa coşku ve heyecan yayan yeni bir halkı, Kürt halkını ortaya çıkardılar. 21 yüzyılın başında, özgür, eşit ve demokratik bir dünyanın yaratılmasının öncü mücadeleci gücü haline getirdiler.

Değerli yoldaşlar

Bu otuz yılın her dönemi, çok iyi biliyoruz ki büyük zorluklar ve imkansızlıklar ortamında kahramanca bir çaba ve mücadele ile kazanıldı. İnsan soyunun taşıdığı tüm olumlu özellikler ayaklandırılarak, canlandırılarak, adeta ölüye can verircesine Önder Apo tarafından yeniden yeşertilerek, özgürlük ağacımız geliştirilerek, dallı budaklı yaşama iddiası olan ve insanlığa heyecan veren bir konuma getirildi. Bu büyük mücadelenin her aşaması büyük özverilerle, çabalarla, kahramanlıklarla kazanıldı. Her aşaması, Önder Apo'nun çizgisinde halkımızın bağımsızlığı, özgürlüğü ve demokrasisi için gözünü kırpmadan yaşamını ortaya koyan kahraman şehitlerimizin kanı üzerinde gelişti.

Hakiler, Haliller, Salihler, Cumalar, PKK'nin ve Önderlik gerçeğimizin doğuş döneminin şehitleri oldular. Kürt halkının özgürlük kıvılcımı olarak etrafa saçıldılar. İnkarcı ve imhacı sistemin karanlıklarını o parlak kıvılcımlarıyla aydınlattılar. PKK'nin doğuşunu ve kuruluşunu gerçekleştirdiler. Önderliksel doğuşu yarattılar. Herkesin, 'ne olacağım' kaygısına düştüğü, inkar ve imha sisteminin Kürt toplumu için yok oluştan başka bir yol bırakmadığı bir ortamda, gerçek birer özgürlük ve demokrasi kıvılcımı olarak geleceği doğru bir biçimde görmenin ve bunu yaratma gücünü, enerjisini, cesaret ve fedakarlığını ortaya çıkartmanın abideleri oldular. Dolayısıyla da PKK'nin ve Önderlik gerçeğinin doğuşu temelinde, Kürdün baş aşağıya gidişini durdurarak, özgür ve demokratik yürüyüşünü ve yükselişini başlattılar. Kölelik tarihine son vermenin ve özgürlük tarihini başlatmanın sembolleri oldular.

Mazlumlar, Kemaller, Hayriler, Ferhatlar, yine o büyük zindan direnişinin yaratıcısı olan diğer kahramanlar, Önderliğe sahiplenmenin, partiye sahip çıkmanın, Önderlik çizgisine sahiplenip korumanın sembolleri olmayı ve bu bayrağı zafer çizgisinde başarıyla taşımayı gerçekleştirdiler. Onlar, 12 Eylül

“Özgürlük devrimi, Kürt kızlarının ve oğullarının kahramanca mücadelelesi ve sadece kendi öz güçlerine dayanma temelinde yürüttükleri mücadele ile gerçekleşti. İnkar ve imha sisteminin parçalanması, Kürt halkının özgürlük bilinci, iradesi ve örgütlülüğü bu otuz yılın kahramanlık mücadelesiyle gerçekleşti”

karanlığını aydınlattılar. Faşist askeri rejimin, Kürdistan’ı yeniden işgal edercesine inkar ve imha siyasetini başarıya götürmek için her türlü vahşeti, katliamı geliştirdiği bir ortamda, bu zulmün en çok geliştiği yerde, adeta kalesi olan zindanlarda, 12 Eylül rejiminin dayandığı inkar ve imha sistemini büyük bir öngörü ve kahramanca direnişle yenilgiye uğrattılar. Önderlik çizgimizin, parti çizgimizin, Kürdistan özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ideolojik zaferini yarattılar.

15 Ağustos kahramanlık atılımının yaratıcıları olan ***Agitler, Erdallar, Beritanlar***, Önder Apo’nun ifadesiyle, Kürt ulusal kahramanlık döneminin sembolleri oldular. Mazlumların gerçekleştirdiği büyük zindan direnişini dağa taşıyarak ve gerillada somutlaştırarak, 12 Eylül faşist askeri rejimin pratik yenilgisini yarattılar. 12 Eylül zulmünün kol gezdiği kentleri, kasabaları, köyleri, dağları, ovaları gerillanın kurşunuyla aydınlattılar. Kürt özgürlük gerillasını ortaya çıkartarak, Kürdistan dağlarını her türlü zulme ve gericiliğe karşı özgürlük mücadelesinin kaleleri haline getirdiler. Her türlü inkarcılığı, teslimiyeti, ihaneti yerle bir ederek, Kürt ulusal dirilişinin özgürlük çizgisinde gelişmesini sağladılar. Ulusal diriliş devrimimizin başarısını yarattılar. Dolayısıyla da bağımsız ve özgür iradeyle demokratik bir yaşam sürdürmek isteyen yeni Kürt ulusunun doğuşunu gerçekleştirdiler. Bu büyük kahramanlıklar sonucu Kürt gençliğinin ve halkının fedaice mücadele dönemi gelişti. Binlerce şehit verme pahasına da olsa, bir yandan yaratılan devrimci değerlerin, ulusal demokratik birikimin korunması için diğer yandan ise bu gelişmeler temelinde, Kürt sorununun barışçıl ve demokratik birlik çözümünün gerçekleşmesi için, binlerce şehit vermeyi göze alan, gerillanın yenilmezliğini defalarca kanıtlayan, gerilla ile halk serhildanını birleştirerek Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirmeye çalışan büyük mücadele dönemi yaşandı.

Otuz yılın her anı şehitlerimizce yaratıldı

Zilanlar, Semalar, Rüstemler, Erdallar, Şilanlar, Nucanlar, Mahirler, Serxwebunlar, Viyanlar ve daha binlerce kahraman şehidimiz, Önderlik çizgisini uygulamanın, Önder Apo’ya sahiplenip korumanın, binlerce kahraman şehit kanıyla yaratılan devrimci demokratik değerleri korumanın ve Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümünü gerçekleştirmenin sembolleri oldular. Türk devletinin topyekün savaş halinde tüm gücünü ortaya koyarak saldırması karşısında, gerillanın yenilmezlik ve zafer çizgisinde tüm bu saldırıları boşa çıkartan ve Kürt sorununun demokratik çözümünü siyaset gündemine getirip zorlayan bir mücadelenin yaratıcısı oldular. İnkar ve imha sisteminin her türlü komplo, entrika ve oyunlarına rağmen, yine Önder Apo’ya yöneltilen uluslararası komplo dahil çok çirkin saldırılara karşın, en karanlık ve zor ortamları büyük cesaret ve fedakarlıkla aydınlatmayı başararak, bu temelde Kürt özgürlük ve demokrasi hareketinin yenilmezliğini her alana dayatan bir gerçekliği ortaya çıkardılar. Kısaca bu otuz yılın geçen her anı büyük kahramanlıklara sahne oldu. Her gününe kahramanca mücadeleler sığdırıldı. Neredeyse her saatinde, her dakikasında Kürt halkı en değerli evlatlarını şehit verdi. İşte tüm bu kahramanca duruş ve mücadele temelinde Kürt halkının özgür, demokratik duruşu, örgütlülüğü ve yaşamı ortaya çıkartıldı.

Cemil Doğu(Zafer Aslan)

Cuma Tak

Bu büyük özgürlük devrimi, Kürt kızlarının ve oğullarının kahramanca mücadeleleriyle ve sadece kendi öz güçlerine dayanma temelinde yürüttükleri mücadele ile gerçekleştirildi. İnkar ve imha sisteminin parçalanması, Kürt sorununun çözümünün Ortadoğu ve dünya siyaseti gündemine dayatılması, Kürt halkının özgürlük ruhunun, bilincinin, iradesinin ve örgütlülüğünün ulusal düzeyde ortaya çıkması, bunların hepsi bu otuz yılın kahramanlık mücadelesiyle gerçekleşti.

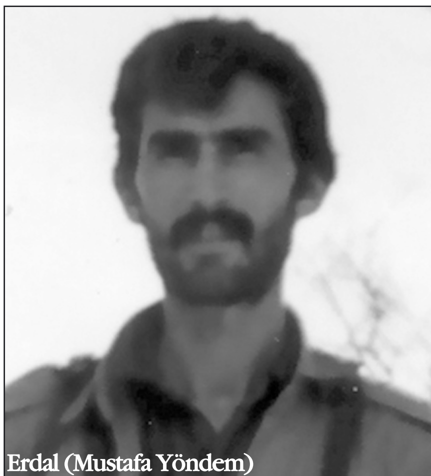
Tüm bunlar, Haki Karer ile başlayan ve günümüzde Kürdistan’ın doğusunda, güneyinde, kuzeyinde, batısında, yani dört parçada kahramanca direnerek şehit düşen yoldaşlara kadar gelen, ***Şiyarlara, Cihatlara, Jehatlara, Ronahilere*** kadar uzanan şehitler kervanıyla yaratıldı. Önder Apo’nun deyimiyle, *“Onlar, özgürlük mücadelemizin yaşayan gerçekleri oldular.”* Her zaman ve her yerde en temel güç kaynağımızı oluşturdular. Doğru yaşamı ortaya çıkardılar ve değiştirilemez temsilcileri oldular. Onların açtığı yoldan, yarattıkları köprüden geçerek, ortaya çıkardıkları ruh ve iradeyle donanarak yürüyen Kürt halkı, bugün özgürlük mücadelesini en önde sürdüren ve gericiliği ödünü patlatırcasına korkutan bir güç haline geldi.

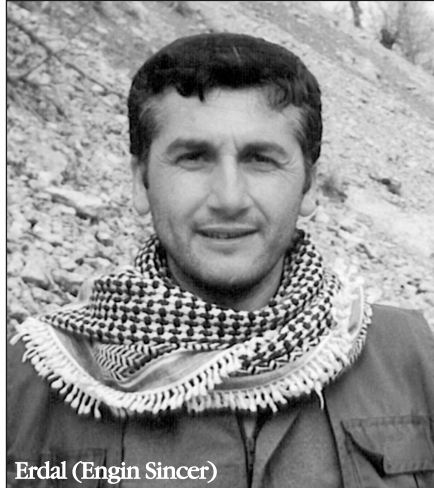
Değerli yoldaşlar

Otuz yıl önce, Haki Karer yoldaşın şehadeti üzerine Önder Apo'nun verdiği partileşme ve direnme kararının ne kadar öngörülü, uzak görüşlü, tarihi ve doğru bir karar olduğu, bu otuz yılda yaratılan gelişmelerle açığa çıkmıştır. Bu büyük şehadetin otuzuncu yıldönümünde, hareket ve halk olarak yine böyle tarihsel bir karar sürecindeyiz. Özgürlük ve demokrasi mücadelesini ilerletmenin yeni bir dönemecindeyiz. Otuz yıl önce gösterilen öngörü ve kararlılık iradesi, bugün de bizim için örnek oluşturan, yol gösteren bir gerçeklik oluyor.

Önder Apo'nun ve hareketimizin, Kürt sorununun barışçıl ve demokratik birlik yaklaşımı içerisinde çözülmesi için 15 yıl boyunca tek yanlı ortaya koyduğu irade ve çaba, muhataplarımız tarafından doğru algılanmamakta ve değerlendirilmemektedir. 15 yıl boyunca barışçıl ve demokratik çözüm için tek yanlı her türlü özveride bulunmamıza, büyük bedeller ödenmemize, hatta uluslararası komplo gibi bir saldırganlığın geliştirilmesine rağmen, bundan vazgeçmedik. Bunda sonuna kadar ısrar ettiğimiz, barışçıl, demokratik ve birlik çözümünden yana olduğumuz nettir, kanıtlanmıştır.

Gerçekten de gerilla ve halk olarak, en önemlisi de Önderlik, bu dönemde büyük özverilerde bulunduk. En zor koşullarda, işkenceli İmralı yaşamına rağmen, büyük bir direniş göstererek, barışçıl, demokratik çözüm çizgisinin gerçekleşmesi için çaba harcadık. Bu konuda 5 kez tek yanlı ateşkes ilan ettik. Bu sürecin yarıdan çoğu tek yanlı ateşkeslerle geçti. Uluslararası komployа, ağır işkencelere, yine tek yanlı saldırılarda çok fazla kayıp vermemize rağmen, çizgimizde ısrarlı olduk. Sabırla, ısrarla barışçıl, demokratik çözümün gerçekleşmesi için elden ne geliyorsa, ne imkanımız varsa onu devreye koyduk. Buna rağmen gördük ki inkar ve imha sistemi bu tutumumuzu doğru değerlendirmiyor. Barışçıl ve demokratik çözüm arayışımızı bir zayıflık olarak görüyor. Gerçekleştirdiğimiz tek yanlı ateşkes süreçlerini, bir taktikmiş gibi ele alıp öyle değerlendiriyor. Pasif savunma konumumuzda bulunmamızdan, tek yanlı ateşkes uygulamamızdan yararlanarak, yine demokratik çözüm istememizi fırsat bilerek, bizi imha etmek için elinden gelen her türlü çabayı harcıyor.

Erdal (Mustafa Yöndem)

Erdal (Engin Sincer)

Biz barış dedik onlar zehir gönderdiler

Nitekim Önder Apo'nun daha 1993 Martı'nda geliştirdiği ilk ateşkese Türkiye devleti topyekün savaşla karşılık verdi. 1993-94 yıllarında binlerce köyü yakıp yıkan, boşaltan, binlerce faili meçhul denen katliamı gerçekleştiren, yine tank, top, uçak, bütün savaş araçlarını kullanarak gerillaya karşı topyekün saldırı yürüten bir savaş durumunu geliştirdi. 1995 sonundaki ikinci ateşkes sürecine Türkiye yönetimi, 6 Mayıs saldırısıyla karşılık verdi. 1 Eylül 1998'de geliştirilen üçüncü ateşkes sürecine ise uluslararası komployu harekete geçirerek, 15 Şubat saldırısını gerçekleştirerek karşılık verdi. Geri çekilme sürecine karşılık, çürütme politikasını, provakatif tasfiyeci eğilimleri geliştirmeyi dayattı. 1 Haziran atılımımızın gerçekleri bir kere daha gösteren, çürütme politikalarını yenilgiye uğratan, yanılgıları konusunda muhataplarımızı uyaran gerçekliğine karşı, 23 Ağustos 2005 tarihli MGK kararıyla topyekün savaşı dayattılar. Nitekim geliştirdiğimiz 1 Ekim 2006 tarihli beşinci tek yanlı ateşkes sürecini, Önder Apo'yu zehirleyerek, yine yönetimimizi zehirleme ve komplolarla imha etmeyi, gerillayı operasyonlarla ezmeyi, içeride ve dışarıda tüm kadro yapımızı tutuklamayı ve halkı sindirmeyi, böylece Özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye etmeyi hedefleyen bir saldırı planıyla karşıladılar.

Salih Kandal

Biz ateşkes dedik, onlar askeri operasyon ve saldırılarını ağır kış koşullarına rağmen birkaç kat artırdılar. Biz barış dedik, onlar zehir gönderdiler, imhayı dayattılar. Biz kardeşlik dedik, onlar bizi cumhuriyet düşmanı ilan ettiler. Biz demokratik çözüm dedik, onlar tek fert kalmayıncaya kadar savaşılarak yok edilecekler dediler. Dolayısıyla inkar ve imha sisteminin 15 yıldır Önderliğimizin ve hareketimizin geliştirdiği barışçıl, demokratik çözüm çabalarına cevabı net olarak açığa çıktı.

Hareketimizin barışçıl çözüm çabalarına karşı Türkiye cumhuriyeti yönetiminin yaklaşımı netlik kazandı. İnkar ve imha zihniyetinden bir milim sapmak istemedikleri, Kürt soykırımını her türlü komplo ve entrikalarla başarıya götürmek için ellerinden gelen bütün çabayı harcamada ısrarlı olduklarını ortaya koydular. Kısaca

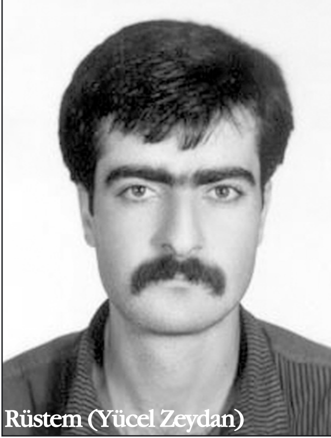
nasıl ki otuz yıl önce 18 Mayıs günü Antep'te Haki Karer yoldaşı katleden saldırı geçen sürecin gelişme yönünü tayin ettiyse, bugün de 18 Mayıs katliamının otuzuncu yıldönümünde, inkarcı ve imhacı güçlerin bizi düşman ilan ederek, tek neferimiz kalmayıncaya kadar imha saldırılarını sürdürmedeki ısrarları ve saldırgan tutumları, önümüzdeki sürecin nasıl gelişeceğinin yönünü çiziyor.

Değerli yoldaşlar

Otuzuncu şehitler günü ve ayı dolayısıyla güncel siyasal durumun bazı temel özelliklerini değerlendirmek gerekiyor. Haki Karer yoldaşın katledilişinin otuzuncu yıl dönümünü yaşadığımız bu süreçte, Türkiye siyasetinin miz hep söyledi. Bugün devleti yönetenler de itiraf ediyorlar; öyleyse bu kriz nasıl ortaya çıktı? Nereden ortaya çıktı? Krizin düzeyi nedir? Bu kriz nasıl aşılabilir? Elbette bu sorulara da doğru cevap vermeyi bilmek gerekiyor. Sadece kriz var demek yetmiyor.

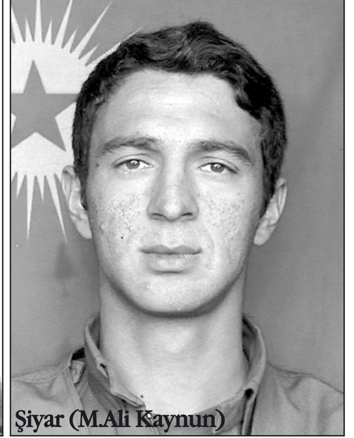
Krizin nedeni cumhuriyetin yapısıdır

Türkiye'de yaşanan son siyasi krizin cumhurbaşkanlığı seçimiyle açığa çıktığı, görünen bir gerçektir. Rejim yeniden cumhurbaşkanı seçemez duruma düşmüştür. Oysa 12 Eylül 1980 askeri darbesinin de gerçekleşme gerekçesi, meclisin cumhurbaşkanı seçemiyor olmasıydı. 6 ay boyunca, 124 tur

Rüstem (Yücel Zeydan)

Nudem (Uta Schneiderbanger)

Amara (Ekin Ceren Doğruak)

Şiyar (M.Ali Kaynun)

oylama yapılmasına rağmen cumhurbaşkanını seçilememesi 12 Eylül cuntasının askeri darbe yapmasının temel gerekçesini oluşturmuştu. 12 Eylül cuntasının temel iddiası, cumhurbaşkanı seçemeyerek krize düşen sistemi düzeltme noktasıydı. 12 Eylül darbesiyle oluşturulan yeni sistem artık cumhurbaşkanı seçememe gibi nedenlerle rejimin krize girmesini aşan, önleyen bir karakter taşıyacaktı. Oysa 27 yıl sonra gelinen nokta, tekrar başa dönüştür. Bugün on birinci cumhurbaşkanlığı seçiminde açıkça görülmüştür ki, Türkiye cumhuriyeti sisteminde değişen bir şey yoktur. 12 Eylül darbesi gibi rejimler değil, kim olursa olsun rejim krizini giderecek bir sistem yaratamamaktadır. Demek ki her ne kadar cumhuriyet rejiminin krizi cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde açığa çıksa da kriz, cumhurbaşkanlığı seçiminden kaynaklanmamaktadır.

Aslında kriz yapısaldır. Cumhuriyet rejiminin yapılanışında vardır. Yoksa ne 12 Eylül 1980 öncesinde açığa çıkan güncel bir durumdu, ne de şimdi 11. cumhurbaşkanlığı seçiminde açığa çıkan güncel bir durumdur. Hayır. Kriz yapısaldır ve süreklidir. Şimdi cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde açığa çıkan ise bu yapısal krizin bir çatışma durumunu yaratmış olmasıdır.

Peki, bu çatışma durumu neden yaratıldı? Bu konuda da Temmuz 2006'dan itibaren, özgürlük hareketimizi imha ve tasfiye etmek üzere hazırlanmış olan saldırı planının başarısız kalmış olmasını gösterebiliriz. Aslında bugün cumhurbaşkanlığı gerçekleşemiyor, taraflar uzlaşamıyor ise bunun temel nedeni, PKK'yi imha ve tasfiye planının başarısız kalmış olmasıdır.

yine ciddi bir kriz içinde olduğunu, derin bir bunalımı yaşadığını, adeta bir kaos ya da çıkmaz içinde debelendiğini görüyoruz. Deniliyor ki, cumhuriyet rejimi kriz içinde bulunuyor. Bunu biz söylemiyoruz, kendileri söylüyorlar. Bu devleti yönetenler söylüyorlar. Eskiden rejimin kriz içinde olduğunu ve bunalımı yaşadığını solcular söylerlerdi, rejimin muhalifleri dile getirirlerdi. Şimdi cumhuriyet rejiminin tarihinin en derin krizi içinde bulunduğunu, genelkurmay başkanı söylüyor, cumhurbaşkanı ifade ediyor. Başbakan dile getiriyor. Yani devletin en üst yöneticileri bunu söylüyor. Onlarca yıldır sosyalistlerin, devrimcilerin, Kürt özgürlükçülerinin söylediği bu gerçeği bugün devleti yönetenler itiraf etmek zorunda kalmış bulunuyorlar. Peki, anlaşıldı cumhuriyet rejimi ağır bir kriz içinde. Bunu zaten geçen dönemde tüm sol güçler, Önderliğimiz, hareketi-

PKK'nin imhası karşılığında iktidar hesapları yapılmaktadır

Öyle görülüyor ki, PKK'yi imha ve tasfiye planı üzerinde, genelkurmay ile hükümet, Kızılelmacılar ile AKP statükocuları bir uzlaşma yapmışlar, Önder Apo bunu, neo-ittiahatçilerle statükocuların uzlaşması olarak tanımlamıştı. Her iki tarafta bu planın başarı üzerinde kendi amaçlarını şekillendirmişler. AKP hükümetinin, Tayip Erdoğan'ın hesabı; PKK'nin imha ve tasfiye edilmesinin başarısı üzerinden cumhurbaşkanlığını ele geçirmekti. Genelkurmay başkanlığının, Yaşar Büyükanıt'ın hesabı ise; PKK'nin imha ve tasfiye edilme başarısı üzerinden, AKP hükümetini tıpkı geçmişte Ecevit hükümetine yapıldığı gibi, iktidardan

uzaklaştırmanın, gerekçesi yapmak oluyor. Yani bir uzlaşma temelinde hazırlanmış olan, PKK'yi imha ve tasfiye planı başarılmış olsa, AKP cumhurbaşkanlığında daha fazla ısrarlı olurken, genelkurmay ise AKP'yi hükümetten, iktidardan uzaklaştırma da hatta siyaset dünyasından uzaklaştırmada, tıpkı Menderes'e, Özal'a, Erbakan'a yapılanın bir benzerini, Tayip Erdoğan ve arkadaşlarına yaparak onların da siyasal yaşamına son verip, cumhuriyeti irtica dedikleri bu güçten kurtarmayı hesapladığı anlaşılıyor. Çok farklı amaçlar temelinde, özgürlük hareketimize karşı bir uzlaşmanın var olduğu ortaya çıkıyor.

PKK'yi imha ve tasfiye etme planı başarısız kalınca, taraflar böyle bir planın başarısı üzerine oturttukları hesaplarını uygulayamadılar. Dolayısıyla çatışma kısmi kaldı, aralarındaki çelişki kısmen derinleşti, gelişti. PKK'ye karşı yeni bir uzlaşma yaratmak üzere, yeniden bir mevzilenme ortaya çıkartmanın mücadelesine girdiler. Madem PKK'yi imha ve tasfiye başarılamadı, o zaman AKP kurmayları cumhurbaşkanlığını hak etmemiştir ve cumhurbaşkanı olamazlar denildi. Diğer yandan ise madem PKK'yi imha ve tasfiye planı başarıya gitmemiştir, o zaman AKP'yi iktidardan tamamen uzaklaştırmak, çelişki ve çatışmayı bu düzeyde derinleştirmek doğru değildir. Bu, cumhuriyet rejiminin zararına olur denilerek, çatışma düzeyi kısmi tutulup, Tayyip Erdoğan Yaşar Büyükanıt görüşmesinde ortaya çıktığı gibi, yeni bir uzlaşmanın arayışı içerisine girdiler.

Krizin arkasında PKK'yi tasfiye planının uygulama düzeyi vardır

Demek ki cumhuriyet rejiminin yaşadığı güncel krizin arkasında, PKK'yi imha ve tasfiye planının uygulanma düzeyi vardır. Dolayısıyla cumhuriyet rejiminin yapısal krizi de buna dayanmaktadır. Neden güncel kriz PKK'ye karşı mücadeleye bağlıdır? Çünkü cumhuriyet rejiminin yapısal krizi, Kürt olgusu ve sorununa yaklaşımla bağlantılıdır. Her ne kadar başta CHP ve genelkurmay başkanlığı olmak üzere birçok çevre, cumhuriyet krizinin birinci nedeni olarak laiklik ilkesinin tehdit edilmesini, kendi deyimleriyle irticanın varlığını gösteriyor olsalar da bu, gerçek değildir. Türkiye cumhuriyeti rejiminin yapısal krizinin altında Kürt olgusunu, Kürt gerçeğini inkar zihniyeti, politikası vardır. Kürt'ü inkar eden ve imha etmek isteyen anlayış ve politika vardır. Çünkü bu, toplumsal realiteyle uyuşmamaktadır. Antibilimsel, tekçi, despotik bir yaklaşımdır. Buna bağlı olarak, din gerçeğini inkar eden mevcut laiklik anlayışı da cumhuriyetin yapısal krizinin önemli bir nedeni olmaktadır.

> **"Genelkurmay başkanlığının politik kararı, cumhurbaşkanlığı ve MGK eliyle sivil kurumlara aktarılmaktadır. Sözde sivil kurumlar da politikayı belirliyormuş gibi, karar süreçleri işletilmektedir. Oysa sivil kurumların karar verme gücü ve yetkisi yoktur. Onların sadece genelkurmayın belirlediği politikaları uygulama görev ve sorumlulukları vardır"**

Nitekim Türkiye cumhuriyet rejimi toplumu bu biçimde düşman ilan etmektedir. Başta Kürtler olmak üzere, Türk olmayan bütün milliyetleri ve kültürleri düşman ilan ederken, aynı zamanda dini kesimleri de düşman saymaktadır. Dolayısıyla geriye fazla bir toplumsal güç kalmamaktadır.

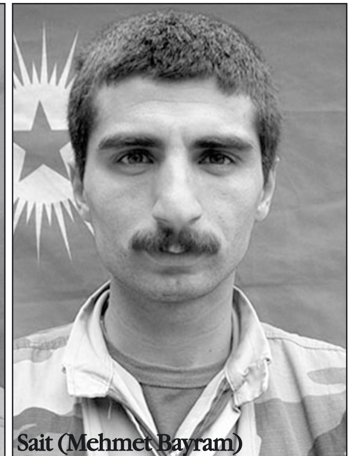
Cumhuriyetin ideolojik yapılanışı Türkiye toplum gerçeğine terstir

Cumhuriyet, toplumu kendine düşman sayan ve onunla savaşmayı öngören bir rejim olmaktadır. Böyle bir rejimin istikrar bulamayacağı, sürekli kriz yaşayacağı açıktır. Bunun da altında demek ki inkarcı zihniyet, mantık vardır. Din gerçeğini inkar eden zihniyet ile Kürt ve diğer kültürler gerçeğini inkar eden zihniyet vardır. Burada, çok kaba materyalist bir laiklik anlayışıyla, şoven ırkçı bir milliyetçilik anlayışı söz konusudur. Cumhuriyetin felsefik, ideolojik yapılanışı, Türkiye toplum gerçeğine terstir. Onunla çelişki ve çatışma halindedir. Dolayısıyla da sürekli savaş halini ifade etmektedir. Kriz içinde yaşamayı ve savaş halinde toplum üzerinde baskı ve savaşla yönetim olgusunu icra etmeyi içermektedir.

Peki, cumhuriyet rejimi yaşadığı bu yapısal krizleri hangi yöntemlerle aşmaktadır? Bazıları iddia ediyorlar ki anayasa mahkemesi verdiği kararla Türkiye'nin önünü açtı. İşte onun ardından TBMM'si erken seçim kararı verdi. Bu gerçekten böyle midir? Hayır, böyle olmadığı çok nettir. Evet, anayasa mahkemesi bir karar verdi. TBMM de, 22 Temmuz'da erken seçim kararı aldı, ama anayasa mahkemesine söz konusu kararı kim verdirtti? TBMM şimdiye kadar neden böyle bir erken seçim kararı almadı da şimdi aldı? Bütün bunların, 27 Nisan akşamı genelkurmay başkanlığının verdiği muhtıraya dayandığı, inkar edilemez bir gerçektir. Genelkurmay muhtırasının da cumhurbaşkanlığı seçimine dayandığı ortadadır.

Demek ki anayasa mahkemesi ve meclis gibi sivil kurumların göstermelik kararları, esas olarak genelkurmay başkanlığının muhtıralarıyla gerçekleşiyor. Rejimi krizden çıkartmanın yolu, ordunun muhtırası oluyor. Yoksa ne anayasa mahkemesinin kararı ne de

Ronahi (Filiz Ürün)

Sait (Mehmet Bayram)

TBMM'nin yeni bir seçime karar vermiş olması değildir. Dolayısıyla yapısal bir krize sebep olan cumhuriyet rejimi krizden kurtulamıyor, ama krizi hafifletme ve geçiştirme yöntemi olarak askeri darbeleri ya da muhtıraları uyguluyor. Geçmişte, ordunun yönetime açıkça el koyması biçiminde olurdu bunlar. Şimdi, 12 Eylül sistemi altında artık buna gerek olmuyor. Onun yerine, askeri muhtıralar, tehditler yetiyor. Bazıları buna postmodern darbe diyor. Bu bakımdan rejimin krizden çıkış yöntemi olarak gördüğü seçim ya da herhangi bir sivil uygulama değil, tersine, askeri darbe ya da muhtıradır.

Bu konuda bazı çevreler, son dönemlerde yapılan cumhuriyet mitinglerini çözüm yöntemi olarak gösteriyorlar. Oysa o mitingler de ordu dışında değildir. Dikkat edilirse, hiçbir parti ya da ciddi bir kuruluş arkasında yoktur. Bazı dernekler sözde bu büyük mitingleri organize ediyorlar. Ama şu açıkça biliniyor ki tüm bu derneklerin arkasında Türk ordusunun özel kuvvetler komutanlığı vardır. Bu komutanlığın halkla ilişkiler bölümü ya da bu komutanlıktan emekli olmuş subay ve generaller, o kuvayı milliyeci derneklerin, Atatürkçü derneklerin vb adına sivil toplum kuruluşu denen derneklerin örgütleyicileridirler. Dolayısıyla söz konusu mitinglerin hepsi aslında ordunun geliştirdiği, arkasında askeri gücün bulunduğu mitinglerdir.

Türkiye'de askeri bir diktatörlük mevcuttur

Genelkurmay başkanlığının verdiği muhtıranın bir yüzü de söz konusu mitingler olmaktadır. Bütün bunlar neyi gösteriyor? Çok açık ki karşımızda sivil demokratik bir cumhuriyet değil, kaskatı bir askeri yapılanma ve rejim vardır. Buna cumhuriyet demek bile mümkün değildir. Katı bir tekçi, askeri despotizm mevcuttur. Dolayısıyla aslında cumhurbaşkanlığından başlamak üzere meclis, hükümet ve diğer bütün sivil kurumlar, askeri yapılanmanın üzerine geçirilmiş kılıf olmaktadır. Esas olarak devlet, ordu ve onun etrafında örgütlenen kurumlaşmalardır.

Bütün karar gücünü genelkurmay başkanlığı ele geçirmiştir. Öyle ki cumhurbaşkanlığı seçiminde bile ne meclisin ne de halkın seçmesine izin veriyor. İlla kendisi atayacak ve kendi dediği olacak. Kendi dediğine, planına biraz ters bir gelişme olunca, son dönemde görüldüğü gibi, hemen muhtıra veriyor ve askeri müdahalede bulunuyor. Böylece kendi planına ters bir gelişmenin önünü almaya çalışıyor.

Bütün bu gelişmelerle bir kere daha Türkiye cumhuriyeti devletinin gerçek niteliği apaçık ortaya çıkmış oluyor. Kaskatı bir askeri yapılanma vardır. Karar ve yetki genelkurmay başkanlığının elindedir. Her ne kadar cumhuriyet dense de bazılarının ifade ettiği gibi bu cumhuriyet, askeri vesayet altındaki cumhuriyet bile değildir. Gerçekte bir askeri diktatörlük mevcuttur. Ancak bu yapılanma, çeşitli sivil kurumlarla kendini örtmekte, maskelemektedir. Genelkurmay başkanlığının politik karar düzeyi, cumhurbaşkanlığı ve MGK eliyle bu sivil kurumlara aktarılmaktadır. Bunun ardından sözde sivil kurumlar politikayı belirliyormuş gibi, karar süreçleri işletilmektedir. Oysa başta cumhurbaşkanlığı ve MGK olmak üzere, hiçbir sivil kurumun karar verme gücü ve yetkisi yoktur. Onların sadece genelkurmay başkanlığının belirlediği politikaları ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel alanda uygulama görev ve sorumlulukları vardır.

Türkiye cumhuriyeti denen olgu gerçekte böyle bir yapıdadır. Sözde cumhuriyeti temsil eden sivil kurumlar, askeri gerçekliği örtecek asma yaprağı gücünde bile değildir. Bu durum, cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde çok net bir biçimde açığa çıkmıştır. Meclisin ne kadar karar gücü olduğu, partilerin ne kadar işlevselliğe sahip bulunduğu, çeşitli sözde sivil dernek ya da devlet kurumlarının ne kadar sivil iradeyi temsil ettiği netçe görülmüştür. Bütün bunların hepsinin genelkurmayca yönlendirildikleri açıktır. Nitekim genelkurmay başkanlığının son dönemlerdeki politik aktiviteleri, tümüyle bu politik yönlendirmeyi sağlamak amaçlı olmuş ve bunu da gerçekleştirmiştir.

Demek ki Türkiye devletinin gerçek karar ve yönetim gücü ordudur ve onun genelkurmayıdır. Özellikle cumhuriyetin yapısal krizini ifade eden temel hususlarda, bu tartışmasız böyledir. Dolayısıyla Türkiye devletinin Kürt sorunu karşısındaki tutumunu genelkurmay başkanlığı belirlemektedir. Nitekim AKP hükümetinin ve başbakanın kendilerine göre politika oluşturma amaçlı 2005 ve 2006 yılındaki bazı girişimleri, askeri güçler ve genelkurmay başkanlığı tarafından derhal durdurulmuştur.

Seçim gerçeğine stratejik bir anlam yüklemeyeceğiz

Cumhurbaşkanlığı seçimi üzerinden geliştirilen mücadele, aslında AKP'yi daha fazla ordu yönetiminin denetimine alma girişimidir. Bu bakımdan seçimler, Türkiye'de ciddi bir politika değişikliğine yol açmayacaktır. Biz elbette onu da gözetiyoruz. Mümkün olduğu kadar seçim süreçlerini, hatta imkan olursa meclisi bir mücadele alanı olarak değerlendirmeye çalışacağız, ama burasının hiçbir zaman stratejik nitelikte olmadığı, politik karar süreçlerinde belirleyici yanının bulunmadığı açıktır. Dolayısıyla seçim gerçeğine stratejik bir anlam yüklemeyeceğiz. Zaten devletin kendisi de mevcut seçim sürecini gündemleştirirken, sivil yönetim yapılanışında çok fazla değişiklik öngörmemektedir. Seçimlere mevcut yasalarla gidilmektedir. Meclis aritmetiğinde yönetimi değiştirecek düzeyde bir değişimin olmayacağı herkesçe kabul edilmektedir. AKP belki biraz gerileyebilir, başka bir partiyle koalisyon yapma durumuna düşürülebilir. Öyle de olsa, yine birinci parti, hükümeti elde tutan güç AKP olacaktır.

Cumhurbaşkanını AKP seçemedi diye Türkiye'yi yeni bir erken seçime götürmek, aslında cumhurbaşkanını seçebilecek bir meclisi ortaya çıkartmayacaktır. O zaman böyle bir seçim sürecinin dayatılmasındaki temel amaç nedir? Demek ki bu amaç, AKP'yi mecliste zayıflatmak ya da AKP'nin dışında yeni bir partiyi mecliste birinci parti haline getirmekten çok, AKP üzerinde

baskı uygulayarak, onu Kürt özgürlük hareketine karşı devlet politikasıyla daha fazla bütünleştirmektir. Daha çok AKP'nin politikasını değiştirme ve orduyla, yani mevcut cumhuriyet politikalarıyla daha fazla uzlaşır hale getirme çabasıdır. Nitekim baskı uygulayan güç olarak genelkurmay başkanlığı bu mesajı açıkça vermiş, AKP yönetimi de mesajı alarak buna uygun davranmıştır. Yaşar Büyükanıt ile Tayyip Erdoğan görüşmesi böyle bir mesajlaşma ardından gerçekleşmiştir. Bu, güçlerin birbirlerini biraz sarsarak, yeni bir uzlaşma yaratma arayışı olmaktadır. Böyle bir uzlaşmanın PKK'ye karşı, Kürtlere ve Kürt özgürlük hareketine karşı yeni bir ittifak arayışı olduğu, yeni bir imha ve tasfiye planı hazırlama girişimi olduğu kuşku ve tartışma götürmez bir gerçektir.

'Ne mutlu türküm' demeyen herkes düşman ilan edilmiştir

Kısaca, genelkurmayın yönlendirmesi altında yeni bir uzlaşma ittifakı devlet yönetimi içinde sağlanmaya çalışılmaktadır. Tıpkı 2005 Ağustosu'nda olduğu gibi. Şimdi de yeni bir topyekün savaş planı, imha ve tasfiye planı hazırlanmaya çalışılmaktadır. Seçim süreciyle aslında bu gerçek örtülmek, gizlenmek istenmektedir. Gerçekte ise yapılan, gizliden gizliye yeni bir hükümet-genelkurmay uzlaşması ve ona dayalı PKK'yi imha ve tasfiye planı olmaktadır. Nitekim bu konuda hepsi birleşiyorlar.

En son bağımsız adaylar konusunda da mecliste tüm partiler birlik halinde DTP'ye karşı ortak tutum belirlediler. Kendileri açıkça, hiçbir konuda birleşemeyen meclis, DTP'ye karşı birleşti diyorlar. Bu birliği yaratan genelkurmay mesajlarıdır, politikalarıdır. Genelkurmayın Kürtlere karşı politikası da nettir. Genelkurmay muhtırasıyla, 'ne mutlu türküm' demeyen herkes düşman ilan edilmiştir. Bunun anlamı, Kürtler, Türkiye cumhuriyetinin düşmanı olmaktadır. Yaşar Büyükanıt ile İlker Başbuğ'un düşmana karşı savaşmakta sık sık söyledikleri esas alınmaktadır: 'Tek bir nefer kalmayıncaya kadar bu savaş sürdürülecektir.' Güya dağda tek bir nefer kalmayacakmış gibi ima ediyorlar, ama esas olarak Kürt'ü düşman ilan etmiş durumdalar. Dolayısıyla bir tek Kürt neferi kalmayıncaya kadar imha saldırılarını sürdüreceklerdir. Türkiye cumhuriyeti devletinin Kürtlere ve Kürt özgürlük mücadelesine karşı tutumu budur. Bu, netleşmiş, kesinleşmiş bir tutum olmaktadır.

Kuşkusuz toplum içinde farklı düşünenler, bu politikaları doğru bulmayanlar vardır, ama devleti ve toplumu yöneten, yönetimi elde tutan güç genelkurmay başkanlığıdır ve mevcut genelkurmay başkanlığının görüşünün bu olduğu da sabittir. Bunu gizleme zahmetine bile katlanmamaktadırlar. Hem Yaşar Büyükanıt hem de İlker Başbuğ her fırsatta açıkça, Kürt düşmanı olduklarını, Kürt inkar ve imha politikasını sonuna kadar sürdüreceklerini ifade etmektedirler. Dolayısıyla beşinci ateşkes sürecine karşı Türkiye devletinin tutumu böylece netlik ve kesinlik kazanıyor. Bazı çevreler buna karşıt olsa da, hatta ordu içinde bile buna karşı güçler bulunsa da, AKP bile bazı farklı arayışları geçmişte sürdürmüş olsa da genelkurmay karşısında hiçbir güç duramamaktadır.

Şu netçe ortaya çıkıyor ki mevcut genelkurmayın inkarcı ve imhacı zihniyeti darbelenmedikçe, bu zihniyetten kaynaklanan politikalar yenilgiye uğratılmadıkça, Kürt sorununun demokratik çözümü, Türkiye'nin demokratikleşmesi, cumhuriyetin bir demokratik cumhuriyet haline gelmesi, askeri vesayetin ortadan kalkması gerçekleşmeyecektir. Genelkurmayın bu kaba materyalist, inkarcı ve ırkçı, şoven, milliyetçi zihniyeti ancak güçlü bir özgürlük ve demokrasi mücadelesiyle kırılıp, politikaları yenilgiye uğratıldıkça, Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve Kürt sorununun demokratik çözümünün önü açılabilir. Böyle bir süreç gelişebilir. Bunun dışında artık barışçıl demokratik çözümün gerçekleşmesi için herhangi bir fırsat, imkan kalmamıştır.

Sadece Kürt tarafının istemiyle demokratik çözüm olmuyor

Değerli yoldaşlar

18 Mayıs'tan itibaren Özgürlük hareketi ve halk olarak, yeni bir mücadele sürecine girmekte olduğumuz tartışma götürmez bir gerçektir. 15 yıldır Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümü için Önder Apo ne gerekiyorsa yapmıştır. Her türlü zorluğa, uluslararası komploya, yine İmralı imha ve işkence sistemine rağmen barışçıl ve demokratik çözümde ısrarlı olmuştur. Hareketimiz ve halkımız da Önder Apo'nun bu çabalarını eksiksiz desteklemiştir.

Ancak gelinen noktada çok açıkça görülüyor ki, sadece bizim istememizle, Kürt tarafının istemiyle barış ve demokratik çözüm olmuyor. Bunun gerçekleşmesi için iki taraflı irade ve yaklaşım gerekiyor. Oysa kısmen ifade ettiğimiz gibi, Türkiye cumhuriyeti yönetimi bizim bu çabalarımızı hep bir zayıflık, zafiyet, biraz daha bastırılırsa teslimiyete ve imhaya açık bir tutum olarak değerlendirmektedir. Kürtleri imha etme çabalarından vazgeçmemektedir. Önder Apo'nun ifade ettiği gibi, Türkiye yönetimi altında olan Kürdistan'da askeri işgal vardır, siyasal sömürgecilik mevcuttur, ekonomik olarak yağma, talan, sömürü, aç bırakma vardır. Kültürel olarak ise soykırım sürmektedir. Bu kadar kapsamlı bir imha saldırısını, Türkiye cumhuriyeti yönetimi halkımız üzerinde uygulamaktadır.

Bunun sonucunda Önder Apo, 18 Mayıs'tan itibaren artık aktif politik girişimlerde bulunmayacağını, Kürt özgürlük

Rohat (Ulaş Gökel)

Nucan (Cennet Dirlik)

hareketini ve halkı kendi kaderi hakkında karar almak üzere serbest bıraktığını ilan etmiştir. Zaten 1 Ekim 2006 tarihli beşinci ateşkes çağrısı yapılırken de bu ateşkesin artık tek taraflı ateşkeslerin sonuncusu olduğu, başarılı olursa demokratik çözümün gerçekleşeceği, başarılı olmazsa artık 1993 Mart ateşkesiyle başlatılan sürecin sona ereceği ilan edilmişti.

Hareket ve halk olarak kararımız direnmektir

Gelinen noktada ateşkesin stratejik başarı kazanmadığı, Türkiye yönetiminin tek yanlı ateşkesten yararlanarak Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümünü gerçekleştirmek yerine, Önderliğimizi, hareketimizi ve halkımızı imha etmek için saldırılarını her alanda kat kat arttırdığı yaşanan bir gerçek olmuştur. Bundan dolayı Önder Apo, barış ve demokratik çözüm çizgisinde politika belirlemede aktif olmadığını, Kürt halkının ve özgürlük hareketinin kendi kararını kendisinin vermesi gerektiğini belirtmiştir. 18 Mayıs'tan itibaren geçerli süreç böyle bir süreç olmaktadır.

"Hareketimize dayatılan imha, halkımıza dayatılan inkar ve yok sayma olduğuna göre, var olmak için direnmekten başka çare yoktur. Nasıl ki otuz yıl önce Haki Karer yoldaşın katliamına karşı direnme kararı verilmiş ve bu karar büyük tarihsel gelişmelere yol açmışsa, şimdi de dayatılan topyekün imha saldırısına kararımız direnmek olacaktır"

Önder Apo, barışçıl demokratik çözüm çizgisinde durmaktadır. Eğer taraflar başvurur yardım talep ederlerse, barışçıl ve demokratik çözüm çizgisinde arabuluculuk görevini yapmaya hazır bir konumda olacağını ifade etmiştir. Onun dışında özgürlük ve demokrasi mücadelesini yürütmenin artık hareketimizin ve halkımızın kararı temelinde olacağını ortaya koymuştur. Bu noktada hareketimize dayatılan imha, halkımıza dayatılan inkar ve yok sayma olduğuna göre, var olmak için direnmekten başka çare yoktur. Nasıl ki otuz yıl önce Haki Karer yoldaşın katliamına karşı direnme kararı verilmiş ve bu karar otuz yılda bu büyük tarihsel gelişmelere yol açmışsa, şimdi de bu tarihsel olayın otuzuncu yıldönümünde, yine hareketimize ve halkımıza dayatılan topyekun imha saldırısına karşı hareketimizin ve halkımızın kararı şüphesiz direnme olacaktır. Bu bakımdan, genelkurmayın netçe ortaya koyduğu ve erken seçimle birlikte yeni bir imha konseptini hazırlamaya çalıştıkları bu süreçte, hareket ve halk olarak bizim de kendimizi savunmak üzere aktif mücadele konumuna geçeceğimiz kesindir.

Mart 1993'ten bu yana var olan pasif savunma süreci ya da tek yanlı ateşkese dayalı barışçıl demokratik çözüm süreci son bulacaktır. Elbette meşru savunma çizgisinde demokratik konfederalizmi örgütlemek ve inşa etmek üzere, hareket ve halk olarak aktif savunma direnişi içerisine gireceğiz. Artık tek yanlı ateşkes süreçleri son bulacaktır. Olursa çift taraflı ateşkes ve bu temelde barış arayışları gündeme gelebilecektir.

Beşinci ateşkes süreci, pratikte Türk ordusunun yaklaşımları nedeniyle bir ateşkes süreci olmamıştır. Her ne kadar gerilla ateşkese sıkı sıkıya bağlı kalmışsa da Türk ordusu ağır kış koşullarına rağmen askeri operasyonlarını iki-üç kat arttırarak sürdürmüştür. Daha önceki süreçten çok daha yoğun bir çatışma dönemi bu ateşkes surecinde yaşanmıştır. 2007 baharıyla birlikte ise tümüyle bir savaş durumu Kürdistan'da hakim hale gelmiştir.

Çözüm sadece Önder Apo ile gelişecektir

Önder Apo'nun çağrılarına uyma temelinde, gerilla kendisini 18 Mayıs'a kadar tek yanlı ateşkes konumunda tutmuştur. Fakat Türk ordusu Botan'da, Zagros'da, Amed'de, Erzurum'da, Dersim'de, Amanos'ta, Serhat'ta Kürdistan'ın dört bir yanında yürüttüğü operasyonlarıyla, Güney Kürdistan'a yönelik tehditleriyle, İran ordusuyla birlikte geliştirdikleri ortak saldırılarıyla aslında pratikte ateşkes diye bir şey bırakmamıştır. Tam bir savaş konumunu hakim kılmıştır. Yeni bir çift taraflı ateşkes süreci gelişmedikçe, mevcut durumun artık ateşkes sayılamayacağı açıktır. Belli ki bu yeni süreç aktif savunma ve direnme süreci olacaktır. Türk genelkurmayının topyekûn imha saldırılarına karşı, hareketimiz ve halkımız özgür, demokratik yaşamını geliştirebilmek için aktif savunma direnişi içinde olacaktır.

Şunu herkes çok iyi bilmeli ki, Kürdistan'da ya Önder Apo'nun yürüttüğü barışçıl demokratik çözüm süreci işleyecek ve Kürt sorunu bu temelde çözüme kavuşacak ya da meşru savunma çizgisinde aktif savunma savaşı gelişecek ve Kürt demokrasisi böyle bir savaş içerisinde örgütlenip yürütülecektir. Bunun dışında üçüncü bir yol kesinlikle olmayacaktır. Önder Apo'suz ve PKK'siz bir Kürt sorununun demokratik çözümü asla gerçekleşmeyecektir. Olacaksa eğer bir barışçıl demokratik çözüm, bu, sadece ve sadece Önder Apo'yla gerçekleşecektir. Halkımız ve hareketimiz barışın elçisinin İmralı'da olduğunu, Türk-Kürt birliğine dayalı bir demokratik çözümün ancak Önder Apo tarafından gerçekleştirilebileceğini ilan etmiştir. Hareketimiz bu konuda çok somut bir deklarasyon yayınlamıştır. Biz hiçbir zaman barışçıl demokratik bir çözümü yadsımadık.

Biz, elli yıl da, yüz yıl da, iki yüzyıl da devam etse, meşru savunma savaşında ısrarlı olacağız. Önder Apo'nun ve özgürlük çizgisinin militanları ve askerleri olarak direniş mücadelesini geliştireceğiz. Biz bunun tarafıyız. Önder Apo da barış ve demokratik çözümün tarafıdır. Önder Apo'suz ve PKK'siz Kürt sorununun çözülebileceğini düşünenler büyük yanılgı içindedirler. Ya Önder Apo'nun barışçıl demokratik çözüm çizgisi işleyecek ya da yüzlerce yıl da devam etse, örgütlü halk olarak biz, aktif savunma direnişinde kesin kararlı olacağız. Özgürlük hareketi ve Kürt halkı olarak, böyle bir direnişi sürdürme gücümüz ve imkanımız vardır. Aslında Türkiye devleti-

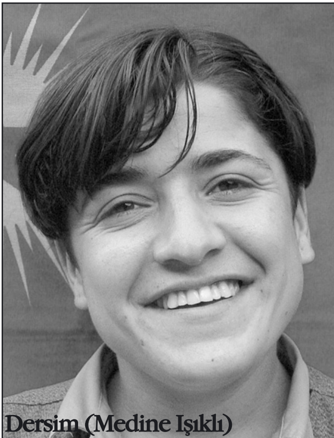
nin Kürtlere karşı imha savaşını yürütme gücü kalmamıştır.

Türkiye toplumu savaşın yükünü kaldıramamaktadır

Dikkat edilirse, Türkiye toplumu bu savaşın yükünü daha fazla çekememekte, savaşa karşıt olanlar her geçen gün artmaktadır. Buna karşılık Kürt toplumu özgürlük ve demokrasi için aktif savunma direnişini geliştirmekten başka çaresinin kalmadığını görmektedir. Diğer yandan Türkiye ekonomisi ve ordusu daha fazla uzun süreli savaşa dayanma gücüne sahip olmazken, Kürt halkının özgürlük güçleri, gerillası ve demokratik kurumlaşması direniş mücadelesini yıllarca sürdürecek bir güce ve potansiyele sahiptir. Türk inkarcı ve imhacı sisteminin dayandığı Ortadoğu statükosu Irak'ta parçalanmıştır ve bir kere daha eskiye döndürmek mümkün değildir. Bu nedenle Türkiye yönetimi, İran ve Suriye ile ne kadar ittifak yapmaya çalışırsa çalışsın, aynı ittifakı Irak ve Güney Kürdistan federe yönetimiyle sağlayamayacaktır. En azından geçmişteki gibi bir iç çatışma durumu Kürtler arasında olmayacağı gibi, Özgürlük hareketimiz Kürdistan'ın tüm parçalarını harekete geçirecek güce ve etkinliğe ulaşmış durumdadır.

Türkiye'nin AB'ye giriş serüveni iyice çıkmaz içine düşmüş görünüyor. AB, AKP'ye destek verirken, ordunun yaklaşımlarından rahatsızlık duyuyor. Türkiye'yi tek yanlı ve daha ileri düzeyde desteklemesi mümkün değildir. Geleneksel politikayı AB sürdürmektedir. Bu bakımdan Türkiye yönetimi için ne tür imkanlar varsa, aynı düzey Kürtler açısından da mevcuttur.

Çok iyi biliniyor ki Türkiye yönetimi, 1990'lı yıllarda PKK'ye karşı savaşımını ABD ve Güneyli güçlerin desteğine dayanarak yürütebildi. Eğer ABD ile KDP ve YNK desteği olmasaydı, Türkiye yönetiminin bu kadar uzun vadeli savaş sürdürmesi asla mümkün olamazdı. Şimdi ne ABD'den ne de KDP ve YNK'den geçmişteki gibi destek alması mümkün değildir. Nitekim alamamakta, stratejik olarak çelişki ve karşıtlık düzeyi gittikçe daha fazla gelişmektedir. Daha da ötesi, şimdiki genelkurmay başkanı Yaşar Büyükanıt, 1990'lı yıllardaki gibi ABD'den, KDP ve YNK'den destek alma, PKK'ye karşı onlarla işbirliği yapma politikasını yanlış bulmaktadır. Derler ya, kedi ulaşamadığı ciğere mundar dermiş, Yaşar Büyükanıt'ın tutumu da ona benzemektedir. KDP ve ABD'yle daha çok işbirliği yapmak için yanıp tutuşmasına rağmen, bunu elde edemeyince, bu sefer işbirliği politikası yanlıştı demektedir. Ne kadar karışık ve çelişki içinde olduğunu ancak bu durum gösterir. Eğer fırsat, imkan ve ortam bulsa, ABD'yle ve KDP, YNK'yle daha fazla işbirliği yapmaya çalışacaktır. Ancak mevcut uluslararası ve bölgesel koşullarda Türkiye yönetiminin Kürt inkarı ve imhası politikasına geçmişteki gibi destek bulması, ABD'yi, AB'yi, bölge devletlerini, daha çok da KDP ve YNK gibi güçleri eski düzeyde katması artık imkansızdır. Her ne kadar ABD'nin bölgede Türkiye'ye ihtiyaç duyma gibi bir durumu olsa da, aynı düzeyde Kürtlere de ihtiyaç duyma durumu vardır. Kürtlerin de politika yapmasının önü, bölgede ve uluslararası alanda açılmıştır.

Dersim (Medine Işıklı)

Mezin Hüseyin(Welat)

Dolayısıyla inkar ve imhada ısrarlı olan ve genelkurmay etrafında toparlanan kliğin uzun vadeli savaş yürütme gücü ve imkanı yoktur. Her ne kadar İlker Başbuğ her fırsatta mezardan geçenin ıslık çalması gibi, tek nefer kalmayıncaya kadar savaşı sürdüreceğiz dese de, aslında bu onun ne kadar korku içinde olduğunu göstermektedir. Nitekim Kenan Evren başta olmak üzere çok sayıda emekli subayın, savaşla sonuç alınamayacağını ifade eden görüşleri kamuoyuna yansımıştır. Ordunun savaş gücü eskiye göre çok düşmüştür. Teknik donanımla bu zayıflık azaltılmaya çalışılmaktadır. Bunun da uzun vadeli bir savaşı sürdürmeye yetmeyeceği açıktır.

Despotik yaklaşımda ısrar sistemin çöküşü olacaktır

Çok net görülüyor ki hareketimizin ve halkımızın özgürlük ve demokrasi için aktif savunma direnişini sürdürme potansiyeli ve imkanları, Türkiye'ye göre çok daha güçlüdür. İçte ve dışta zayıf olan, daralan, derin krizler yaşayan Türkiye devletinin kendisidir. İyice daraltılmış ve zayıflatılmıştır. Aslında bu kızılelmacı ya da neoittihatçı denen klik, iyice daraltılmış, sıkıştırılmıştır. Aşılması imkan dahilindeydi. Şimdi bu sıkışıklık bir yandan Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ gibi gerçekten de Mustafa Kemal'den çok, Enver Paşa'ya benzeyen kişiliklerin genelkurmaya getirilmesiyle, yine AKP ve benzer diğer güçlerin rantçı nitelikleri gereği savaş payandası yapılmasıyla, bu kliğin ömrü uzatılmaya çalışılmaktadır.

Öyle anlaşılıyor ki nasıl ki Enver Paşa serüvenci yaklaşımlarıyla koskoca Osmanlı imparatorluğunu çöküşe götürdüyse, Yaşar Büyükanıt ve İlker Başbuğ ikilisi de benzer yaklaşımlarıyla Türkiye cumhuriyetini daha fazla rejim krizine, bunalıma götürecektir. Eğer aklı başında, Türkiye gerçeğini gören ve demokratik yaklaşımı esas alan liderlikler gelişmez ve iradesini ortaya koymazsa, belki de bunlar da benzer serüvenci yaklaşımlarıyla Türkiye devletini krizler içerisinde çözülüşe ve çöküşe götüreceklerdir. Nitekim bu denli kaba materyalist, inkarcı ve milliyetçi yaklaşımın Sovyetler'de bile yaşamadığı, çözülüşe gittiği açıktır. Sovyetler gibi güçlü bir devlet bile bu zihniyetle ayakta kalamadığına göre, bu kadar daraltılmış, askeri mantık içine hapsedilmiş bir yaklaşım

ile Türkiye'nin ilerlemesi, kendini demokratikleştirmesi mümkün değildir. Eğer genelkurmay bu dar, baskıcı, despotik yaklaşımında ısrar ederse, gidiş Türkiye'deki sistemin çöküşü, farklı patlamaların ortaya çıkışı olacaktır.

Değerli yoldaşlar

Düşman, inkar ve imhada kararlıdır. Kolay kolay bu yoldan kendi rızasıyla vazgeçmeyeceğe benzemektedir. Dolayısıyla aynı kararlılık, hatta daha fazlası özgürlük ve demokrasi mücadelesini geliştirmek için bizde olmak durumundadır. Özgürlük ve demokrasi mücadelesini geliştirmede, aktif savunma direnişini ilerletmede hareket ve halk olarak çok kararlı ve ısrarlıyız. Esas zor olan, pasif savunma konumunda olmaktı. Gerilla için, halk için zor olan tek yanlı ateşkesi sürdürebilmekti. Biz on beş yıldır o zorlu süreçlerden başarıyla geçip bugüne geldik. En zoru, büyük bedeller ödemiş olsak da, başarıp bugüne ulaştık. Gerilla büyük tecrübe edindi, dersler çıkardı. Tek yanlı ateşkesi yıllarca sürdürme gücünü gösterdi. Şimdi bu kadar zorlu süreçleri başarıyla yürütebilen, onun deney ve tecrübesini edinmiş olan bir gerillanın, halkın aktif savunma direnişini geliştirmesi elbette daha çok mümkündür. Geçmişten daha zor olmayacaktır. Zor süreçler aşılmıştır. Özgürlük için, demokrasi için, demokratik komünalizmi örgütlemek için, Kürt halkının özgür, demokratik komünal yaşamını konfederalizm çizgisinde geliştirebilmek için aktif direnişi yürütme gücü ve imkanı vardır.

Kürt halkı ve hareketimiz alternatifsiz değildir

Önder Apo'nun yürüttüğü barış ve demokratik çözüm çizgisi muhatapları tarafından olumlu karşılanmaz ve pratikleştirilmezse, hareket ve halk olarak bizim de geliştireceğimiz, aktif savunma savaşı içerisinde Kürt demokratik konfederalizmini örgütlemek, direniş içerisinde Kürt halkının özgür, bağımsız, demokratik yaşamını örgütleyip sürdürmektir. Bu da hareketimizin ve halkımızın çözüm alternatifidir. Demek ki Kürt tarafı, Kürt halkı, hareketimiz alternatifsiz değildir. Çözümsüz değildir.

Barış ve demokratik çözüm elbette tercihimizdi. Önderliğimizin istemi ve büyük çabayla gerçekleştirmek istediği husustu. Doğru bulduğumuz ve inandığımız için onda ısrar ettik. Fakat eğer bu karşılanmıyorsa, karşı taraf çözüme gelmiyorsa, o zaman Kürt halkı kendi özgür demokratik örgütlülüğünü geliştirip iradesini ortaya çıkartarak, kendi çözüm alternatifini gerçekleştirebilir. Bunu sağlama sürecine giriyoruz. Elbette mücadele etmek dinamizm getirdiği gibi, bedel de ister. Biz bu bedeli geçmişte verdiğimiz gibi, şimdi de özgürlük için, demokrasi için, eşitlik için, halkların kardeşliği ve birliği için, insanlık için ödemeye hazırız. Binlerce, on binlerce kahraman şehit verdik. Şimdi de bu mücadelenin istediği bedeli ödemeye hazırız. Yeter ki, insanlığın özgür, eşit, demokratik yürüyüşü gerçekleşsin. Kürt halkının özgür ve demokratik geleceği garanti altına alınsın.

Mücadelede temel güç kaynağımız şehitlerimizdir

Bunu sürdürmede elbette temel güç kaynağımız her zaman olduğu gibi yine şehitlerimizdir. Böyle bir mücadeleyi yürütmede başarı çizgisini şehitler gerçeği vermektedir. Kahraman şehitlerimizin direnme ruhu, fedai çizgisi, Önderliğe ve halka bağlılık düzeyi görevlerimizi başarmada temel kaynağımızdır. Halk ve gerilla olarak görevlerimizi bu çizgide başarıyla yürüteceğiz. Gerillayı ve halk serhildanını etkili bir biçimde ve birlikte geliştirerek, aktif savunma direnişi içerisinde Kürt demokrasisini örgütlemeyi sürdüreceğiz. Kürt sorununun çözümünü geliştireceğiz. Bu çizginin başarı getireceği, zafer getireceği otuz yıllık direniş içerisinde ortaya çıkmıştır. Özgürlük ve demokrasi birikimlerini katbekat ilerleterek, hem Kürt halkı hem de bölge halkları için özgür ve kardeşçe yaşam sürecini ilerleteceği ortadadır.

Elbette yeni süreç aktif savunma direnişinin kendine has özellikleri olacaktır. Özellikle gerilla cephesinde bu gerçekleri görmek büyük önem arz etmektedir. Düşmanın inkar ve imhadaki bu ısrarının getirdiği yeni taktikler, tarzlar dikkatle incelenip, ona göre tedbirler geliştirilmelidir. Yine aktif savunma duruşu elbetteki hareket tarzında, örgütlenmede, eylem çizgisinde her bakımdan yenilikler istemektedir. Bu bakımdan tüm arkadaşlarımızın, gerilla komutanlıklarının, birliklerinin yeni sürecin özellikleri üzerinde yoğunlaşması, tartışması, taktik ve tarz bakımından gerçekleştirmemiz gereken yenilikleri bularak pratiğe geçirmesi gereklidir. Bir yandan düşmanın ortaya çıkardığı yenilikleri çözüp onları boşa çıkartacak tedbirler geliştirirken, diğer yandan yeni mücadele sürecinin özelliklerine uygun bir üslenme tarzı, hareket tarzı, vuruş tarzı geliştirmek görevlerimizi başarmak için esas olmalıdır. Bu da her alandaki komuta ve savaşçı gücünün kendi görevidir.

Tüm yoldaşların yüksek bir sorumluluk duygusuyla bu görevlerine sahip çıkacakları, yaratıcı bir yaklaşımla mücadeleyi başarıyla yürütecek tarz ve taktiği yakalayacaklarına dair inancımız güçlüdür. Yeter ki yoğunlaşalım, sorumlu davranalım. Görev ve sorumluluklarımıza sahip çıkalım. Yeter ki Önderlik çizgisini, şehitler çizgisini iyi kavrayalım. Onların güçlü takipçileri olmayı bilelim. Böyle yapan herkes her yerde kesinlikle başarı kazanır. Zorlukları yener. Engelleri aşar. El attığı tüm görevleri başarıyla yürütür. Otuz yıllık mücadele pratiğimizin kanıtladığı gerçeklik budur. Bu gerçek bundan sonra da mücadelemizi başarıyla geliştirmede temel güç kaynağımızdır. Bu bakımdan da zorluklar geçmişte kalmıştır. Zor görevleri başaranlar kahraman şehitlerimiz olmuştur. Onların yarattığı büyük birikim, yine sağladıkları tecrübe bizim yeni süreç görevlerini başarıyla yürütmemiz konusunda en temel dayanaklarımızdır. Onlara dayanmayı bildikçe başaracağımız kesindir. Şehitler çizgisini özümseyen ve pratiğe aktaran herkes her yerde kesinlikle başarılı olacaktır. Bu temelde, Haki Karer yoldaşın ve tüm kahraman şehitlerimizin anıları ölümsüzdür diyoruz.

– Yaşasın özgürlük ve demokrasi mücadelemiz
– Bijî Reber Apo!

12 Mayıs 2007

Dünden bugüne 1 Mayıs

"Yeni paradigma ve yapılanma gerçeğimiz, sistem karşısında mücadelesiz kalmama gerçeğini ifade etmektedir. Yeni paradigmanın teorisi de, ideolojisi de, kişiliği de, örgüt anlayışı da bu çerçevede değerlendirilmelidir. Böyle değerlendirmeyen her türlü yaklaşım ya inkarcıdır ya milliyetçidir ya burjuva eğilimdir. Bizler ne Kürt milliyetçi eğilim ne de burjuva liberal eğilim içinde olacağız. Sistemden nasıl kopacağız sorusunu kendimize sorarak mücadelemizi etkili biçimde sürdüreceğiz"

1 Mayıs, dünyanın her tarafında işçiler, emekçiler, sosyalist dünya özlemini dilendirenler ve bu özlemlerle yaşayan emekçilerin mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanmaktadır.

1 Mayıs 1886'da, Chicagolu işçiler 12 ile 16 saat arası olan çalışma saatlerini 8 saate düşürme talebiyle grev yaparlar. Bir yıl sonra yine Chicago'da olaylar yaşanır. Olaylar dört işçi önderin idam edilmesiyle sonuçlanır. 1899'da II. Enternasyonal tarafından dünya emekçilerinin mücadele ve dayanışma günü olarak 1 Mayıs kabul edilir. 1 Mayıs, bir sürecin ve sekiz saatlik iş gücü için verilen mücadelenin sembolü haline getirilir.

19. yüzyıl ile 20. yüzyılın başında Amerika Birleşik Devletleri'nde emekçilerin mücadelesi yükseliştedir. Kadın hareketi de belli bir gelişmeyi ve yükselişi yaşamaktadır. Nitekim 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü de ABD kaynaklıdır. Bu tür günler doğal olarak kapitalizmin en fazla geliştiği ve işçi mücadelesinin en yoğun olduğu Amerika'da ortaya çıkıyor. Amerika öncelери bugünkü gibi sessiz, emekçilerin mücadelesiz olduğu bir ülke değildi. O zamanlar emekçilerin mücadelede öncülük ettiği bir ülkeydi. Böyle bir ülkede 1 Mayıs ortaya çıkıyor. Daha sonra bütün dünyada kutlanıyor.

1 Mayıs Emekçiler Günü'nde ifadesini bulan emekçilerin mücadelesi ve sosyalizm hedefi esas olarak da Önderliğimizin sosyalizmin peygamberleri dediği Marks ve Engels'in, I. Enternasyonali örgütleyerek işçileri sadece tek tek ülkelerde değil, uluslararası alanda dayanışma içine sokan bir bilinç ortaya çıkarmasıyla yaygınlaşmıştır. İşçi örgütlerinin geliştirilmesi ve bunların enternasyonal çatısı altında buluşması giderek dünyanın birçok ülkesinde emekçilerin daha da örgütlü mücadele vermesini beraberinde getirmiştir.

Kapitalizm esas başarısını 19. yüzyılda ilan etmiştir

O zamanın ABD'si aydınlanma çağından sonra kapitalizmin zafer kazandığı bir ülkedir. Kapitalizm, sistem olarak başarısını esas olarak da 19. yüzyılda ilan etmiştir. Devletçi geleneğe ve iktidar olma tecrübesine sahip egemen sömürücü sınıflar, burjuvazi şahsında da kendini hakim kılmak, baskıyı ve eline geçirdiği devlet araçlarını, imkanlarını sömürücü düzenlerini kalıcılaştırmak için kullanmışlardır. Bu çerçevede 19. yüzyılda kendisini siyasi olarak tamamen hakim hale getiren kapitalizmin sömürüsü çok derin ve kapsamlıdır. Kadınların ve çocukların bile 16-18 saat çalıştırıldığı, emekçilerin iliklerine kadar sömürüldüğü bir sistem haline gelmiştir. Şimdi ise bırakalım sekiz saatlik iş gününü, Avrupa'da haftada beş gün ve yedi saatlik çalışma gerçeği ortaya çıkmıştır. Emekçilerin kesintisiz iki yüz yıldır süren sekiz saatlik çalışma ve eşit işe eşit ücret mücadelesinin sonucu böyle bir düzey yakalanmıştır. Bu mücadelenin yanında, bilimsel teknik gelişmenin ortaya çıkmasıyla birlikte iş saatlerinin azaltılması imkanları doğmuş, eşit işe eşit ücret ödeme konusunda da önemli mesafeler kaydedilmiştir. Tüm bu gelişmelerin öyle kolay olmadığını, emekçilerin her yıl 1 Mayıs'ta bedel vermesiyle ortaya çıktığını bilmek gerekir.

19. ve 20. yüzyılda örgütlenen işçiler, emekçiler kapitalizmi geriletmek ve aşmak için büyük mücadele vermiştir. Kapitalist sisteme karşı mücadelenin 19. yüzyılın ortalarında Marks ve Engels'in önderliğinde, sosyalizmin bayrağı altında yapıldığını biliyoruz. Eksiği, yanlışı bir yana, kapitalizmin sömürüsünün baskın olduğu bir süreçte emekçileri, işçileri bir ideolojiye, teoriye, örgütlü güce, mücadele stratejisi ve taktiklerine kavuşturmak gerçekten de tarihi bir sorumluluğu yerine getirmekti. Bu sorumluluğu çok ciddi bir biçimde duyarak, ciddi yaklaşarak, işçilerin eline ideolojik, teorik, örgütsel güçlü bir silah vermişlerdir.

19. yüzyılla birlikte ABD ve Avrupa'da emekçilerin mücadelesinde önemli ilerlemeler yaşanmıştır. ABD de işçilerin, emekçilerin büyük mücadele verdiği bir ülke olmuştur. Hala zevkle okunan Jack London, John Steinbeck ve Haward Fastlar gibi yazarlar, o dönem ABD'sinin nasıl olduğunu, emekçilerin mücadelesini, sistemin de baskıcı, sömürücü yönünü anlatan değerli edebi eserler yaratmışlardır. O dönemdeki mücadeleleri anlatan filmler de vardır. ABD'de sarı sendikacılığın ortaya çıkması, burjuvazinin emekçileri satın alıp sistem içi bir sınıf haline getirmesiyle birlikte bu yönlü mücadeleler de gerilemiştir. Teorinin sisteme yanlış yaklaşımı, sistemi tarihsel bütünlüğü ve gelişim evreleri itibariyle köklü ele alamayışı, yine kendini darlaştıran bir yaklaşım içinde olması, sistemin emekçiler ve toplum üzerindeki hakimiyetini kırmada rolünü oynayamamasına sebep olmuştur.

1 Mayıs denince akla esas olarak da sosyalizm tarihi, sosyalizm anlayışı, insanlığın demokrasi, özgürlük ve sosyalizm için verdiği mücadeleler gelmelidir. Bunlardan çıkaracağımız ideolo-

"Ortadoğu'da halkların demokrasi, kardeşlik, dayanışma ve özgürlük bilinci oluşmadığı müddetçe Kürtlerin özgürlük ve demokrasisi tehlikede olacaktır. Kürtlerin kendi özgürlük, demokrasi ve yaşamlarını sağlamak açısından bile Ortadoğu'da sosyalizm ve özgürlüğün gelişmesine öncülük etmeleri gerekir. Sosyalist düşüncenin geliştiği Ortadoğu'da şovenizm, milliyetçilik, halkların kültürlerine saygısızlık olamaz"

jik, teorik, örgütsel ve pratik derslerle geleceğe bakışımızı daha net ortaya çıkarmak akla gelmelidir. Önderliğimiz tüm 1 Mayıs değerlendirmelerini kapsamlı bir sosyalizm çözümlemesi şeklinde yapmıştır. PKK'nin sosyalizm anlayışını ortaya koymuştur. Dünyada da 1 Mayıs sadece işçilerin, emekçilerin bayramı olarak ele alınmaz, aynı zamanda sosyalizm bayramı olarak kutlanır. Sosyalizmin kendini ve mücadelesini ele alıp değerlendirdiği bir gündür. Dolayısıyla da sosyalistlerin mücadele ve dayanışma günüdür.

Geçmişteki mücadele biçimini biraz açmamız gerekiyor. 19. yüzyılda Avrupa'da kapitalizmin gelişmesi de yüksek düzeydedir. Bu yönüyle Marks ve Engels'in mücadele vatanlarıdır. Almanya'da, daha sonra Fransa ve İngiltere'de mücadele yürütmüşlerdir. Emekçilerin mücadelesi belli düzeyde teorik ve örgütlü güce dönüşmüştür. 1871'de Paris Komünü'nde olduğu gibi, Paris halkının Paris'te burjuva devleti yıkarak, kendisini ayrı bir sistem olarak ilan etmesi sosyalizmin önemli bir deneyimidir. Komünlerin örgütlenmesi, mahalle ve semt komünlerinin kurulması üzerine kurulmuş bir sistemdir. Komünler hem siyasal, hem sosyal yanı olan kurumlardır. Bir nevi meclis rolünü de oynamaktaydılar. Bu komünler aynı zamanda her yerde tabandan ekonomik ve sosyal düzeni kurarak sosyalizmi geliştirmek için oluşturulmuşlardır.

Komünlerle birlikte sosyalizmin hedefi ya da 1 Mayıs'ın içeriği daha da önemli hale geliyor. Sosyalist düşüncenin gelişmesine, sosyalizmin dünyada itibar kazanmasına, geleceğe güvenle bakmasına Paris Komünü bir ivme kazandırıyor. Paris Komünü ile birlikte sosyalizm bütün dünyada önemli gelişme gösteriyor. Dünya emekçiler gününü ortaya çıkaran sekiz saatlik iş günü grevleriyle Paris Komünü'dür. Paris Komünü ile işçi sınıfı hareketlerinin ve sosyalizmin güç kazandığını söylemek gerekir. Sosyalizm ve 1 Mayıs açısından Paris Komünü iyi irdelenerek sürekli okunması, öğrenilmesi gereken başucu kitabıdır.

Belirttiğimiz gibi II. Enternasyonal, 1 Mayıs'ı resmileştirmiştir. Böylece 1 Mayıs ruhuyla kapitalizme karşı mücadelenin daha ideolojik, teorik ve örgütlü yürütülmesini beraberinde getirmiştir. Bu örgütlülük ve mücadele, dünyanın her coğrafyasında en fazla insanın katılıp kutladığı bir günü ortaya çıkarmıştır. Artık inkar edilemeyecek ve yasaklanamayacak 1 Mayıs gerçeği, dünyada kendisini herkese kabul ettirmiştir. hıristiyan'ı da, müslüman'ı da, budist'i de, her türlü toplum da bu bayramı kutlamaktadır. Yani insanları 1 Mayıs kadar kucaklayan, insanların özlemlerine en geniş biçimde cevap veren başka bir gün yoktur. Bu da özünde var olan demokratik özgürlükçü yanı ve sosyalizm hedefi ile ilgilidir.

1 Mayıs adalet, eşitlik, özgürlük duygusuna ve insanlığın binlerce yıldır mücadele verdiği özlemlere cevap verdiği için en büyük gün ya da bayram olarak kutlanmaktadır. 1 Mayıs'ta bütün dünyada meydanlar doludur. İşçiler, emekçiler büyük bir coşkuyla her yerde yürümektedir. Bugünde yalnız insanların değil, sokakların ve meydanların yüzü de sıcaktır. Bugün dolu meydanlar ve sokaklar umutla dünyaya baktığı gibi, insanların da özlemi ve umudu bugün en yüksek düzeyde kendini dışa vurmaktadır.

1 Mayıs'ı önemli yapan tarihi ve mücadelesidir

1 Mayıs özellikle emekçilerin, ezilenlerin, sosyalist dünyaya özlem duyanların umutlarının yükseldiği gündür. Bugün, verilen büyük mücadeleler sonucu emekçilerin, halkların özgürlük, demokrasi, sosyalizm umudu arttığı gibi, sömürücü güçlerin emekçilerin gücünü görerek geleceğe kaygıyla baktığı bir gündür. Kapitalistler geleceklerinin öyle parlak olmadığını, özgürlük ve demokrasi yanlılarının er geç dünyaya hakim olacağını görüyorlar. Çünkü bugün emekçiler bütün mücadele tarihini, insanların özgürlük ve demokrasi için neler yapabileceğini daha iyi anlıyorlar ve geleceğe güven duyuyorlar. Nasıl ki Newroz'da Kürtler ulusal demokratik duygularının, kimliklerinin en fazla farkına vararak, bu uğurda verdikleri mücadeleyi hatırlayarak kendilerini güçlü görüyorlarsa, 1Mayıs'ta da dünya emekçilerinin, halklarının enerjilerinin ve güçlerinin farkına vardığını, özgüvenlerinin arttığını söylemeliyiz.

Nasıl ki bugün Önderliğimiz ***'serkeftin halkı'***nın oluştuğunu belirtiyorsa ve bunun ortaya çıkmasında en temel gün de Newroz ise, özgürlüğe ve demokrasiye yönelmiş bir insanlığın ortaya çıkmasında da 1 Mayıs gününde verilen mücadelelerin payı önemlidir. 1 Mayıs tarihine bakılırsa öyle sıradan bir gün olmadığı anlaşılır. Herhangi birisinin haydi şu günü bayram ilan edelim, haydi bugünü önemli gün ilan edelim demekle günler önemli olmaz. Onları önemli yapan arkalarındaki tarihtir, mücadeledir. Nasıl ki Newroz'un içeriğini bizim mücadelemiz ve arkasındaki tarih belirliyorsa, 1 Mayıs'ın içeriğini ve büyüklüğünü de halkların ve emekçilerin mücadelesi belirliyor.

1 Mayıs dünyanın her tarafında aynı heyecan ve coşkuyla kutlanmıyor. 1 Mayıs'ın coşkuyla kutlandığı yerler özgürlük ve demokrasi bilincinin, yine örgütlülüğün yüksek düzeyde olduğu yerlerdir. Yani her yerde 1 Mayıs'ın aynı düzeyde kutlandığını, aynı düzeyde anlaşıldığını, aynı derinlikte sosyalizm, demokrasi ve özgürlük günü haline getirildiğini düşünmemek gerekir. Newroz'u İran, Türkmenistan, Tacikistan da kutluyor, ama Kürtlerin kutladığı Newroz ile diğer halkların kutladığı Newroz arasında fark vardır. Çünkü Kürtler Newrozlarda büyük mücadele verdiler, fedakarlık yaptılar. Bu yönüyle de Newroz Kürtler açısından her

zaman mücadele ve özgürlük günü olacaktır. 1 Mayıs'ın çeşitli halklar açısından anlamı ve yeri de arkasındaki mücadele tarihiyle ilgilidir.

Sosyalizmi temsil etme bizim için zorunluluktur

Bizim açımızdan da 1 Mayıs gününün büyük değeri vardır. Çünkü bugün dünya insanlığının, emekçilerinin, sosyalistlerinin öncü gücü olduğumuzu düşünüyor ve söylüyoruz. Biz özgürlük ve sosyalizm tarihi açısından Önderliğimizin rolünü Marks ve Engels'in rolü gibi görüyoruz. Tabii onların teorilerinde, ideolojilerinde önemli yanılgılar vardı. Ama Önderliğimizin vurguladığı gibi, sorumluluk ve ciddiyet anlamında onlar sosyalizmin peygamberleriydi. Çıkışları bu düzeyde tarihsel değerdedir. O dönem eksik ve yanlışlıklarıyla çıkışlarını yaptılar. Yakın zamana kadar da emekçilerin önderi olarak kabul edildiler. Şimdi biz 1800'lerde ortaya çıkan sosyalizmin paradigmasını ve teorisini aşarak, olumsuzluklarını atıp olumluluklarını alarak, bunu derinleştirerek büyük bir iddiayla, en iyi temsil ederek sosyalizmin öncü ideolojik gücü olarak tarihteki yerimizi alıyoruz. Kendimize biçtiğimiz rol, önümüze koyduğumuz hedef budur.

Biz sadece Kürtlerin siyasal sorunlarını çözen bir hareketi değiliz. Hatta sadece Ortadoğu'nun ve bu çerçevede Kürtlerin özgürleşmesini düşünen bir hareket de değiliz. Biz bütün insanlığın özgürleşmesini sağlamak için mücadele eden bir hareketiz. Bu yaklaşımımız tarihimize layık olmanın da bir gereğidir. Eğer neolitik toplum ilk burada kurulmuşsa, insanlar komünal demokratik, yani sosyalist yaşamı ilk bu topraklarda yaşamışsa, Sümerlere ve Mısır'a karşı halkların komünal demokratik yaşamını temsil etmişse, onların Kürdistan'a doğru kendini genişletme, sömürücü uygarlıklarını yaymaya karşı ilk özgürlük savaşını veren halk olmuşsa, Kürtleri tarihsel olarak ilk özgürlük savaşı veren halk olarak görüyorsak, tabii ki tarihimize bağlılığın gereği olarak bu mücadeleyi öncü güç olma ruhu ve sorumluluğuyla sürdüreceğiz. Dolayısıyla hem güncel, hem tarihsel olarak özgürlük ve demokrasiyi, sosyalizmi temsil etme bizim için bir zorunluluktur. Ya da ahlaki tarihsel bir görevdir.

Çeşitli Kürt milliyetçilerinin, burjuvaların, feodallerin söylediği gibi, bize ne sosyalizmden, bize ne dünya insanlığından biçiminde bir yaklaşımımız olamaz. Onlar sosyalizmi savunmayı, böyle bir iddiada bulunmaya Kürtler için lüks görüyorlar. Halbuki tersi doğrudur. Sosyalizmi savunmamak, halkların kardeşliğine, dayanışmasına, özgürlüğüne dayalı bir sistemi savunmamak Kürtler için çok tehlikelidir. Sosyalizmi savunmamak Kürtler için bir gaflettir. Ortadoğu dünya dengelerinin oluştuğu yer olduğundan, Ortadoğu'nun özgürleşmesi ve demokratikleşmesi dünyanın demokratikleşmesi ve özgürleşmesini çok yakından ilgilendirmektedir. Karşılıklı bir etkileşim söz konusudur. Ortadoğu'da halkların demokrasi, kardeşlik, dayanışma ve özgürlük bilinci oluşmadığı müddetçe Kürtlerin özgürlük ve demokrasisi tehlikede olacaktır. Kürtlerin kendi özgürlük, demokrasi ve yaşamlarını sağlamak açısından bile Ortadoğu'da sosyalizm ve özgürlüğün gelişmesine öncülük etmeleri gerekir. Sosyalist düşüncenin geliştiği Ortadoğu'da şovenizm, milliyetçilik, halkların kültürlerine saygısızlık olamaz. Çünkü sosyalizm milliyetçiliği törpüleyen, onu ortadan kaldıran bir ideolojidir.

Önderlik Mark ve Engels'in özlemlerinin gerçekleştiricisidir

Önderliğimiz sosyalizmin teorisini ve iki yüzyıllık pratiğini eleştiriyor. Bu eleştiriyi yerine yenisini koymak için yapıyor. Yoksa onu yerle bir etmek için değil. Marks'ı, Engels'i eleştirmesi, kendisini olumlu olumsuz anlamda onların mirasçısı olarak görmesi nedeniyledir. Onların özlemlerine ve sosyalizm idealine saygının gereği olarak, olumsuzluklarını atıp, yerine olumlulukları koyarak, onların özlemlerini gerçekleştirmek için bu kadar eleştiri özeleştiri yapıyor, değerlendiriyor. Tabii ki Marks'a, Engels'e saygı, onları olduğu gibi uygulamak değil, onların eksikliklerini ortaya koyup, esas olarak özlemlerini gerçekleştirmektir. Eşitlik, adalet, sosyalizm onların temel özlemleridir.

Açıktır ki sosyalizm eksikliği ve yetersizliği ile 20. yüzyılda önemli bir rol oynamıştır. En azından milliyetçiliğe karşı duruşuyla insanlığa önemli hizmetlerde bulunmuştur. Enternasyonalizm, halkların kardeşliği demiş, milliyetçiliği lanetli bir olgu olarak değerlendirmiştir. Böylelikle sosyalizm, milliyetçilik ve şovenizmi kıran, ortadan kaldırmak için çabalayan, bu konuda düşünce oluşturan, insanları belli düzeyde eğiten bir ideolojidir. Halkların dayanışma bayrağını yükseltmede, insanlık tarihi boyunca hiçbir bireyin, toplumun ve ideolojinin yapamadığı bir evrensel düzeyi ortaya çıkarmıştır. Belki İsa'da ve diğer dinlerde bu tür şeyler var, ama Marks ve Engels kadar bunu teorik olarak ortaya koyan, sosyalistler kadar bunu savunan bir hareket olmamıştır. Bu önemlidir.

Sosyalizmin şovenizm ve milliyetçiliğe karşı duruşu gerçekten anlamlıdır. Ortadoğu'da sosyalizm gelişirse, –bizim şu an tanımladığımız demokratik sosyalizm ya da Önderliğin bilim-

sel sosyalizm dediği sosyalizm– halklar artık birbiriyle kavga etmeyecek, birbirini boğazlamayacaktır. Böyle bir Ortadoğu'da da Kürtler her bakımdan yükselişe geçen bir halk haline gelecek, yeni bir uygarlığın yerleşmesinde öncülük rolünü oynayacaklardır. Tarihsel ve toplumsal olarak Kürtlere en yakın sistem, özgürlükçü demokratik sistem olduğundan, daha doğrusu demokratik komünal değerleri tarihsel olarak, neolitikten bugüne en fazla Kürtler yaşadığından, bu tarihsel temele dayanarak sosyalizm, özgürlük ve demokrasiyi de güçlü biçimde Kürtler gerçekleştirebilir.

Kürtler sosyalizmi bilinçlice savunmalıdır

Önderliğimiz, Kürt toplumunu, Kürdistan'ı ve Ortadoğu'yu demokrasiden, özgürlükten uzak görmemek, aksine bunları demokrasi ve sosyalizme en yakın topluluklar olarak görmek gerekir demiştir. Bu gerçekler ışığında sosyalizm Kürtler için bir lüks değil, bir zorunluluktur. Ortadoğu da ancak böyle huzura kavuşturulabilir. Yoksa bugün ABD, yarın AB destekler, öbür gün de çeker gider, yüz üstü bırakır. Halkların kardeşlik bilinci, demokrasi, özgürlük bilinci, sosyalist bilinç olmadığı müddetçe şovenizmden kurtulamayacaklarından, fırsat bulduklarında birbirini boğazlayacaklardır.

Halkların birbirlerini boğazlamasını engellemek, şovenizmin kökünü kurutmak açısından sosyalizm, demokrasi ve ö0zgürlük Kürtlerin temel stratejisi olmalıdır. Kürtler sosyalizmi bilinçlice savunmalıdır. Çünkü Kürtler için en gerekli sistem budur. Örneğin, islamcıların ve milliyetçilerin doğru olmayan, ama içinde gerçeklik payı bulunan bir değerlendirmesi vardır. Sosyalizmi yahudiler ortaya çıkarmıştır, yahudilerin icadıdır demektedirler. Bilindiği gibi Marks yahudidir. Rosa da öyle. Sovyetler'deki partinin merkez üyelerinin önemli bir bölümü de yahudidir. Sosyalizmin ortaya çıkışıyla birlikte bu partiler halkların kardeşliği, özgürlük dediler. Hem toplumlardaki milliyetçiliği hem de fanatik dinciliği törpülediler, yumuşattılar. Böylelikle kendilerine dünyada yaşama imkanı sağladılar. Sadece Ortadoğu'da değil, Avrupa faşistleri tarafından da sosyalizmin çıkışı böyle değerlendiriliyor. Bu bir yönüyle doğrudur. Eğer Avrupa'da ve dünyada özgürlük, sosyalizm, demokrasi yerleşse, yahudiler ve Kürtler gibi halklar baskıdan kurtulur.

Bilindiği gibi yahudiler ilk önce Babiller sonra Romalılar, yakın çağda da şovenist ulusal burjuva güçleri tarafından zulüm ve katliama tabi tutulmuşlardır. Görüldüğü gibi sosyalist anlayış olsa, onlara hoşgörüyle yaklaşılacak, onlar da tarihsel, toplumsal birikimleriyle kendilerini etkin kılacaktır. Yahudilerin sosyalizmi yahudi zihniyetiyle ortaya çıkardığı doğru değildir. Ne Marx, ne Rosa bu niyetle sosyalizme önderlik etmişlerdir. Ezilmiş ve milliyetçilikten çok çekmiş bir topluluk oldukları için, sola yatkınlık, özgürlük ve demokrasi sistemine yatkınlıkları olabilir. Bu nedenle sosyalizme daha fazla sahiplenme ve öncülük etme düzeyine ulaşmışlardır. Kürtler de Ortadoğu'da en çok ezilen, şovenizm ve milliyetçilikten zarar görmüş bir topluluk olarak sosyalizmi bilinçlice savunmalıdır.

Sosyalizm Kürtler için bir zorunluluktur

PKK kuruluşunda sosyalizm açısından şu değerlendirmeyi yaptı: Sosyalizm Kürt özgürlük hareketi açısından bir tercih değil, bir zorunluluktur. Tabii biz tercihimizi sosyalizmden yana yaptık. Tercih yapmak da değerlidir, ama Kürtler açısından sosyalizm bir zorunluluktur. PKK bu bilinçle mücadeleye başladı. PKK, sosyalizm bilincini böyle ele aldı. Sosyalizmi mutlaka savunulması gereken bir ideoloji olarak ele aldı. Eğer böyle olursa Kürtler, Ortadoğu ve dünya özgürleşir, Kürtler aleyhlerine işleyen mevcut egemenlik sisteminden kurtulabilirdi. Bugün de PKK'nin ve Önderliğimizin aynı bilinci devam ediyor. PKK bu düşüncesinden zerre kadar vazgeçmemiştir. Bunun yanında, neolitik toplumun ve komünal demokratik değerlerin yaşandığı ilk coğrafya olması açısından da tarihsel ve ahlaki sorumluluk olarak sosyalizme sahiplenmeyi kendisine görev bilmiştir. Önderlik ve PKK böyle bir yaklaşım içindedir.

Sosyalizm, özgürlük ve demokrasi tarihinin kapsamlı bir biçimde değerlendirilmesi, sonuçlar çıkarılması, doğru teori ve pratiğin tespit edilmesi önemlidir. O açıdan Marks ve Engels'i derinlikli değerlendiriyoruz. Neden eleştiriyoruz? Yanlışlıkları görmezden de gelebiliriz. Burjuvalar Marks ve Engels'i kötülemek için eleştirir. Marks ve Engels'in, yine Lenin'in taktiklerini derinlikli bir biçimde inceleyen Önderlik onları kötülemek için değil, doğru bir sosyalist ve özgürlük anlayışını ortaya çıkarmak için eleştirmektedir. Önderliğimiz, kapitalizm çözümlemesine ağırlık veren sosyalizm anlayışını doğru görmemektedir. Tarihsel olarak sosyalizmin yaşayan biçimi olan komünal demokratik değerler, köleci, feodal, kapitalist sisteme ve onların yarattığı toplumsal baskıya karşı, özgürlük ve demokrasi mücadelesini ve geleneğini temsil etmektedir. Etnisitenin tarih boyunca imparatorluk ve devletlere karşı özgürlüğü temsil etmesini doğru anlayarak, bugün temsil etmek istiyoruz. Bu açıdan kendimizi gerçek sosyalist, sosyalizmin öncüsü olarak tanımlıyoruz. Dolayısıyla sosyalist ideoloji ve teoriye karşı Kürt milliyetçiliği ve burjuvaları gibi uzak davranmak bizim işimiz olamaz. Onlar sırtlarını ABD'ye dayamış, dolayısıyla sosyalizmle işleri olamaz. Sosyalizmin Kürtlere neler kazandıracağını düşünmezler. Ama sırtını halka dayayan ve güvencesini burada görenler için sosyalizm zorunluluktur. Dolayısıyla sosyalist ütopyayı ve ideali taşımak bizim için çok önemlidir.

Ekim Devrimi ezilenler için büyük bir umuttu

Marks ve Engels bütün ömürlerini sosyalizm için verdiler, son nefeslerine kadar sosyalizm ve özgürlük idealleriyle yaşadılar. Duygularında baskının, zulmün, sömürünün olmadığı sosyalist sistem dışında bir şey yoktu. Beyinlerini onun için bitirdiler. Kafalarını bunun için çalıştırdılar. Yani asla farklı düşünce biçimleri ol-

madı. Lenin bunu Sovyetler'de pratikleşerek, önemli bir umut verdi. Ekim Devrimi ezilenler ve emekçiler açısından büyük bir umut verdi. Ezilenler Ekim Devrimi ile birlikte özgürlüğü, demokrasiyi sosyalizmi kazanacaklarına inandılar. Belki de tarihte ilk defa emekçiler böyle örgütlenerek, mücadele ederek, devleti kapitalistlerin denetiminden çıkardılar. Kapitalistleri devirmediler, alaşağı etmediler diyemeyiz, onları alaşağı etmişlerdir. Ama pratikte sistemden tümden kopmadılar. Felsefede, ideolojide, teoride ve yapılanma gerçeğinde devletçi, iktidarcı sistemin tüm şifrelerini çözemedikleri için öngördükleri sistemi yaratamadılar, hatta sömürücü sistemin mezhebi konumuna düştüler. Sömürücü, devletçi sistem gerçeği o kadar derinleşmiş, örgütlenmiş ve inceltilmişti ki devlet ve iktidarın çekiciliğinden ve tuzağından kurtulamadılar. Sistem gerçeğini teorik olarak doğru çözümlemeye tabi tutmadan sistemin etkisinden çıkmak kolay değildir. Sovyet pratiğinin kuruluşunda emeği olanların özlemlerinin tersine bir sistem haline gelmesini böyle izah etmek gerekir. Özcesi, devlet ve iktidar teorisini çözemedikleri için sistemin parçası haline gelmişlerdir. Teoride tümden sistemden kopulmadığı halde, fiziki ve fiili olarak koparak sosyalizmi kuracakları yanılgısı ve yanlışı içine düşmüşlerdir. Nerede bir ağa, bir burjuva varsa, tümünü öldürmek istediler. Hepsini öldürerek sömürücü baskıcı sınıfları, devleti ortadan kaldıracaklarını sandılar.

Osmanlı'da ilk grev Jön Türk devrimi dönemine rastlar

Ekim Devrim'ini yapanların, egemenleri, sömürücüleri, baskıcıları ortadan kaldırmaktan başka duygular yoktur. Gorki'nin romanları tamamen toplumun duygularını yansıtıyor, özlemlerini dile getiriyor. Yazdıkları devrimci dönemin özlemlerinin romanıdır. Önderliğin dediği gibi, devrimin ilk dönemlerinde demokratik bir yaşam da var, bir demokrasi de var. Çünkü hiyerarşik devletçi sistemin eski örgütlenme biçimi yıkılıp yerine hemen yenisi kurulmadı. Ya da yıkılan, artıkları kalmış iktidarcı, devletçi sistem gerçeği kendisini hemen kurumlaştıramadığı için halklar açısından özgürlük ve demokrasinin yaşandığı bir dönem olmuştur. Devrim dönemleri biraz böyledir. Bırakalım Ekim Devrimi'ni, Paris Komünü'nü, Türk halkı açısından 1908 Jön Türk Devrimi, Osmanlı'da gelmiş geçmiş en özgürlük yılıdır. Tam bir özgürlük havası vardır. Yalnız diğer halklar değil, Kürtler de istedikleri kadar dernek açmış, gazete çıkarmıştır. Bu yıllarda emekçiler ve tüm etnik topluluklar örgütleniyor, sansürsüz yayın çıkarıyor, konuşuyor, ama kimse karışmıyordu. Padişah tahttan indirilmiş, Jön Türkler yerine geçmiş, ama daha tam örgütlenememişlerdi. Kendi sistemlerini kuramadıklarından, bastırılan toplum geçiş sürecinde nefes alınca, hemen örgütlemeyle kendisini ortaya koymuştur. Osmanlı'da emekçilerin ilk grevleri, ilk örgütlenmeleri bu döneme rastlar.

Tabii ki Ekim Devrimi daha kapsamlıdır. Dünyadaki tüm halkları etkileyen ve ilk dönemlerde toplumun örgütlülüğüne dayanan bir demokratik yaşam gerçeğinin var olduğu inkar edilemez. Troçki devrimin lideridir. Devrimin sıcaklığının sürdüğü, beyazlara karşı savaşın yürütüldüğü dönemde Sovyetler'in bir karargahı var. Girenin çıkanın haddi hesabı yok. Bu nedenle karargahın kapısında nöbet düzeni kuruyorlar. İzni olmayanları almıyorlar. O sırada Troçki izin belgesi olmadan kapıya geliyor. Troçki rahat biçimde içeri girmek isteyince, nöbetçi onu engelliyor. Troçki kendisinin kim olduğunu söyleyince, sen Troçki de olsan izinsiz giremezsin diyerek, bir mujik asker coşkulu tutumunu ve devrime sahiplenme isteğini ortaya koyar. Amerikalı gazeteci John Read, bu mujik askerin devrimle yaşadığı özgüveni bu örnekle anlatır. İşçilerin, köylülerin, emekçilerin büyük bir özgürlük havası içinde yaşadığını, ağasını, beyini, kimseyi kendisinden üstün görmediğini ortaya koyar. Tüm devrimlerin doğasında bu vardır.

Önderliğimiz eleştirirken, hiçbir zaman inkarcı duruma düşmemiş, doğrularını da, yanlışlarını da hakkaniyet içinde ortaya koymuştur. Sosyalizm için mücadele veren insanları eleştirirken, onların yanlışlarını ortaya koyarken, inkarcı yaklaşımla her şeyi tukaka edip, bilimsel ölçülerle yaklaşmamak, duygularla hareket etmek doğru olmaz.

Marx'ın, Engels'in, Lenin'in yanlışlıkları eleştirilirken, bazı çevreler bizim geçmişte düştüğümüz yanlışlıklara düşmektedir. 1970'lerde biri Troçkist düşünceleri savunduğunda onu dışlardık. Anarşist düşüncelere sahip birisi bizim bulunduğumuz alandan geçemezdi. Tümden reddeden bir yaklaşımımız vardı. Şimdi de sosyalizmin teorik tezlerinin yanılgılarını ve eksikliklerini ortaya çıkardık diyerek, bu defa da Marx ve Engels'i tukaka yapmak olsa olsa burjuvazinin kötüleme kaynaklı eleştirisinden etkilenmekle izah edilebilir. Bizler de dahil milyonlarca insan bunu bir özgürlük sistemi olarak gördü ve bu yanlışlıkların peşinde gittik. Her şey bir yana, onların temiz duygularını ve özlemlerini yok saymak, olsa olsa burjuvazinin tutumu olabilir.

1 Mayıs'ın anlatıldığı bir günde onları böyle değerlendirmek gerekir. Çünkü 1 Mayıs'ı anlamlandıran da onlar oldu. 1 Mayıs'ın anlamını derinleştiren, bu konu içinde mücadele vermeyi örgütleyen de geçmişteki sosyalist anlayış ve örgütler oldu. Onların olumlu yanlarını inkar edemeyiz. Bu yönüyle 1 Mayıs için mücadele veren herkesi saygı ile anıyoruz.

"Sosyalizm Kürt özgürlük hareketi açısından bir tercih değil, zorunluluktur. Tabii biz tercihimizi sosyalizmden yana yaptık. PKK bu bilinçle mücadeleye başladı, Sosyalizmi mutlaka savunulması gereken bir ideoloji olarak ele aldı. Eğer böyle olursa Kürtler, Ortadoğu ve dünya özgürleşir, Kürtler aleyhlerine işleyen mevcut egemenlik sisteminden kurtulabilir"

1 Mayıs mücadeleleri önemli kazanımlar yaratmıştır

1 Mayıs bugün dünyada burjuvalar tarafından bile artık kabul ediliyor. Türkiye'de bile önemli bir gün olarak kabul ediyor. Tabii ki kabul etseler de son 1 Mayıs'ta olduğu gibi zihniyet değişmemiştir. Artık yalnız sosyalistler ve sol sendikalar değil, TÜRK-İŞ de, çalışma bakanı da, başbakan da 1 Mayıs'ı kutlamaktadır. Sadece Taksim'de kutlayamazsınız diyorlar. Hatta biraz zaman geçse, 1 Mayıs'ı resmi tatil haline getireceklerdir. Tabii bu gelişmeler kendiliğinden olmadı, büyük bir emek ve çabayla oldu.

Türkiye'de ve dünyada 1 Mayıs ruhuyla verilen mücadeleler önemli kazanımlar ortaya çıkarmıştır. Bu mücadelelerin tümünün sosyalizmin pratiğine ve onun ideolojik teorik olgunlaşmasına katkısı olmuştur.

"Ezilenler Ekim Devrimi ile birlikte özgürlüğü, demokrasiyi sosyalizmi kazanacaklarına inandılar. Belki de tarihte ilk defa emekçiler böyle örgütlenerek, mücadele ederek, devleti kapitalistlerin denetiminden çıkardılar. Ama pratikte sistemden tümden kopmadılar. Devletçi, iktidarcı sistemin tüm şifrelerini çözemedikleri için öngördükleri sistemi yaratamadılar, sistemin mezhebi konumuna düştüler"

Sosyalizmin teorisini ve pratiğini ortaya çıkan gerçekler ışığında çözümleyip eleştirerek, olumsuzlukları ortadan kaldırıp özüne uygun hale getirmek tarihsel sorumluluğumuzun gereğidir. Sosyalizme sahiplenmenin geçmiş sosyalist önderlerin her söylediğini yerine getirmek, eleştirmemek anlamına gelmediğini bilerek, doğru bir sosyalist anlayışı ve pratiği ortaya çıkarmamız gerekiyor.

Hareketimizin bu çerçevede başından beri özgün bir yanı vardır. PKK gerçekliği Önderlik şahsında baştan beri belli yönleriyle reel sosyalizmin pratiğinden uzaklaşmak istedi. Tabii ki Marks, Engels, Lenin bizi etkiledi. Daha çok onların literatürüyle sosyalizmi öğrendik, kendi teorimizi oluştururken onları esas aldık, ama bunun yanında Önderlik de eleştirel yaklaşım ve kendine has tarzıyla sosyalizme bakıştaki özgünlüğünü korudu. Bazı konularda kendisinde başlatarak, klasik sosyalist anlayışa farklı yaklaştı. Farklı bir gerçeklik ortaya çıkardı. Bu özgünlüğü, düşünme tarzı ve yaşamında ortaya çıkardı. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: PKK'nin başlangıçtan beri ortaya çıkardığı yaşam ve ilişkiler sosyalisttir. PKK'nin ve Önderliğin yaşam duruşu, komünal yanından başlayarak ilişkilere kadar tamamen eşitlikçi, özgürlükçü, adaletçi ve sosyalisttir. Sadece teoride değil, yaşamda da öyledir. İlişkilerde tamamen sosyalist, eşitlikçi bir yaşamı esas almıştır.

Haki ve Kemal'in Önderliğin ilk arkadaşları olması tesadüf değildir

Hareketimizin ilk çıkışından bugüne kadar Önderliğimizin saygınlığa dayanan bir otoritesi oldu. Önemli imkanlar yaratıldı, kazanımlar ortaya çıktı. Bu nedenle Önderlik bir otorite oldu gibi yanılgılar görülmektedir. Bu, kesinlikle doğru değildir. Önderlik ilk günden başlayarak tarzı, temposu, yöntemi ve verdiği büyük emekle etkinliğini göstermiştir. Dolayısıyla güçle ya da herhangi bir yetki, mevki ile ilişkili olan bir otorite söz konusu değildir. İlk günden itibaren bütün arkadaşlar üzerinde etkisi, otoritesi, saygınlığı vardı.

O zaman imkanları olmayan küçük bir grup söz konusuydu. Sadece düşünce vardı, duruş vardı, yaşam vardı. Bu yaşam da demokratik, eşitlikçi, sosyalist yaşamdı. Bu bakımdan hareketimizin en değerli öncü kadroları olan Haki ve Kemal'in Önderliğin ilk arkadaşları olması tesadüf değildir. Önderliğin yaşamından, ilişki tarzından, duruşundan etkileniyorlar. Önderliğimiz tamamen özgürlükçü, demokratik, sosyalist bir kişilik olduğu için hareketimizin sosyalizmi ve demokrasiyi temsil etmede en önde olan öncü kadroları Haki ve Kemal Önderliğin yanında yer almışlardır.

Önderlik hep özgün düşündü. Kendisini hiçbir zaman formüllerle sınırlamadı. Önderlik Marx'ı, Engels'i, Lenin'i hepimizden çok okurdu, ama biz tartışırken hep yanımızda Marx'ın, Engels'in, Lenin'in kitapları olurdu. Hangi sayfada ne dediklerini kesinlikle ezbere bilirdik. Pasajlarla, alıntılarla tartışıyorduk. Önderlik çok zorunlu olmadıkça alıntılara, pasajlara başvurmazdı. Bu sosyalist önderleri en fazla okuyandı, ama kendi değerlendirmesini yapardı. Marx'tan, Engels'ten, Lenin'den anladığını özü itibariyle kendi zihniyetinden geçirerek bir değerlendirmeye giderdi. Eski değerlendirmeler alınıp okunursa, tamamen bir farklılık ve özgünlük olarak düşüncelerini ortaya koyduğu görülecektir. Bir yandan Marx'a, Engels'e, Lenin'e çok büyük bir ahlaki bağlılık, ideolojik sistemi yaratmada bağlılık görülür, diğer yandan kendi teorisinin ve düşüncelerinin özgünlüğü ile farklı duruşunu gösterir. Hareketimizin hızlı gelişmesini bir yönüyle de Önderliğimizin bu özgün durumuyla açıklamak mümkündür. Kürt sorununun özgünlüğünde Ortadoğu gerçekliği üzerinde yoğunlaşması da Önderliğimizi, dünyayı, insanlığı, sınıf gerçekliğini daha iyi tanımaya götürür.

Önderlik tarihsel sistemi her zaman bütünlüklü ele aldı

Kürdistan, Ortadoğu gerçekliğinde yoğunlaşmak, uluslararası sistemi bütünlüklü ele almayı getirir. Önderlik onun için en büyük avantajının tarihsel sistemi bütünlüklü ele almak olduğunu belirtti. Önderlik Afrika'da veya Uzakdoğu'da yaşasaydı, olguları bu düzeyde tarihsel, toplumsal bütünlüğü içinde ele alamazdı. Bütünlüklü ele alması, Ortadoğu ve Kürdistan gerçekliğiyle ilgilidir.

Kürt sorununun uluslararası bir sorun olduğundan söz edilir. Dünya dengeleri burada oluştuğu için, dünyanın omurilik soğanı da denir. Dolayısıyla

Ortadoğu ve Kürt gerçekliğinde yoğunlaşmak, Önderliğimizin daha özgün derinleşmesini beraberinde getiriyor. Bu nedenle dar sınıf anlayışına baştan düşülmedi. Ortadoğu'nun farklı kültürler mozaiğini tanıması, Ortadoğu'nun köklü tarihi ve kadının tarih içindeki yerinin görülmesi, Önderliğimizi dar sınıf yaklaşımından uzak tuttu.

Toplumsallığın parçalandığı yerde sınıfların ve tabakaların farklı tutumlarının olacağı açıktır. Bunları dikkate almanın yanında, Kürt gerçekliğinde yoğunlaşma ister istemez dar sınıf yaklaşımından belli düzeyde uzak durmayı beraberinde getirmiştir. Tabii ki kendimizi işçi partisi olarak değerlendirdik. Ama Kürdistan gerçekliği nedeniyle köylüler başta olmak üzere özgürlük ve demokrasiden yana olan tüm toplumsal kesimleri de mücadelemizin bileşenleri olarak değerlendirdik. Özgürlükten ve demokrasiden yana olan tüm toplumsal kesimleri ilkesel yaklaşımımızı koruyarak özgürlükçü ve demokratik çerçevede ele almayı esas aldık.

O dönemde kapitalizmin çok fazla gelişmemiş olması dar sınıf anlayışına düşmemizi engellemiş olabilir. Öte yandan Kürdistan ve dünya gerçekliğini doğru anlamak da buna götürmüştür. Apocu hareketi ve Önderlik gerçeğini böyle görmek gerekiyor. O dönemde birçok ideolojik eğilim vardı. Çin Komünist Partisi'ni, Arnavutluk Komünist Partisi'ni ya da Sovyetler Birliği'ni esas alma vardı. PKK üçünü de esas almadı. Ne Moskova'yı, ne Pekin'i, ne de Tiran'ı merkez gördü. O zamanlar sosyalist düşünceyi en tutarlı ve en fazla bizler savunuyorduk. Yanımızda sosyalizmin s' sine bile olumsuz yaklaşılamazdı. Mao'ya da, Marx'a da, Engels'e de, Lenin'e de, Enver Hoca'ya da saygı duyuyorduk. Ama üç merkezden birini esas almanın da yanlış olduğunu belirtiyorduk. Bu temelde hepsine mesafeli duruyor, özgün ve bağımsız tutumumuzla hareket ediyorduk.

Özgün duruşumuz tüm toplumu kucaklamamızı sağladı

Bu, önemli avantajlar da sağladı. Çekişmelerin içine girmedik. Üç merkeze bağlı olanlar, köklü ideolojik kamplaşma nedeniyle birbiriyle çok fazla çatıştı. Bizim de birçokları ile gerilimlerimiz oldu, ama hepsiyle oturup konuşabilirdik. İdeolojik olarak bağımsız ve özgün duruşumuz bizim tüm toplumu kucaklamamızı sağladı. Ortadoğu ve kendi toplum gerçeğimizden kopmadık. Dolayısıyla kendi toplumumuza hiç yabancılaşmadık. Türkiye'deki sol çevreler, özellikle dindar çevrelere gitmiyordu. Biz her çevreye olduğu gibi, dindar çevrelere de rahatlıkla gidiyorduk. Kimsenin dindarlığına bakmadan her eve giriyorduk. Herkesle ortak noktayı bulabiliyorduk. Bu, özgün yaklaşımımızın bir gereğiydi. Etkiliyordu. Bazı imamlar, dindar aileler vardı, 'bir namazınız, niyazınız eksik, o da olsa gerçek müslümanlar sizlersiniz' diyordu. Bizi, asr-ı saadet döneminin müslümanları olan sahabelere benzeten yaklaşımlar vardı. Eşitlik, özgürlük, adalet taleplerine iyi seslendiğimiz için toplumun bütün kesimlerini kucaklıyorduk.

Sosyalist ideolojiye bağlılık temel gelişme dinamiğidir

Önderliğimiz her zaman özgür ve özgün düşündü. Ama reel sosyalizmin varlığı koşullarında kendi özgür ve özgün düşüncesini ortaya koyma fırsatı bulamıyordu. O dönemin ideolojik ve siyasi atmosferi altında özgünlüğü ve farklılığı tümden ortaya koymak zordu. Reel sosyalist hareket Önderliğimizin düşünce alanını daraltmış, özgür ve özgün düşünmesini sınırlamıştır. Bunun en büyük sıkıntısını Önderlik çekmiştir. Tabii ki sosyalizmin teorisini Marx, Engels ve Lenin'den öğrendik. Devletin gereksizliğini ve sönmesi gerektiğini o teori içinde öğrendik. Yani bu önderlerden sosyalist teorik temelleri öğrendiğimiz açıktır. Ama dar yaklaşımlarına, ideolojik, felsefi, teorik ve yapılanma gerçekliklerine, mücadele strateji ve taktiklerine yapılacak birçok eleştiri de vardır. Önderliğimiz, hareketimiz bunu başından itibaren yapabilirdi, ama o dönemin koşulları bunu engelledi. Bu da yanılgı ve yanlışlarla yürümemizi beraberinde getirdi.

Biz bir özgürlük ve demokrasi hareketiyiz, toplumun dinamik rüzgarını, o dönemin en özgürlükçü ideolojisini arkamıza almak istiyoruz. Çünkü halklar o ideolojiye yöneliyordu, biz de özgürlük ve demokrasi isteyen bir halk olarak, bu ideoloji ile özgürlüğü kazanmayı hedeflemiştik. Sosyalist ideolojiye bağlılık hareketimizin temel gelişme dinamiğiydi. O dönemde sosyalizme bağlılık temelinde de olsa, şu anki mevcut değerlendirme ve eleştirileri yapmak zordu. Çünkü yükselen ve itibar edilen ideoloji olan sosyalizm, teorik gücünü ve moral kaynağını Marx, Engels ve Ekim Devrimi'nden alıyordu. Reel sosyalizmin pratiği ve başarısızlığı tam ortaya çıkmamıştı. Aksine, 1970'lerde hala belli bir yükseliş vardı. Ulusal kurtuluş hareketleri Latin Amerika, Afrika ve Uzakdoğu'da gelişirken, böylesi bir siyasal ortamda eleştiriler yapmak mümkün olmuyordu.

Sosyalizmde var olan dogmatizm, Önderliğimizin eleştiri noktasında açılım yapmasına imkan vermiyordu. Ön-

derliğimiz açılım yapmaya yatkın sosyalist bir kişilikti, ama 1970'lerin siyasi ortamı Önderliğimizdeki bu potansiyeli sınırlıyordu. Bunu yeni söylemiyoruz. Bir Halkı Savunmak ve AİHM savunmalarından önce de Önderliğimiz 1970'lerde böyle bir zorlanmayı yaşadığını belirtmiş, bunu parti yayınlarındaki yazılarında ortaya koymuştur.

Önderliğimizin 1980'li yıllarda reel sosyalizmin teori ve pratiğine yönelik eleştiri ve değerlendirmeleri vardır. Apocu hareket ve Önderlik gerçeği reel sosyalist ortamda yeterince özgür düşünemiyordu. Her şeyi özgürce tartışıp değerlendiremiyordu. Bazı sınırlar vardı.

Reel sosyalizm köklü eleştiri ve değerlendirmeye tabi tutuldu

Reel sosyalizmin yıkılışa doğru gitmesi, Önderliğimiz aşısından önemli bir düşünce açılımını da beraberinde getirdi. O güne kadar reel sosyalizme yapılan eleştiriler vardı, bunlar da anlamlı hale geldi. Troçkistlerin ve anarşistlerin sosyalizmin teori ve pratiğine yönelik eleştirileri de anlaşılmaya ve anlam kazanmaya başladı. Özellikle 1950'li yıllardan sonra çevreci hareketler, kadın hareketleri, barış hareketleri reel sosyalizmin teorisinde, ideolojisinde olan eksikliklere eleştiriler geliştiriyorlardı. Yeni bir duruş, daha bağımsız, daha demokratik, daha özgürlükçü bir sistemi oluşturacak duruşlar ortaya çıktı. Tabii bunlar sistemli hale getirilip, teorik düzeye ulaşmamıştı. Dolayısıyla doğru bir sosyalist teori, bunun strateji ve taktiğini ortaya koymuşlardı denilemez. Öyle nitelikleri ve iddiaları yoktu. Daha çok eleştiren hareketlerdi. Dar sınıf çelişkisini aşan, yeni sorunları ve çelişkileri ortaya koyan, daha demokratik ve özgürlükçü duruşların gelişmesine zemin sunan bir süreci ortaya çıkardıkları söylenebilir. Özgürlük ve demokrasi duruşunda farklı renklerin de ortaya çıkmasını sağlayan, bu yönüyle de reel sosyalizmin dar yaklaşımlarını aşan eğilimler ortaya çıktı.

Sovyetlerin yıkılmasından sonra bu tür görüşler ve değerlendirmeler daha çok tartışılamaya başlandı. Böylelikle 1864'te I. Enternasyonal'den başlayıp bugüne kadar gelen sosyalizm tarihi çok köklü bir eleştiri ve özeleştiri sürecine girdi. 150 yıllık bir pratik ortada olduğu için, neyin doğru neyin yanlış olduğunu ortaya koyabileceğimiz verilere sahip bulunuyorduk. Böyle bir dönemin kendi doğasına has olumsuz etkileri de ortaya çıktı. Sosyalizmin yıkılışı ile birlikte emekçilerde ve halklarda geleceğe yönelik kaygılar arttı. Kapitalizmin zafer kazandığı yönündeki ideolojik ve teorik saldırılar insanları önemli düzeyde etkiledi. Kapitalist sistem, 'Sovyetler yıkıldı, ben kazandım' biçiminde çok güçlü bir propagandayı her tarafta dillendirdi. Bu durum yalnız halkları değil, sol ve sosyalist hareketleri de olumsuz etkiledi. Önder Apo önderliğindeki PKK ise, reel sosyalizmin yıkılmasından olumsuz etkilenmekten çok, daha yaratıcı düşünerek, tıkanmanın önünü nasıl alırız biçiminde bir çabanın sahibi oldu. Yetersiz ve eksikte olsa ideolojik, teorik ve programatik açılımlar yaptı. Bu açılımlar tabii ki sistemin hamlelerini boşa çıkaracak, daha etkili mücadele etmemizi sağlayacak düzeyde olmamıştı. Zaten uluslararası komplo bu gerçeklik ortamında kendisini pratikleştirdi. Halbuki ideolojik ve teorik olarak karşı sistemi daha derinlikli çözümleyip, anlayabilirdik.

Hareketimiz sosyalizm inancını hiçbir zaman kaybetmedi

IV. ve V. Kongreler Önderlik açısından açılım kongreleridir. Yeni sosyalist paradigmanın oluşturulmak için kafa yorulduğu ve ipuçlarının ortaya çıktığı yıllardır. Hareketimiz sosyalizme olan inancını hiçbir zaman kaybetmedi. Sosyalizmin halkların ve insanlığın kurtuluşu için tek ideolojik sistem olduğuna dün olduğu gibi bugün de inandı. V. Kongre'de sosyalist anlayışımızı düzelten ve pratiğin önünü açacak bazı değişiklikler yapılsa da olumsuzlukların önünü tümüyle alacak bir etkisi olmadı. Açılımlar yapıldı, ama yeterli olmadı.

Önderlik mücadeleyi ilerletmek açısından örgüt ve kadro duruşunda, yeni yaşam anlayışında çözümlemeler yapıyordu. Teorik ve ideolojik olarak bugünkü düzeyde olmasa da sosyalizmin ideolojisini oluşturmada, bunun topluma ve bireye yansıtılmasında çok önemli değerlendirmeler ve açılımlar yaptı. En fazla da kadın özgürlük hareketi ve kadın ordulaşmasının gelişmesi doğrultusunda çözümlemelere ağırlık vermiştir. Derin ve radikal demokrasinin, hiyerarşik devletçi sistemden kopacak gerçek sosyalizmin yaratılmasının esas halkasının kadın özgürlük çizgisi olduğunu çok önceden fark etmiştir. Sosyalist teorideki yanlışlıkların giderilmesi ve gerçek sosyalizm ruhunun yakalanmasının toplumsal cinsiyetçi erkek egemen sistemin aşılmasıyla sağlanabileceğini çok erkenden görmüştür. Bu yönüyle Önderliğin kadın özgürlüğü konusundaki açılımı önemlidir. Bu açılımı, reel sosyalizmin yanlışlıklarını aşmanın en önemli hamlesi olarak görmek gerekir.

Yine çevre ve doğayla belli düzeyde ilgilenmiştir. Önderliğin çevre ve doğa yaklaşımı da yeni değildir. Doğal toplumun o iç içeliğine, bütünlüklü haline ilgi duymuştur. Kadına verilen değer, doğadan ve doğal toplumdan kopmamanın ve sistemle bütünleşmek istememenin en önemli kanıtıdır.

İmralı süreci, Önderliğimiz açısından insanın özünde bulunan bütün

değerlerin çağdaş düzeyde yeniden ifadelendirilip yaşamsallaştırıldığı, sisteme karşı güçlü mücadele eder hale getirildiği bir doğuşudur. Önderliğimiz buna üçüncü doğuş dedi. İmralı yılları, yaşanan tecrübeler ışığında sisteme karşı en iyi nasıl mücadele edilir, en doğru sosyalist yaklaşım nasıl olmalıdır sorusuna rafine cevapların verildiği bir süreçtir.

Önderliğimiz hareketimizin uluslararası komployla karşılaşması ve kendisinin esaret altına alınmasını bir özeleştiri konusu olarak ele almıştır. Yanlışlıklar yaptık, eksiklikler içine girdik ki böyle bir komployu engelleyemedik. Komplonun ayak sesleri duyulurken örgütü ve kadroyu çok yönlü güçlendirerek, yetersiz yoldaşlık ve vefasız dostluklarda somutlaşan zayıflıkları neden gideremedim diyerek, İmralı öncesi pratiğini sorgulama konusu yapmıştır. Güçlü eleştiri özeleştiri düzeyi ve yeni paradigmasal gelişme bu temelde ortaya çıkmıştır.

Önderliğin savunmalarda ortaya koyduğu yeni sosyalist yaklaşımı ve devrimci duruşu, bazılarının belirttiği gibi kapitalist sistem hakimiyeti altında oluşan dünyaya ayak uydurmak değildir. Önderliğin yaklaşımında bu sisteme karşı en etkili nasıl mücadele verilir sorusuna cevap verme vardır. Ne kapitalist sistem 1900'lerin sistemidir ne de bu sisteme karşı artık eski klasik sosyalist teorilerle mücadele verilebilir. Bu çerçevede kapitalist sistem gerçekliğinin geldiği düzeyi ve dünyadaki diğer tüm gelişmeleri doğru değerlendirip kendimizi yenilememiz gerektiği ihtiyacı açıktır. Dolayısıyla kapitalist sistem hakimiyeti altında yaşanan değişimlere ayak uydurmak istediğimiz biçimindeki değerlendirmeler yalandır, demagojidir. En hafif deyimle anlamamaktır. Dünyaya ayak uydurmak bir yana, ne dün ne bugün dünyaya ayak uydurma isteği ve hedefi vardır. Önderlik, *"ne bu dünyanın adamı oldum, ne köyün, ne ailenin, ne de burjuva sistemin adamı oldum"* diyerek, bu gerçeği ifade etmektedir. *"Bunlardan uzak durdum, bunlara yabancı kaldım"* diyerek, kendi gerçekliğini bırakalım sisteme ayak uydurmayı, sistemden köklü kopuşu yaşayan bir duruş olarak ifade etmiştir. Önderliğimizin çözümlemelerine sistemle daha etkili mücadele etmek, sistemden koparak yeni bir yaşam oluşturmak biçiminde bakmak doğru olanıdır.

Hedef sistemin mezhebi olmayan demokratik sosyalist sistemdir

Marx, Engels ve Lenin'in teorik çözümlemelerinin gerçekleşen sosyalizmi sistemin mezhebi haline düşmekten kurtarmadığını görerek, ezilenlerin mücadelesinin, daha doğrusu uğruna bedeller verilen sosyalizmin bir daha benzer olumsuz akıbete düşmemesi için bu çözümlemeleri geliştirmiştir. Marx, Engels ve Lenin'in niyetleri kapitalizmi ortadan kaldırıp sosyalizmi kurmaktı. Ne var ki sonuçta özlemlerinin tersi bir durumla karşılaştılar. Önderliğimizi yeni sosyalist yaklaşım ve kuracağı toplumla mezhep olmayacak bir demokratik sosyalist sistem gerçekliğini ortaya koymuştur.

Yeni sosyalist yaklaşımla birlikte ruhumuzla, duygularımızla sistemden köklü kopacağız, bir daha onun yedeği olup, ona hizmet etmeyeceğiz. Önderliğin dediği gibi, Marks şehir yaşamından kopmamıştır. Mücadele ettiği burjuva sisteme fark etmese de birçok kanaldan bağımlıydı. Başarılı olmamalarının altında bu gerçeklik yatmaktadır. Önderliğimiz bu nedenle sisteme karşı mücadele etmek isteyen kadroların gerekirse kırk yıl bir mağarada yaşayarak kendilerini olgunlaştırıp pratiğe girmelerini söylemektedir. Hatta kırk yıl mağarada yaşayan dervişler, inzivaya çekilen ermişler ancak sınırlı gelişmeler ortaya çıkarırken, kendilerine sosyalist kadro diyenlerin neden başarısız olduğu daha iyi anlaşılmaktadır değerlendirmesinde de bulunmuştur. Önderliğimiz yeni paradigma temelinde devletçi, sömürücü, ataerkil olmayan, doğayla bağlarını koparmayan sosyalist anlayışla bu dünyadaki sömürüye ve baskıya son vermek istemektedir.

Hem mücadele etmek hem de mücadele içinde özgür toplum ve yaşamı kurmak isteyen bir teorik yaklaşım halklarımızın eline verilmiştir. Önderliğimizin teorik yaklaşımı böyle bir iddiayı taşımaktadır. Bu yönüyle 1 Mayıs'ın değerlerine, Marks'ın özlemlerine, Denizlerin, Hakilerin, Kemallerin özlemlerine bağlılığın ve saygının ortaya çıkardığı bir paradigma olarak görülmelidir.

"PKK'nin başlangıçtan beri ortaya çıkardığı yaşam ve ilişkiler sosyalisttir. PKK'nin ve Önderliğin yaşam duruşu, komünal yanından başlayarak ilişkilere kadar tamamen eşitlikçi, özgürlükçü, adaletçi ve sosyalisttir. Sadece teoride değil, yaşamda da öyledir. İlişkilerde tamamen sosyalist, eşitlikçi bir yaşamı esas almıştır"

Önderliğimiz hiçbir zaman başarısızlığı kabul etmemiştir. Önderliğimizin yeni paradigma çerçevesindeki teorik çözümleri de halklar açısından başarısızlığın ve yenilginin önünü kapatmak olarak anlaşılmalıdır.

Yeni paradigma ve yapılanma gerçeğimiz, sistem karşısında mücadelesiz kalmama gerçeğini ifade etmektedir. Yeni paradigmanın teorisi de, ideolojisi de, kişiliği de, örgüt anlayışı da bu çerçevede değerlendirilmelidir. Böyle değerlendirmeyen her türlü yaklaşım, ya inkarcıdır ya milliyetçidir ya burjuva eğilimdir. Bizler ne Kürt milliyetçi eğilim ne de burjuva liberal eğilim içinde olacağız. Sistemden nasıl kopacağız sorusunu kendimize her gün sorarak mücadelemizi etkili biçimde sürdüreceğiz. 1 Mayıs'ı da sosyalizm özlemleri için yaşamını verenlerin anısına bağlılığın gereği olararak bundan sonra da etkili biçimde yaşatacağız.

Önderliğimiz emekçilerin, işçilerin, köylülerin, gençlerin, kadının ve ezilen tüm toplumsal kesimlerin özlemlerine bugün en iyi cevabı veren bir sosyalist önderliktir. Önderliğimizi sosyalizmin yeni peygamberi olarak değerlendirebiliriz.

Kürtler komünal demokratik değerleri yaşayan bir halktır

Kürtler, siyasal çelişkilerin en fazla yaşandığı bir coğrafyada yaşadıkları gibi, sosyal ve kültürel olarak da tarihsel derinliği ve zenginliği olan bir halktır. Komünal demokratik değerleri köklü yaşayan bir halktır. Ortadoğu'da sömürgeci egemenlik altında imha tehditi altında yaşayan bu halkın Önderliği de uluslararası bir komployla karşılaşmıştır. Önderliğimiz böyle bir toplumsal ve siyasal gerçeklik ortamında derinleşmiş ve kapsamlılaşmış demokratik sosyalist teoriye ulaşmıştır. Önderliğin ortaya attığı düşünceler, halkların yaşadıklarının tarihsel toplumsallık içinde süzülmüş halidir.

Önderlik kendisini tarihin parçası olarak görüyor. Atina Savunması'nda, *"geçmişi ve geleneği ne kadar anlarsan, anlayıp da üzerine ne kadar katarsan o kadar rolünü oynamış olursun"* diyerek, bu gerçekliği ifade etmektedir. Tarihi, geçmişi anlamak ve halkların yaşadığına anlam vermek çok önemlidir. Önderliğimiz çöllerin derinliklerinde, ormanın kuytuluklarında, dağların zirvelerindeki en küçük bir direnişe bile anlam vermiştir. Dolayısıyla İsa'ya da, Marks'a da, Engels'e de en doğru anlamı veren önderliktir.

Bazı sosyalist dostlarımız var. Bunlar Önderliği klasik yaklaşarak anlayamama durumuna düşüyorlar. 150 yıl önceki şeylerin aynısını söylemek sanki çok büyük bağlılıkmış, bir erdemmiş gibi yanlış yaklaşımlar var. Önderliğin eleştirilerini yanlış değerlendirenler var. Bunlar yanlış, kesinlikle sosyalizme kazandırmayan yaklaşımlardır, ideolojik tutuculuktur. Önderliğimiz bunları aşmıştır. Önderliğin ortaya koyduklarında eksiklikler, yetersizlikler olabilir, hiçbir şeyde mutlak doğru yoktur.

Reel sosyalizmin yıkılmasıyla ortaya çıkan ideolojik, teorik bulanıklık, karmaşıklıktan sonra günümüzde giderek yeni bir ideolojik netlik sürecine girilmiştir. Önderliğin çözümlemeleri de sosyalizmin teorik yenilenmesine çok büyük bir katkıdır. Artık sosyalistler kılavuzsuz değildir, ideolojisiz değildir. Yani ideolojik ve teorik yol göstericilikten yoksun değildir. Artık geçmişteki yanlışlıklarını çözememiş ve bunlarda ısrar eden bir sosyalist dünya yoktur. Bu sosyalist dünya içinde doğruları gören bir sosyalist önderlik de vardır.

Bu 1 Mayıs'ta belki de üzerinde en fazla durulması gereken, Önderlik gerçeği ve Önderliğimizin ortaya koyduğu sosyalizmin özüne ve felsefesine uygun bu teorik yaklaşımları olmalıdır. Önderliğimizin sosyalizm yaklaşımı, sosyalizmin temel değerlerine vurgu yapması açısında da değerlidir. Geçmişte görüldüğü gibi, sadece komünaliteyi önemsemek, ama demokrasiye yeterince yer vermemek, sadece eşitliği ya da paylaştırmayı sosyalizm olarak görmek ciddi yanlışlıklar ortaya çıkarmıştır. Bu duruma düşmek, neolitik toplumu iyi çözememekten kaynaklanıyordu. Sosyalizmin esasının orada olduğunu değerlendirememek, onu doğru çözümleyip oradaki demokratik öğeyi doğru ele alamamaktan kaynaklı yanılgılar vardı. Sosyalist teoriye yanılgılı yaklaşımlar böyle ortaya çıkmıştı. 150 yıldır komünaliteye, eşitliğe, özgürlüğe çok vurgu yapan, ama demokrasiyle paylaşımcılığın çok iç içe olgular olduğunu, biri olmadan diğerinin olmayacağını anlamayan reel sosyalizm pratiğinde bu gerçeği çok iyi gördük. Demokrasi olmadan paylaşımın da, komünalitenin de olamayacağı anlaşıldı. Nitekim bazıları zengin oldu, burjuva oldu, bürokrat oldu. Ama demokrasi olmadığından adalet de, eşitlik de iyi savunulamadı. Bozulmalar başladı. Sosyalizmde komünalite ile demokrasinin iç içe olacağını, biri olmadan diğerinin de olmayacağını büyük acı ve tecrübelerle gördük.

Diğer yandan devletli zihniyetten kopmak çok çok önemlidir. Marks ve Engels de devletin kötü olduğunu söyledi. Devlet, bir sınıfın başka bir sınıf üzerindeki baskı aracıdır dediler. Ne var ki bu aracın kim tarafından olursa olsun kullanılmasının sömürü ve baskıyı beraberinde getireceğini açıkça ortaya koyup sosyalistlerin devlet batağına girmesini engelleyen bir teorik temel ortaya koyamadılar. Özellikle Lenin'in devlet tuzağına düşmesi, devlet teorisindeki boşluk sonucu ortaya çıkmıştır.

Devletten uzak bir zihniyete ulaşmak en büyük kazanımdır

70 yıllık reel sosyalizm pratiği kanıtlamıştır ki egemenlerin araçları kullanılamaz. Egemenlerin örgütsel yapılanmaları kullanılamaz. Zaten sömürücü sistemi egemen hale getiren devlet olmuştur. O bakımdan anti devlet dediğimiz, devletin araçlarından, yöntemlerinden uzak bir sistem zihniyetine ulaşmak, sosyalistlerin en büyük kazanımıdır.

Bu konuda anarşistlerin eleştirisi vardı, ama onlar da sistemli bir teorik yaklaşım gösterememişlerdir. Tepkisel bir yaklaşımları vardı. Komünal demokratik sistem nasıl inşa edilecek, komünlerden meclislere ekonomik, sosyal örgütlenmeler nasıl kurulacak bunlar sistemli ifade edilmemiştir. Önderliğimiz bütün bu tecrübeleri değerlendirerek, yeni bir yaklaşımı benimsemiştir. Yeni paradigmasını, demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum olarak tanımladı. Öngördüğü sistemi, doğayla sürdürülebilir ilişkiyi sağlamış, kendi içinde tahakküme dayanmayan, doğrudan demokrasiyi ve kadın özgürlüğünü esas alan ahlaki bir toplum olarak ifade etti. Hukuku

"Kürdistan, Ortadoğu gerçekliğinde yoğunlaşmak, uluslararası sistemi bütünlüklü ele almayı getirir. Önderlik onun için en büyük avantajının tarihsel sistemi bütünlüklü ele almak olduğunu belirtti. Önderlik Afrika'da veya Uzakdoğu'da yaşasaydı, olguları bu düzeyde tarihsel, toplumsal bütünlüğü içinde ele alamazdı. Bütünlüklü ele alması, Ortadoğu ve Kürdistan gerçekliğiyle ilgilidir"

değil, esas olarak ahlakı temel alan bir sistem oluşturmanın önemini vurguladı. Yeni sosyalist anlayışımız bu çerçevededir. Buna demokratik sosyalizm diyoruz. Önderliğimiz eskisi gibi bilimsel sosyalizm de denilebilir dedi.

Tüm bunlar, ideolojiyi değiştirdiğimiz anlamına gelmemelidir. Ancak geçmiş hatalara düşmemek için demokratik sosyalizm diyoruz. Demokratik sosyalizm derken, Fransa'daki, Avusturya'daki gibi bir demokratik sosyalist yaklaşımdan söz etmiyoruz. Biz burjuva demokratik bir sistemi değil, komünal demokratik değerlere dayalı demokratik özgürlükçü sistemi hedefliyoruz. İdeolojik değişiklik yaşamadan, eşitlikçi, özgürlükçü, sosyalist bir ideolojiye bağlı kalarak, ama onu zedeleyen ve ideolojinin öngördüğü yaşama ulaşılmasını engelleyen paradigmadaki yanlışlıkları aşıyoruz. Klasik reel sosyalizmde var olan devletçi, iktidarcı genleri atarak kendimizi yeniliyoruz. Bu yönüyle bir değişim dönüşüm ve yenilenmeyi yaşıyoruz.

Kavramları yerli yerine koymadığımız takdirde 'değiştin de ne oldun' derler. Yani eskiden de eşitlikçi, özgürlükçü, demokratik ve kimsenin kimseyi sömürmediği, baskının olmadığı bir sistemi hedefliyordunuz, şimdi yine benzer şeyler söylüyorsunuz denilebilir. Zaten ideolojik bir değişimden değil, paradigma değişikliğinden söz ediyoruz. Tabii ki hiçbir ideoloji değişmez ve mutlak değildir, değişecektir. Değişim her zaman olacaktır, bugün ortaya koyduklarımızda da eksik ve yetersizlikler olabilir. Bunlar da pratik içinde ortaya çıkacak ve zamanla yenilenecektir.

Devletçi iktidarcı zihniyeti bırakıyoruz. Bu önemli bir eleştiri, özeleştiridir. Sıradan bir yaklaşım değildir. Önderlik bunun için kendisi ve PKK gerçekliği açısından şunu söyledi: Nasıl ki sistemi değiştirmede radikal isek, kendimize de radikal yaklaşacağız. Kendimizin değişim dönüşümüne olduğu gibi, toplumsal değişime de her zaman radikal yaklaşmalıyız. Yani reformist olmayacağız. Tabii ki demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde reformlar için de mücadele edilir. Reformların hepsi kötüdür demiyoruz. Öyle bir yaklaşımımız yoktur, ama esas yaklaşımımız, olguları köklü değiştirme temelinde olmalıdır. Köklü değişim dönüşüm yapmak, reformları da bunların yöntemlerinden biri olarak ele almak gerekir.

Kadın özgürlük çizgisinde ataerkilliği köklü bir biçimde ortadan kaldırmak istiyoruz. Bu süreçte mücadelenin sonucu toplumda önemli yumuşamalar da ortaya çıkıyor. Bunları köklü değişimler açısından değerlendirebiliriz, ama biz kadın konusunda radikal dönüşüm perspektifimizi kaybetmeden özgürlük çizgisini hakim kılmak istiyoruz. Aynı şekilde ideolojimizde her zaman kısmi düzeltmeler yapabileceğimiz gibi, gerektiğinde çok köklü değişimler yapmak da felsefi yaklaşımımızın gereğidir.

İdeolojik ve teorik yaklaşımımızı zenginleştiren yeni bir felsefi yaklaşımımız bulunmaktadır. 19. yüzyılda Engels ve Marx felsefi yaklaşımlarını oluştururken mevcut bilimsel verileri esas almışlar, pozitif bilimlerden yararlanmışlardır. Doğanın diyalektiğini de incelemişlerdir. Takdir edilmelidir ki o dönemin bilim teknik gelişmeleri yetersizdi. Kimse kalkıp, Engels'e, Marks'a 'sen niye kuantumu bulamadın' diyemez. Onları suçlayamaz. O zaman öyle bir bilimsel buluş yoktu. O dönemdeki bilimsel gelişmeler ne ise onları inceleme sorumluluğunu duymuşlar. Biyolojiyi, fiziği, kimyayı, astronomiyi inceleyerek, elden geldiği kadar sistemlerini bilimsel temelde oluşturmaya çalışmışlardır. Tabii ki veriler çerçevesinde yaptıkları değerlendirmeler eksik ve yetersiz kalmıştır. Onları hem eleştirmek hem de yanılgılı ve inkarcı yaklaşımlara düşmemek gerekir. Değerlendirme ve çözümlemeleri o dönemin koşullarına göre yapmak en doğrusudur. Bu tür yanlış eğilimler olduğu için bunları belirtiyoruz. İleride böyle bir değerlendirmeye ihtiyaç duymadan da onları eleştirebiliriz.

Sistemin ufkunu bilmeliyiz

Bilindiği gibi Sümer ve Mısır uygarlıklarının verileri 20. yüzyılda bulunup ortaya çıkarıldı. 19. yüzyılda bu yönlü bilgiler çok yetersizdi. Bu nedenle toplumlar tarihi ve devlet kapsamlı irdelenmemiştir. Veriler eksik olunca, değerlendirmelerde yanılgılar ortaya çıkmıştır. Bugün bilimin ve tekniğin çok hızlı geliştiği bir çağdayız. Öyle ki bilginin iktidar olduğu bir çağdayız. Yani bilimin sınırları genişledi. Bu açıdan yeni sosyalizm anlayışımızda şu yaklaşım da önemlidir: Sistemin ufkunu bilmeli, sistemi iyi çözmeliyiz. Sistemin ufuklarında bilgiye ulaşmamız lazım. Bu bakımdan kapitalist sistemi anlamak, çözmek önemlidir. Kapitalist sitemi anlamadan onun egemenliğinden kurtulmak zordur.

Bugün de emekçiler, ezilen topluluklar ve halklar demokratik sosyalizm mücadelesi vermektedir. Ancak bu mücadelenin geçmişten daha zor olduğu görülmektedir. Kapitalizmin geliştirdiği bioiktidarla topluluklar sisteme birçok bakımdan bağımlı hale getirilmiştir. Artık geçmişteki gibi dar sınıf yaklaşımı ya da sekiz saatlik iş günü mücadelesiyle, emekçilerin patrondan aldığı ekonomik imkanlarla sosyalizm mücadelesi yürütülemez. Nitekim günümüzde işçilerin sendikalaşma oranı çok düşmüştür. Sendikalar tamamen devletin, kapitalist sistemin denetimine girmiştir. O bakımdan geçmişteki sendikalist yaklaşımlarla, genel grevle sosyalizmi kurmak mümkün değildir. Artık bu tür grevleri önemseyen yaklaşımları bırakıyoruz. Tabandan örgütleniyoruz. Bütün toplumsal kesimleri örgütleyerek sosyalizme ulaşmak istiyoruz. Sosyalizmi kurma anlayışımızı öncelikle böyle ele almalıyız. Toplumun tümünü tabandan örgütlemeyen dar sınıf yaklaşımlarının sosyalizmi getirmediği görüldü.

İşçi sınıfı ekonomik yaklaşımı bırakmadığından sistemin parçası haline geliyor. Tüm dünyada böyledir. Şu anda en radikalleri bile ağızlarına bir parmak bal sürüldü mü susuyor. Kapitalist sistem içinde işçiler neredeyse tümüyle aristokrat kesim haline gelmiştir. Önderlik onun için işsizleri, kadını, çevrecileri ve diğer toplumsal kesimleri daha önemli gördü. Yani sistemden rahatsız olan toplumun tümünü esas almak, işçileri de emek ve sosyalizm mücadelesinin bileşenle-

rinden bir olarak görmek gerekir. Bu bakımdan en fazla kadının, gençliğin demokratik özgürlükçü, adil, eşit yaklaşımından, potansiyelinden, enerjisinden faydalanmak, sosyalizmi hem gerçekleştirmek hem derinleştirmek hem de kalıcılaştırmak açısından önemli hale gelmiştir. Bu nedenle biz vurguyu kadın ve gençliğe yapıyoruz. Tabii ki sömürülen emekçiler de, köylüler de var. Biz bir emek hareketiyiz. Sosyalizm emeğe dayalıdır. Dar sınıf yaklaşımı içinde değildir.

Sosyalizmin özünde var olan emeğe değer vermeyi, 1 Mayıslarda daha fazla değerlendiriyoruz. 1 Mayıs, emekçi bayramıdır. Hatta ondan öte, sosyalizm bayramı olarak değerlendirmek daha doğru bir tanımlama olur. Sonuç olarak 1 Mayıs'ı kutladığımız bugünde, Önderliğimizin yeni paradigması çerçevesinde demokratik sosyalizmi derinliğine anlamak, bunun heyecanını ve coşkusunu yaşamak çok önemlidir. Yeni düşünceler, yeni inançlar her zaman coşku ve heyecan verir.

Önderliğin sosyalist çizgisine ve paradigmasına başta Kürtler olmak üzere halklar sahip çıkacak, bu çizginin başarısı ilk önce Kürdistan'da gerçekleşecektir. Kürdistan'ın özgürleşmesi Ortadoğu'nun demokratik ve özgür hale gelmesi anlamına gelecektir. Buna kesinlikle derinliğine inanıyoruz. Önderliğimiz, bizim inancımızın derinleşmesi için tarihsel bir çözümleme yapmış, inancımızda boşluk bırakmayacak her türlü değerlendirme ve çözümlemeyi yapmıştır. Bu konuda büyük bir sorumluluk duygusu ile hem bizler açısından, hem insanlık açısından yeni moral değerimizi vermiştir. İdeolojik ihtiyacı karşılayarak manevi değerimizi, güç kaynağımızı vermiştir. Dolayısıyla Önderliğimizin yeni paradigmayı ortaya koymasıyla birlikte bırakalım coşkusuz ve heyecansız kalmayı, aksine, daha çok heyecan ve coşku duymak gerekir. Önderlik, bunun heyecanını ve coşkusunu duyuyor. Bu heyecan ve coşkuyu savunmaların bütün sayfalarında görebiliriz. Önderliğimiz bu savunmalarla Kürt halkına, Ortadoğu insanına yeni bir doğrultu vermenin heyecanını yaşamıştır. Önderliğimiz Atina savunmasının son sayfasının bile çok şey ifade ettiğini belirtmektedir.

"1 Mayıs gerçeği, dünyada kendisini herkese kabul ettirmiştir. hıristiyanı da, müslümanı da, budisti de, her türlü toplum da bu bayramı kutlamaktadır. Yani insanları 1 Mayıs kadar kucaklayan, insanların özlemlerine en geniş biçimde cevap veren başka bir gün yoktur. Bu da özünde var olan demokratik özgürlükçü yanı ve sosyalizm hedefi ile ilgilidir"

Önderlik en rafine düşünceye ulaşmıştır

Bizim açımızdan artık kafa karışıklığı diye bir şey söz konusu değildir. Ancak yeniyi öğrenmek için yeterince çaba göstermiyoruz. Boşluklar oluyor, kafa karışıklığı oluyor. Kafa karışıklığının nedeni kendi yetersizliğimizdir. Çabasızlığımızdır, öğrenme isteksizliğimizdir. Çünkü Önderlik en rafine düşünceye ulaştığını belirtiyor. *"İnanç olarak en köklü ve huzurlu dönemi yaşıyorum"* dedi. Bizler de Önderlik hareketinin savaşçıları, militanları, izleyicileri olarak tabii ki aynı durumda olmalıyız. Aynı yaklaşım içinde, aynı moral, duygu ve heyecanı yaşamalıyız. Bunu gerçekleştirmek için de sistemden her gün kopmak, sosyalist kişiliği her gün kendimizde gerçekleştirmek ve bunun için mücadele vermemiz gerekir. Bu onurlu ve kutsal bir iştir. İnsanlığa böyle bir hizmet yapmak kadar değerli bir şey olamaz. Herhalde büyük düşünce ve inanç sahipleri kadar insanlığa hizmet eden kimseler olmamıştır. Duygu, düşünce verenler, ideoloji üretenler bu dünyanın en değerli insanlarıdır.

PKK'liler sosyalizmin öncü kadroları olarak insanlığın en değerli evlatlarıdır

Günümüz dünyasında kültürcülere, sanatçılara değer veriliyor. Çünkü onlar toplumun moral ve inanç dünyasını yükseltirler. Bu nedenle inanç ve ideoloji doğrultusunda koşanlar da insanlığın en değerli evlatlarıdır. Bu yönüyle PKK'liler sosyalizmin öncü kadroları olarak insanlığın en değerli evlatlarıdır. Böyle bir öncülük etrafında sosyalizm ve demokrasi mücadelesi yürütmek, böyle bir örgütün parçası haline gelmek gurur ve onur vericidir. Bunun gururu ve onurunu yaşamak için de demokratik sosyalizm bayrağını, demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü paradigmayla yükseltmemiz gerekir. Böyle bir sorumluluğu onurluca taşımak ve gereklerini yerine getirmek gerekiyor.

Kendimizi küçümsememek gerekir. Hani derler ya aynı köyden peygamber çıkmaz. Kürtleri dünya küçümsüyor, biz de kendimizi küçümsemeyelim. Kürtler de artık insanlık tarihinde özgürlük yaratacak bir toplum olduğunu göstermelidir. Kendimize ve Önderliğimize inanmalıyız. Bu tarihsel rolü yerine getirmeliyiz. Önderlik böyle bir önderliktir, PKK böyle bir partidir. Biz de böyle bir partinin üyeleriyiz. Eksikliklerimiz yok mu? Tabii ki vardır. Bunları gidermeliyiz, önemli olan samimiyet, ciddiyet ve inançtır. Bunu derinden hissettiğimizde, başarmamız önünde hiçbir engel olamaz.

Bu temelde böyle bir sosyalist ideolojiyi bize veren Önderliğimizi tekrar saygıyla selamlıyoruz. Önderliğimize layık olacak ona her gün bağlı olacak, onun değerlerini her gün pratikleştirecek çaba içinde olacağımıza dair tekrardan söz veriyoruz. Tüm değerlerimizi yaratan ve güçlendiren şehitlerimizdir. Bu temelde şehitlerimizi de saygıyla ve minnetle anıyoruz. Önderliğimize bağlılığımızı yenilerken, şehitlerimizin anılarına bağlılığın gereği olarak bağlılık sözümüzü verirken, bu temelde tüm dünyadaki emekçilerin 1 Mayıs Dayanışma ve Mücadele Günü'nü kutluyoruz. Bu temelde bütün geleceğin sosyalizmle olacağına inanıyoruz, sosyalizm mücadelesi veren herkese şimdiden başarılar diliyoruz.

Onlar Türkiye toplumunun özlemi ve idealidir

"Denizler, hala Türkiye'de bir efsanedirler. Türkiye'de her zaman Denizlerin rolü olacaktır. Denizlerin ruhunu ortadan kaldırmak mümkün değildir. Onlar sürekli yaşamın içindedirler, çünkü yaşamın bir değeri olmuşlardır. Toplumun değer yargılarının bir parçası olmuşlardır. Onları idam edenleri kimse bilmez, ama onlar artık Türkiye toplumunun bir özlemi ve idealidir. Nasıl ki Şeyh Bedrettin hala anılıyorsa, Denizler de özgürlükçü ve demokratik duruşlarıyla daha fazla unutulmazlar arasına girecektir"

6 Mayıs hem Önderliğimize yapılan suikast girişiminin yıldönümü hem de 1972'de idam edilen devrimcilerin şehadetinin yıldönümüdür. ***Deniz Gezmiş***'in, ***Yusuf Aslan***'ın ve ***Hüseyin İnan***'ın idam edildikleri gündür.

Bu üç devrimci gencin özgürlük mücadelemizde de çok anlamlı yerleri vardır. Bizim mücadelemizi de etkileyen ve bugüne kadar da hala etkileri süren bir mücadelenin sembolleridir onlar. Mamak Cezaevi'nde, Önderliğimizin bulunduğu bölümden alınıp idama götürülmüşlerdir. Önderliğimiz, bu idam gününün tüm duygularını, anılarını bugüne kadar yaşatan ve devrimci mücadelesinde örgütlülüğe ve eyleme dönüştüren bir Önderlik gerçeğidir. Önderliğimiz Denizlerin idam edildiği gün, şu sözü vermiştir: Biz öyle bir hareket başlatmalıyız ki, bu devrimci gençlerin uğradığı sonla karşılaşmasın, düşmanın istediği koşullarda değil, kendi istediğimiz koşullarda bu mücadeleyi sürdürelim. Öyle bir hareket başlatmalıyız ki, Denizler, Yusuflar, Hüseyinler gibi kısa sürede kesintiye uğramasın. Önderliğimizin bu devrimcilerin idamından çıkardığı en temel ders bunlardır. Çıkardığı bu dersin yanında, bu devrimcilerin idamı ile birlikte yeni bir devrimci mücadele başlatma sözünü de orada vermiştir. Bu devrimcilere bağlılığın gereğinin mutlaka yapılmasını kendisi açısından bir borç bilmiştir.

Dolayısıyla Önderliğimizin daha sonraki mücadelesinde ve hareketimizin bugüne kadar sürmesinde Denizlere verilen bu sözün ve onların devrimci ruhunun etkisi de bulunmaktadır. Zaten Denizlerin idam sehpasındayken devlete meydan okuması ve *"yaşasın Kürt ve Türk halklarının kardeşliği"* sloganını atması, hem Önderliğimizi etkilemiş hem de daha sonra mücadeleye katılan Kürt gençlerini etkileyen önemli bir söz ve duruş olmuştur. Biz bugün halkların demokratik birliğini, kardeşliğini dillendirirken ya da bu çizgiyi bugüne kadar izlerken, bunda tabii Denizlere, Mahirlere verilen sözün rolü önemlidir. Biz bu çizgimizle onların özlemlerini de yerine getirmiş oluyoruz. Bu tutumumuz hem sosyalist kimliğimizin bir parçası hem de ahlaki olarak onlara karşı sorumluluğun bir gereği oluyor.

Denizler kısa yaşamlarına büyük anlamları yüklediler

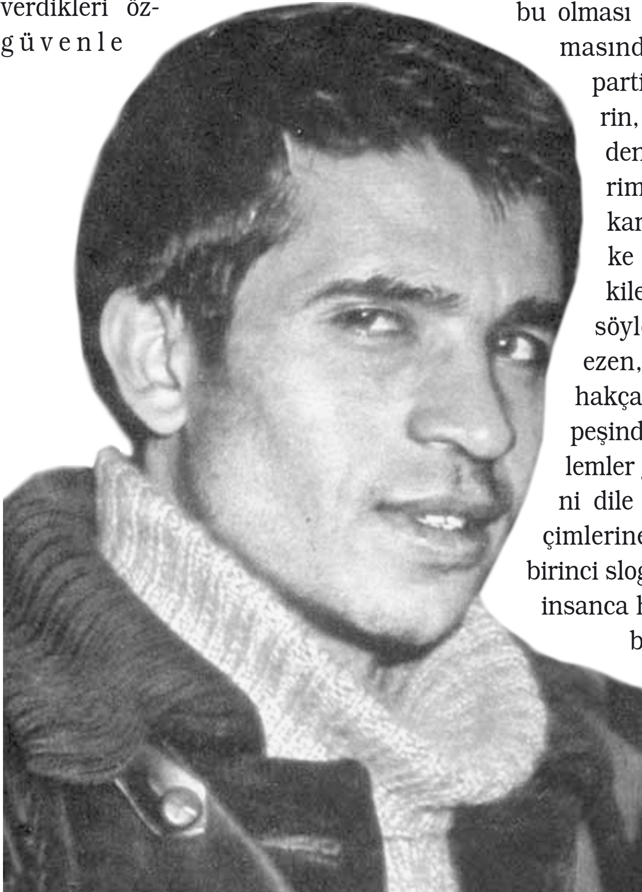
Bu hareket, 1960'ların sonunda dünyada gelişen 68 Gençlik Hareketi'nin Türkiye'deki bir devamı, parçasıydı. Hatta dünyadaki 68 Gençlik Hareketi'nin en radikal, en devrimci, sömürüye, zulme, baskıya karşı kararlılıkla isyan eden ve halka derinden bağlı olan bir parçasıydı. Türkiye'deki gençlik hareketini, Denizlerin mücadelesini böyle görmek gerekiyor.

Bu devrimcileri anmak, tanımak çok önemlidir. Onlar sıradan insanlar değildir. Genç yaşamlarına çok büyük anlam veren, idam sehpasına giderken bile bu yaşamın anlamını derinden yaşayan ve onun onurunu, gururunu yaşayan insanlardır. Denizlerin mahkemedeki savunmaları şimdi kaset yapılmış ve birçok kesim tarafından dinleniliyor. Hala dinlenildiğinde, heyecan veren bir duruşu, coşkuyu, kararlılığı yansıtan bir üslubun etkisini görüyoruz. Ölümü yenmiş, ona meydan okuyan bir tavırla kendi düşüncelerini ortaya koyuyor. Düşüncelerinde eksiklikler olabilir. Türkiye gerçeğini derinlikli kavradıklarını, Türkiye gerçeğine uygun bir ideolojik teorik yaklaşım gösterdiklerini tümden söylemek mümkün değildir. O yönüyle belli yanılgılar ve yanlışlar var. Ama inançlarıyla, kararlılıklarıyla her türlü eksikliği aşabilecek, her türlü eksikliğin üzerinde yerleri olan bir kişilikleri var. İdeolojik teorik yaklaşımlarında devleti

tam çözememişlerdir. Ama Türkiye cumhuriyeti tarihinde sömürücülüğe, gericiliğe ve baskıya karşı ilk büyük isyandır. Türkiye gerçeğindeki en kararlı en inançlı isyandır. Bu isyan o kadar köklüdür ki şehadetleri, ölümleri ile Türkiye'de büyük bir devrimci mücadelenin, devrimci sürecin gelişmesini sağlamışlardır. Ölümleri yaşamlarından kat kat daha fazla Türk devleti için tehdit oluşturmuştur. Nitekim bir süre sonra okullarda, mahallelerde, fabrikalarda, üniversitelerde onların ruhu gezmiş, onların idamdaki duruşlarıyla Türkiye'de gençlik hareketinin büyük boyutlara ulaştığı görülmüştür.

Onların gençliği nasıl etkilediğini çok iyi biliyoruz. Onların duruşları, duyguları bizleri de çok derinden etkiledi. Onlar bizim açımızdan bir nevi zulme, baskıya, işkenceye karşı isyan eden efsanelerdi. Kimsenin yapamayacağını başarmış insanlardı. Bizim içimizdeki ezikliği, yapamadığımız başkaldırıyı bizim dile getiremediğimiz özlemleri en iyi biçimde onlar dile getirmiştir.

Onlar bu duyguları dile getirdiği için onlara sempati duyan gençler, onların duruşlarında verdikleri özgüvenle harekete geçmiştir. Duruşları bile başlı başına gençliğe büyük bir özgüven vermiştir, heyecan kazandırmıştır. Yani daha sonraki gençlik hareketinin ister Türk, ister Kürt olsun, gösterdikleri militanlık, o gençlerin anasının babasının verdiği özellikler değildir. O devrimci gençlerin hem mücadele sırasında hem de şehadete giderkenki duruşları Türkiye'de Kürt Türk demeden bütün gençleri derinden etkilemiştir. Bu açıdan Türkiye ve Kürdistan'da yeni bir gençlik kuşağının yetişmesini beraberinde getirmiştir. Bunun altını kalın bir çizgiyle çizmek gerekiyor.

İdam sehpasında yenilen 12 Mart darbesidir

Onların şehadeti ile aslında 12 Mart darbesi yenilgiye uğratılmıştır. 12 Mart belki onları idam etmiştir, ama o idam sehpasında yenilgiye uğrayan onlar olmamıştır. Nitekim kısa bir süre sonra 1973'te seçimler olmuş, Ecevit birinci parti olmuştur. Ecevit'in birinci parti olmasını sağlayan Ecevit'in öyle çok büyük sözler söylemesi, Karaoğlan olması, şu veya bu olması değildir. Oyların alınmasında, Ecevit'in birinci parti olmasında Denizlerin, Mahirlerin şehadetinden sonra etkilenen devrimci gençliğin faşizme karşı duyduğu büyük öfke vardır. Gençlik ve etkilenen toplum, radikal söylem dillendiren, 'ne ezen, ne ezilen insanca hakça düzen' diyen Ecevit'in peşinde gitmiştir. Bu söylemler gençlerin de özlemlerini dile getiriyordu. 1973 seçimlerine giderken, Ecevit'in birinci sloganı 'ne ezen, ne ezilen insanca hakça düzen'dir. Böyle bir sol ve halkçı yaklaşıma sahip Denizlerin, Mahirlerin yarattığı gençlik, tüm dinamizmiyle meydanlarda, sokaklarda, her yerde CHP'ye çalışmış ve Ecevit'i birinci parti yapmıştır. Hala 1970, 1973, 1977'lerde Ecevit'in toplumda büyük bir etki yaptığı söylenir. Bu, aslında Ecevit'in bu gençlerin yarattığı değerleri bir rantçı olarak kullanan fırsatçı bir lider olduğunu göstermektedir. Kesinlikle çok faydacı bir yaklaşımla, bilinçli bir biçimde Türkiye'deki bu sol eğilimi kullanmıştır.

68 Türkiye gençlik hareketi, bu kuşağın dünyadaki en radikal koluydu. Bu nedenle Türkiye'de militan devrimciliği tetiklemiştir. O güne kadar Türkiye'de TKP, TİP gibi illegal ya da legal partiler vardı, ama pasifist reformistlerdi. Türkiye'deki rejimi sarsıntıya uğratacak bir örgütlülüğe ve siyasal yaklaşıma sahip değillerdi. Küçümsememek gerekir, TİP belli yönleriyle etkili olmuştur, ama Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin içinde bulunduğu 68 kuşağı, Türkiye'de solun, sosyalizmin yükselen değer haline gelmesini sağlamıştır.

1960'ların sonu 1970'lerin başında Türkiye'de sol, sosyalizm yükselen bir değerdi. Türkiye'de yükselen bu sol ve sosyalizm, dünyadaki 68 kuşağının etkisiyle Sovyetler'e mesafeli, reel sosyalizme karşı kuşku duyan, onun kendi özgürlük ve demokrasi özlemlerini karşılamadığını gören, Sovyetler'e mesafeli ve eleştiren bir tutumla yaklaşmışlardır. Daha sonra bizim hareketimizin de Sovyetler'e mesafeli durması, revizyonist demesinde, bir yönüyle de bu gençlerin o özgürlükçü, militan duruşlarındaki sorgulayıcı ya da reel sosyalizmin kendilerini tatmin etmeyen uygulamalarına karşı bir tutum, duruş göstermesinin etkisi fazladır. Bu durum daha sonra Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de çeşitli gruplar tarafından daha fazla sorgulanmasını beraberinde getirmiştir.

Denizler demokrasiye ve özgürlüğe tutkuyla bağlılığın ifadesidir

Denizlerin en fazla irdelenmesi gereken yanı militanlıkları, mücadeleye kattıkları ruhtur. Bu ruhu önemsemek gerekiyor. Yani duygu ve heyecanı hiç küçümsemeyeceksiniz. Devrimciliği ya da militanlığı, demokrasi, özgürlük savaşçılığını sadece bazı doğru-

ları bilen, bilimsel bilgilerle donanan insanlar olarak düşünmek ya da sadece bilimsel bilgilerle bu işin yürüyeceğini sanmak yanılgıdır. Zaman zaman böyle eğilimler de çıkıyor, doğru değil. Bilimsel bilgiler, gerçekleri, sömürüyü, zulmü, baskı gerçekliğini bütün boyutlarıyla gözler önüne serer. Bu da tabii ister istemez özgürlük ve demokrasi yanlılarının önünü görmesini, doğru yol ve politika oluşturmasını beraberinde getirir. Ama ne kadar doğru bilgiye ulaşırsanız ulaşın, bir de o tespitlere uygun karşıt güçlere karşı mücadele etmek, özgürlük ve demokrasiye kilitlenmek belirli yönleriyle de bir heyecan, tutku ister. Bu açıdan Denizlerin duruşlarını özgürlüğe ve demokrasiye tutkunun, bunu elde etme kararlılığının sembolü olarak görmek gerekiyor. Onun için hala kasetleri elden ele dolaşıyor. Yaptıkları sözlü savunma hala etki yapıyor.

Mazlum'un, ***Hayri***'nin, ***Kemal***'in de böyle sözleri var. Kemal de gerçekten Deniz Gezmiş gibi konuşurken etkili olan, duygusunu, heyecanını yansıtan bir yoldaşımızdı. Hatta yürüyüşüyle bile Denizlerin o mahkemede yürüyüşüne benzer bir yürüyüşün sahibiydi. Deniz'in yürürken bile meydan okuyan, neredeyse oradaki bütün askerleri, polisleri koluyla dağıtan, mahkemedeki heyet üzerinde üstünlük kuran bir yaklaşımı, duruşu vardı. Kemal de öyleydi; konuştuğu veya yürüdüğü zaman kesinlikle karşı tarafın her türlü egemenlikçi yaklaşımlarını kırardı, o ruhu etkiyi ortadan kaldırırdı. Kemal'in mahkemedeki konuşmaları Deniz'inki gibi kaset haline getirilse, benzer etkiyi gösterir.

Onlar yoldaşlar topluluğu olarak birbirlerine sımsıkı sarılmışlardı

Denizleri anarken, onların o inancını, bağlılığını, halk ve yoldaş sevgisini çok iyi değerlendirmek gerekiyor. Mahkemede de, idam sehpasına giderken de, önceden de her zaman yoldaşlar topluluğu olarak birbirine sıkı sıkıya sarılmışlardır. 1980'lerde Diyarbakır Cezaevi'nde onlarca insan idam edilseydi, yüzde doksan dokuz idam edilen arkadaşların hepsi Deniz Gezmiş gibi sehpaya başı dik gidip, kendi sandalyesini kendisi çekecek kadar kararlıydılar. Bunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Diyarbakır Cezaevi'nde hiç kimse idamı düşünmüyordu. Bunun temelinde de Denizlerin idam sehpasındaki duruşlarının önemi ve etkisi vardır. Zaten Deniz'in bir tarafının Kürt olduğu söylenir, ama Hüseyin İnan Kürt genciydi. Denizlerin idamını sadece Türk gençlerinin idamı olarak görmemek lazım. Türkiye gençliği deniyor ama o dönemlerde Türkiye devrimci gençlik hareketinin en önemli militanları Kürtlerdi. Mahir'in yanında şehit düşen Hüseyin Cevahir de Dersimli bir gençti. Hüseyin İnan, Sivas'ın Gürün ilçesinin bir Kürt köyündendir. Kürtlüğünü bilen, onu inkar etmeyen biridir. Bu açıdan sadece Türkiye'deki militan ruhu değil, Kürt devrimci hareketinin de ruhunu etkilemiştir. Bu gençlerin Kürt olduğu bilindiğinden, Kürt gençleri de etkileniyordu. Kaldı ki belirttiğimiz gibi, o dönemde en fazla ezilen halk Kürtler olduğu için, özellikle de Kürt yoksul gençleri Türkiye'deki gençlik hareketlerinde yoğun biçimde yer almışlardır. Denizlerin, Mahirlerin yarattığı hareketlerde yer almıştır. O dönemde bir kısım Kürt gencinin oluşturduğu DDKO çok pasif olması yüzünden yoksul, ezilmiş Kürt gençliği açısından çekici olmamıştır. 1973'lerden sonra Apocu hareket çıkar çıkmaz geçmişte Türk soluna kayan militan gençler hareketimize meyil etmiştir.

Denizlerin en doğru temsili PKK'de ifadesini bulmuştur

Sosyalizme bağlı, özgür ve demokratik ülke isteyen bir anlayışla ortaya çıktığımızdan, belli yönleriyle bu gençlik hareketiyle ortak eğilimler içinde olduğumuz söylenebilir. Diğer Kürt örgütlülüklerinin hepsi şöyle veya böyle DDKO ya da KDP'nin etkisinde kalmışlardır. PKK DDKO'nun, KDP'nin ideolojik etkisiyle ortaya çıkmayan, onun siyasi etkisi ile mücadeleye başlamayan tek harekettir. Önderlik bir ara İstanbul'da DDKO'ya gitmiştir, ama bu, öyle sürekliliği olan bir ilişkilenme değildir. Hem siyasal bilgiler fakültesinde hem de girdiği cezaevinde Mahir Çayan'ın kurucusu olduğu THKP-C'ye daha yakındır. Yine bizim hareketimizin kurucularının önemli bir bölümü Türk soluna sempati duymuş veya oradan gelmiş arkadaşlardır. Böyle bir etkisi var. Hareketimizi Türkiye'deki devrimci gençlik hareketinin yarattığı etkiden etkilenen gençlerin kurduğu bir grup olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Önderlik zaten defalarca Apocu hareketin, Türkiye'deki gençlik hareketinin ve Vietnam ulusal kurtuluş hareketinin etkisiyle kurulduğunu belirtir. Ulusal kurtuluş hareketlerinin o dönemde yükselişi

ve Türkiye devrimci gençlik hareketi, Apocu grubun ruhunu ve militanlığını belirleyen temel etkendir.

Öte yandan şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Denizlerin idamına karşı en doğru duruşu gösteren hareket de bizim hareketimiz olmuştur. Türkiye'deki diğer sol hareketler de Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin anısını pratikleştirmek istemiştir. Zaten onlar da esas olarak bu hareketin etkisiyle güç olmuşlardır. Bunların toplumda yarattığı etkiye dayanarak kendilerini örgütlemişlerdir. Hatta en fazla onlar faydalanmıştır. Ama en iyi ve doğru temsilini Apocu harekette bulmuştur.

Denizlere en iyi cevabı Apocu hareketin kurucuları vermiştir

Apocu hareketin kurucuları, militanları Denizlerin, Mahirlerin o heyecan ve coşkusunu hiçbir an eksiltmeden ve yere düşürmeden, o duyguyu, tempoyu geriletmeden, devrime, özgürlüğe bağlılıklarını gevşetmeden, düzenle bağlarını kopararak onlara en iyi cevabı vermişlerdir. Apocu hareket tümüyle her şeyi özgürlük ve demokrasi mücadelesine veriyordu. Çünkü bu harekete bağlanınca okul da, aileyle ilişkiler de, düzen hayalleri de sona eriyordu. Bu yönüyle Apocu hareket o devrimci gençlerin militanlığını, ruhunu en iyi temsil eden hareket olmuştur. Bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Duruşuyla, yaşamıyla, ilişkileriyle, militanlığıyla bunu yapmıştır. Bugüne kadar yürüttüğü mücadele de bunun bir kanıtıdır.

Denizler, Filistin'de eğitim görüp ülkeye geri gelmiş ve dağlarda gerilla savaşı yürütmek istemişlerdir. Ama bunu bugüne kadar başaran sadece PKK'dir. Etkili biçimde bunu yapan PKK'dir. Bizim dışımızda Türkiye'de, Kürdistan'da gerilla yaratan hareket yoktur. Dev Sol ve TİKKO zaman zaman dağlara çıkıp gerilla savaşı vermek istemiştir, ama şu kesindir: Biz gerilla hareketi başlatmasaydık, onlar hiçbir zaman dağlarda kalamazdı. Bizim yürüttüğümüz gerilla mücadelesinin yarattığı askeri ve siyasal ortamda onlar ayakta kalmıştır. Bizim yarattığımız mücadele ortamı onları o dağlarda tutabilmiştir. Türkiye'deki devrimci hareketlerin ayakta kalmasının zeminini de yine bizim mücadelemiz yaratmıştır. Aslında çok önemli güç ve imkan da verilmiştir. Fakat Türkiye'deki sol ve sosyalist hareketler bizim verdiğimiz desteği 1980'lerde Faşizme Karşı Birleşik Demokratik Cephe'den başlayarak bugüne kadar doğru değerlendirememişlerdir. Zaten Faşizme Karşı Birleşik Demokratik Cephe de Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin özlemini gerçekleştirmek için bizzat Önderliğimizin öncülüğünde ve bizim hareketin yazdığı program çerçevesinde oluşturulmuştur. Ne var ki doğru cevap verememişlerdir. Doğru cevap veremedikleri için de hareketimiz kendi yolunu çizmek zorunda kalmıştır.

Önderliğimiz şehitlere verdiği sözü yerine getirmiştir

Devrimcileri temsil etmek, onların özlemlerini temsil etmek sadece onlara kuru kuruya bağlıyız demekle olmaz. Onlar şöyle yiğit insanlardı, şöyle güzel ütopyaları vardı demek de yetmez. Doğru bağlılık, onların özlemlerini, ütopyalarını örgüte çevirmek, eyleme çevirmekle olur. Örgüte ve eyleme çevirmek de yetmez, Önderliğimizin belirttiği gibi, bu örgütü ve eylemi kesintisiz ve etkili sürdürmek gerekir. Sınırlı, etkisiz kalan değil, etkili bir biçimde ve düşmanı sarsacak, halkın özlemlerini yerine getirecek düzeyde siyasal

güç haline gelen bir duruma getirmek doğru bağlılığın koşuludur.

Önderliğimiz bu yönüyle Denizlere, Mahirlere, İbrahimlere, şehit düşen devrimcilere, idam sehpasında can veren bu devrimcilere verdiği sözü yerine getirmiştir. Daha Mamak'tayken bu devrimcilerin anısına verdiği sözü yerine getiren tek liderdir.

Mamak Cezaevi'nde Denizler idama giderken, onların yakınında yaşayanların içinde, onların anısına sonuna kadar bağlı kalan tek kişidir. Belki o dönemde orada kalanlardan daha sonra şehit düşen Türkiyeli devrimci gençler de olmuştur. Fakat bir örgüt yaratarak mücadeleyi bu noktaya getiren bir başkasının olmadığı da kesindir.

Bu nedenle 6 Mayıslar bizim açımızdan anlamlıdır, değerlidir. Bizim değerlerimizdir, bizim parçamızdır. Onlarsız kendimizi tanımlayamayız. Onlarsız kendimizi ifade etmek, tanımlamak inkarcılık olur. Tarihimizin köklerinin bir kesimini bilmemek olur. Kürt özgürlük mücadelesinin bu düzeyde militanca gelişmesindeki rollerini görmezlikten gelmek olur.

Önderliğimiz her 6 Mayıs'da yapmış olduğu çözümlemelerde mutlaka Denizleri anmıştır. Onların anılarını değerlendirme temelinde hem Kürt halkının devrimci görevlerini hem de Türkiye halkının devrimci görevlerini hatırlatmıştır. Her 6 Mayıs'ta Türkiye halkına, halkların birliği çerçevesinde

mücadele etme, Türkiye'yi demokrasiye kavuşturma, Kürdistan'ı özgürleştirme çağrısını yapmıştır. Bunlar belgelidir. Bunları hiç kimse inkar edemez. Önderliğimiz her zaman bu duygularını dile getirmiş ve gereklerini yerine getirmeye çalışmıştır.

Denizlerin özleminin önündeki engel şovenizmdir

Türkiye'de şovenizmin yükseltildiği, Türkiye halkının Kürt halkı üzerine sürülmek istendiği, hatta yeni şovenist örgütlenmelerle Kürtlerin soykırıma tabi tutulmasının gündemde olduğu bir dönemde, tabii ki yine de biz Denizlerin, Hüseyinlerin, Yusufların halkların kardeşliği özleminin, şovenizmden daha üstün geleceğine, mücadelemizle Türkiye'deki bu şovenizmin kırılacağına inanıyoruz. Bizim şovenizmi kırma mücadelemiz, aynı zamanda Denizlerin halkların kardeşliğini gerçekleştirme mücadelesidir.

Denizlerin Türk halkına verdiği *"Kürt halkıyla kardeş olun"* mesajının mücadelemizle gerçekleştirilmek istenmesi söz konusudur. Bugünlerde hem Kürdistan'da hem Türkiye'de Deniz'lerin bu özlemini anmak çok değerlidir. Bunları anarak şovenizme karşı halkların duruşunu gerçekleştirmek çok önemlidir.

Bugün Türkiye'de çeşitli televizyonlarda, radyolarda, gazetelerde mutlaka Denizleri anan yazılar ve programlar yer alacaktır. Bunların çok pişkince bir iki yüzlülük olduğu açıktır. Onların sözleri ortadadır. İdam sehpasındaki özlemleri, Kürt ve Türk halkının kardeşliğidir. Sen Kürtleri inkar edeceksin, yok etmeye çalışacaksın, ama Denizleri de anma ikiyüzlülüğünü göstereceksin. Denizleri idam ettiren ordu bile onları şimdi yurtsever gençler olarak görüyor. Hatta ünlü faşist Hüseyin Üzülmez bile, 'ben aslında o zaman onları seviyordum, elimde imkan olsa onları kaçırırdım' diyerek, o büyük devrimcilerin amaçlarını, inançlarını saptırıp çarpıtarak sistem içi bir derekeye düşürüyor. Bunlar Denizlere en büyük saygısızlıktır. Onlar eğer Türkiye'de şovenizmin bu kadar geliştiğini görseydi, bizden daha fazla Türkiye'deki bu gericiliğe karşı bir duruş gösterirlerdi. Çünkü yaşamları, tutumları, duruşları öyledir. Zaten bu mücadeleyi de Kürtlerle birlikte yapmaktadırlar.

THKO'nun militanlarının önemli bölümü Kürt'tür. Bu nedenle bunlar kesinlikle kabul edemeyeceğimiz, teşhir edilmesi gereken tutumlardır. Denizleri böyle ele almayı onlara yapılmış en büyük saldırı olarak görmeliyiz. Tabii ki onlar anti Amerikancıydılar, işbirlikçiliğine karşıydılar. Çünkü onların ruhunda, duygusunda işbirlikçilik yoktur. Onlar saçından tırnağına kadar özgür ve bağımsız duruşun abideleridirler. Onun için istinasız her türlü baskı, bağımlılık ve zulme karşıdırlar. Ama Türkiye gerçekliği söz konusu olduğunda, bugün hala en büyük baskı ve zulüm Kürtler üzerinde uygulanmaktadır. Bu yönüyle Denizlerin ruhu, onların duruşu her şeyden önce de kendi ülkesi içindeki Kürtlere karşı uygulanan baskıya karşı bir duruş içinde olurdu. Tabii ki ABD'nin, AB'nin şuanki politikalarını kabul etmez, reddederlerdi. Türkiye'nin daha bağımsız, daha özgür bir duruş içinde olmasını savunurlardı. Bunun yanında Türkiye'nin demokratikleşmesini, Kürdistan'ın özgürlüğünü sonuna kadar savunurlardı.

Denizlerin ruhuna uygun olmayan bir Türkiye gerçeği var

Türkiye'de 1970'lerde Denizlerin ruhu ile büyük bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi başladı. Türkiye'deki sol da önemli mücadeleler yürüttü, birçok şehit de verdi. Ama bugün gelinen aşamada ne yazık ki Denizlerin özlemlerine uygun olmayan bir Türkiye gerçeği var. Bunu da rahatlıkla söyleyebiliriz. Denizlere, Hüseyinlere, Yusuflara bağlılık saptırıldığı için, onlara gerçek ve militan bağlılık gerçekleşemiyor. Çok fanatikçe, ama doğru stratejik ve taktik belirlemeyen, sürekliliği olan bir mücadele örgütü ortaya çıkarmayan bazı küçük gruplar var. Bunun dışında Denizlerin özlemlerini gerçekleştirecek bir örgüt ve eylem gerçeğinden söz etmek mümkün değildir. Bu da bizim açımızdan gerçekten acı verici bir durumdur. Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin ve birlerce yiğit devrimcinin yetiştiği Türkiye toprağı böyle olmamalıydı. Denizlerin anılarının bile daha sonraları nasıl bir gerçeklik ortaya çıkardığını biliyoruz. Yine yaratılabilir, ama bunun koşulu, duyguda, düşüncede sistemden kopmaktır.

Bugün Türkiye'deki sol hareket, duyguda, düşüncede sistemden kopmamıştır. Yaşam anlayışında sistemden kopmamıştır. 'Yavuklu yerine mavzere sarıldık' söyleminde olduğu gibi, bütün yaşamlarını veren, kendini adayan bir duruş yoktur. Şu açıktır ki, Türkiye'de devrimcilik yapmak kolay değildir. Hatta onurlu, ilkeli, demokratik bir duruş bile ortaya koymak kolay değildir. Nasıl ki Kürdistan'da devrimcilik Latin Amerika,

Uzakdoğu ve Afrika'daki gibi bir devrimcilik değilse, Türkiye'deki de öyle olmak durumundadır.

Başka yerdeki devrimcilikle Kürdistan'da mücadele yürütülemez. Dünya dengeleri burada kuruluyor, III. Dünya Savaşı burada gerçekleşiyor. Dünyanın en eski devletleri ve en etkin sömürgeci güçleri buradadır diyorsanız, tabii buna uygun bir militan duruşun da gerçekleşmesi gerekiyor. Kürdistan'da da, Türkiye'de de devrimcilik ancak böyle yürür. Çünkü Türkiye, ABD ile AB'nin kullandığı bir güçtür. İsrail'in kullandığı bir güçtür. Kendi sistemlerinin dışına çıkmasını istemiyorlar. Ortadoğu açısından kullanılacak bir güç olarak görüyorlar. Onların da halkların eşitliği, özgürlüğü, kardeşliği için bir düşünceleri olamaz. Ya da islamın gericiliğini ortadan kaldırmak gibi bir hedef ve kaygılarının olduğunu da sanmamak lazım. Ortadoğu'da tamamen hakimiyetleri için kullanmak istedikleri bir Türkiye'yi görmek istemektedirler.

Türkiye, Batı dünyası için önemli bir ülkedir, çünkü yüz elli yıldır Batı değerlerinin denetimine girmiştir. 1830 Gülhane Hattı Hümayun'dan bu yana Batı değerleriyle haşir neşirdir. Türkiye'de belki türban giyimi ve geleneksellikte bir artma var, ama ordusuyla, ekonomisiyle, sosyal yaşamıyla, kültürüyle aslında Batı'nın parçasıdır. Ortadoğu, Batı için çok önemli olduğundan, Türkiye'nin kontrol dışına çıkmasını istemezler. En önemlisi de Türkiye'deki inkarcı sömürgecilik, Kürtleri fiziki dahil her yolla, her biçimde yok etmek istemektedir. Dolaysıyla böyle bir ülkede mücadele etmek, sıradan yaklaşımlarla olamaz. Türkiye'de Denizlerin, Mahirlerin özlemleri olan Kürtlerle kardeşlik yapılmadan, Kürt sorununda doğru çözüm gerçekleşmeden Türkiye'de devrimci hareket gelişemez. Nitekim Kürt sorununun demokratik temelde çözümüne sahip çıkacak bir siyasi hareket ortaya çıkmadığından, Türkiye'de her şey tıkanmış ve karmakarışık hale gelmiştir.

Denizlerin özlemine sonuna kadar bağlı kaldık

Böyle bir boşluktan dolayı önümüzdeki dönemde artık demokratik birlik çizgisi diyemiyoruz. Demokratik siyaset yürütüp, demokratik mücadele vererek Kürt sorununu çözme yaklaşımımızı artık sürdüremiyoruz. Denizlerin özlemlerine sonuna kadar bağlı olduk. Boynumuz koparılacak aşamaya gelene kadar sabırla biz çözüm niyeti orta çıkar düşüncesiyle bekledik. Son ana kadar da bu umudumuzu yitirmedik. Ama görüldüğü gibi soykırımla karşı karşıya getirilmek isteniyoruz. Bu nedenle de yakın zamanda yeni bir yaklaşımla Türkiye'ye karşı mücadele vereceğiz. Biz artık esas olarak Kürdistan halkının özgürlüğünü gerçekleştirmek için mücadele vereceğiz. Tabii yine Türkiye'nin demokratik güçleriyle ilişkide oluruz, ama esas olarak kendi gücümüze dayanarak mücadelemizi yürüteceğiz. Bu tutumumuz, Denizlerin özlemlerine ters bir yaklaşım değildir. Aksine, onlar özgürlükçüydü, her türlü zulme başkaldıran bir duruşları vardı, bu yönüyle Türkiye'nin inkarda ısrar ederek her türlü özgür ve demokratik birlik yaklaşımlarımıza cevap vermemesi karşısında, onlar da bu oyuna gelmez, direnirlerdi. Kürtler tabii ki inkarcı sisteme karşı hiç tereddüt etmeden özgürlük mücadelesini yürütecektir.

Hareketimiz insanlığın sosyalizm özlemini gerçekleştirmeye çalışıyor

Denizlerin idamından bu yana onlarca yıl geçti. Zaman sosyalizmin teori ve pratiğinde önemli eksikliklerin var olduğunu gösterdi. Paradigmatik yetersizlikleri ortaya çıktı. Hareketimiz bunları yeniliyor, değiştiriyor. Yeni bir sosyalist paradigmayla Denizlerin ve sosyalizm özlemi taşıyan tüm insanlığın özlemlerini gerçekleştirmeye çalışıyor. Hala sosyalizme, özgür ve eşit dünyaya büyük bağlılık var. Bu özlemlerin ortada kalmaması için, marjinalleşmeden ya da sadece söylem devrimciliği yapmadan, kapitalist sistemden kopan bir sosyalist yaklaşımla onların sistemine meydan okumasını bugün kendi şahsımızda gerçekleştiriyoruz. Sistemin her türlü değerinden koparak, mezhepleşmeden, sistemin yedeğine düşmeden binlerce yıldır özgürlük, eşitlik, adalet ve demokrasi isteyenelerin umudunu gerçekleştirmek istiyoruz.

Bizim yeni paradigmamız tamamen onların duruşunun ideolojikleştirilmesidir, onların sistemden kopma yaklaşımının sisteme karşı meydan okumasının teorik olarak ortaya çıkarılmasıdır. Bu yönüyle bizim ideolojik teorik duruşumuz, bütün özgürlük ve demokrasi savaşımı verenlere olduğu gibi, Denizlerin de özlemlerine cevap verir niteliktedir. Bugün bizim Önderliğimiz de cezaevindedir, baskı altındadır. Ama Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin özlemlerini yeni bir duruşla yürütmeye çalışmaktadır. Önderliğimiz bir defa idam edilmekle değil, her günü idama bedel bir baskı ve zülüm karşısında, kendi duygu ve düşüncelerini korumakta ve Denizlerin, Mahirlerin özlemlerini gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Önderliğimizin duruşu, bu yönüyle Denizlerin idam

sehpasındaki duruşunun bir parçasıdır, onların duruşunun daha da etkili ve gelişmiş biçimidir.

Gerçekten de şu anda o hücrede, o biçimde yaşamak kadar zor bir şey yoktur. En zor koşullarda cezaevinde kalanlar bile Önderliğimize uygulananların ne anlama geldiğini bilir. Diyarbakır Cezaevi'nde bile tutsaklar çevresini ve arkadaşlarını görür, bundan moral alırlardı. Yoldaşlar ve örgüt gerçeği bir devrimci için büyük bir güç kaynağıdır. Önderliğimiz dört duvar arasında, ama idam edemiyorlar, ölümlerden ölüm beğen biçiminde bir yaklaşımla İmralı zulüm sistemini uyguluyorlar.

Bugüne kadar 6 Mayıs'ın anısına hareketimiz ve Önderliğimiz tarafından gereken değer verilmiş ve gerekenler yerine getirilmiştir. Ve getirilmeye devam etmektedir. Bugün zaman zaman söylediğimiz militan ruh, adanmışlık, sistemden kopma, örgüt yaratma, güçlü eylem yaratma, militanlık ortaya çıkarmak ve bunların çabasını en üst düzeyde vermek, bu büyük devrimcilerin anısına bağlılığın bir gereğidir. Başka türlü özgürlük mücadelesinin yürümeyeceğini bildiğimiz gibi, başka türlü ne Denizlere, ne Mahirlere ne Marks ne Engels'e laik olabiliriz. Başka türlü ne binlerce yıldır çöllerde, dağlarda, kuytularda ne de Kürt isyanlarında baskıya karşı direnen insanların özlemlerine cevap verilebilir. Ancak PKK gerçekliğinde ortaya çıkan böyle bir militanlıkla bu özlemlere, mücadelelere karşılık verilebilir. 6 Mayıs'ı bu açıdan her şeyden önce bir militanlık günü, halka bağlılığı hatırlama, bireycilikten, bencillikten uzaklaşma ve halkını düşünmenin günü olarak değerlendirmek gerekiyor. Bu şehitleri böyle ele almak gerekir.

Mayıs ayı şehitler ayıdır

Biz Mayıs ayını aynı zamanda şehitler ayı olarak da değerlendiriyoruz. Bu ayda Denizler dışında ***İbrahim Kaypakkayalar, Hakiler, Halil Çavgunlar, Karasungurlar*** gibi diğer şehitlerimizde vardır. Bu ayın şehitler ayı olarak kabul edilmesinde Denizlerin idam edilmesinin de önemli bir etkisi olmuştur. Bunun için bugünü şehitlere bağlılık, onları anlama, kavrama, nasıl bir örgüt ve eylem gerekiyor, bunların üzerinde yoğunlaşma ve onları da aşan, onlardan da daha ileride bir devrimcilik ortaya çıkarma sorumluluğumuz var. Onların ilerisinde olmamız gerekiyor, onlardan daha ileride duygulara sahip olmamız gerekiyor.

İnsanlık mücadelesi değerlere değer katmaktır. Güzel değerleri daha büyütmektir. Yoksa beş yüz yıl önceki birinin duygularının aynısını yaşayamayız. Daha da anlamlı zengin kılmamız gerekiyor. Bu açıdan şehitlere bağlılık, bütün şehitlerde olan değerleri anlayıp onları kendimizde sentezlememizle mümkündür. Bütün mayıs ayı şehitlerini hatırlayarak, onlarda ne varsa alıp her bakımdan beslenmemiz gerekiyor. Onun için Önderliğimiz *"PKK şehitler partisidir"* dedi. PKK gerçekten en güzel değerleri kendisinde somutlaştıran bir harekettir. Hiçbir çirkinliği kendisine layık görmüyor. Şehitlerin en değerli yanlarını alıyor. Çünkü onlar en güzel şeyler için şehit düştü. Zayıflıkları olsa bile onları yenerek, güçlü yanlarını öne çıkararak yaşamlarını ortaya koymuşlardır. Zayıflıkları onlarda başarılı olsaydı, şehit düşmezlerdi. Herkesin eksikliği ve güçlü yanları vardır. Onlarda güçlü yanlar hakim olmuş, özgürlük ve halk için yaşamlarını vermişlerdir. Bu açıdan tabii ki değer, özgürlük, parti deyince bunların bütün özlemlerini anlayarak kendimizde somutlaştırmamız gerekir.

Denizler bir efsanedir

Denizler, hala Türkiye'de bir efsanedirler. Türkiye'de her zaman Denizlerin rolü olacaktır, onları unutturamazlar. Denizlerin ruhunu ortadan kaldırmak mümkün değildir. Onlar sürekli yaşamın içindedirler, çünkü yaşamın bir değeri olmuşlardır. Toplumun değer yargılarının bir parçası olmuşlardır. Onları idam edenleri kimse bilmez, ama onlar artık Türkiye toplumunun bir özlemi ve idealidir. Nasıl ki Şeyh Bedrettin hala anılıyorsa, Denizler de özgürlükçü ve demokratik duruşlarıyla daha fazla unutulmazlar arasına girmişlerdir.

1970 devrimciliği Türkiye demokratik kültürünün bir parçası haline gelmiştir. Sadece Türkiye'nin değil, Ortadoğu halklarının direniş ve demokrasi kültürünün bir parçasıdırlar. Zaten Deniz de, Hüseyin de Filistin'de eğitim görmüştür. Bu yönüyle daha baştan özgürlükçü olan, milliyetçi olmayan, halkların kardeşliği kültürü içinde yetişen bir yaklaşımları olmuştur.

Bu 6 Mayıs gününde, Denizlere hareketimize yaptıkları katkılarından dolayı minnet ve borç duygularımızı belirtiyoruz. PKK militanlığında onların katkısı vardır. Bir Ortadoğu direniş hareketi olarak bu direnişçilikte Kerbela'nın da, Mazdeklerin de, Hürremilerin de, Filistin direnişinin de katkısı vardır. Öte yandan Kürtlerin tarih boyu zulme ve baskıya karşı direnişçi duruşları vardır. Dağlara çekilerek teslim olmamaları vardır. Bu gerçekler ışığında militan ruhumuzun evrenselliğini de görebiliyoruz. Bunları kendimizde somutlaştırmaya çalışıyoruz. Bütün insanlığın en güzel değerlerini somutlaştırmaya çalışıyoruz.

Denizler kaldı ki bizden uzak değil, bizim coğrafyanın parçasıdır; Erzurumludur, Kürdistanlıdır, Hüseyin İnan Kürdistanlıdır. Bu dönemdeki birçok şehit de Kürdistanlıdır. Kürdistan kültüründen beslenmişlerdir. Kürdün değerlerinden beslenmişlerdir. Bu yönüyle hem onlardan beslenen hem de ona değerler veren ülkenin çocukları olarak bundan sonraki mücadelemizde de onları yaşatmaya çalışacağız. Bu yönüyle hem Türkiye'deki hem de Ortadoğu'daki şovenizme karşı mücadelede onları bayrak edineceğiz. Sosyalist kimliğimizi koruyarak, milliyetçi eğilimlere kaymayarak, onlara karşı görevlerimizi yerine getireceğiz. Bu temelde onları bir daha saygıyla anıyoruz. Önderlik, halk ve hareket olarak onlara bugüne kadar gereken bağlılığı gösterdik, gereklerini yerine getirdik. Bundan sonra da 6 Mayıs şehitlerine bağlılığın bir gereği olarak özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yükselteceğimizin sözünü veriyoruz.

ANLAMIN VE HİSSİN YAŞATTIĞI İNSAN

ÖNDER APO -II-

"Parti, özünde bir arkadaş topluluğudur, dava arkadaşları birliğidir, bir yoldaşlar topluluğudur, ortak bir davayı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen öncü insanların fedai topluluğudur. Önderlik buna girişmiştir. Önderlik yeni bir toplumu kurmakta son derece samimi ve kararlıdır. Toplumun çıkarlarına, halkın özgürlüğüne sonuna kadar bağlılık vardır. Yani halklaşma esastır, toplumsallaşma esastır"

Önderliksel gelişmede doğal doğuştan sonra gelen ikinci doğuş dönemi, Önder Apo'nun kendisini PKK biçiminde örgütlediği ve bu biçimde doğru temelde bir toplumsallaşmayı başarmaya giriştiği sürecin ifadesidir. Bunun ön koşulları da esasta Önder Apo'nun sosyalizmle tanışmasıyla başlar. Sosyalizmle tanışmak önemlidir. Sosyalizmin tanımı bile Önderliğin sorusuna cevap verme anlamında ciddi değer taşır. Sosyalizm, toplumsallaşmanın bilimidir. İnsanın mücadelesinin özünde hep toplumsallaşmayı daha ileri düzeylere taşırmak olduğu göz önüne getirilirse, sosyalizmin insan kadar eski olduğu rahatlıkla görülebilir. Sosyalizm insanlık kadar eskidir. Bu nedenle Önderliğin deyişiyle *"sosyalizmden kuşku duymak, insandan ve onun toplumsal gerçekliğinden kuşku duymaktır."* İnsan toplumsal bir varlıksa, toplumsallık insanlığın var oluş tarzıysa, toplumsallaşmanın bilimi olan sosyalizmden de kuşku duyulamaz.

Fakat bu tanışma döneminde sosyalizmin kendi içinde birçok eksikliği ve yetersizliği vardır. Bu sosyalizmin temel hatası, devleti ve iktidarı amaçlarına varmada kullanacağı silahlar olarak benimsemesidir. Sosyalist gerçekleşmeye doğru gider, özgürlük, eşitlik, adalet ve paylaşım üzerinde yükselen yeni bir toplumsallaşmayı yaratmak isterken, bunun araçları olarak devleti ve iktidarı kullanmak istemesidir. Bu, sosyalizmde kirlenmeye yol açan, aynı anlamda reel sosyalizmi sistemin bir mezhebi olmaya götüren temel nedendir. Burada amaç yeni bir toplum ve yeni bir dünya yaratma olarak konulur, bunun araçları olarak devlet ve iktidar benimsenirken, yöntem olarak da kurtuluşa kadar savaştan söz edilir. Oysa zorunlu meşru savunma hali dışında, savaş esas itibariyle bir cinayettir. Bu açıdan sosyalizmin zoru, özgür toplumu doğuran bir ebe olarak tanımlayıp savaşa başvurması, son derece ciddi bir eksikliği ve yetersizliği anlatır. Egemenlerin diliyle konuşmayı esas aldığını gösterir. O açıdan bu kendi içerisinde zaaflar ve zayıflıkları olan bir sosyalizm türüdür.

Parti ortak dava için bir araya gelen fedailer topluluğudur

Önderlik yeni bir toplumsallaşmanın yaratılmasına, bunun önkoşulu olarak da gerçek arkadaşlıkların birliği olan ve bu haliyle toplumsallığın çimentosu olarak değerlendirilmesi gereken bir partileşmeye yönelmiştir. Parti, özünde bir arkadaş topluluğudur, dava arkadaşları birliğidir, bir yoldaşlar topluluğudur, ortak bir davayı gerçekleştirmek üzere bir araya gelen öncü insanların fedai topluluğudur. Önderlik buna girişmiştir. Burada altı özenle çizilmesi gereken bir husus vardır: Önderlik yeni bir toplumu kurmakta son derece samimi ve kararlıdır. Toplumun çıkarlarına, halkın özgürlüğüne sonuna kadar bağlılık vardır. Yani halklaşma esastır, toplumsallaşma esastır. Türkiye gerçeğinde diğer sol gruplar mezhepleştikleri halde, Önderlikteki bu kararlılık Kürdistan'da PKK hareketini halklaşmaya götürmüştür. Daha sonraki süreçte Önderliğin arayışlarının kendisini kesin bir çözüme götürmesine neden olan durum da budur.

Yani kendi içerisinde reel sosyalizmin bazı zaafları ve zayıflıklarını taşısa da halklaşması, bu zaaflar ve zayıflıkların etkisini en aza indirgeyen bir durum ortaya çıkarmıştır. Bu durum Kürdistan gibi bir ülkede, mezar suskunluğuna gömülmüş bir toplumu andıran Kürt toplumu içerisinde mucizevi bir gelişmeyi ortaya çıkarmış; Önderliğin kendi deyişiyle, adeta üzerine dökülen betonun çatlatılması tarzında mezara gömülen insanı ayağa kaldırıp, mücadele eder bir konuma yükseltmiştir. Bu gerçekten de bir mucizedir. Burada esas rol oynayan, halkın çıkarlarına sonuna kadar bağlılıktır. Halka ve ülkenin davasına sonuna kadar bağlılık vardır; Kürdistan'ın özgünlüğü içerisinde evrenselliği yakalama olgusu vardır. Bunlar olmaksızın bu durumlar gerçekleşemez.

Kuşkusuz bir sistemi reddedebilirsiniz. Ama bu onu aştığınızı göstermez. Bir sistemi aşmak demek, onu bütün özellikleriyle çözmek, sistemin bilme düzeyini yakalayıp onun ötesine geçmek demektir. Sistemi bütün gelişim süreci içerisinde yerli yerine oturtarak anlamak, dolayısıyla onun çözümsüzlüğünü ilan etmek ve bunu aşacak çözümü ortaya çıkarmak önemlidir. Mevcut sistemi çözüp aşmadan, sadece onu reddederek, ona alternatif olunan sisteme ulaşılamaz. Önderliğin bu yönlü çabaları vardır elbette. Bu sistemi çözme çabası vardır. Fakat gerçek anlamda bir çözümün yaratıldığı söylenemez. Önderliğin deyişiyle hala doğru tam bulunabilmiş, kendisiyle birlikte yaşamın var olabileceği gerçek hala yakalanabilmiş değildir. Bu süreç yine gerçeğin arayış sürecidir. 15 Şubat komplosuna gelindiğinde, bu komplo-

nun öngününde mevcut durum, hala bir sistemin yaratılamaması ve bu anlamda gerçek bir çözümün yakalanamaması durumudur.

Önderliğin Atina Savunması'nda, 15 Şubat komplosu öncesinde Avrupa'ya çıkış macerasını değerlendirirken söylediği şeyler açıktır: *"Benim Kürt halkı için özgürlük arayışım ve bu temelde Avrupa'ya çıkışım, tam da dünya çapında bir maceraya dönüşmüştü. Ama ne yazık ki hala kendimi bile tanıyamamıştım. Özgürlük anlamında bu halka ne verebilecektim?"* diye sorar. Yani Önderliğin 15 Şubat komplosunun öngününde bulunduğu nokta, esas itibariyle budur. Doğrudur, Önderlik o sistemi karşısına almış, o sistemden kopmuştur. Sistemin temsilcileri de bunu çok iyi bilmektedir. Çünkü bu sistem Önderlik kişiliğinde hiçbir zaman vücut bulmamıştır. Bu açıdan Önderliği kabul etmemektedir.

Önderliğin özgünlüğünde evrensellik vardır

Buradan şu sonuç çıkıyor: Önderlik bir çözüm arayışına girişiyor. Bu dar anlamda bir Kürt çözümü değildir. Bunu her zaman akılda tutmak zorundayız. Önderlik için Kürt Devrimi bir araçtır. Amaç, tüm insanlığın kurtuluşudur. Bunu göz önünde bulundurmayan biri, Önderlikten zerre kadar bir şey anlamıyor demektir. Bu da peşi sıra bir gerçeği beraberinde getirir: PKK'ye gelen insan kendisini tüm insanlığın özgürleşmesine adamak zorundadır. Çünkü bir tane insanlık var; Kürtler, Türkler, tüm halklar toplum olarak bu insanlığın bir parçasıdır. İki tane insanlık yoktur. Bugün insanlık kendisini primata yaklaştıran bir sisteme mahkum edilmişken, dünya bir kenef haline gelmişken, doğa korkunç bir şekilde tahrip edilmişken, Kürdistan'da tecrit edilmiş özgür bir ada oluşturmakla yetinmek bataklığın içerisinde kendisine küçük bir yaşam alanı açmak anlamına gelir ki, bunun kabul edilir bir yanı olamaz. Bu açıdan Önderliğin itirazı bütün bir dünyaya, bütün bir sistemedir. Başından beri bu böyledir. Onun özgünlüğünün içerisinde daha başından beri evrensellik vardır.

Sosyalizm evrenselliği yakalamaktır. Sosyalizm sadece ulusların kurtuluş davalarıyla değil, bütün insanlıkla ilgilenir. Yani insanlığın bir özgürlük yürüyüşü varsa, bunun için ilk adımların atıldığı yerde elbette sosyalizmin inşasına da girişilir. Ama tüm insanlık sosyalizmle buluşmadıkça, insanlığın gerçek kurtuluşu ve özgürlüğü de mümkün olamaz. Amaç esas itibariyle budur. Bu açıdan Önderlik verili sistemle hep çelişki halindedir ve onu kesinlikle kabul etmemektedir. Bu da Önderliği hep özgün bir duruşa yöneltir. Önderliğin duruşu özgün bir duruştur. Özellikle PKK hareketinin devletleşme doğrultusunda ilerlediği ve bunun olanaklarının arttığı bir dönemde, Önderlik kendi kişiliğinde bir anlam aşınmasının başladığını hisseder. Kendi temel devrimci özünden bir şeylerin koptuğunu, bir şeylerin kendisini rahatsız ettiğini duyumsar. Kendisi belki büyümüştür, ama karşısındaki insanlar cüceleşmektedir. Onları cüceleştiren bu sistemin kendisidir; bu devletleştiren, hiyerarşileştiren, iktidarlaştıran sistemdir, bu egemenlik sistemidir. Bu, sınıflaşma yaratan bir sistemdir. Önderlik kişiliği itibariyle en çok bundan rahatsızlık duyar ve arayışlarını sürdürür.

"İnsan ancak uçurumun kenarında kanatlanır"

Devam eden bu arayışa bağlı olarak, Önderlik 1996'dan itibaren esas itibariyle kadın gerçeği üzerinde yoğunlaşır. Arayışları Onu kadın sorunu üzerinde derinleşmeye yöneltir. Çözümü en fazla burada arar; burada büyük bir yoğunlaşma ve derinleşmeyi yaşar. Buna rağmen hala sistemi bütünlüklü olarak çözmekten uzaktır. Çünkü sistemi çözerek aşamamış, dolayısıyla kendi sistemini de yaratamamıştır. Diyorum ya, sistemi reddedersiniz, ona katılmazsınız ve bu mümkündür; sistemi reddetmek, en iyimser haliyle ona katılmamaktır. Ama bu durum sistemi aştığınızı göstermez. Sistemi aşmak öncelikle o sistemi anlamayı, onu bütün özellikleriyle çözmeyi şart kılar. Çözdüğünüzde onu aşacak sistemin iskeletini de oluşturur ve temellerini atarsınız. Önderlik işte bunu yaptı.

Halbuki 15 Şubat komplosuna gelindiğinde, Önderlik açısından her şey adeta donmuş gibiydi. Bu, aslında bir çözümsüzlük noktası olarak da algılanabilir. Felaket budur ve burada bir uçurumun kenarına geliş vardır. Bu uçurumun kenarına geliş sadece fiziksel olarak bir kaybediş, bir idam tehdidiyle yüz yüze gelmek değildir. Kürt halkının daha çılgınca bir savaşla karşı karşıya gelmesi de değildir. Burada şu fark edilmiştir: Çözüm hala bulunamamış, gerçek çözüm hala yakalanamamıştır. Bunu fark ediş, gerçekten de yaşamın adeta donma noktasıdır. Önderlik bunun bilincine ulaşmış ve bu noktadan itibaren kendisine müthiş bir biçimde yüklenmiş, müthiş bir çabaya ve düşünsel yoğunlaşmaya yönelmiştir. Bu düşünsel yoğunlaşma sistem gerçeği üzerine yoğunlaşmadır; bir bütün olarak sistemi doğru bir biçimde çözme, onu doğru tanımlama ve kendisini aşacak sistemi ortaya çıkarmaya çalışmadır.

"Önderlik için Kürt Devrimi bir araçtır. Amaç, tüm insanlığın kurtuluşudur. Bunu göz önünde bulundurmayan biri, Önderlikten zerre kadar bir şey anlamıyor demektir. Bu da peşi sıra bir gerçeği beraberinde getirir: PKK'ye gelen insan kendisini tüm insanlığın özgürleşmesine adamak zorundadır. Bir tane insanlık var; Kürtler, Türkler, tüm halklar toplum olarak bu insanlığın bir parçasıdır"

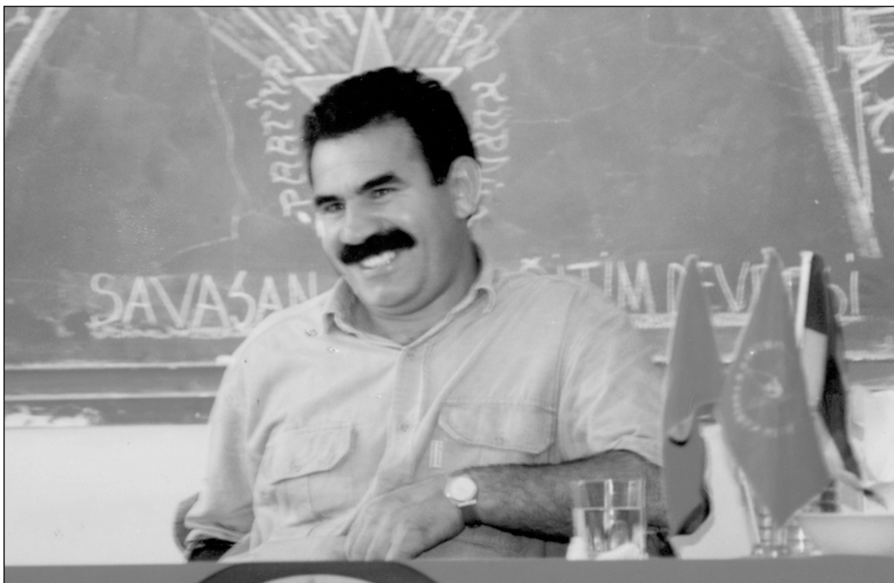
Burada Önderliğin mucizevi tarzı bir kez daha kendini kanıtlamıştır. Sürecin karakteri ve ortaya çıkan gerçekler dehşet vericidir. Ama Önderliğin büyüklüğü ve dehası da burada kendisini gösterir. Önderlik, *"beni öldürmeyen*

şey beni güçlendirir" der. *"İnsan ancak uçurumun kenarında kanatlanır."* 15 Şubat komplosu, her açıdan bir uçurumun kenarına varış anıdır. Bu uçurumdan aşağıya düşmek de olasılık dahilindedir. Ama Önderlik bu noktada kanatlı düşünmesini bilir; sistemi bütün özellikleriyle çözerek, kendi sisteminin özelliklerini de ortaya koyar. Burada yakalanan sadece bir Kürt çözümü değildir. Bu tarz bir algılama sakattır, yakalanan bütün bir insanlık için çözümdür. Beş bin yıllık devletçi uygarlık sisteminin bütün kirlerinden, bütün insansızlaştırma eylemlerinden, onun pratiklerinden kopmanın çaresi bulunmuştur. Bu çare ekolojik, demokratik ve cinsiyet özgürlükçü toplumdur. Bu sadece Kürt toplumuna özgü bir çözümü değil, bütün insanlığa ait çözümü içinde barındıran bir toplum biçimidir. Dolayısıyla Önderliğin yakaladığı çözüm yüzeysel değil derinliklidir, bölgesel değil evrenseldir, parçalı değil bütünlüklü ve kapsamlıdır.

Gerçeğin şifresi çözülmüştür

Önderlik burada öncelikle doğru toplum tanımına ulaşır; doğru toplum tanımından yola çıkarak aslında devlet olgusunu çözer. Devlet yeni bir toplum demektir. Ama bu toplum, insanın var oluş halini anlatan doğal toplumdan kopuşu ifade eden bir toplum biçimidir; bir köle toplumudur. O zaman toplumu doğru tanımlayıp, doğal topluma dönüş yapmak insanı özgürleştirmenin en önemli yoludur. Önderlik, uygarlık temelinde oluşan yeni toplumun insanlığın var oluş halini anlatan toplumdan bir sapma olduğunu açıklığa kavuşturmuş; bu açıdan bakıldığında gerçeğin şifresini çözmüştür. Çözülen, toplumun şifresidir. Elbette bizim de bu şifreyi çözmemiz gerekir. Şifrenin çözümü, uygarlığın veya hiyerarşik ve devletçi toplumun bir sapma olduğunu, bunun insanlıktan uzaklaşmayı anlattığını, bunun eseri olan sınıflaşmanın da insanlıktan bir düşüş anlamına geldiğini bilince çıkarmak ve bu temelde bundan kopuşu sağlamaktır. Sınıflaşmaya dayalı bir sosyalizm anlayışı sakattır. Öncelikle bundan vazgeçilmektedir. Çünkü iyi sınıf yoktur. Çünkü kölelik de, serflik de, proleterlik de esas itibariyle köleliğin birer biçimidir. Her kölelik türü en temel insani gerçekliklerden kopmayı anlatır. Devletçi toplum bir kölelik toplumudur. Devlet odaklı uygarlık sisteminin özü budur. Bu anlamda özgürleşmek isteyen, öncelikle bu uygarlık sisteminden kopmak zorundadır.

Önderlik 15 Şubat ile başlayan ve sonuna kadar öyle gidecek olan üçüncü yaşam dönemini çok net bir şekilde tanımladı. Bu, üçüncü doğuş dönemiydi. Belki her kişi kendi yaşamında yeniden doğuşlar yaratabilir. Ancak Önderlikteki bu doğuş, insanlık için bir doğuştur ve bir çözüm dönemidir. Belirgin niteliği genelde devlet odaklı yaşamdan, özelde kapitalist modern yaşamdan kopuşla başlamasıdır. Önder Apo, *"tekrar yaban yaşama koşmuyorum, on bin yıl öncesine gidecek değilim. Ama insanlığın bazı temel değerlerinin o yıllarda gizli olduğu da kesindir. Uygarlığın bin bir hile ve zorbalıkla kestiği o dönem insanlığı bilimsel teknik seviyeyle bütünleştirilmedikçe, insanlığın gerçek kurtuluşu ve özgürlüğü mümkün olamaz"* dedi. Uygarlık ve devlet odaklı yaşamdan kopmanın bir gerileme olmadığını söyledi. Hiyerarşik ve devletçi sınıf uygarlığından kopmanın en büyük özeleştiri olduğunu ifade etti. Önderlik *"bunu başaracağıma inanıyorum"* diyor ve bizim de bunu başarmamızı istiyor. Yeni paradigmanın çıkış noktası budur.

Demokratik uygarlık sınıfsız uygarlık sistemidir

Biz demokratik uygarlığı yaratmak istiyoruz. Bu, bir sınıfsız uygarlık sistemidir. Aslında neolitik de bir uygarlık olarak tanımlanabilir ve neolitik toplumu günümüzün bilimsel teknik temeliyle bütünleştirdiğimizde demokratik uygarlığı yakalayabiliriz. Bu uygarlık devlet odaklı bir uygarlık değildir. Bu anlamda hiyerarşik ve devletçi toplumdan, onun yaşamından, onun bütün özelliklerinden, onun kişiliğinden kopmak, onun bütün özelliklerinden kopmak en büyük özeleştiridir. Önderlik çözümü böyle koydu ve bu çözümü yakalamak heyecan vericidir. Nitekim insanlığı arayış yürüyüşünün de acılı olduğu kadar heyecan verici olduğunu belirttik. Bir insanın yaşayabileceği en yüksek heyecan, özgürlüğü mümkün kılacak bir sistemsel çözümün yakalandığı andır.

Ne yazık ki Önderliğin bize en büyük heyecanları yaşatmak istediği, *"Kürt halkının demokratikleştirilmesi projesi heyecan veriyor, Kürt teşisi dönüyor"* dediği koşullarda, hareketimiz içinde Önderlik sisteminden tümüyle kopuş ve Nizamettin ile Osman hainleri şahsında dörtnala kapitalizme koşuş gerçekleşti. Bunlar bütün örgütü ve hareketi kapitalist sisteme eklemleme çabasına giriştiler. Uygarlığın derin bir krizi yaşadığı, bu krizin kaosa dönüştüğü, bunun da insansızlaşmayı anlattığı, in-

sansızlaşmanın kaos olgusunun ta kendisi olduğu, buradan insanı bulmak için doğru bir çıkışın yapılması gerektiği, Önderliğin de onun çıkışını gösterdiği bir noktada kapitalizme koşma yaşandı. Kaçkınlar sürüsü bunu yaptı.

Komplonun ilk dayanağı düşürülmüş kadındır

Bu komplo iki etkene dayanıyordu. Dayandığı ilk unsur kadının düşürülmüşlüğüydü. Bilindiği üzere daha devletçi toplumun başlangıç döneminde kadın fahişeleştirilerek köleleştiriliyor, erkek kölelerin önüne bir yem ya da yağlı bir kemik parçası gibi atılıyordu. Sümer rahibinin yaptığı buydu. Bugünkü sistem de aynı şeyi yapıyor. Erkek egemen sistem, metalaşmış eşya kadını sisteme öfkelerini yatıştırmak istediği erkek kölelerinin önüne bir yem gibi atıyor. Erkek köleyi uysallaştırma aracı, onu basit yaşamın zevkleriyle buluşturma aracı olarak kadını bu şekliyle sunuyor. Sistemin erkek kölelerini yatıştırmada kullandığı diğer bir unsur da paradır. Kapitalist sistem bu iki unsurun müthiş kullanımı üzerinde vücut buluyor. Hainler oltanın ucundaki bu iki yeme koştular ve bizi bu duruma düşürmek istediler. Yani cinselliğe ve açlık güdüsüne kenetlenmiş düşkün bir insan tipini ortaya çıkartmak istediler. Onların gerçeklikleri buydu.

Oysa Önderliğin savaşı buna karşıydı. Haykırışı bunaydı. En büyük acıyı yaşadığı zehirlenmeden değil, buradan duyuyordu. Yaşam zehirlendiği için, kurmak istediği özgür yaşam zehirlendiği için, özgürlüğe gelmiş insanlar bu şekliyle savruldukları için acı duyuyordu. Çarmıha çivilendiği, Prometheus gibi İmralı kayalığına gerildiği, bir tabutlukta yaşamaya mahkum edildiği için değil, en büyük acıyı buradan hissediyordu. Önderliğe en büyük acıyı tattırdığımız an, *"bana gerçekten ne yaptığını bilen, çizgiye gerçekten bağlı olan bir kadın veya bir erkek kalsın, yeter"* dediği andır. Onun en büyük acıyı hissettiği an budur ve bu acıyı Önderliğe yaşatanlar bizleriz.

Yaşamı zehirlenme tehdidiyle karşı karşıya olan bir hareketiz

Şunu hiç unutmayalım: Biz yaşamı zehirlenme tehdidiyle karşı karşıya olan bir hareketiz. Önderliğin bedensel varlığının zehirlenmesi sadece bunun başlangıcıdır. Zehirlemenin en temel noktası burasıdır. Zehirlenmek istenen bütün bir yaşamımızdır. Örneğin sizi yansıtması gereken görsel medya, Newroz kutlamaları öncesinde bir Newroz jeneriği hazırlamıştır. Fakat herkese bir mesaj ileten bu jenerikte sergilenen bayrak KDP bayrağıdır, devletçi ve milliyetçi sistemin bayrağıdır. O bayrağın üzerinden "Newroz piroz be" diye yazar. Oysa Önderlik kendi sistemini kurduktan sonra onun sembolü olarak kendi bayrağını da netleştirdi. Sistemini demokratik konfederalizm olarak tanımladı, bayrağını belirledi ve kendisini izleyecek olanların eline tutuşturdu. Devrimcilik bayrağı yere düşürmemektir, devrimcilik o bayrağı gönderden indirmemektir. Öncülük bayrak taşıyıcılığıdır. Ne acıdır ki, Newroz gibi tarihimizin en kutsal direniş gününde, bizim bayrağımızın yerinde, bizim en temel mevzimizin olması gereken bir yerde KDP'nin bayrağı dalgalanıyor.

Peki, bu nedir? Bu, öyle basite alınacak bir şey midir? Haber bültenlerinde bile başkalarının bayrağını adeta gözümüzün içine sokuyorlar. Başka görüntü olmadığı için mi KKK Yürütme Konseyi Başkanı'nı, önünde KDP bayrağı ile göstermekte ısrarlı davranıyorlar? İlkel milliyetçiliğin PKK hareketi üzerinde hesaplar yaptığı açık değil midir? Uygarlığa kapılanmak isteyenler bizde KDP'ye koşmuyorlar mı? Bu tarzda bir ayrıma gitmemek, kan ve emek üzerinde yükselen mevziler bu biçimde işgal altındayken bile hiç tınmamak korkunç bir şeydir, bir arsızlık durumudur ve asla kabul edilemez. Burada bir işgal girişimi vardır ve bu bir mücadeledir, bu bir direnmedir, bu bir dayatmadır. Bize dayatılan sadece KDP de değildir, kapitalizmin ta kendisidir. Dayatılan metalaşmadır. Bunlar kadının metalaşmasını istiyorlar. Metalaşan kadın aynı zamanda metalaşan erkektir. Belki eşyalaşmış haliyle kadın daha pahalı bir metadır, daha fazla para eden bir metadır. Meta olarak erkeğin fiyatı daha ucuzdur. Kadın paramparça edilip her parçasına bir fiyat biçilir. Erkek ücretli köle olarak yaşar, en tortu işlerde çalışır ve karnını doyurmasını sağlayan bir ücretle yetinir. Belki kadın daha fazla bir fiyata bilmem nerede pazarlanır. Ancak işin özü aynıdır. Her ikisi de insanlıktan düşmedir ve kapitalizm budur.

Devlet odaklı yaşamdan kopmak Önderlik sistemine girişin başlangıç noktasıdır

Yineliyorum: Genelde devlet odaklı yaşamdan, özelde kapitalist modern yaşamdan kopmak, Önderlik sistemine girişin başlangıç noktasıdır. Daha doğrusu Önderlik paradigmasının hayata geçirilmesinde ya da onun sisteminin inşasında başlangıç noktası budur. Bu olmazsa olmaz bir ilkedir. Buna karşılık demokrasiyi temsil etmesi gereken kurumlara bakın: Genelde göreceğiniz tablo sarsıcıdır. Ekranda görünen Zilan değildir. Ekrana çıkartılmak istenen, metalaşmış eşya kadındır; Zilan'ın zıttı olan kadın tipidir. Bazıları Zilan'ı görünmez kılmak istiyorlar. Ön plana çıkartılmak istenen kadın tipi görüntüsüyle, tavrıyla, davranışıyla, havasıyla erkeğe ayarlanan metalaşmış eşya kadındır. Burada ilkin kadına vurularak Önderliğe vuruluyor. Önderliğin öngördüğü ve yaratmak istediği toplum, analık hukukunun gerçekten yaşamsallaştığı toplumdur.

Toplumsallaşma ana etrafında gelişir, toplumsallaşmanın esas gücü anadır. Özgür toplum, anayı yeniden bu seviyeye getiren bir toplumdur. Anaya gerçekten hakkını veren, ananın temel ekseni olduğu özgür toplum böyle gerçekleşir. Cinsiyet özgürlükçülüğünün önemli bir yönü de budur. Analık hukukunun, analık hakkının kabul görmesi kadar, onun kabul göreceği zeminin de ortaya çıkarılması şarttır. Her yönüyle bunun duygusu ve düşüncesinin yaratılması kaçınılmazdır. Bunun kişiliğinin ortaya çıkarılması vazgeçilmez bir gerekliliktir.

Bunun için de öncelikle tüm zaman-

ların tanrıça kutsallığını ve onun sadeliğini temsil eden Zilan kişiliğinin her ortama ve her mücadele alanına damgasını vurması gerekir. Tanrıçalaşan ana kadın, bu haklı kutsallaşmasını emeğine ve yaratıcılığına, bu emeği ve yaratıcılığı temelinde bir dünya kurmasına borçludur. İnsanlığı sürdüren tüm temel değerleri yaratan odur. Gıdanın kaynağında ana emeği vardır. Taneleri seçmesini bilen, toprağı ekip hasadı devşiren, hayvanları evcilleştiren, yerleşik yaşama geçen, evcil düzeni kuran, uygarlığı sürdürecek tüm araçları yaratan odur. İnsanı beslenme boyutuyla hayvandan ayıran odur. Bu çerçevede toplumu kuran odur. Bugün de kadın yaratıcı emeğiyle bu tarzda yeni toplumun kuruluşuna yön vermek durumundadır. Mızmızlık yapmadan, şikayette bulunmadan, insan olma mücadelesinde ana tanrıça kadının yaratıcı tarzını yakalamada en ufak bir sarsıntı bile geçirmeden bu yürüyüşte başarıyı gerçekleştirmedikçe, Zilan kişiliğine ulaşılamaz. Kuşkusuz bizde bu yüceliğe ulaşmayı başaran eşsiz örnekler vardır. İnkarcılık, gerçekleşen bu görkemli örneklere gözünü yummaktır. Nihilizm Zilan'ı görmemektir, nihilizm Beritan'ı görmemektir, nihilizm Şilan'ı görmemektir, nihilizm tam da Yıldız'ı, Nucan'ı, Sorxwin'i, Viyan'ı görmemektir. Çünkü onlar tüm zamanların tanrıça kişiliğini yakalamış kadınlardır. PKK onların partisidir. PKK aynı zamanda böylesi kadınlarla yoldaşlık yapmasını bilen erkeğin, yani Haki'nin, Kemal'in, Hayri'nin, Agit'in ve öteki şehitlerimizin partisidir. PKK kadınla doğru temelde yoldaşlık yapanların partisidir.

Devrimcilik yeni bir dünya insanının özetidir

Önderlik, *"biz bu harekete başlarken, kadınlar ve erkekler olarak birbirimize eşitlik ve özgürlük sözü verdik. Bu sözün de ancak bağımsız bir ülke ve özgür bir toplumda gerçekleşebileceğine inandık"* dedi. Eşitlik ve özgürlük sözüne gerçek bağlılık, bağımsız bir ülke ve özgür bir toplum yaratma yolunda sarsılmadan, umut ve inanç erozyonuna uğramadan, yüksek bir cesaret ve kararlılıkla yürüme temelinde gerçekleşir. Bu hedefe ulaşmadan, başka türlü şöyle eşit ilişki, böyle özgür ilişki kurulabileceğini sanmak kendini kandırmaktır. Tamam, devrimcilik elbette yeni bir dünyanın ve bu dünyanın insanının bir özetidir. Parti ortamı belki de böyle bir dünyanın kendisidir. Ama biz bir mezhep değiliz, biz mezhepleşmiş dar bir grup oluşturmakla yetinmek istemiyoruz. Biz sözümüze bağlılığımızı özgür toplum yaratarak, oradan evrenselliği yakalayıp tüm insanlığa mal ederek kanıtlamak istiyoruz. Bu açıdan öyle bir yaşam ancak bağımsız bir ülke ve özgür bir toplumda gelişir.

"İnsanlık varlığını, temel insanlık değerleriyle donanmış ve bunlar için mücadele eden insanlara borçludur. Dolayısıyla doğru olan, buradaki her arkadaşın kendi değerinin farkına varmasıdır. Değersizlik bizim değerimiz olamaz. Değersizlik sistemin bize yakıştırmak istediği şeydir. O zaman kendimizi değer haline getirmeliyiz. Değer olmak Zilanlaşmaktır, değer olmak Kemalleşmektir. Başka türlü değer olunamaz"

Yoldaşlık birbiriyle doğrularda buluşmak için mücadele etmektir

Şuna inanmak durumundayız: Biz kendi ortamımızdaki insanı küçümseyebiliriz. Küçümserken de PKK'nin ölçülerine bakıp da küçümsüyoruz. Kemal'in ve Zilan'ın ölçülerine bakıyoruz, ardından bu insan küçüktür diyoruz. Oysa bizdeki insan düzendeki insanla karşılaştırılamayacak bir insandır. Kürdistan'ın en güzel insanı gelmiş burada toplanmıştır. Başka bir insan malzememiz yoktur. Başka yerden kadro ithal edip onunla devrim yapamayız. Eldeki bu malzemeyi değiştireceksiniz, bunu değiştirebilmek için de sonuna kadar kendisine ihtimam göstereceksiniz, onu eğiteceksiniz, doğru yaşama gelmesi için ikna edecek ve değiştirip dönüştüreceksiniz. Onun içindeki mücevhere ulaşacak, ondan yeni birer Kemal ve Zilan yaratacaksınız. Yoldaşlığın da özü budur. Yoldaşlık birbiriyle uğraşmaktır, yoldaşlık birbiriyle doğrularla buluşmak için mücadele etmektir. Yanındaki insana bakıp düzen erkeğini veya kadınını özlemek, Önder Apo'ya yapılabilecek en büyük hakarettir. Buradakinden daha güzel insanı hiçbir yerde bulamazsınız. Gerçeğin kendisi budur.

Bu haliyle bile eğer insanlık hala ayaktaysa, hala insan tümüyle yitip gitmemişse, hala insanlıktan bazı kırıntılar varsa, insansızlığı dayatan kapitalizm altında hala insan olmaktan tümüyle pişmanlık duyulmamışsa, evrensel insanlık çapında bu biraz da PKK gibi mücadele eden güçler var olduğu içindir. İnsanlık varlığını, temel insanlık değerleriyle donanmış ve bunlar için mücadele eden insanlara borçludur. Bu dünya onlar sayesinde hala ayaktadır. Dolayısıyla doğru olan, buradaki her arkadaşın kendi değerinin farkına varmasıdır. Değersizlik bizim değerimiz olamaz. Değersizlik sistemin bize yakıştırmak istediği şeydir. O zaman kendimizi değer haline getirmeliyiz. Değer olmak Zilanlaşmaktır, değer olmak Kemalleşmektir. Başka türlü değer olunamaz.

Önderlik, kendi tarzının asla bir dayatma olmadığını, bu tarza katılımın büyük bir inanç ve bilgelikle beslendiğini dile getiriyor. Bu yönlü gücü bulunmayanların, yani inançsızların ve yaşamına anlam katamayanların bu Önderlikten uzak durmaları gerekir. Önderliğin dediği gibi, çağımızın hasta ettiği bireyler –ki çağımız kapitalizm çağıdır, hastalığı yayan yine odur– bu tarz Önderliğe katılamazlar; katılsalar bile sonuç alamazlar. Katılımın nasıl olması gerektiği ve neye katılım sağlanacağı Önderlik tarafından net olarak ortaya konulmuştur: *"Benim bedenen diri veya ölü olmam belirleyici değildir. Belirleyici olan ulaşılan anlam, irade ve ahlaktır. Bu yalnız ben değil, bende dile gelen tüm bir evren, var olan in-*

sanlık ve toplumsal gerçekliğimizdir. Ona dayalı halkımızın demokratik, özgür ve eşitlik içinde yeniden yapılanmasıdır." Demek ki Önderlik gerçeği salt fiziksel bir olguya indirgenemez. Belirleyici olan Önderlikte ulaşılan anlam düzeyi, yaratılan irade ve yakaladığı ahlaktır. Bunlar belirleyicidir. Bizim de kendimiz açısından esas almamız gereken budur.

Önder Apo uygarlık sistemini yenmiş insandır

Önder Apo uygarlık sistemini yenmiş insandır. Önderlik bunu herhangi bir meydan savaşında yenmemiştir. Öncelikle onu kendi bütünlüğü içerisinde çözmüştür. Çirkinliğini ve insanlıktan sapmışlığını tüm insanlığın gözleri önüne sermek, buradan yola çıkıp onu aşan bir sistemi ortaya çıkarmak şimdiye kadar bu sisteme tattırılmış en ağır yenilgidir. Sistem yenilmiştir ve bu yenilgi sistemin ölümünün ilanıdır. Sistem kaostadır ve kaos aslında sistemin çözümsüzlüğünün kanıtlanması, artık onun eskisi gibi yaşayamayacağının anlaşılmasıdır. Artık kapitalizm mevcut biçimiyle yaşayamaz. Ancak yine de kapitalizm her şeye rağmen kendisini yaşatmak istiyor. Zor kullanarak, eğlenceye dayalı bayağı bir kültür ve sanatı geliştirerek, insanı insanlıktan çıkaran bir kültürü tüm topluma pompalayarak, sanatçıyı da bunun aktörü haline getirerek kaos ortamında ömrünü uzatmaya çalışıyor. Şiddeti en üst noktaya çıkarıyor, bu tarzla varlığını sürdürmek istiyor. Uygarlığın köleci karakterine asla dokunmadan, onun özünü hiç değiştirmeden, biçimde bazı değişimlere giderek kendisini uzun ömürlü kılmayı deniyor.

Önderlik demek çözüm demektir

Burada kutsal insanlık gerçeğiyle yeniden buluşmayı Önderlik çözümünde buluyoruz. Önderlik, sistemin bu insansızlaştıran karakterini ortaya koymuş, insanı yeniden tanımlamış, insanın insan olarak içinde yaşayabileceği özgür toplum sistemini kurmuş ve bütün insanlığa sunmuştur. Belki günümüzde bu sistem bütün insanlığa mal olmamıştır. Belki bugün Önderlik çözümüne katıldıklarını söyleyenler o çözümü yeterince doğru anlamanın uzağındadır. Ama yine de sistem yenilmiştir. Bu, sistem için sonun başlangıcıdır. Devrimcilerin görevi yeni yaşamı kurarak alternatif dünyayı ortaya çıkarmak, sistemin kokuşmuş cesedinin daha fazla mikrop yaymaması için onu bir an önce mezara gömmektir. Bu anlamda Apocu sistem, gerçek mezar kazıcısı olan bir harekettir. Sistemin ölümünü ilan etmiş ve mezarını kazmaya girişmiştir. Onun mezarı üzerinde yepyeni bir dünya kurulacaktır.

Şunu çok net söylemek istiyorum: Önderlik çözümse eğer, çözüm de orta yerdedir. Çözüm nettir. Bu çözümü anlamıyorum demek, ben insan olmaktan bir şey anlamıyorum demektir. O açıdan Önderliğin çözümüne hem evet denilmeli hem de o çözüm en ince detayına kadar bilince çıkarılmalıdır. Önderliğin çözümü sadedir. Bunu kavramayan kişinin zihniyet yapısıdır. Eskinin zihniyetiyle düşünüldüğü ve Önderlik zihniyetine girilmediği için Önderlik kendisine karmaşık gelmektedir. Oysa Önderlik, en sade insandır. Önderlik, en sade insana ulaşmanın adıdır. Önder Apo şunu söyledi: *"İnsanlığın geçmişi daha gerçektir. Ben oraya döneceğim, insanı orada arayacağım ve orada bulup yeniden başlatacağım. Gelecek, bu çabaların işleyiş halinden başka bir şey değildir."* Dolayısıyla başlangıca dönüp aradığınız insan en sade insandır. Bugünün insanından çok daha sade ve net olan, anlaşılır olan, zihniyeti kirlenmemiş olan, bilinci tecavüze uğramamış olan insandır. Devletçi toplum zihniyeti, egemen erkek zihniyeti, devlet odaklı sistem zihniyeti, insanın düşünme gücünün tecavüze uğradığı bir zihniyeti anlatır. Bu kirlenmiş ve yalana dayalı bir zihniyettir. Öncelikle ondan kurtulmak gerekir. Bilinçlenme ve aydınlanma bu işin başıdır. Burası bir aydınlanma zeminidir ve biz bu zeminden kaçamayız. Bu zeminden kaçmak Önderlik gerçeğinden kaçmaktır.

Yaşadığımız trajedinin kaynağında yetersiz yoldaşlık vardır

Önderlik, sistemi yendi. Buna rağmen sistem Önderlikten kurtulmak istiyor. Bu haliyle Önderliğimizi zehirliyor ve zehirlenme bir gerçektir. Şöyle de denilebilir: Önderliğin kalbine bıçak saplanmıştır. Bunun nedeni bizim kollarımızdaki gevşekliktir. Bizim 9 Ekim komplosu öncesi gevşekliğimiz Önderliği İmralı'ya, ikinci gevşeme ise zehirlemeye götürdü. Önderliğin yaşamını mümkün olduğu kadarıyla kısaltma ve en erkenden bedensel çözülüşe sürükleme tarzındaki bu uğursuz girişimde kendi sorumluluğumuzu görmemiz gerekir. Böyle bir günde aslında belki de en başta hatırlamamız gereken olgu budur. Yetersiz yoldaşlık hala var ve Önderliğin yaşadığı zehirlenme biçimindeki trajedinin kaynağında da yine yetersiz yoldaşlık bulunuyor.

Oysa Önderlik şunu söyledi: *"Siz ne denli büyük bir savaş gücü olduğunuzu kanıtlamadıkça barış gerçekleşmeyecektir. Karşı taraftakiler öncelikle sizdeki o büyük savaş gücünü görmelidir. Onu gördükleri zaman ancak barışa gelebilirler."* Ne var ki bu halkın düşmanlarının bizde gördükleri bu değildir. Yüzeysel olsa da bizde gördükleri dağılmadır, kendine göre yaşamdır; bizde gördükleri belki de kendi sisteminin uzantısı olan ve onun özelliklerini taşıyan sıradan insandır. Sistem işte bu noktadan başlayarak gerektiğinde bizi kazanabileceğini ummaktadır. O açıdan savaş

gücümüz düşmana geri adım attırmaya yetmiyor demektir. Mevcut durumda ortaya çıkan gerçeklik şudur: Biz artık şöyle barış, böyle barış yapacağız deme dönemi geçmiştir. Eğer gerçekten barış istiyorsak, bunu yolu kesinlikle savaştan geçiyor. Ne kadar savaş, o kadar barış. Bu, Önderliğin de formülüdür. Ne kadar o sistemi geriletecek ve gerektiğinde onu yerle bir edecek bir savaş gücü olduğumuzu kanıtlarsak, o kadar barışa yaklaşmış olacağız. Başka yol yoktur.

Öyleyse herkes kendisini böylesi büyük ve sonuç alıcı bir savaşa göre hazırlamak durumundadır. Buna hazırlanmayan biri halkımıza dayatılan soykırıma evet dediği gibi, Önderliğin zehirlenmesiyle yaşamının kısalmasına ve ölümüne 'evet' diyor demektir. O zaman biz de bütün hücrelerimizle, bütün varlığımızla, her şeyimizle düşmana dünyayı dar edeceğiz. Onun sistemini gerçekten de çökertecek hem de en cehennemi savaşla çökertecek bir durumu ve savaşı ortaya çıkaracağız. Hepimiz kıyameti koparacağız. Sistemin anlayacağı dil ancak budur. Ne kadar savaşırsak o kadar barışı getirebiliriz. Biz savaşmak istemiyoruz demek artık kesinlikle doğru değildir.

Ne kadar savaş o kadar barış

"Biz barış istiyoruz." Şu anda toplumda haykırılan slogan odur. Hayır, herkes savaşa hazırlanmak zorundadır. Zaten Ana Karargahımız da ifade etti: *"Biz barış olabilir mi, böyle bir ihtimal var mı, sistem barışçıl bir çözüme gelir mi sorusunu tartışmıyoruz. Cevap aradığımız soru bu değildir. Biz savaşı daha nasıl güçlendirebiliriz sorusuna cevap arıyor, bunu tartışıyoruz"* dedi. Bu bizim de sorunumuzdur. Biz en şiddetli savaşı nasıl geliştirebiliriz sorusunu tartışmalı, bunun cevabını bulmalı ve uygulamaya dökmeliyiz. Bunu başardığımızda Türkiye'ye barışı gerçekten getireceğiz. Türkiye'ye gelen barış bölgeye gelen barıştır. Böylesine büyük bir savaş ancak böyle bir barışı getirebilir ve mevcut durumda Önderliğe bağlılığımızı ancak ve ancak böyle kanıtlayabiliriz.

"Devlet askeri sonuç almak istiyor"

"Benim durumum pratikleriniz için belirleme yapacak konumda değildir. Tamamıyla özgücünüzle, stratejik ve taktik gücünüzle sonuç almak isteyeceksiniz. Aksi halde evliyadan keramet beklemek olur ki, çağımız buna uygun değildir. Savaş ve barış gücü olmanız önemlidir. Devlet ya da devletler gerçek savaş gücünüzü görmedikçe barış için adım atmazlar. Ne kadar savaş o kadar barış gibi bir formül söz konusudur. Karşı karşıya olduğumuz formül budur. Bu acı ama bir gerçektir. Ben tek bir asker ve gerilla ölmesin istemiştim. Bu, çok insani bir yaklaşımdı. Ama devlet ciddiye almıyor. Askeri sonuç almak esastır." Bunlar benim belirlemelerim değildir; Önderliğimiz Bir Halkı Savunmak adlı kitabında aynen bunları söylüyor. Önderlik bunları, AKP'nin iktidara gelişiyle birlikte, barışçıl demokratik çözüme hayır dediğinde ortaya koydu. Ama Osman ve Nizamettin çetesi buna gelmedi. Onlar bu kesin belirlemeleri gördükten sonra kaçtılar. Buna karşılık bizim en küçük bir kararsızlığa düşmeden 1 Haziran Atılımı'na benzer bir atılımı geliştirmemiz ve savaşı en üst düzeyde tırmandırmamız gerekiyordu.

Tamam, ateşkesi Önderlik istedi, ama şunu da ekledi: *"Eğer devlet çözüme gelmezse, bir daha asla benden ateşkes biçiminde bir çağrı gelmeyecektir. Karar ve çözüm gücü olan dışarıdakiler olacaktır. Siz gücünüzü kanıtlayacaksınız. Benden keramet beklemeyin."* Süreç budur, gerçek budur.

Böyle bir doğum gününde o soylu doğuşa, gelinen aşamada O'nda gerçekleşen Önderlik dünyasına, O'nun kişiliğine, özgürlüğüne ve toplumuna katılmak, öncelikle böyle bir savaşı vermekten geçiyor. Bize Önderliğimizin sağlığını yeniden kazandıracak olan da, O'nu yaşamda tutacak olan da, O'nu halkıyla özgür bir ortamda buluşturacak olan da, Kürdistan'ı kazandıracak olan da budur. Başka yol yoktur, başka çözüm biçimleri yanlıştır. Yanlış olmanın da ötesinde, eğer ısrar olursa bu tam bir sapıklık anlamına gelir. Zaten herkes bizi buraya çekmek istiyor.

Şunu hiç unutmayalım: Şu anda Amerika'nın bize dayattığı şey savaştan vazgeçmektir. Savaşmayacağız da ne yapacağız? Önderlik de ifade ediyor işte, Güney'de kalacağız, silah bırakıp sözüm ona siyaset yapacağız! Önderliğin büyük öfkesi bunadır. Hayır, silahlarımızı bırakmayacağız. Hatta daha güçlü bir biçimde silah kuşanacağız, düşmanı en iyi vurabilecek silahlarla donanacağız.

Sadece maddi silahları da değil, her türlü silahımızı kullanacağız; bu tarzda bütün özgürlüklerin odak noktası olan, onun merkezi olan, ana ekseni olan Önderliğimizin özgürleşmesine kenetleneceğiz. Önderliği özgürleştirmenin başka yolu yoktur. Toplumu bile diri tutmanın, toplumsal zeminde olumlu anlamda bile eylemde bulunmanın, Kürdistan'da demokrasiyi kurmanın da başka yolu yoktur. Yegane ve en ciddi yol savaş yoludur, hem de en çılgıncasına savaş yoludur. Önderlik bu anlamda PKK'liler çılgındır dedi. Kuşkusuz bu çılgınlık başını taşlara vuran birinin çılgınlığı değildir. Ne yaptığını bilen, imkansız olana göz diken, savaşan ve başaran insanın çılgınlığıdır. Dev gibi bir orduya karşı koyan ve onu yenilgiye uğratmasını bilen insanın çılgınlığıdır. Karınca örneği gibi, filin karnını deşen yiğitlerin çılgınlığıdır. O kendisine çok güvenenlerin aslında kof bir güç olduklarını eylemiyle kanıtlayan, en büyük gücün anlamın ve duygunun yarattığı insandan geçtiğini bilen, bunun da PKK'nin ta kendisi olduğunun farkında olan, PKK insanının bu olduğunu kanıtlayan insanın çılgınlığıdır. Bu tarzda geliştireceğimiz bir savaş bizi Önderliğimizin özgürlüğüne, özgür bir Kürdistan'a, özgür topluma, özgür bir bölgeye, özgür insanlığa taşıyacaktır.

Bu temelde Önder Apo'yu büyük önderliksel gerçekleşme doğrultusunda ilerleten, daha sonra kendisini tüm insanlık için özgürlüğü mümkün kılacak bir sistem çözümüne götüren o soylu gelişmenin başlangıç noktası olan Önderliğin doğum günü tüm insanlığa, halkımıza, kadınlara ve Onun tüm yoldaşlarına kutlu olsun diyoruz.

Bu temelde diyoruz ki zafer, bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşan Kürt halkının ve halkların olacaktır.

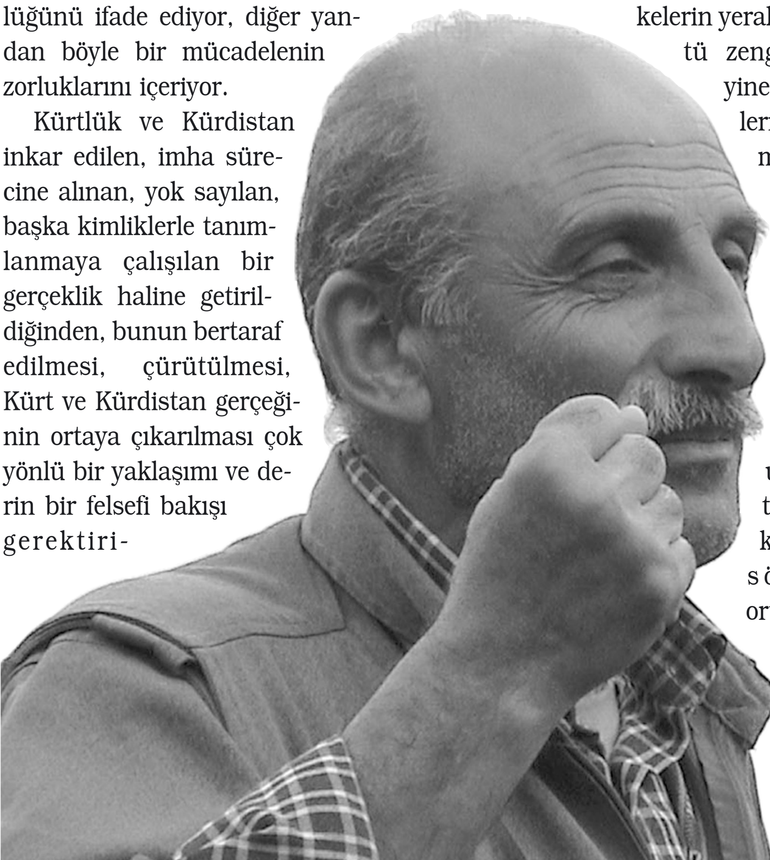
TARİHE GERİ DÖNÜŞ

"Hiyerarşik devletçi toplum gelişimi doğal komünal toplum özellikleriyle uyumlu değil, terstir. Dolayısıyla insanlığın gelişimi açısından, doğal komünal toplumsal varoluş karşısında bir sapmayı ifade etmektedir. Doğal komünal varoluşa karşı mücadele halinde varolup gelişmiştir. Tarih sadece devletlerin, sınıfların tarihi değildir. İnsanlık gelişimi de sadece bundan ibaret değildir. Dolayısıyla da tarih sadece devletlerin tarihi değildir. İnsanlık tarihini böyle ifade etmek bir saptırmadır"

Serxwebûn: *Apocu hareket büyük bir felsefi, düşünsel birikim ve eser sahibidir. Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bu kadar düşünsel eser sahibi olmasına ihtiyaç var mıydı?*

Duran Kalkan: Kürt özgürlük mücadelesinin büyük bir felsefe ve düşünce hareketi olduğu, bu doğrultuda önemli değerler ve eser yarattığı bir gerçek. Bu, bir ihtiyaçtan kaynaklanıyor. Kürt özgürlük mücadelesinin özgünlüğü de kendini zaten biraz burada gösteriyor. Felsefe ve düşünceyle bu kadar uğraşması, bir yandan Kürdistan üzerindeki egemenliğin, Kürt halkını köleleştiren etmenlerin çok yönlülüğünü ifade ediyor, diğer yandan böyle bir mücadelenin zorluklarını içeriyor.

Kürtlük ve Kürdistan inkar edilen, imha sürecine alınan, yok sayılan, başka kimliklerle tanımlanmaya çalışılan bir gerçeklik haline getirildiğinden, bunun bertaraf edilmesi, çürütülmesi, Kürt ve Kürdistan gerçeğinin ortaya çıkarılması çok yönlü bir yaklaşımı ve derin bir felsefi bakışı gerektiriyor. Bu yönüyle de 20. yüzyıldaki ulusal özgürlük hareketlerinin ötesine geçtiğini ve onları aştığını gösteriyor.

Kürdistan'da yürütülen özgürlük mücadelesi, 20. yüzyılda dünyanın dört bir yanında yaşanan ve başarılar kazanan ulusal özgürlük mücadeleleri gibi değildir. Onlardan önemli farklılıkları vardır. Çünkü Kürdistan'ın yaşadığı koşullar, diğer ülkelerin koşullarından önemli farklılıklar içermektedir. 20. yüzyılın ulusal özgürlük hareketleri esas olarak emperyalizmin ekonomik sömürü amacıyla ülkeleri egemenlik altına almasından doğmuştu. Emperyalist ve sömürgeci güçler, siyasi ve askeri egemenliklerini bu ülkelerin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini, yine emek güçlerini sömürmek amacıyla geliştirmişti. Dolayısıyla da sömürge ya da yarı sömürge, halkların ulusal kurtuluş hareketleri, bu sömürüyü ortadan kaldırmak amacıyla gelişiyor ve onları var eden siyasi askeri egemenliklere karşı mücadele ediyordu. Yani ulusal kurtuluş hareketleri, büyük ölçüde siyasi ve askeri mücadeleler içeren hareketlerdi.

Kürdistan'ın koşulları, söz konusu sömürge ya da yarı sömürge koşullarının çok ötesindedir ve farklı özelliklere sahiptir. Evet, Kürdistan da bölünüp parçalanmış, yabancı devletlerin egemenliği altına alınmıştır. Fakat bundan daha öte egemenlikler de vardır. Bu parçalama ve egemenlik altına alma Kürdistan'ın sadece yeraltı zenginliklerini ve Kürt insanının emek gücünü sömürmeyi değil, ondan da öteye, Kürt'ü inkar ederek asimile etmeyi, Kürdistan'ı bir ulusal yayılma alanı olarak görmeyi içermektedir. Sadece zenginlik kaynaklarını sömürmek için Kürdistan'ı parçalayıp egemenlik altına alma değil de Kürt toplumunu katliam ve asimilasyon politikalarıyla yok ederek, eriterek, değiştirerek başkalaştırma, başka ulusal kimlikler altına alma, dolayısıyla Kürdistan'ı farklı ulusların yayılma alanı olarak görme hedefini içermektedir. Böyle olunca, Kürdistan üzerinde kurulan egemenlik sadece siyasi ve askeri boyutlarla sınırlı kalmamaktadır. Bunu çok aşarak, sosyal, kültürel, ideolojik, düşünsel, felsefi bütün boyutlara varmaktadır.Köleleştirme, her şeyden önce düşüncede başlamaktadır. Düşünsel sömürgecilik diyebileceğimiz bir durum yaratılmaktadır. Dolayısıyla da daha kapsamlı ve derinlikli olmak zorundadır.

Kürdistan özgürlük hareketinin siyasi ve askeri boyutları aşan yönlerinin olması zorunludur. Nitekim bu,

"Apocu devrimin en temel özelliği kişilik devrimidir. Kişilik dönüşümünü sağlıyor. Felsefede, yaşama bakışta, yaşamı ele alışta, yaşam ilkelerinde köklü bir değişimi getiriyor. Yaşama bakmada, anlamada, kabul ret ölçülerinde köklü bir değişim ortaya çıkartıyor. 'Kişilik devrimi' dediğimiz olay budur. Düşünsel hareket bunu ortaya çıkarıyor"

PKK hareketi tarafından baştan itibaren kısmen değerlendirilmiştir. Bu bakımdan Kürdistan özgürlük mücadelesi siyasi ve askeri bir hareket olmaktan öteye, bir felsefe ve düşünce hareketi, bir ideolojik mücadele, sosyal, kültürel hareket olmalıydı. Kürt toplumuna dayatılan inkar ve imha sistemini, yine Kürdistan'da uygulanan düşünsel, kültürel, siyasi askeri egemenliği aşabilmek için, çok boyutlu bir mücadele gerekliydi. Hem Kürdistan üzerindeki inkar imha sisteminin boyutlarını ortaya çıkarıp aşmak, hem Kürt ve Kürdistan gerçeğini tarihsel, güncel özellikleriyle açığa çıkarabilmek hem de Kürdistan'a dayatılan inkar imha sistemini aşarak, Kürt halkını her bakımdan özgürleştirecek, örgütlü ve iradeli bir halk durumuna getirecek bir mücadeleyi örgütleyip yürütebilmek için, yoğun bir düşünsel faaliyet, araştırma inceleme, doğru bir bakış açısı, kapsamlı bir tartışma ve eğitim kesinlikle gerekli olmuştur. Dolayısıyla felsefe ve düşünceye öncelik verilmiş, Kürt gerçeğini tanıma, kabul etme, bunu kendine kabul ettirmek için de güçlü bir felsefi bakış açısına ve çok derin bir düşünsel çerçeve ihtiyaç duyuluyordu. Önce düşüncede bağımsızlık, yine kendi gerçeğini görme, kimliğini kabul etme, özgürlükçü çıkarlarını fark etme, özgür iradesini kendini örgütleyerek yaratmak gerekiyordu. Birey ve toplum buna ulaştıkça, askeri ve siyasi güç açığa çıkmış, dolayısıyla da bir özgürlük hareketi yaratılabilmiştir.

Ancak tüm toplumsal yaşam alanlarını içerince Kürdistan özgürlük mücadelesi gelişebilmiştir. Bu da düşünsel yanın öne çıkmasına, felsefe ve düşünce alanında derin arayışlar, tartışmalar ve yoğunlaşmaların yaşanmasına, bu konuda ciddi eserlerin ortaya çıkarılmasına yol açmıştır.

PKK düşünceyi özgürleştirme hareketidir

– Tarihte farklı hareketlerde ve diğer halkların özgürlük hareketlerinde de Apocu hareket gibi düşünsel bir hareket olma durumu var mı? Uygarlıklar tarihinde düşünce ve felsefenin nasıl bir rolü olmuştur?

– Belirttiğim gibi, diğer ülkelerde ulusal özgürlük mücadeleleri değişik boyutlarda gelişmiştir ya da mücadelenin alanlara göre dozajları farklı olmuştur. Bu, o ülkelerdeki yabancı egemenliğin özelliklerinden, yine toplumların içinde bulunduğu durumdan kaynaklanmıştır. Çok geri olan ya da üzerinde gelişen yabancı egemenliğin ekonomik, siyasi askeri boyutları aşarak asimile ve soykırıma yöneldiği toplumlarda, özgürlük mücadeleleri çok boyutlu ve derin içerikli olmuştur.

Ekonomik sömürürün de farklı boyutları vardır. Sadece pazar ya da zenginlik kaynaklarını sömürmek ile tümüyle toplumun emek gücünü, beyni de dahil, sömürmek üzere kurulan egemenlikler farklı olmaktadır. Dolayısıyla da yabancı egemenliklerin durumuna göre ulusal özgürlük mücadeleleri yürütülmüştür. Bu durum, egemenlik kuran gücün amaç ve yöntemleriyle ilişkilidir. İşgal edip egemenlik altına aldığı bir toplumu tümüyle yok etmek istiyorsa, toplumsal yaşamın bütün alanlarında baskı ve yok etme uyguluyor demektir. Yok, bazı alanları sömürmek için yapıyorsa, bunu gerçekleştirmek için uyguladığı egemenlik düzeyi farklıdır. Bu bakımdan da halkların yabancı egemenliklere karşı geliştirdiği mücadele düzeyleri farklı olmaktadır.

Yabancı egemenliklerin, bazı alanlarda stratejik yaklaşım, yine sömürüdeki çok yönlülük nedeniyle halklar üzerinde daha kapsamlı egemenlik kurmayı hedefledikleri olmuştur. Bunlara karşı özgürlük mücadelesini geliştirirken, askeri ve siyasi boyuttan öteye, ideolojik mücadeleler de gerekmiştir. Özgürlük mücadelesini siyasi ve askeri alanda geliştirebilmek için, çok yoğun bir ikna ve eğitim gerekli olmuştur. Böyle durumlarda halkların özgürlük mücadeleleri düşünsel çerçeveyi de önemli ölçüde içermiştir. Böyle hareketler varolmuştur, fakat sayısal olarak azdırlar. Onların da esas olarak siyasi askeri alanda zafer kazanmaya bağlı olma durumları var. Kürdistan özgürlük hareketi kadar felsefi, düşünsel alanı öne çıkaran yoktur, olanlarda da askeri ve siyasi mücadele daha ağırlıktadır. Kürt özgürlük mücadelesinde ise bu durum çok özgündür. Düşünsel bir akım geliştirme, ideolojik mücadele verme, bir düşünsel hareket olma, sadece siyasi askeri alanda mücadele etme, örgütlenme yaratmak için değildir. Tam tersine, bir özgürlük düşüncesi oluşturma, Kürt bireyini ve toplumunu özgür bakışa ulaştırma, bu temelde kendini tanıyan, özgürlüğü anlayan, çıkarlarını gören, buna bağlanan birey ve toplumu yeniden yaratarak bu temelde yabancı egemenliğe karşı çıkaran bir yanı var. Buna düşünce devrimi, düşünsel bağımsızlık hareketi de diyebiliriz. Kendisi için düşünme, düşünsel köleleştirmeyi, sömürgeciliği kırma hareketi de diyebiliriz.

Kürt toplumunda gerçekleşen bir kişilik devrimidir

Buradan doğan bir kişilik devrimi var. Her türlü baskı altında köleleştirme, başkalaştırma ve eritmeye karşı, yine her türlü geri, köleci özelliklere karşı kendini özgür birey ve toplum olarak yeniden yaratma, yeni bir kişilik ve kimlik kazanma hareketi olarak görebiliriz. Bu sadece bir düşünce durumu değil, birey ve toplumda gerçekleşen bir şekillenme, bir yeniden yaratılma oluyor. Apocu devrimin en temel özelliği, aslında bu kişilik devrimidir. Kişilik dönüşümünü sağlıyor. Felsefede, yaşama bakışta, yaşamı ele alışta, yaşam ilkelerinde köklü bir değişimi getiriyor olması itibariyle öyledir. Yaşama bakmada, anlamada, kabul ret ölçülerinde köklü bir değişim ortaya çıkı-

yor. 'Kişilik devrimi' dediğimiz olay budur. Düşünsel hareket bunu ortaya çıkarıyor. Dikkat edilirse bu düşünsel ve ideolojik gelişme sadece siyasi askeri bir güç ortaya çıkarmak ve bu alanlardaki mücadeleyi geliştirmek için değil, özgür birey ve toplumu yaratabilmek için gerçekleştiriliyor. Yani siyaset, sadece siyasal ve askeri bir güç yaratmaya endeksli değil. Tam tersine, ayrı bir alan gibidir. Siyasal askeri örgütlenme ve eylem bunun ardından, bunun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkıyor.

Bu yönleriyle Kürt özgürlük mücadelesinin felsefi, düşünsel çerçevesi, diğer toplumlarda yaşanan ulusal özgürlük mücadelelerinin boyutlarını aşıyor. Sadece ulusal özgürlük mücadelelerini değil, aslında sosyal, sınıfsal kurtuluş hareketlerinin, devrimlerin düşünsel sınırlarını da aşıyor.

Başlangıçtaki gelişmesinin içinde, ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerinin çerçevesini birleştirme, kendi bünyesinde ortaklaştırma durumu vardır. PKK hareketinin gelişimi bu çerçevededir. Baştan itibaren hem bir ulusal kurtuluş hareketi olmayı hem de bir sosyal kurtuluş ve özgürlük hareketi olmayı hedefledi. Ne kadar sosyal, sınıfsal kurtuluş hareketi olabilirse, ulusal özgürlük mücadelesinin de o kadar gelişebileceğini düşünüyordu. Ulusal özgürlük mücadelesine dayanmadan da herhangi bir sosyal, sınıfsal kurtuluş mücadelesinin verilemeyeceği anlayışındaydı. Bu anlamda bütünlüklü, içerikli, çok boyutlu bir harekettir. Sınıfsal, sosyal kurtuluş boyutu giderek düşünsel boyutu da içermiştir. Ulusal özgürlük boyutu da böyledir.

Toplumsal gelişmelerde sadece ekonomik alanının esas alınması doğru değildir

21. yüzyılın başından itibaren bu, çok daha fazla gelişme gösterdi. Ulusal, sınıfsal kurtuluş hareketlerinin yaşadıkları hataları görüp düzeltme, gelişen dünya koşullarına uymayan yanları görüp aşma temelinde daha derin bir içerik kazandı. Bu yönüyle de özgürlük hareketlerine ulusal ve sosyal bakımdan yeni bir teorik çerçeve kazandırdı. Bu, 19. ve 20. yüzyılın özgürlük hareketlerinin teorik çerçevesine önemli bir teorik eleştiriyi gerektirdi. Bunu da Önderliğimiz yeni paradigma ile cesaretli bir biçimde yaptı.

Toplumsal gelişmede sadece ekonomik alanın esas alınmasının, gelişmelerin buna göre tanımlanmasının doğru ve yeterli olmadığını, bunun son derece ekonomist, maddiyatçı bir bakış açısı olduğunu, hep objektiviteye dayandığını değerlendirerek, bu görüşü yetersiz buldu ve eleştirdi. Bunun toplumsal gelişmede, uygarlıkların gelişmesinde düşünce ve felsefenin rolünü önemsiz gördüğünü ifade ederek, eksik buldu ve eleştirdi. Kürdistan'da yaşanan mücadelenin de çok net gösterdiği gibi, toplumsal gelişmede ekonomik sosyal alan kadar, düşünsel felsefi alan da önemlidir. Düşünce alanında gelişmeyen, derinleşmeyen, düşünceyle önü aydınlatılmayan bir devrimsel adım da toplumsal gelişme de söz konusu olamaz.

Düşünceyi, sadece mekanik bir bakış açısıyla maddi olanın yansımasıymış gibi değerlendirmek doğru değildir. Her şey düşünceyle ifade edilebilir, bununla sınırlıdır diyemeyiz. Bu ikisinin bütünlüğünü, diyalektik birliğini ve iç içeliğini görmemiz gerekiyor. Bu bakımdan uygarlık gelişiminde düşünce ve felsefe alanının temel ve önemli bir yeri var. Değişim ve gelişme her zaman öncelikle düşünce ve felsefe alanında oluyor. İnsanların düşünceleri gelişiyor, ret kabul ölçüleri farklılaşıyor, istek ve ihtiyaçları değişiyor, bu da giderek maddi yapıda değişimlere yol açıyor. Elbette felsefe ve düşüncede değişim maddi yapıyla bağlantılı gelişiyor, ama iyi biliniyor ki daima düşünsel değişme önde geliyor. Ne kadar güçlü, yenilikler içeren, iddialı bir düşünsel gelişme yaşanıyorsa, ekonomik ve sosyal gelişmeler de o denli çok yönlü ve kapsamlı oluyor.

Önderlikte düşünce her zaman ön plandadır

– Önderliğimiz, marksizmin aksine, ekonomiden daha fazla düşünceye önem veren bir yaklaşımın sahibidir. Düşünce de ekonomi gibi, hatta kimi zaman ekonomiden daha fazla tarihi oluşturan ve yürüten bir etkiye sahipse, Önderlik, toplumun alt ve üst yapılarını nasıl ele alıyor?

– Bu, marksizmin alt yapı, üst yapı tanımlamalarına dayanıyor. Bu, önemli bir formülasyondu. Birçok düşünsel gelişmeye ve tartışmaya yol açtı, fakat günümüzde yaşananları tanımlamaya, gelişmelere yön vermeye yetmedi. Önderlik bu nedenle bunu reddetmemekle birlikte, yeterli görmedi. Alt yapı, üst yapı tanımını, ekonomi, din ve siyaseti tümüyle reddetmiş değil. Bunlar siyasi sisteme yön veren, onun bağlı olduğu temeller olarak geçmişte de tanımlanmıştı. Şimdi de bazı tanımlar yapılabilir, ama bu tanım geçmişte çok şematik hale getirildi. Üretim araçları, üretim güçleri, aletleri, objektivite, maddi yapı, her şeyi belirleyen olarak konuldu. Bunların yanında felsefenin, ideolojinin, siyasetin toplumsal gelişme üzerindeki etkisi tam görülemedi ve çok geri planda ele alındı. Alt yapı üst yapıyı belirler denilerek, geçildi. Bu, doğru değildi. Bu konuda bir denge var. Maddi gelişme, üretim araçları, teknikteki gelişmeler toplumsal yaşam üzerinde etkili oluyor. Felsefe, ideoloji ve siyasetin de etkisi var ve bunlar üst yapı, alt yapı tarafından belirlenen bir alan değildir. Tersine, kendi gelişimi içinde ortaya çıkan, tarihsel süreci olan ve birbirine eklenen bir gelişme alanıdır. Bu bakımdan toplumsal gelişmede, felsefe ve düşüncenin de üretim araçları ve maddi yapı kadar rolü var.

Bunları birlikte ele almak gerekiyor.

"Maddi gelişme, üretim araçları, teknikteki gelişmeler toplumsal yaşam üzerinde etkili oluyor. Felsefe, ideoloji ve siyasetin de etkisi var ve bunlar üst yapı, alt yapı tarafından belirlenen bir alan değildir. Tersine, kendi gelişimi içinde ortaya çıkan, tarihsel süreci olan ve birbirine eklenen bir gelişme alanıdır. Bu bakımdan toplumsal gelişmede, felsefe ve düşüncenin de üretim araçları ve maddi yapı kadar rolü var"

Önderlik tanımlamasına göre düşünce daha önceliklidir. Çünkü maddi etkileşim gücüyle bile olmuşsa, düşünce yine de yön verici oluyor. Yani aydınlanma olmadan, bir sistem, düşünce ortaya çıkmadan, düşünce durumu gelişmeden, insanın bilinçli, planlı, sistem yaratan eylemi ortaya çıkmıyor. İnsan eylemi oluyor da bu, kalıcı, örgütlü bir sisteme yol açmıyor. Bu nedenle de Önderlik, eski tarz şematik sınıflandırmaları yeterli görmüyor.

Tarihsel gelişmeyi sınıf çelişkisinin belirlediği doğru değildir

– Sınıfsal çatışmaların yerini kültürel çatışmalar alacaksa, yeni sınıfsal çatışmaları nasıl tanımlayabiliriz?

– Sınıfsal çatışmaların yerini kültürel çatışmalar almıyor. Aslında her ikisi de vardı. Kapitalist devletçi sistemin gelişiminin bir aşamasında sınıf çelişkileri öne çıktı ve çatışmaya dönüştü. Bunlar çeşitli aşamalardan geçti. Biliyoruz, önce üretim araçlarına saldırdı işçiler. Olmadı, sosyalist bilinç oluştu, örgütlendiler ve grevlere gittiler. Bu yetmedi, partileştiler, Ekim Devrimi gibi büyük devrimler ortaya çıkardılar. Bunlar, hep bir mücadelenin gelişim aşamalarıydı, bir çelişkiye dayanıyordu. Sınıf çelişkisi, kapitalist gelişmenin bu aşamasında keskinleşmiş ve öne çıkmıştı. Kültür çatışmaları da vardı. Fakat o sınıf çelişkilerinin keskinliği çatışmaya dönüşünce, o öne çıktı. Bu, aslında geçici bir durumdu, bir süreci ifade ediyordu. Marksizm buna dayanarak bir geçmiş ve gelecek tanımı yaptı. Döndü, 'tarihin hepsi bununla olmuştur' dedi. Bütün çelişkileri sınıf çelişkisine indirgedi; 'bütün tarih, sınıf mücadelesi temelinde gerçekleşti ve bundan sonrası da sınıf çelişkisi temelinde gerçekleşecek' dedi.

O dönemdeki çatışmalar değil, ama ondan çıkarılan bu tespit doğru ve gerçekçi değildi. Sınıf çelişkisi, çelişkilerden bir tanesiydi. Bir dönemde öne çıkmış ve çatışmaya yol açmıştı. Başka dönemlerde başka çelişkiler öne çıkıyor çatışmaya yol açıyordu. Sınıf çelişkisi yine var, olacak da. Hiyerarşik, devletçi, sınıflı, cinsiyetçi toplum sistemi varoldukça, çeşitli toplumsal kesimler arasındaki çelişki ve çatışmalar olacaktır. Bugüne kadar bir mücadeleye yol açmıştır. Bundan sonra da açacaktır, ama her şeyi bu çelişkiye bağlamak doğru değildir. Tarihsel gelişmeyi sınıf çelişkisinin belirlediği doğru değildir. Bütün toplumsal ilişkiler sınıf çelişkisine göre şekilleniyor, bütün mücadeleler sınıf çelişkisine göre oluyor, dolayısıyla bütün özgürlük, eşitlik talepleri sınıf çelişkisine göre olacak demek doğru değil. Onun yanında kültür çelişkileri var. Yine toplumun sınıflardan ayrı kesimleri var. Örneğin kadın sorunu öne çıktı. Tarihin başka dönemlerinde bundan kaynaklı bir mücadele yaşanmış. Cins çelişkisi oldukça önemli ve giderek mücadelenin gelişiminde etkili oluyor. Hatta öyle bir noktaya gelindi ki kadın özgürlüğü ve eşitliği bütün eşitlik ve özgürlüklerin temeli oldu. Dolayısıyla toplumsal özgürlüğün ve demokrasinin temelinde kadın özgürlüğü olmalıdır. Böyle olunca, sınıf çelişkisini aşan bir çelişki olarak ortaya çıktı. Demek ki sınıf çelişkisi kadim çelişki değil. Farklı biçimlerde her zaman varolmuş, ama her zaman belirleyen bir çelişki değildir.

Önemli olan ayrımcılığı ortadan kaldırmaktır

Bir de sınıf çelişkisinden doğan mücadelenin şöyle yanlışlıkları var; bir sınıfı çok kötüleme, diğerini çok övme. Övüleni yerilenin yerine geçirme gibi. O zaman fark kalmaz ki, o da egemen sınıf gibi olur. Böyle yönleri de var ve yanlışlık arz ediyor. Kadın özgürlüğü de öyle ele alınırsa yanlış olur. Mesela cins çelişkisi var, kadın köleleştirilmiş. Kadın kölelikten kurtulmalı, bunun mücadelesi önemli. Ama 'kadın erkeğin yerine geçsin' denirse, bu, bir anlam ifade etmez. Sınıf mücadelesinde böyle oldu. İşçi sınıfı adına hükmeden siyasi yapılar, egemenlikler ortaya çıktı ki bu, sınıfın anlamını aştı. Yapılmak isteneni aştı, eşitlik ve özgürlük ölçülerini yaratmanın dışına çıktı. Yine bir ayrım ortaya çıktı. Ayrım olduktan sonra senin olmuş benim olmuş fark etmiyor. Önemli olan, ayrımı kaldırmaktır.

Sınıf mücadelesinin o denli abartılı ele alınması, bir yerde böyle bir ayrım durumunu ortaya çıkardı. Bunun sonun vermediğini reel sosyalizm pratiğinde gördük. hiyerarşik devletçi toplum sistemi var oldukça sınıf çelişkeleri sürecektir, fakat öyle her zaman ve her koşul altında yönlendiren çelişki değildir. Bunlardan saece bir tanesidir. Belki bazı dönemlerde farklı toplumlarda keskinlik arz ediyor, ama her zaman da bu biçimde sürmüyor. Örneğin 20. yüzyılda ulus çelişkileri öne çıktı. Şimdi bu da aşılıyor, ulus yerine kültürel kaynaşma, bütünleşme giderek daha öne çıkan bir olgu oluyor. Sınıf çelişkisi eski önemini ve ağırlığını kaybediyor.

"Tarih bilimi bütün bilimlerin anasıdır"

– Önderlik, düşüncesinin ve felsefesinin gelişiminin her aşamasında mutlaka tarihe bir geri dönüş yaşanıyor. Gerçeklere ulaşmak, bugünü anlamak ve geleceği kurabilmek için tarihe sık sık dönüş yapılıyor. Önderliğin tarih felsefesi ya da tarihe ilişkin felsefi görüşleri ana hatlarıyla nedir?

– Her şeyden önce şunu ifade etmeliyim: Önder Apo'nun görüşüdür diye belirteceğim her şey kendi görüşlerim oluyor. Bunu şunun için belirtiyorum: Yeterince anlamamış olabilirim. Önder Apo böyle bakıyor diye ifade edeceğim hususlar doğru olmayabilir, hatalı, eksik olabilir. Elbette tümüyle doğru ve yeterli anlama çabasıyla görüş belirtiyorum, ama yinede Önder Apo'nun düşünce ve felsefesine dair söyleyeceklerim anlayabildiklerimdir. Dolayısıyla benim görüşlerimi içerir, ifade eder. Bunun böyle bilinmesinde yarar var. Önder Apo'nun düşünce ve felsefesinin gerçek anlamda öğrenilmesi, elbette kendi değerlendirmelerinden olur. Yine kişiliğine, mücadelesine bakarak Önder Apo'nun gerçekliği daha doğru ve tam anlaşılır.

Soruyu bu temelde ele aldığımızda şunu belirtebilirim: Önderlik her zaman, *"tarih bilimi bütün bilimlerin*

anasıdır" dedi. Bu, genelde kabul görüyor, ama Önder Apo bunu söz olmaktan çıkardı. Kürdistan ulusal özgürlük mücadelesini geliştirirken, tarih bilimini bütün bilimlerin anası haline getirdi. Öyle ki siyaset bilimini, askerlik bilimini, yine sosyolojiyi oraya dayandırdı. Kısaca bir özgürlük hareketinin ihtiyaç duyduğu her türlü bilimsel gelişmeyi tarih biliminin doğru incelenmesi ve kavranmasından çıkardı. Bu önemlidir. Gerçekte insanlığın ilerleyişini de ifade ediyor.

Bilimin, düşüncenin tarihle oluştuğu, insanlığın bir şeyler yapabilmesi, geleceğe dair bir şeyler bırakabilmesiyle oluştuğu bilinen bir gerçektir. En doğru ve gerçekçi biçimde bugünü anlamak ve yarına hazırlıklı olmak, geçmişten ders çıkarmayla oluyor. Çünkü toplumsal gelişmede bir bütünlük ve süreklilik var. Bu nedenle sübjektif şeylere kaymamak, yine toplumsal gerçeklikten kopmamak için tarih bilincini ortaya çıkarmak gerekli.

Bir de Önder Apo'nun tarihi bu denli önemsemesi şuradan geldi: Kürdistan gerçeği 20. yüzyılda bölünüp parçalanarak, yok sayılma, inkar edilme sürecine sokuldu. Bu inkar ve imhaya dayanan anlayışa karşı Kürt insanını aydınlatabilmek, bilinçlendirebilmek, kendi kimliğini ve özgürlüğünü sahiplenebilir hale getirmek için elbetteki verilere ihtiyaç vardı. Güncel olanlar bunun için çok fazla imkan sunmuyordu. Tam tersine, güncel durum, inkarcı ve imhacı sistem tarafından yönlendiriliyordu, onlar için veri oluyordu. Kürt gerçekliğini kabul ettirmek, Kürt kimliğini esas almak, Kürt birey ve toplumunu özgürlük amacına bağlamak için ise güncel ortamın az olan verileri karşısında dayanacak veriler daha çok geçmişte, tarihte vardı. Önder Apo bu nedenle tarih bilincini çok önemsedi. Kürt ve Kürdistan gerçeği bugünden çok tarihte var olduğu için, ancak güçlü bir tarih bilinci yaratarak, bugünün tarihi çarpıtan inkarcı ve imhacı sisteminin deşifre ve teşhir edilmesini sağladı, onun zorunlu bir gerçek olmadığını gösterdi. Bu bakımdan da tarih bilincini açığa çıkarmayı, özümsemeyi, bugünü kavramak ve geleceği kazanmak iddiası yaratma açısından gerekli gördü. Bu noktada her zaman tarihe başvurduğu doğrudur.

Sınıflı toplum bir zorunluluk değildi

Önüne çıkan her engel karşısında çözümü tarihte aradı. Tarihe başvurarak, tarihten ders çıkararak sorunlara çözüm yaratmayı öngördü. Fakat şunu da bilmek gerekli: Her zaman var olanı tekrarlamadı. Çünkü varolan sorunlar aynı sorunlar değildi. Farklı sorunlarla karşılaştıkça, tarihe başvurduğu doğrudur, ama sorun farklı olduğu için tarihe başvurma da farklı açılardan oldu. Tarih çözümlemesini her defasında derinleştirdi. Her defasında tarihin farklı yönleri üzerinde yoğunlaştı ve farklı dersler çıkardı. Böylece tarihsel bakış açısını ve çözümlemelerini derinleştirdi, zenginleştirdi. Bu noktada geldiği aşama önemlidir.

Savunmalarda geliştirdiği tarih teziyle şunu ortaya koydu: Sınıflı toplum uygarlığı denen tarihsel süreç zorunlu bir gelişme süreci değildir. Tarihsel süreç farklı biçimlerde de gelişebilirdi. hiyerarşik devletçi topluma geçiş, insanlığın gelişiminin zorunlu bir aşaması değildir. Çeşitli nedenlerle gerçekleşmiş bir aşamadır. Yoksa ortaya çıkan verilere dayanarak, insanlık tarihi farklı yönde de ilerleyebilirdi.

İkinci tezi; hiyerarşik devletçi toplum gelişimi doğal komünal toplum özellikleriyle uyumlu değil, terstir. Dolayısıyla insanlığın gelişimi açısından, doğal komünal toplumsal varoluş karşısında bir sapmayı ifade etmektedir. Bu noktada da hiyerarşik toplumsal gelişme süreci ya da sınıflı, cinsiyetçi toplumsal gelişme dönemi ya da sınıflı uygarlık dediğimiz uygarlık süreci, insanlık gelişiminin tek süreci değildir. Bu, doğal komünal varoluşa karşı mücadele halinde varolup gelişmiştir. Tarih sadece devletlerin, sınıfların tarihi değildir. İnsanlık gelişimi de sadece bundan ibaret değildir. Dolayısıyla da tarih sadece devletlerin tarihi değildir. İnsanlık tarihini böyle ifade etmek bir saptırmadır. Tam tersine, sınıflı toplum uygarlığının gelişim sürecinde gelişmenin bir yönü hiyerarşik devletçi toplum olurken, diğer yönü de doğal komünal toplum değerlerinin buna karşı demokratik direnişi olmuştur. Bu bakımdan da devletler tarihi ile toplumların demokratik komünal var oluş tarihi ayrıdır. Sınıflı toplum süreci böyle iki ayrı tarihten oluşmaktadır. Birisi doğal komünal toplumsal var oluşun yaşamı, mücadelesi ve direnişiyken, diğeri de baskı ve sömürüye dayanan hiyerarşik devletçi toplum sisteminin gelişimidir. Önder Apo'nun tarihe böyle bir bakışı vardır. Bu iki tarihi birbirinden ayırmıştır. Bu anlamda da demokrasiyi devlet tasallutundan kurtarmıştır. Demokrasiyi ger-

çek tanımına kavuşturmuş ve insanlığın doğal komünal varoluş gerçeğiyle birleştirmiştir. Devletçi tarih karşısında bir de insanlığın demokrasi tarihinin var olduğunu kapsamlı bir biçimde çözümleyip izah etmiş, böylece tarih bilincimizi geliştirmiştir.

"Tarih günümüzde biz tarihin başlangıcında gizliyiz"

– Önder Apo, "tarih günümüzde gizli, biz tarihin başlangıcında" söylemi ile tarihe ilişkin derin bir arayış ve geniş bir araştırma yaptığını ortaya koyuyor. Yeni paradigmayla da uygarlıkları yeniden tasnife tabi tutuyor. Yeni paradigmanın tarih ve uygarlıklara dönük temel yaklaşımı nedir?

– Önder Apo'nun, *"Tarih günümüzde gizli, biz tarihin başlangıcında gizliyiz"* deyimi, çok önemli ve derin anlam içeren bir tanımlamadır. Tarihin günümüzde gizli olması, insanlık tarafından tarihin günlük olarak yapılması anlamına geliyor. Biz her gün tarih yapıyoruz. Tarih yapan, geliştiren konumundayız. Bu bakımdan da şunlar söylenebilir: Tarihi iyi anlayan, doğru ve yeterli bir tarih bilincine sahip olanlar bugünü de iyi anlarlar. Gelişmeleri ve günceli iyi değerlendirirler. Bugünü iyi çözenler, tarihi de iyi anlamış, ondan çıkarılması gereken dersi çıkarmış olurlar. Bu, şu anlamda önem arz ediyor: Tarih bugünden kopuk değil. Bazıları güncel ile geçmişi fazlasıyla koparıyorlar, dolayısıyla bilimi ters yüz ediyorlar. Tarihi, bilimlerin anası olarak tanımladık. Böyle yaparak bilimleri kendi gerçeğinden koparmış oluyorlar. Bu yaklaşımlar hem doğru değil, hem sakıncalı. Günlük olayların analizini iyi yapan birisi, tarihte yaşanmış olayların mantığını, iç işleyişini, içerdiği dersleri de anlayabilir. O nedenle bugünden kopuk bir tarih yoktur. Günlük olarak yapılanlardan oluşmaktadır tarih.

Bizim tarihin başlangıcında gizli olmamız ise çok daha önemli oluyor. Aslında buradaki tarih tanımı biraz da yazılı tarihin başlangıcı, yani bir yerde hiyerarşik devletçi toplum sisteminin ortaya çıkıp gelişmesi sürecini ifade ediyor. Tarihin başlangıcından kasıt, bunun öncesi oluyor. Tarihin başlangıcı, sınıflı, cinsiyetçi toplum sisteminin ortaya çıkışından önceki doğal komünal toplum gerçeğini ifade ediyor. Toplumun demokratik yapısı, duruşu, özellikleri, insanlığın temel özellikleri, duruşu ve çıkar ilişkileriyle bozulmayan ruh hali, anlayışı, yaşam esasları aslında doğal komünal toplumda saklı, o da tarihin başlangıcında. Biz sınıflı, cinsiyetçi, hiyerarşik devletçi toplum sisteminin kirlettiği bütün insan ve toplum özelliklerini aşmak isteyen bir anlayışa sahip olduğumuz için –Önder Apo'nun ve PKK hareketinin temel amacı budur, bu da demokratik sosyalizm anlayışını oluşturuyor– esas aldığımız özellikler sınıflı, cinsiyetçi toplum öncesinde, toplumun doğal komünal tarzda yaşadığı dönemde saklı. Bu özellikleri içeriyor.

"Tarihi iyi anlayan, doğru ve yeterli bir tarih bilincine sahip olanlar bugünü de iyi anlarlar. Gelişmeleri ve günceli iyi değerlendirirler. Bugünü iyi çözenler, tarihi de iyi anlamış, ondan çıkarılması gereken dersi çıkarmış olurlar. Bu, şu anlamda önem arz ediyor: Bugünden kopuk bir tarih yoktur. Günlük olarak yapılanlardan oluşmaktadır tarih"

Tarih ikili bir seyir izlemiştir

Bunlar belki bir zayıflığı, ilkelliği ve geri kalmışlığı da ifade ediyor, ama insani ve toplumsal özellikleri var. Doğa üzerine hükmetmeyen, doğa insan uyumunu sağlayan, yine toplumun kendi içinde birbiri üzerinde çıkar egemenliği ve çatışma sürdürmediği ortak, komünal, paylaşımcı, dayanışmacı bir yaşam dönemini ifade ediyor. Demokratik sosyalizm, bu özelliklerin günümüzde ortaya çıkarılan gelişme düzeyiyle birleştirilmesidir. Bu temelde yeni bir toplum yaşamının geliştirilmesini ifade ediyor. Buna, özgürlükleri dayalı demokratik toplum diyoruz. Bu anlamda da tarihin başlangıcında gizli olmamız, doğal toplumun özelliklerini esas alıyor, bugüne taşıyor ve yeni bir demokratik toplum olarak yaratmayı öngörüyoruz anlamındadır.

Önderlik, tarihi bu temelde tasnif etti. Toplumun doğal komünal duruşunu, günümüze kadar süren bir duruş olarak tanımladı. Buna yönelen saldırılar karşısındaki direnişi de demokrasi mücadelesi, demokratik tutum olarak tanımladı. Böylece halkların doğal komünal duruşlarının günümüze kadar taşındığını, geldiğini, bunun bir demokrasi mücadelesi, demokratik bir toplumun var oluşu olduğu ifade etti.

Bir de bunun karşısında hiyerarşik devletçi toplum duruşu var. Baskı ve sömürüye dayanıyor, bir üst toplum olmayı ifade ediyor. Kendine ait özellikleri, bütün toplum ve doğa üzerinde hükmetmeyi içeren bir duruşu var. Önderliğimiz, bu iki tarihi birbirinden ayırdı. Her iki tarihsel gelişmenin de kendine göre aşamaları olduğunu, her aşamada birbirleriyle ilişki ve çelişki içinde bulunduklarını, bu iki toplumsal duruş arasında sürekli bir mücadelenin var olduğunu savunmalarda ayrıntılı bir biçimde izaha kavuşturdu. Böylece yeni bir tarih anlayışı ortaya koydu. Marksizm'in tek ve determinist, birbirine eklenen ve süreklilik arz eden tarih anlayışını eleştirdi. Bu tarih tezinin yeterli olmadığını ortaya koydu. Hiyerarşik devletçi sistemin yaratılışıyla birlikte bu tek tarih duruşunun ortadan kalktığını, hiyerarşik devletçi toplumun kendini yaratması ile tarihin ikili bir seyir izlemeye başladığını, hiyerarşik devletçi toplumun yanında doğal komünal toplum duruşunun bir demokratik duruş ve demokrasi mücadelesi biçiminde günümüze kadar kendi tarihini yarattığını ortaya koyarak, tarihi süreci yeni bir bakış açısına ve çözümlemeye kavuşturdu.

Uygarlıksal gelişme mekana bağlıdır

– Uygarlıklar ve tarihe dönük bu arayışlarında, Ortadoğu ve Mezopotamya'nın yerini neresi olarak görüyor?

– Elbette insanlık tarihinin gelişiminin önemli aşamaları var ve bunların tarihin değişik mekan ve zamanlarında oluşması durumu söz konusudur. Özellikle de sınıflı toplum uygarlığının çok daha fazla mekana bağlı olduğu bilinen bir gerçek. Çünkü bir yerde yerleşiklik temelinde gerçekleşiyor. Bunu, 'yerleşiklik, doğal ya da zorunlu olarak sınıflı topluma yol açıyor' biçiminde anlamak yanlış olur. Sınıflı toplum bunun üzerinde geliştiği gibi gelişmeyebilirdi de. Fakat sınıflı toplum uygarlığı bir anlamda yerleşiklik temelinde gelişmiş. Yerleşiklik olmasa sınıflı toplum uygarlığı doğmayabilirdi. Başka biçimde gelişmeler olabilirdi. Bu nedenle de uygarlıksal gelişme mekana bağlıdır. Zaman ve mekan kavramı içinde oluşup gelişen bir olgu.

Önderlik savunmalarda, *"uygarlık gelişimi, mekana bağlı yanını önemli ölçüde aştı. Mekanın uygarlıksal gelişme üzerindeki etkisi azaldı"* dedi ve bunun yerine kültürü koydu. *"Yeni uygarlıksal gelişme, ancak bir kültürel gelişme üzerinde olabilir. Bir kültür birikimi, yeni bir uygarlığı ortaya çıkarabilir"* dedi. ***'Yeni Uygarlık'*** olarak öngördüğü, *'Demokratik Ekolojik, Cinsiyet Özgürlükçü Toplum Sistemi'* oluyor. Yani sınıflı cinsiyetçi toplum sisteminin aşılmasını, kadın özgürlüğüne, demokrasiye, toplum doğa dengesinin gözetilmesine dayalı yeni bir toplumsal gelişmeyi öngörüyor ki bunun maddi ve teknik imkanlar üzerinden değil, tersine, kültür birikimi üzerinden olabileceğini, bir anlayış ve yaşam gücü üzerinden gelişebileceğini öngörüyor. Bu nedenle, demokratik uygarlığın bundan sonraki ilerleyişini, gelişimini, demokratik sosyalizme doğru gidişini mekandan çok, kültürel birikime bağlı olarak tanımladı.

Fakat geçmiş açısından mekanın yeri çok önemlidir. Bu noktada şunları net tanımlıyoruz: Ne kadar kendisi öyle olmasa da sınıflı ve cinsiyetçi toplum, neolitik devrimin yarattığı birikimler üzerinde oldu. Sınıflı ve cinsiyetçi toplumu neolitik devrim mi yarattı? Hayır. Ama neolitik devrim, insanlığın kültür biriktirmesi sürecini geliştirdi. Bu, diğer yanıyla maddi gelişmeyi de ifade ediyor. Bunun üzerinde hiyerarşik devletçi toplum geliştiği gibi, demokratik toplum da ilerleyebilirdi. Yani hiyerarşik devletçi toplumun gelişmesi zorunluydu denemez.

Benzer bir durum Rönesans döneminde de vardır. Rönesans, insanlığın gelişiminde neolitik devrim gibi bir kültürel hamle yarattı. Bunun üzerinde kapitalist devletçi toplum sistemi bir dünya sistemi haline gelebileceği gibi, sosyalizm de gelişebilirdi. Marks'ın sosyalizm tanımı biraz da oradan beslendi, Marks, sosyalizm anlayışını biraz da oraya dayandırmak istedi. Dolayısıyla kapitalist devletçi sistemin bu biçimde gelişmesi yaşanmadan, yeni devrimsel gelişmeye ve onun giderek sanayi biçimindeki üretim gücüne dayanarak sosyalizm de gelişebilirdi. Eşitlik ve özgürlükçülüğe dayalı toplum sistemi de ortaya çıkabilirdi.

Mezopotamya hem neolitik hem de devletçi sistemin doğuş mekanıdır

Neolitik devrimin ana yurdu, yukarı Mezopotamya; Zagros ve Toros etekleridir. Bunda hiçbir kuşku yoktur. Daha özgün olarak söylersek; Dicle Fırat havzası diyebiliriz. Dicle Fırat kıyıları olarak tanımlamak da mümkün. Neolitik devrimin burada geliştiği, bu birikimin burada oluştuğu bir gerçek. Dolayısıyla en büyük uygarlıksal gelişme, kültür birikimi ve hamlesi neolitik devrimle ve bu Mezopotamya'da oldu. Bütün temel icatlar, toprağa yerleşme, yeniden üretim, tohum ekme biçme ve daha birçok şey burada oldu. Ekmeden buğdayın yetiştiği tek yer Karacadağ etekleridir. Başka yerde tohum tutmuyordu. Yani buğday Fırat kıyılarında yetişmiştir. Bu nettir. Zaten arkeolojik kazılar da bu durumu ortaya çıkarıyor. Kadın devrimi olarak da değerlendirilen neolitik devrim, Yukarı Mezopotamya'da oldu. Bu büyük gelişmenin üzerinde sınıflı, cinsiyetçi toplum gelişti. Bunun ilk gelişiminin Sümerlerde olduğu biliniyor. Sümerler de Aşağı Mezopotamya'da gelişen bir uygarlık. Dicle Fırat havzasının en alt ucundan başlayarak gelişen bir sistem oluyor. Neolitik devrim Mezopotamya'nın dağlık alanında olurken, hiyerarşik devletçi sistem aşağı Mezopotamya'da gelişiyordu, yani ovalık alanda oluyor. Dicle Fırat havzasının üst kesimi neolitik devrime, alt ucu da hiyerarşik devletçi sistemin doğuşuna mekan oluyor. Bu bakımdan da insanlığın beşiği olarak tanımlanıyor. Bu yanlış değildir. İnsanlık oluşumu, toplumsal gelişme, kültür birikimi, ekonomik üretim ve insanlar arasında yeniden üretime dayalı ilişkiler Mezopotamya'da oluşup şekilleniyor ve dünyanın diğer alanlarına yayılıyor.

Sümer sisteminin doğuda İran'dan Çin'e, batıda da Mısır ve Yunanistan'a, oradan Akdeniz havzasına, yani Güney Avrupa'ya yayıldığı biliniyor. Böyle olunca, Mezopotamya'nın merkezinde yer aldığı Ortadoğu, neolitik devrimin beşiği olarak hem her türlü uygarlık gelişiminin beslendiği ana konumunu ifade ediyor hem de sınıflı toplum uygarlığının gelişip kökleştiği ve yayıldığı kök hücre gibi oluyor. Ana yer, başlangıç yer oluyor. Bütün sınıflı toplum uygarlığı hem doğuya Asya'ya, hem batıya Avrupa'ya hem Güneye Afrika'ya doğru buradan yayılıyor. Köleci Sümer, Mısır, Grek sistemleri, ardından gelişen feodal sistem, Ortadoğu orijinlidir. Bunun ardından gelişen kapitalist devletçi sistem de buraya bağ-

lıdır. Avrupa'da gelişiyor ve oradan yayılıyor, ama hiyerarşik devletçi sistemin bir bütünlüğü var. Kapitalist devletçi sistem ayrı bir sistem değil, onun içinde bir aşamadır. Kökleri feodalizmde ve köleciliktedir. Devletin böyle bir sürekliliği var. Onun da binlerce yıllık bir gelişim içinde doğduğu ve şekillendiği yer Ortadoğu'dur.

Bu anlamda hem neolitik devrime hem de devletçi hiyerarşik sistem uygarlığının doğuşuna beşiklik eden alan Mezopotamya'yla, Ortadoğu oluyor. Bunun yeni bir aşaması olarak kapitalist devletçi sistem Avrupa'da gelişiyor. *"Demokratik uygarlık ise çok fazla mekana bağlı olmadan, kültür birikimine dayalı olarak gerçekleşebilir"* diyor Önderlik ve Ortadoğu'yu, diğer alanlardan daha fazla demokratik uygarlığı yaratacak kültür birikimine sahip olarak görüyor. *"Ancak bu denli zengin ve sağlam bir kültür birikimi, Ortadoğu gibi insanlık tarihinin tümünü yaşamış bir alanda vardır ve ancak buradaki kültür birikimi yeni bir uygarlık gelişimine temel teşkil edebilir, dayanabilir, onun yaratıcısı olabilir"* diyor.

Emperyalist güçler tarihe sahip olmak istiyorlar

– Neolitiğin ve sınıflı devlet uygarlığının gelişiminde Ortadoğu'nun coğrafyası mı başat rol oynamıştır, yoksa kültürel birikimi ve zenginliği mi?

– Kültürel zenginlik belirleyicidir. Esas olarak kültür buna yol açıyor. Kültürel birikim ve gelişme bunu getiriyor. Bir birikim olmazsa dağılamaz ve etkili olamaz. Fakat Ortadoğu'nun coğrafyası da buna uygun. Ana kıtalara dağılabiliyor. Batıya, doğuya, güneye açılabiliyor. Asya'ya, Avrupa'ya, Afrika'ya açılabiliyor. Bu anlamda coğrafyasının da bir avantajı var. Yollar açılıyor, İpek ve Baharat Yolu gibi büyük yollar açılıyor, ama bütün bunlar uygarlıksal gelişime bağlı. Gelişme olmazsa ne dağıtacak? İstenildiği kadar yol yapılsın, coğrafya uygun olsun, yaratılan bir şey yoksa, verecek bir şey yoksa hiçbir yere hiçbir şey ulaştıramaz.

Güncel duruma gelince, bunu kimileri petrolüne bağlıyor. Diyorlar 'petrolü var,' kimisi yollarına bağlıyor, hareket imkanı yüksek, kimisi sularına bağlıyor. Bunlar çok ekonomist yaklaşımlar. Bunların hepsi var, ama birer etken. Birinci ve temel etken kültürel birikimidir. Hiyerarşik devletçi toplum tarihine bakalım, bu tarih içinde kim güçleniyorsa, gözünü Ortadoğu'ya dikiyor. Ortadoğu'ya sahip olmazsa kendini güvende hissedemiyor. Neden? Çünkü Ortadoğu'da kendine hemen bir rakip gelişebilir. Ancak Ortadoğu'ya sahip olduklarında kendilerini dünya imparatorluğu görebiliyorlar. Geçmişte de böyleydi bugün de böyledir. Söylemiyorlar, ama biraz güçlenince, hemen Ortadoğu'ya gözlerini dikiyorlar. Avrupa biraz güçlenince öyle yapmıştır. Örneğin İngiltere ile Fransa bir Ortadoğu savaşına girdiler. Ardından ABD biraz güçlendi, o da Ortadoğu savaşına girdi. Bunu petrole, diğer kaynaklara sahip olma temelinde tanımlamak yeterli değildir. Tarihe sahip olmak istiyorlar. Doğru cevabı tarihe ve kültür birikimine sahip olmaktır. Böylece kendine rakibi, alternatifi ortadan kaldırmış oluyor. Kendisini tarihin sahibi olarak gösterecek bir konum kazanıyor. Öyle olmazsa kendini dünya gücü sayamaz. Dünyaya hükmeden, insanlığa yön veren bir konumda göremez. Çünkü başka alternatifler çıkar ortaya.

Dolayısıyla bugün de Ortadoğu'ya yönelimin altında esas olarak bu tarih ve kültür birikimi yatıyor. Bunu böyle açıktan söylemiyorlar, başka nedenlere bağlıyorlar, ama temel etken bu kültür birikimidir.

Her güç kendini merkez görmek istiyor

– Bu bakımdan Batı'nın felsefi ve düşünsel anlayışı, özellikle sentralizm (kendini merkeze alan) ve kendini orijinal görmesi, Ortadoğu ve Mezopotamya uygarlıklarının ve tarihi gerçeklerinin görülmesi önünde nasıl bir engelleyici rol oynadı?

– Engelleyicilik konumunu şöyle tanımlayabiliriz: Ortadoğu'ya her hakim olma girişiminde, kaynaklar tahrip ediliyor. Belki bu, bir dinamizm yaratıyor, yeni gelişme etmenleri ortaya çıkarıyor, ama birçok birikimin tahrip edildiği de bir gerçek. Özellikle hiyerarşik devletçi sistemin gelişiminde şu mantık var: Her güç kendini merkez görmek istiyor. Sadece bugünün dünyasının değil, tarihi yaratının da kendisi olduğunu iddia ediyor ve böyle bir konum kazanmak istiyor. Hep şöyle bir iddia içinde oluyorlar; 'sonsuza kadar yaşayacağım.' Sonsuza kadar yaşayabilmesi için başlangıcın da sahibi olması gerekli. Yoksa inandırıcı olmaz. O nedenle bu sonsuza kadar yaşama düşüncesi, istemi başlangıcı da kendinden başlatmak gibi bir anlayışa yol açıyor. Bu nedenle de böyle bir iddiayla ortaya çıkılıyor. Bunun tutarlı olması, alternatifinin kalmaması için tarihin ve uygarlığın başlangıcı olan alanların ele geçirilmesi, buralara hükmedilmesi gerekiyor. Bunun için de Ortadoğu ve Mezopotamya'ya saldırı oluyor. Her fatih, her dünyaya hükmetmek isteyen dünya gücü, gözünü Ortadoğu'ya dikiyor. İlk Doğu-Batı savaşı da İskender döneminde gerçekleşti ve İskender'e bu nedenle 'büyük' denildi. İlk defa Ortadoğu'ya girebilen, Ortadoğulu olmayan ilk egemen olduğu için. Bunu başardığı için 'büyük' diyorlar. Daha sonra Asya'dan da böylesi saldırılar geliyor. Örneğin Moğollar öyledir. Yine Ba-

tı'dan da sürekli bu saldırılar geliyor. 20. yüzyılın başında bir yanda İngiltere Fransa, diğer yanda Almanya güçlenince, Ortadoğu'yu ele geçirmek için savaşa girişiyorlar. 21. yüzyılın başında ABD de öyle yaptı. Adına III. Dünya Savaşı dediği savaşı Ortadoğu da yürütüyor. Ortadoğu'yu ele geçirme savaşı yürütüyor ve bunu gizlemiyor da. Dünyada herkes biliyor. Ne için? ABD imparatorluğunu yaratabilmek için. İddiaları şu: 'ABD hegemonyası, öncülüğü sonsuz olacak. Artık dünya ABD'nin komutasında yaşayacak, böyle bir sistem oluşacak ve bu sonsuza kadar devam edecek.' Buna da Yeni Dünya Düzeni adını verdiler. Bunun mantıklı olabilmesi, yer tutması için en başta Ortadoğu'ya hükmetmesi lazım. Çünkü tarih Ortadoğu'da ortaya çıkmış. Herkes biliyor, ABD'nin 200 yıllık bir tarihi var. Bununla 10 binlerce yıllık tarihi olan insanlığa nasıl hükmedecek. Uygarlık tarihine nasıl hükmedecek, edemez. Dolayısıyla Ortadoğu'yu ele geçirmesi gerekli. Bu da bir savaşa yol açıyor.

Bu anlamda benmerkezcilik hiyerarşik devletçi sistemin özünde var. Onun baskı ve sömürü karakterinden ileri geliyor. Hükmedici, egemen olucu yönünden geliyor. Sadece bugüne değil, sadece maddi, ekonomik kaynaklara değil, insanlığa, tarihe, kültüre her şeye hükmetmek istiyor. O yüzden de uygarlığı yaratan alanlara saldırıyor. Benmerkezciliği bu düzeydedir. Ortadoğu'ya saldırı bu temeldedir. Değerleri tahrip ediyorlar.

Bu saldırılar, yeni gelişme dinamiklerini ortaya çıkarıyor denilebilir. Böyle bir yanı da olabilir, ama bu zayıftır. Ana eksen bu değildir. Ana eksen, benmerkezci, tarihi kendinden başlatmak isteyen, bu anlamda da tarihin ve uygarlığın geliştiği alanlara saldıran güçlerin yaptığı esas şey, tahrip etmek oluyor. Ortadoğu'daki uygarlık birikimi tahrip ediliyor. Tarih boyunca da edildi. İskender'in, Zerdüşt'ün kitaplarını yaktırdığı iddia ediliyor. Gerçi Yunanlılar bunu şiddetle reddediyor, ama böyle. Avrupa'da bir Yunanlıyla tanışmıştım, sıradan bir insandı, ama bu iddiayı şiddetle reddediyordu. 'Büyük İskender eğitime, kültüre çok önem veren, alimleri çok seven bir kişiydi. Güvenceye aldı, korudu, asla yakmaz. Başkaları yapmıştır, onun üzerine atmıştır' biçiminde savunuyorlar. Ama birçok çevre de İskender'in yaktırdığını söylüyor. Düşünür Zerdüşt'ün eserlerinin yakıldığı, yok edildiği, değiştirildiği bir gerçek. Yine Moğol saldırılarıyla Mezopotamya'da taş üstünde taş bırakılmadı. Bağdat en çok yıkılan şehirdir. 21. yüzyılın başında yine yıkıldı. Bağdat tarihi hep böyledir. İşte, 'tarih günümüzde gizli.' Dört beş yıllık tarihe bakalım, bir bütün altı bin yıllık tarihin neredeyse aynısıdır. Tekerrür değil, farklılıklar arz ediyor, ama benzer şeyler yaşanıyor. Moğol istilalarının Bağdat etrafına insan başından surlar çektirdiğini tarih yazıyor. O kadar katliamlar yapılmıştır.

Ortadoğu uygarlığın beşiğidir

Avrupa'nın I. Dünya Savaşı'ndaki saldırıları belki Osmanlı durağanlığını ve dogmatizmini, yine kapalılığını kırdı, ama Ortadoğu'nun dinamiklerini de çok ezdi. I. Dünya Savaşı'nda ne kadar insan öldü belli değildir. Herkes kendi kayıplarına sahip çıkıyor, ama Ortadoğu toplumlarının ne kadar kayıp verdiği bilinmiyor. Sadece Osmanlının kaybı milyonlarcadır. Bir de askeri olmayan toplumların kaybı var.

Kültürel olarak da bu uygarlık alanlarının tahribi var. Son ABD saldırısında da önemli kültür eserlerinin yok edildiği ifade edildi. Taşınıyor, çalınıyor, yaralanıyor. Kendi yerinden koparılıyor ve benzer anlamı kalmıyor. Bu anlamıyla tahrip ediliyor.

Ortadoğu biraz da bu saldırıları engelleyemediği için geri kaldı, ilerleyemedi. Saldırıları önleyebildiği ölçüde gelişecek. Tabi tersi de doğru. Güçlü, bütünlüklü durabilse, en azından saldırılar karşısında öz savunmasını yapabilse, büyük gelişme sağlayacak. Bu gün de böyle bir duruma gelmeye ihtiyacı var.

– Doğu-Batı çelişkisinin kaynağı için ne diyebilirsiniz?

– Bir kaynakta, Doğu-Batı çelişkisinin Asur-Med çelişkisiyle başladığı belirtiliyordu. Yani Mezopotamya'nın içinden çıktığı iddia ediliyordu. Asur-Med çelişkisine Doğu-Batı çelişkisi deniliyordu. Fakat bu Pers-Grek çelişkisi olarak bilinir. Bence birincisi daha doğrudur. Genelleşmesi, Pers-Grek çelişkisiyle oluyor, ama öncesinde Med uygarlığı Pers uygarlığını doğuruyor. Pers-Med çelişkisi var. Asurları da Grekler devam ettiriyor. Onlar temsil ediyorlar. Öyle bir tanımlama yapabiliriz. Ortadoğu'nun geri kalmışlığı için belirttim bunu. Esas olan tarihsel gelişmenin beşiği ve bunun ele geçirilmesi gerekiyor. Kendini sağlam kılan bütün sistemlerde bu var. Osmanlılar da gittiler İstanbul'u aldılar. Kendilerini Avrupa'ya açılacak bir dünya gücü konumunda görünce, tüm Ortadoğu'yu ele geçirmek istediler. Oradan Avrupa'nın batı kıyılarına saldırmayı öngördüler. Tabii bir yerde durdular. Bu sadece benmerkezci anlayış değil. Bu bir yandır. Diğeri ise Ortadoğu'nun merkezi olmasıdır. Uygarlığın merkezidir, beşiğidir. Çelişkinin ana kaynağı budur.

– Önder Apo savunmalarında tarihin derinliklerinden bugüne kadar süren bir özgürlük eğiliminden bahsediyor. Bugün PKK, kendisini bu eğilimin temsilcisi olarak tanımlıyor. Bu temsiliyetin esasları nedir? Bunu pratikte ne kadar yerine getiriyor?

– Tarihin derinliklerinden gelen bir özgürlük eğiliminin olduğu doğru. Fakat bu özgürlük eğiliminin ne olduğu konusu önemli. Bu konuda değişik dönemlerde farklı görüşler ortaya çıkmış bulunuyor. Bir zamanlar özgürlük, insanın doğaya hükmetmesi olarak değerlendiriliyordu. Doğaya hükmetmek, tabii doğadaki bütün canlılara hükmetmeyi getiriyordu. Şimdi ekoloji, buna çok insan merkezli, doğayı tüketen, dolayısıyla da toplumsal çelişkilerin kaynağı olan bir düşünce olarak bakıyor.

Bu bakımdan, tarihin derinliğinden gelen özgürlük eğilimini doğru tanımlamamız lazım. Bu eğilim nedir? Bu eğilimi, toplumun doğal komünal duruşu olarak tanımlamamız lazım. Ne doğadaki farklı canlılara hükmetme istemi, onlara dayandırarak kendini egemen kılma anlayışı ne de birbiri üzerinde baskı ve sömürü kurma anlayışı. Özgürlük eğilimini bunlardan uzak,

doğadaki diğer canlılarla barışık, onların da yaşam hakkını gözeten, kendi içinde baskı ve sömürüye yol açmayan bir eğilim olarak tanımlamamız gerekir. Bu, günümüzde nasıl tanımlanabilir? Temelinde kadın özgürlüğünün yattığı bir toplumsal özgürlük anlayışıdır. Cins çelişkisinin ortadan kalktığı, kadın köleliğinin ortadan kaldırıldığı, kadının toplum yaşamına özgür ve eşit düzeyde katılım gösterdiği, bir de cinslerin sosyolojik özelliklerine göre bir toplum yaşamının şekillendiği bir özgür duruş. Mutlak eşitlik, kadının erkekleşmesi değil, bunlar yanlıştır. Ya da erkeğin bugünkü duruşuna göre kadına haklar vermek değil. Kadın cinsinin kendi özgünlüğüne, toplum içinde ifade ettiği anlama göre toplum yaşamına özgürce katılması. Toplum yaşamının kadın ve erkeğin doğasına göre, herhangi bir çıkara, çıkar mücadelesine ve egemenliğe dayanmaksızın şekillenmesi. Buna, toplumsal özgürlük diyoruz. Böyle olduğu zaman mutlak eşitlik kalkıyor. Kadını erkeğe benzeştirmek, cins ayrımını hiç görmemek oluyor. Diğer yandan sınıf çelişkileri kalkıyor. Sömürü ve baskının, sınıf ve cins ayrımlarının giderilmesi gerekiyor. Yani birey ve toplum özgürlüğü dediğimiz nokta gelişiyor burada.

PKK dünyadaki özgürlük eğiliminin bir temsilcisidir

Önemli bir özgürlük eğilimi bu. Diğer yandan doğayı da aynı saymamız gerekli. Mesela doğa üzerinde hükümranlık, tüketme, katliam, yağma, aynı insanın insan üzerindeki baskı ve sömürüsü gibi bir şey ve bu kesinlikle baskı ve sömürü sistemiyle, yani hiyerarşik devletçi sistemle bağlantılı ve doğayı tüketiyor. Bilim insanları 2040 yılında mevcut insanlığın yaşayabilmesi için bu dünya gibi bir dünyanın daha gerekli olduğunu belirtiyorlar. Bunun için yıldızlara, gezegenlere gitmeye imkan bulmaya çalışıyorlar. Kapitalizm bunun için çalışıyor, ama nafile, bulamaz. Dünyayı sınırsızca tüketiyorlar, bu kadar doğa katliamı var, ölçüsüzdür. Doğanın her şeyine yaklaşım böyle. Toprağa, suya, ormanlara ve hayvanlar alemine doğru yaklaşılmıyor. Tüketicilik var. Bütün bunları sadece insanın çıkarını dikkate alarak değil de doğal ortamı oluşturan her yapının özelliğini dikkate alan, buna göre denge yaratan, insanı da bunun içinde tanımlayan bir anlayışa ihtiyaç var. Bir anlamda doğa-toplum dengesi ve bütünlüğünün kurulması bu oluyor. Toplumsal ekoloji de bu oluyor. Özgürlük eğiliminin bir de bu yanı var. Bu olmadan olmaz. Günümüzde hakim olan anlayış, insanın 'bana göre' dediği, kendini merkeze koyduğu, her şeyi kendine hizmet temelinde algıladığı bir anlayıştır ve kesinlikle aşılmalıdır. Doğaya karşı da birbirine karşıda öyledir. Hiyerarşik devletçi sistemin esas mantığı budur ve yıkılması gereken mantık budur.

"Batıni kavramı, hiyerarşik devletçi mantığın ürettiği bir kavramdır. Bu mantığa göre, kural dışı, ters, uygun olmayan anlamındadır. Oysaki neyin uygun olduğu tartışmalıdır. Acaba Batıni olan Doğu'da yaşanmış, gelişen düşünce akımları mı, onların yaşama dönüştürülmesi mi, yoksa devletçi sistemin kendisi mi? Tarih içinde hiyerarşik devletçi sistem bütün tanımları kendine göre geliştiriyor. Bu, günümüz için de geçerlidir."

Demokratik sosyalizm dediğimiz de bu mantığın yıkılmasıdır. Bunun dışında insanların kendi içinde özgürlüklerinin sağlandığı, insan-doğa ilişkisinin özgürlüğe kavuşturulduğu bir anlayış oluyor. Bu temelde oluşan sisteme, demokrasi diyoruz. Toplumun demokratik bir sistem kazanması bu oluyor. Bu özellikler doğal toplumda vardı. hiyerarşik devletçi gelişme bunu saptırdı, çarpıttı. Şimdi dünyayı tehdit eden, insanlar arasında çelişki ve çatışma yaratan, aslında bu doğal komünal özelliklerin kaybedilmesidir. hiyerarşik devletçi toplum anlayışı, benmerkezci, bencil, sömürücü anlayış oluyor. Demokratik sosyalizm bunun aşılmasıdır. Bunu aşmak için, Önderlik toplum tanımı da yaptı. Eskiden sosyalist toplum olarak tanımlıyorduk. Bugün bu toplumsal yapıya ulaşmanın demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplumla gerçekleşeceğini ifade ediyoruz. Sosyalist topluma götürecek yol olarak bu ortaya konuluyor. Bununla doğal komünal toplum özelliklerini bugüne taşıyıp, insanlığın geleceğe yürüme yolu haline getiriyoruz. Sınıflı, cinsiyetçi toplum eğilimlerinin ortadan kalkmasını, aşılmasını öngörüyoruz.

PKK kendini bu özgürlük eğiliminin temsilcisi olarak görüyor. Bunu da pratikte esas olarak kendi örgütlülüğüyle geliştiriyor. Kürdistan'da yürüttüğü mücadele bu anlayışla, böyle bir öncülük temelinde gelişen bir mücadeledir. Her şeyi tümüyle uyguluyor diyemeyiz, ama parti yapılanması içinde bunu uygulamaya çalışıyoruz. Yetersizlikler, buna ters yaklaşımlar var, buna uygun bir toplum modeli yaratılamıyor, ama mevcut hiyerarşik sistemden kopan demokratik sosyalizm anlayışına göre kendini şekillendirmeye çalışan, öyle bir komünal yaşama kendini ulaştırmayı öngören bir yaşam modelini de kendi içimizde yaratmaya çalışıyoruz.

Batı devletçiliği Doğu ise kominalizmi temsil ediyor

– Tarihte kimi kişilikler ve çıkışlar var. Örneğin Batıni hareketi, Babek, Hallac-ı Mansur, Mazdek, Şeyh Bedrettin, Mutezile hareketi vb. Bunları insanlığın özgürlük eğilimi içinde nereye oturtuyorsunuz?

– Batıni kavramı, hiyerarşik devletçi mantığın ürettiği bir kavramdır. Bu mantığa göre, kural dışı, ters, uygun olmayan anlamındadır. Oysaki neyin uygun olduğu tartışmalıdır. Acaba Batıni olan Doğu'da yaşanmış, gelişen düşünce akımları mı, onların yaşama dönüştürülmesi mi, yoksa devletçi sistemin kendisi mi? Tarih içinde hiyerarşik devletçi sistem bütün tanımları kendine göre geliştiriyor. Bu, günümüz için de geçerlidir. Önceki dönemlerde de devletçi sistemler buna göre tanımlar geliştirdiler.

Şöyle bir olgu var aslında: Devletçi sistem daha çok Batı'da gelişti. Doğu ise demokratik eğilimin, doğal komünal

eğilim özelliklerinin daha canlı olduğu, daha canlı yaşandığı, bu temelde mücadelelerin sürdüğü bir alan oldu. Mesela Ortadoğu, İran, Asya'nın belli kesimleri, özellikle çevresiyle birlikte İran böylesi düşünsel gelişmelerin alanıdır. Yine demokrasi mücadelesi alanıdır. Demokratik toplum özelliklerinin en çok korunduğu, yaşatıldığı, mücadeleye dönüştüğü alanlar buralar. Buralarda tarih boyunca hep özgürlükçü düşünceler ve eğilimler gelişmiştir. Örneğin Zerdüştlük bunun temelini oluşturuyor. Zerdüşt ahlakı, özgürlük ahlakıdır. Öncesinde de var, Zerdüşt'ten sonra daha da köklü oluyor. Birçok eğilim var. Horasan bu eğilimlerin merkezi alanıdır. Yine Kafkasya böyledir. Birbirleriyle de ilişkilidirler. Batı'dan ve Sümer alanından gelen devletçi eğilime karşı özgürlük alanlarının kendini koruduğu alanlar oluyor. Toplum özgürlüğü, etnik özgürlük, din özgürlüğü, yani belirttiğimiz özgürlük eğilimlerinin yaşatıldığı alanlar. Bunun için de toplum yaşamında daha çok özgürlükçü, eşitlikçi kavramlar öne çıkıyor.

Mazdekiler, Hürremiler, Babekiler var. Bunlar daha çok islam imparatorluğunun geliştiği dönemlerde, halkların eşitlik ve özgürlük eğilimlerini koruma çabası oluyor. Dağlara çekilmiş mezhepler var. İsmailiye mezhebi böyle, Hasan Sabbah böyle. Bunlar giderek sistemli düşünceye de dönüşüyorlar ve onlarca yıl toplum yaşamına hükmediyorlar. Toplumsal yaşam yaratıyorlar. Dağlarda hala bu tür düşünceler ve buna dayalı toplum yaşamları var. Bu yaşamı sürdüren etnik, dini, mezhep toplulukları var. Bunlar hep bu özgürlük eğilimini ifade ediyor ve doğal komünal toplum değerlerinin günümüze kadar taşınmasını sağlıyorlar.

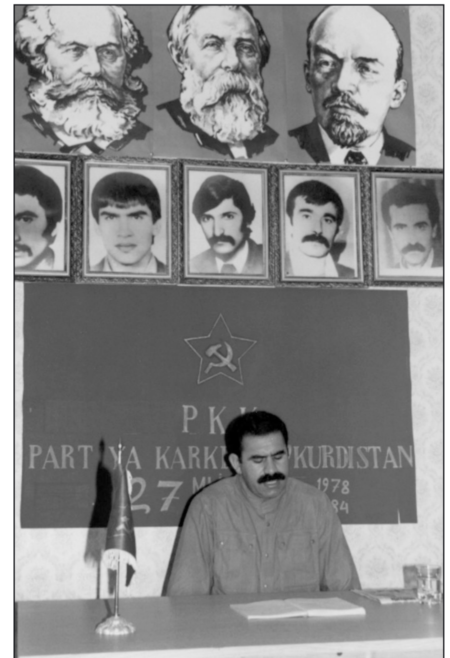
Bu bakımdan aslında özgürlük eğilimi düşünsel olarak da yaşamsal olarak da Doğu'da yaşatılmıştır. Batı ise devletçiliği temsil ediyor. Günümüzde de kapitalist devletçi dünya eğilimi Batı egemenliğidir. Başka bir şey değil. Bu bakımdan bunları kötülemek için aşağılayıcı kavramlar kullanılıyor. Aslında bu tanımlamalar da ifadeler de hep Batı merkezli devletçi toplumu esas alan tanımlamalardır. Kendini yücelten, karşıtlarını kötüleyen deyimlerdir. Bu yanlış, tarihe böyle bakamayız. Doğru olan, Doğu'da yaşananlardır. Ayrıksı gibi görünen bu eğilimler daha çok birey ve toplum özgürlüğünü ifade ediyor, daha demokratik bir yaşamı ifade ediyor. Dolayısıyla da aslında esas sapma Batıni diye tanımlananlar değil, devletçi sistemdir. Önderlik böyle tanımladı ve devletçi sistemi tarihsel gelişmenin sapması olarak değerlendirdi. Bu tür özgürlükçü, eşitlikçi eğilimleri Batıni olarak görenler devletçi sistemin sahipleridir.

Kadercilik insanların baskı ve sömürü sistemi altında yaşamaya razı edilmesidir

– Dinlerde kader anlayışı, marksizmde ise tarihsel zorunluluklardan bahsedilir. Bu, bir kördüğüm olarak sosyal bilimleri ve tarihe bakış açısını farklı bir yola sürükledi. Kürt Halk Önderi bu kördüğümü çözerek, tarihin okunmasında yeni bir yol açtı. O anlayışların arkasında kendisini saklayan şey neydi? Bunlar iktidarcı yaklaşımın yarattığı ya da yol açtığı yaklaşımlardır diyebilir miyiz?

– Dinlerin kaderciliği ile marksizmin tarihsel zorunluluğu, determinizmi birbirine tekabül ediyor. Çok karşıtmış gibi görünüyor, ama aynı kapıya çıkıyor. Tarihsel zorunluluk tezini bir yerde marksizmin kaderciliği ifadelendirmesi olarak da tanımlayabiliriz. Önderliğimiz tarihin böyle bir ilerleme zorunluluğunun bulunmadığını, bu görüşün yanlış olduğunu ortaya koydu. Bu görüşe göre, devletçi hiyerarşik toplum sisteminin gelişimi önemli ve zorunlu bir gelişme aşaması olarak görülüyordu. Önderlik bunun doğru olmadığını, bir sapma olduğunu gösterdi. Bunun önemi şurada: Eğer bir zorunluluksa, kabul etmek ve onun içinde çareler aramak lazım. Bu nedenle marksizm, hiyerarşik devletçi sistemin alternatifi olan bir sistem geliştiremedi. Onu aşamadı, dışına çıkamadı. Bütün radikalizmine rağmen, sonunda yine –reel sosyalizm örneğinde olduğu gibi– onun bir mezhebi olmaktan kendini kurtaramadı. Buna ister kadercilik, ister tarihsel zorunluluk diyelim, altında iktidarcılık yatıyor. Şu anlamda iktidarcılık yatıyor: Kendisine boyun eğdirtmek için bu veriler öne sürülüyor. Yaşanması gereken bir zorunluluk, insanların kaderi, kabul edilmesi gereken bir olgu gibi gösteriliyor. Buna dayanılarak kendilerinin baştan beri varoldukları, sonuna kadar da var olacakları insanlara vaaz ediliyor. Böylece toplumda mevcut sisteme boyun eğme ve onu kabul etme geliştiriliyor. Bu da tabii ki toplum üzerinde egemenlik kurmaya, baskı oluşturmaya, dolayısıyla da toplum değerlerini, zenginlik kaynaklarını bu biçimde kolaylıkla sömürmeye olanak sağlıyor. Bu da iktidarcılık demektir. Yani toplum üzerinde hakimiyet kurabilmek, bunu uzun süreli kılmak, buna dayalı olarak değer kaynaklarını, zenginlikleri ele geçirip sömürmek için bu yaklaşımlar ortaya atılıyor.

Kadercilik de bunun için ortaya atılmıştır. İnsanlar da buna inandırılıyor. Başka yol yok. Baskı ve sömürü sistemi altında yaşamaya adeta razı ediliyor. Bu anlaşılırdır. Marksizmin tarihsel zorunluluk tespiti de kendi niyetleri dışında buraya, kaderci anlayışa götürdü. Sosyalizmi bir kader gibi gösterdi. İradeyle, bilinçle yaratılması gereken bir yaşam biçimi olarak değil, bir zorunluluk, bir kader, zorunlu olarak gelişecek bir süreç alarak değerlendirdi ve tabii özünden boşalttı. Marksizm, sosyalizm adına iktidarcı eğilimlerin,

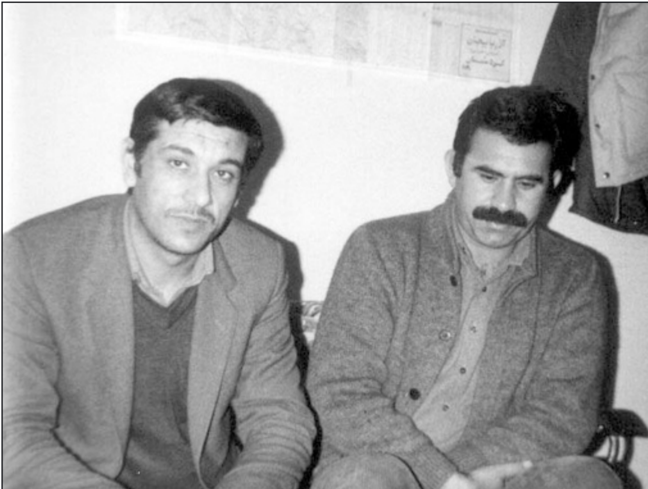

çıkarcılığın, kolay yöneticiliğin ortaya çıkmasına yol açtı. Bu da giderek bir sınıflaşmaya, bürokratizme yol açtı. Reel sosyalizm pratiği bunu gösterdi. Bunlar inceltilmiş bir biçimde devletçi, iktidarcı zihniyetin kendini özgürlük, eşitlik alanı içinde yeniden var etmesi ve adım adım hakim hale getirmesi oluyor. Demek ki özgürlük, eşitlik sistemini, sosyalizmi geliştirebilmek için bu tür eğilimlere karşı hep mücadele etmek gerekiyor. Lenin'in bir sözü var; 'küçük üretim her zaman, her gün küçük burjuvaziyi doğurur.' Alışkanlıklar, küçük imkanlar, özellikler veya bir kültürel durum, onu gidermek için bilinçli mücadele edilmezse bir duygu, bir düşünce, bir örgüt olarak kendini yeniden var eder. Nitekim var oluyor ve bu düşünceler Sovyet sistemi içinde böyle bir tersinden gelişmeye götürdü. Bu, esas olarak bu anlayıştan kaynaklandı. Zihniyette aşamadılar bunu. Zihniyette aşamamak ve sürekli mücadele edememek, giderek tekrar adım adım eski zihniyetin hakim hale gelmesine, Sovyet toplumunu kapitalizme endekslenmeye, onun bir parçası haline gelmeye götürdü.

– Bugünlerde insanlığın yaşadığı kaos içinde felsefenin sonundan bahsediliyor. Felsefe değerini yitirdi deniliyor ve insan artık bir amaç olarak görülmüyor. Fakat Önderliğinizin felsefesi ve mücadelesinde felsefe yeniden anlam kazanıyor ve bu felsefe içinde insan da bir amaç olarak görülüyor. İnsanın yaşadığı bu kaostan kurtulmasında felsefe yeniden bir rol sahibi olabilir mi?

– Bilimsel gelişme bazı aşırılıklara yol açtı, açıyor. Günümüzde tehlikeli eğilimler de bu bilimsel gelişmeler içinde ortaya çıkıyor. Önderliğimiz bunu, "bilimsel softalık" olarak tanımladı. Doğa ve toplumu tehlikeli süreçlere taşıma olarak da ifade etti. Dolayısıyla bilimin kontrol altına alınmasını, doğru kullanılmasını istedi. Özellikle pozitif bilim buraya gidiyor. Teknik doğru kullanılmazsa, insanlığın ve doğanın geleceğini tehdit ediyor. Diğer yandan hiyerarşik devletçi sistemin kontrolündeki bilim, insanı çok merkeze koydu, çok bireycileştirdi, çok abarttı, çok bencil kıldı, çok tüketici kıldı. Maneviyatı öldürdü, maddi tüketiciliği, maddi ilişkileri, maddi yaşamı çok öne çıkardı ve insanı adeta robotlaştırdı. Ruhsuz, maneviyatsız, duygusuz, sadece makine gibi yaşayan, çalışan, bir şeyler kazanan, tüketen, sonra yeniden çalışan, benzin kullanan bir makine haline getirdi.

Felsefede de kaba materyalizm bilimin bu özelliklerine onay verdi, veriyor. Dolayısıyla tehlikeli bir tüketicilik, insanın robotlaşması, her şeyin insanda merkezileştirilmesi, toplumsal çelişkilerin ve çatışmanın artması, toplum-doğa arasındaki dengenin aşırı bozulması ve doğa tahribatının hızlanması gibi bir durumu ortaya çıkardı, ki bu tehlikeli. Bu, insanlığın gidişini ciddi bir biçimde tehdit ediyor. Tüketicilikte ileri düzeyde bir aşırılaşma ortaya çıkmış durumda. Bunun giderilmesi gerekiyor. Bunun için felsefeye dönüş ve kaba materyalizmin aşılması gerekiyor. Tarihsel zorunluluk gibi yaklaşımlar, objektiviteye çok fazla bel bağlayan yaklaşım, insanı robotlaştıran, düşünceyi tümüyle maddenin yansıması olarak gören anlayışı aşılmalıdır. Düşünce maddenin yansımasıysa, o zaman insan organizması sadece düşünen bir varlık. Duygu, ruh dünyası yok burada. Bir düşünce var, bir de maddi yaşam, düşünce de maddi yaşamdan doğuyor, geriye bir şey kalmıyor. Oysaki duygunun, ruhun düşünce üzerinde etkisi var. İnsanın bir ruh ve duygu dünyası var, bir de maddi dünyası var. Bunlar arasında da bir denge var, insanı böyle tanımlamamız gerekli.

Bunun için de bir, kaba materyalizmin aşılması lazım. İkincisi, Önderlik buna denk düşecek biçimde dogmatik diyalektiğin aşılmasından söz etti. Artık her şeyi zaman ve mekana göre tanımlayan diyalektiğin yetmediğini, insanlık sorunlarını anlama ve çözmede onu aşan bir yönteme ihtiyaç olduğunu belirtti. Dogmatik diyalektik dediğimiz, zaman ve mekana göre her şeyi mutlaklaştıran zihniyet kalıpçılığa götürdü. Bu aşırı bilimsellik ya da bilimsel klişeleşme diyebileceğimiz bir durumu ortaya çıkardı ve her şeyi formüle etmeye götürdü. Düşünce zenginliğini, dolayısıyla yaşam ve eylem zenginliğini, çeşitliliğini ortadan kaldırdı.

Buna karşı Önderlik kuantumik yöntemi öneriyor. Yani belirsizlikler ve çok olasılılık. Doğrusu buydu. Diyalektik de metafiziği eleştirirken, mekaniği aşarken, bu iddialarla ortaya çıkmıştı. Oysa kendisi de aynı hataya düştü, onun için hem bu belirsizlikler, olasılıklar yaklaşımını sonsuz düzeyde ele alan bir yönteme hem de kaba materyalizm dediğimiz bilime çok yer veren, aşırı derecede maddeye bağlayan, ruh, duygu, düşünce dünyasının önemini görmeyen felsefi anlayışın aşılması lazım. Önderlik bu anlamda felsefede bir yenilenmeyi öngörüyor, geliştiriyor ve insanı öne çıkarıyor. İnsanı bütünleştiriyor.

Önderlik felsefede bir yenilenmeyi öngörüyor

Dinler, manevi anlayışı, özellikle de görünmeyen, ne olduğu bilinmeyen, olasılıklara dayanan yaşam anlayışını, öbür dünya tanımı içinde aşırı geliştirdi. Bilim ise buna tepki olarak bunu tümden reddederek, ama onun benzeri bir biçimde bu sefer bugünü, bu dünyayı, maddiyatı aynı düzeyde öne çıkardı. Bunların ikisi de doğru değil. İnsanın bir ruhsal ve duygusal yanı var. Manevi dünyası, bir de maddi dünyası var. Bunlar birbiriyle dengeli

olmak durumunda. Böyle olursa insan kendi içinde dengeli olur. Böyle olursa o zaman toplum içinde özgürlük ve eşitlik sağlanabilir ve toplumla doğa dengesi sağlanabilir. Dolayısıyla insanın bütünlüklü yaşadığı bir süreç ortaya çıkar ve bu kadar çelişki ve çatışma olmaz. Mevcut çıkmaza ve kaosa yol açan etmenler en azından düşünce dünyasında ortadan kalkar. Düşünce dünyasında böyle bir düzeltme olmazsa, mevcut kaosun düşünsel düzlemde aşılması sağlanmazsa, toplum yaşamında siyasi, sosyal, kültürel alanda kaos ortadan kalkmaz.

Onun ortadan kalkması için, bakış açısında, felsefede düzeltme gerekiyor. İnsanı tekleştiren, tek yanlı kılan anlayışların aşılması lazım. Bu ister maneviyatı öne çıkarsın maddiyatı reddetsin, ister maddiyatı öne çıkarıp maneviyatı tümden reddediyor olsun. Her ikisinin de aşılarak insanı maddi ve manevi bütünlüğü içinde ele alan, yaşama bütünlük içinde katılmasını savunan, doğanın bir parçası olarak görüp doğa ile bütünleştiren bir düşünsel düzeye ulaşmak son derece önemli. Böyle bir bakış açısına, anlayışa şiddetle ihtiyaç var. Bu, günümüzde ortaya çıkan kaosun aşılmasına yol açar. Böyle bir zihniyet değişimi, insanın kendini de kendi dışını da (doğa ve evren gibi) anlamasını ve tanımasını daha gerçekçi ve bütünlüklü kılacaktır. Bu biçimde de insan, rolünü daha çok oynayacaktır.

İnsan mevcut durumda rolünü oynayamıyor. Ya her şeyi kendine bağlıyor, tüketiyor ya da tükeniyor. Her ikisi de yanlış. Kendisi de var olmalı, ama hep bir şeyler de katmalı, üretmeli, yaratmalı. Bunu sağlayan bir zihniyete ihtiyaç var. İnsanı çevresiyle birlikte ele alan bir felsefi yaklaşıma ihtiyaç var. İşte Önderliğimizin felsefi yoğunlaşmaları esas olarak bunu, insanı aşırı abartılardan, tek yanlılıklardan kurtarmayı, bütünlüklü bir tanıma kavuşturmayı amaçlıyor.

Önderliğin düşünceleri hem bir anti tez hem de sentezdir

– Önderliğin bu felsefi mücadelesi nasıl bir statü ve yer kazanmıştır? Yani bir tez mi, antitez mi yoksa sentez olarak mı tanımlanmalıdır?

– Çok tasnifçi olmak düşüncenin anlaşılmasını kolaylaştırıyor, ama çok bilimsel de olmuyor. Önderlik düşünceleri yeni düşünceler olarak öne sürülüyor. Yeni bir şey öne sürmeye tez deniliyor. Yeni bir tez sundu. Mevcut dünyanın hepsi eğer bir olgu olarak ele alınırsa, bunlara karşı bir tez ileri sürmüş oluyor. Fakat mevcut olanların hepsiyle çelişiyor, onlardan ayrı bir şey ileri sürüyor o zaman anti tez oluyor. Eğer bugün varolanları, sağ sol adına, uygarlık adına söylenenlerin hepsini bir bütünlük içinde tez olarak tanımlarsak Önderlik düşünceleri bir anti tez oluyor. Yani onlara alternatif sunuyor. Onların dışında yeni şeyler söylüyor. İnsanlık için yeni bir yaşam ölçüsü sunuyor. Onun için alternatif bir yaşam sunuyor ve anti tez oluyor. Bu anlamda anti tez olma özelliği taşıyor, ama Önderlik düşünceleri sadece var olanın anti tezini yaratmak da değil, demokratik sosyalizmde derinleşmiştir.

Demokratik uygarlık düşüncesi bir anti tez. Mevcut uygarlığı bir sağ uygarlık olarak tanımlarsak, demokratik uygarlık düşüncesi bir anti tezdir. Fakat Önderlik sadece demokratik uygarlık ölçüsünde kalmıyor, onun da aşılarak demokratik sosyalizme ulaşılmasını, yani özgürlük, eşitlik ve demokrasiye tam ulaşılmasını öngören bir düşünce formülasyonu geliştiriyor. Teorik çözümlemelerinde bu da var. Her ikisi de var. Zaten bu biraz tartışmaya da yol açtı. Birinci savunmada demokratik uygarlık, demokratik cumhuriyet tezini geliştirdi. Son savunmada demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum, yani demokratik sosyalizm kavramını geliştirdi. Şimdi bazıları diyor, 'herhalde bunun ikisi aynıdır' Bazıları, 'görüşünü değiştirdi, demokratik uygarlık ve demokratik cumhuriyet kavramından vazgeçti' diyor. Yani düşüncesini değiştirdi diyorlar. Böyle değil. Kesinlikle değiştirmedi, geliştirdi. Aynı düşünceleri savunuyor. Demokratik uygarlığı mevcut uygarlık düzeyine bir anti tez olarak sundu. Ama demokratik sosyalizmi de bu tez ve anti tezin birleşmesinden doğacak bir sentez olarak tanımlıyor. Buradan baktığımızda, kadın özgürlüğüne, ekolojiye dayalı özgürlükçü, eşitlikçi bir toplumsal sistem oluyor. Onu da teorik olarak öngörüyor. Bu, demokratik uygarlığın doğrultusunu belirledi. Demokratik uygarlıkla insanlık nereye ilerleyecek, daha ilerisini de gösterdi. Bu anlamda o, bir yerde sentezdir de. Sosyalizmi bunun sentezi olarak görmemiz lazım.

Dolayısıyla Önderlik düşüncelerini hem bir anti tez hem de bir sentez olarak görmek gerekiyor. Önderliğin toplumsal sistem olarak öngördüğü bir anti tezdir. Demokratik cumhuriyet siyasal alanda; demokratik uygarlık ekonomik, sosyal, kültürel alanda kapitalist devletçi uygarlığın anti tezidir. Önderliğin öngördüğü uygarlıksal gelişim aşaması esas bunu formüle ediyor.

Bir de teorik olarak daha dar, ama ilkesel düzeyde ortaya koyduğu demokratik sosyalizm teorisi var. Bu, henüz tam olarak toplumsal sistem biçiminde yeterince formüle edilmemiş ve toplumun hemen içine çekilmesi gereken bir olgu olarak görülmüyor. Bir doğrultu olarak konuluyor. Demokratik uygarlığın yönünü belirlediği doğrultu olarak belirtiliyor. Bu da aslında sentezi oluşturuyor. Yani eğer gerçekleşirse, oraya doğru giderse, bir sentez ortaya çıkacak. Bir yerde toplumun doğal komünal özelliklerinin özgürlük, eşitlik, demokrasi çizgisiyle birleşerek sınıfsız, cinsiyet ayrımsız bir toplum yapısının ortaya çıkmasını sağlayacak. İşte toplumsal sentezden kastımız bu. Önderlik bunu ideolojik olarak demokratik sosyalizm biçiminde tanımladı.

"Önderlik demokratik uygarlığı mevcut uygarlık düzeyine bir anti tez olarak sundu. Ama demokratik sosyalizmi de bu tez ve anti tezin birleşmesinden doğacak bir sentez olarak tanımlıyor. Buradan baktığımızda, kadın özgürlüğüne, ekolojiye dayalı özgürlükçü, eşitlikçi bir toplumsal sistem oluyor. Bu, demokratik uygarlığın doğrultusunu belirledi"

Önderliğin hikayesi tüm toplumunun hikayesidir

– Önder Apo'nun felsefi, düşünsel mücadele tarihini nasıl tasnif etmek gerekir? Yani hangi aşamalardan geçmiştir?

– Bu konuda Önder Apo'nun geliştirdiği tasnifler var. Hem Demokratik Uygarlık Manifestosu dediğimiz savunmada var, hem Bir Halkı Savunmak adlı kitabında var; ***"Apo kimliği klandan halk olmaya doğru."*** Yine Bir Halkı Savunma kitabında ***"Doğru tanımlanmak istenen bir kimlik"*** bölümlerinde, daha çok kendi kişisel gelişimini tanımlıyor, formüle ediyor. Bu, bir kişiyi de ifade etmiyor. Bir tarihsel sürecin çözümlenmesi oluyor. Kendi şahsında, kendi çevresiyle birlikte Kürt toplumunun aşiretçi feodal toplum yapısından, özgürlük, demokrasi peşinde koşan bir halk haline gelme sürecini, bunu yaratan değişim dönemini çözümlüyor. Dolayısıyla biraz da herkesin hikayesi bu. Her Kürt için geçerli. Kürdistan'ın her alanı için az çok geçerli. Aynen olmasa da benzer özellikler yaşanmıştır. Herkes benzer değişim durumunu yaşamıştır. Oradan bakılabilir.

Anladığım kadarıyla Önderliğin düşünsel, felsefi gelişiminde üç aşamadan bahsedebiliriz. Birincisi; köy toplumu içinde dinle, mitolojiyle ilgili olduğu dönem. Bu konu üzerinde çalışıyor, okuyor, öğreniyor. Dini felsefeyi öğreniyor ve bu düşünsel gelişiminde önemli bir yer ediyor.

İkinci aşama; bilimle, siyasi anlamda devletle tanıştığı ve bu yönlü bir gelişme sağladığı süreç. Bu, ulusal gelişme sürecidir aynı zamanda. Sadece üniversitede değil, ondan önce devleti tanıyor. Kapitalist devletçi sistemi ve Kürdistan üzerindeki egemenliği tanıyor. Buradan ulusal bilinç ve eylem ihtiyacı ortaya çıkıyor. Dolayısıyla sosyalizmle, ulusal kurtuluşçulukla tanışıyor ve kendini o temelde bir devrimci eyleme sevk ediyor. Bu süreç 1990'ların sonuna kadar devam ediyor. Devletçi paradigma içinde sosyalizm ve ulusal kurtuluşçuluk mücadelesi verdiği bir dönem. Felsefe ve bilimle bu düzeyde tanıştığı, birleştiği, bunu özümseyerek kendini yarattığı ve bu temelde eyleme geçtiği bir dönem. Bu çerçevede PKK'nin kuruluşu, gelişimi yaşanıyor. Büyük bir mücadele ortaya çıkıyor. Gerçekten de ulusal demokratik hareket ve bu temelde bir toplumsal gelişme yaratılıyor.

Üçüncü aşama; kendisinin de ***"Üçüncü Doğuş"*** dediği, hem birinci hem ikinci aşamaları yeni bir felsefe ve yöntemle eleştirdiği, insanlık için evrensel düzeyde bir özgürlük düşüncesini ortaya çıkardığı –ki buna yeni paradigma diyoruz– yeni bir düşüncesel gelişme sürecidir.

Felsefi ideolojik gelişiminde bu aşama önemlidir. Burada iktidarcı, devletçi sosyalizmi eleştiriyor ve aşıyor. Yine devlete bağlanan ulusal kurtuluşçuluğu eleştiriyor ve aşıyor. Onun yerine düşüncede ve yaşamda demokrasiyi ve özgür bağımsız düşünmeyi esas alan bir demokratik düşünce ve demokratik uluslaşma sürecini geliştiriyor. Bu da felsefi düşünsel gelişiminde üçüncü bir aşamadır. Bunu yeni bir süreç, ***"Yeniden Doğuş"*** olarak tanımladık. Yine insanlık için yol gösteren bir aşamadır. Önderliğin ulusallığı da aşarak, insanlığa hitap eder hale geldiği bir süreç. Ulusallıktan kopmadan, milliyetçiliği aşıp demokratik uluslaşma temelinde halkların demokratik birliği ve kardeşliğini esas alan, özgürlükçü ve eşitlikçi toplum yaşamının öngörüldüğü bir düşünsel gelişme dönemi.

Birinci aşamada daha çok dini yön ve maneviyat ağırlıklıdır. İkinci aşamada daha çok maddi, bilimsel yan ağırlıklıdır. Daha çok objektif gelişmelere dayanıyor. Alt yapı çözümlemelerine dayanıyor ve buna dayanarak siyasal askeri mücadele geliştirmeye çalışıyor. Üçüncü aşamada bunun her ikisini de eleştirerek, bir sentez yaratıyor. Hem maddiyatın, hem maneviyatın abartılmasını doğru bulmuyor. İnsanı maddi manevi bütünselliği içinde ele almayı, dolayısıyla da toplumsal eylemi düşünceden ekonomiye kadar bütün alanlarda böyle bir bütünlük içinde değerlendirmeyi öngörüyor. Bu anlamda felsefede yeni bir gelişim düzeyini ifade ediyor. Kendine göre bir bakış açısı var, yaşam ölçüleri ve ilkeleri var. Bir ideolojiyi temsil ediyor. Yaşam sistemini ifade ediyor.

Her şeyi kendisinin yarattığı anlamında söylemiyorum, felsefe yaratmıyor. Önderliğin söylediğini, bakış açısını başkaları da parça parça öngörüyorlar, onlardan alıyor, ama birçok yerden alarak, kendisi üreterek yeni bir sentez yaratıyor. Yeni bir felsefi yaklaşım ortaya çıkarıyor. İdeolojide de öyle, dinlerin özgürlük anlayışını da alıyor, bilimin, sosyalizmin özgürlük anlayışını da alıyor, reel sosyalizmden de alıyor, ulusal kurtuluşçuluktan da alıyor. Fakat yeni bir ideolojik ilkeler bütünlüğünü de yaratıyor. Onların doğru olmayan yanlarını atarak, örneğin devlete, iktidara bağlı yanları atarak, özgürlük eşitlik eğilimlerine demokratik içerik kazandırıyor, demokrasiyle bütünleştiriyor. Böylece yeni bir ideolojik bütünlük ve yeni yaşam ölçüleri ortaya çıkarıyor. Felsefe ve düşüncesi bunlardan oluşuyor. Yeni paradigmanın böyle bir yanı var. Bu yönüyle de hem Kürt halkına hem de insanlığa hitap eden yeni yaşam ölçüleri getiriyor.

sürecek...

ÖZGÜR YURTTAŞLIĞI NASIL TANIMLAYACAĞIZ

"Özgür yurttaşlık ve özgür yurttaşla toplumsallaşma, toplumsallaşmanın düzeltilmesidir. Baş aşağı edilmesidir. Devlet tarafından ele geçirilmiş toplumsallaşma gücünün, yeniden devletin elinden alınıp topluma geçmesidir. Devletin ele geçirdiği bireyin, devletin elinden alınmasıdır. Ulusun, devletle olan gayri meşru evliliğinin bozulmasıdır. Ulusu yeniden kendi formuna oturtmaktır"

Yurttaş kavramı ve asıl tanım

Genelde klan veya aşiret bağlarından uzaklaşmış, siyasal bir bağla idari ve toplumsal sisteme bağlanmış bireye yurttaş deniliyor. Temel ölçü böyle konuluyor. Toplumsal kategori olarak yurttaşlık, hemen hemen kavimleşme dönemine denk geliyor. Siyasal ve hukuki literatürü kabul eden birey olarak ele alınıyor.

Demek ki belli bir dönem sonraki toplumsal üyelik, yurttaşlık olarak tanımlanıyor. Yani klan ve aşiret döneminin üyeliği henüz yurttaşlık olarak tanımlanmıyor. Aşiret konfederasyonunun devletleşmeye doğru gittiği dönemler için, belki yavaş yavaş bu tanımlama geliştirilebilir. Ama esas olarak sınıfın oluşumu, kentlere dayanıp kalabalıkların oluştuğu ve bunun bir yönetim organizasyonuyla, yani devletle düzenlendiği döneme, devlet üyeliği denmeye başlanıyor. Bu haliyle yurttaş, bir klan üyeliğinden, aşiret veya köy topluluğu üyesinden farklılaşmaya başlıyor. Buradaki yurttaşlığın en belirgin farkı, artık bir devlet üyesi olmasıdır. Böylece devletin kanunları yazılı olsun olmasın, yurttaş, kanunlar karşısında bir tanımlamaya kavuşuyor.

M. Bookchin, Latince'ye dayalı yurttaşlık kavramına izah getiriyor. Yurttaşın 'civitas'tan geldiğini söylüyor. Latince'de civitas, yurttaşların oluşturduğu birlik anlamında kullanılıyor. City (kent), citizen (yurttaş), citizenship (yurttaşlık) ve civilization (uygarlık) bu kelimeden türemiştir. Başka bir deyişle, genel kanının tersine, kentli anlamında yurttaş kent kavramından değil, kent kavramı yurttaşlar topluluğundan türetilmiştir. Kent, bütün yurttaşların yaşadığı yere denilmeye başlanmış ve nüfus üzerinden coğrafya tanımlanmıştır. Yani insan özne olmuş, öyle bir tanımlama yapılmıştır. Tabii ondan sonra da yurttaşların oluşturduğu yere kent, o kente bağlı olana da o kentin yurttaşı denilerek karşılıklı bir bağ içinde ele alınmışlardır. Yani Atina polisinin citizeni (yurttaşı) şeklinde tanımlanmıştır. Kuru bir beton yumağına aitlik biçiminde tanımlamamışlardır. Canlı bir organizma olarak insana bağlı bir tanımlama yapmışlardır.

Yurttaşlık ilk resmi tanımını Yunan kent sitesinin üyesi şeklinde alsa da biz biliyoruz ki devlet ilk defa Yunanistan'da çıkan bir olgu değildir. Devletin ilk ortaya çıktığı yer, Sümerlerdir. Yunanlılar kadar net ve tarihe geçen şekilde olmasa da, Sümerler de yurttaşlık tanımlaması yapmışlardır. Yine Mısırlılarda, Akadlılarda da yapılmıştır. Sümerlere ilişkin bazı kaynaklardan alıntılar yapılmıştır. Örneğin, yapılan arkeolojik kazılarda, 'Sümerli Ludingırat' diye bir öğretmenin yaşamını anlatan tabletler çıkarılmıştır. Muazzez İlmiye Çığ'ın yazdığına göre, bu tabletlerde bir öğretmen kendi yaşamını, gelenek ve göreneklerini anlatmıştır. Bu yazılarda Sümerlerin yaşamının çok küçük bir kesitini veriyor, ama ona rağmen, o tabletlerde bir yurttaşın devlete nasıl yaklaşacağı, hakları ve ödevlerinin neler olduğu belirtilmiş. Adamın yaşayışından anlaşılıyor ki, Sümerlerde de bir sistem, işleyiş var. Yani bir devlet organizasyonunun olduğu görülüyor. Hatta vergiden bile bahsediyor. Sümerlerde ortaya çıkan kent devleti kendi üyesini tanımlamaya başlıyor, kendi üyesinin ana haklarını, görevlerini koyuyor. O nedenle yurttaş kavramını bilinen anlamıyla da olsa Yunanlılarla sınırlı tutmamamız gerekir. Çünkü belirttiğimiz gibi ilk kent devleti Yunanlılarda değil, aksine, Ortadoğu'da Sümerlerde oluşmuştur.

Halk için demokrasi birey için özgür yurttaşlık

Peki, kent devletlerini ve onlarla başlayan kavramları kutsamak doğru mudur? Böyle yapılırsa sınıfsallık, ataerkillik, erkek aklı ve doğaya karşıtlık haliyle kabul edilmiş olmaz mı? Birçok yazar gibi Bookchin de bu hataya düşüyor. Demokratik Konfederalizm Önderliği, devletçi yapı ve tanımlamaların hiçbirini kabul etmiyor ve tanımlamalarını topluma dayandırarak tekrardan geliştiriyor. Bu nedenle *"demokratik özgür eşit yurttaş"* diyor.

"Tarihsel gelişme içinde baktığımızda, ilk kabile üyeliğinden tutalım ilk kent devlet üyesi olmaya, oradan imparatorluk vatandaşlığına, aynı din ve tarikat üyeliğine kadar farklı üyelik konumlarını yaşayan birey, ancak burjuva devlet düzeninde en kapsamlı uygulamaya tabi tutulmuştur. Cumhuriyet yurttaşlığı olarak yaygın bir biçimde kullanılmaya başlayan bu

> "Özgür eşit yurttaş, aslında artık bir toplum üyeliği tanımı olarak bütünüyle devlet üyeliği tanımının dışında bir izaha kavuşmuş oluyor. Bireyin tarihsel oluşumu gözden geçirilerek doğru yanlarının alınıp, kötü yanların ayıklanması anlamında gelişen bir özgür, eşit yurttaşlık tartışması yapıyoruz. Bu anlamda bilinen tanımlamayı çok çok aşan daha geniş bir tartışmaya varıyor"

kavram, özünde bir devlet üyeliği anlamına gelmektedir. Doğrusu da budur. Yoksa aşiret üyesi olma, bir din ümmetinden sayılma, bir imparatorluk kulu olma yurttaşlıkla bağdaşmaz. Yurttaşlığın asgari bir gereği, en azından hukuki eşitliği varsayar. Diğer tüm toplulukların üyeliklerinde bu eşitlik kolay kolay tanınmamaktadır. İçeriği özgürlük doğrultusunda fazla gelişme göstermemiş de olsa, yurttaş olmak son derece ileri ve olumlu bir adımdır. Sorun, bunun içeriğini cumhuriyet değerleriyle doldurmaktır. Bunlar bireysel özgürlük, aydınlanma, siyasal katılım gibi temel konularda kendini yetiştirmeyle sağlanır. Halk için demokrasi, birey için özgür yurttaşlık en temel kavram olarak güncel siyasal önemi artan konuların başında gelmektedir."

Demokratik Konfederalizm Önderliği devlete dayalı yurttaşlık kavramını doğru bulmuyor, eleştiriyor. Çünkü yurttaşlık eninde sonunda bir devlet üyeliğini aşmaz, en son gelip dayandığı nokta kapitalist devlete üyelik biçimidir. Devletin üyelerinin çeşitli zamanda çeşitli isimler alması bir farklılık yaratmaz. Devletin niteliğine göre de hakları az veya çok olabilir. Ama yine nitelikte bir değişiklik olmaz.

Her yurttaş bir bireydir

Eşit özgür yurttaşlığı ele aldığımızda ise yurttaşlığı sadece kan bağının aşılıp, siyasal bağlara kavuşulduğu dönemle birlikte ele almayı yeterli görmüyoruz. Doğru yaşayan bireyi tanımlama arayışımızı kök topluma kadar götürüyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği kök toplumdan alarak bireyi değerlendiriyor. Böylece yurttaşlığı yepyeni bir tanıma kavuşturuyor.

Her yurttaş bir bireydir. Bireylerin oluşturacağı coğrafyadan hareketle, bireyin coğrafya ile bağının kurulup kurulmaması tartışmaları var. Ancak bireyin coğrafya ile bağını kurmak gerekir. Ekolojiye dayanmayan bir yaşam olamayacağına göre, her bireyin yaşadığı bir zemin vardır. Yine bir birey nasıl tanımlanır; inanışları, yönetimle ilişkileri, birbiri ile ve toplumla ilişkileri nedir tartışmaları yapılıyor. Dikkat edilirse, böylece eşit özgür yurttaşı tartışırken, yurttaşlık kavramındaki bazı ortak noktaları alıyoruz. Aidiyet biçimi olarak ele almamız bu durumu doğuruyor. Fakat tüm bu kavramlara kendi tanımlamalarımızı geliştirerek yaklaşıyoruz. Bu noktada şöyle bir sonuca ulaşıyoruz: Tartıştığımız özgür eşit yurttaşlık, insanlığın bütün toplum ve tarih sürecinde oluşan, birey kavramına daha yakın gelen bir tanıma ve aidiyete ulaşıyor. Bu anlamıyla özgür eşit yurttaş, bir toplum üyeliği tanımı olarak bütünüyle devlet üyeliği tanımının dışında bir izaha kavuşmuş oluyor. Bireyin tarihsel oluşumu gözden geçirilerek doğru yanlarının alınıp, kötü yanların ayıklanması anlamında gelişen bir özgür eşit yurttaşlık tartışması yapıyoruz. Bu anlamda bilinen tanımlamayı çok çok aşan daha geniş bir tartışmaya varıyor.

Biz yurttaşlığı, bireyin yönetim organizasyonlarıyla olan ilişkisini yeniden düzenlemek istiyoruz. O nedenle klasik yurttaşlığı da kapsayan her dönemin tarihsel bireyini ele almalıyız. Yoksa insanın bir devletin üyesi olmadığı dönemi bir yere yerleştiremeyiz. Bizim tartıştığımız bu üyeliği de kapsayan özgür yurttaştır. Bu açıdan tartışmalarımız gelip devletle sınırlı kalamaz. Çünkü biz, insanın birey olma, toplum kurma, bireyle toplum ilişkilerini düzenleme deneyimini tartışmak istiyoruz. Dolayısıyla özgür yurttaş bizim yapacağımız toplumsal birey tartışmasına daha fazla denk düşüyor.

Özgür yurttaş sosyalist insandır

Komünalite altında yaşayan bireye özgür yurttaş denilir. Devletten beklemeyen, kendisini yeniden özgür, eşit kurmuş (yapılandırmış) bireye özgür yurttaş diyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği, 'Bir Halkı Savun-

mak' adlı kitabında kapitalist yurttaşlık anlayışını tanımlarken, yurttaşlığa karşıt görüşler belirtiyor. Çünkü Demokratik Konfederalizm Önderliği, özgür yurttaşlık taraftarıdır. Yurttaşlığın bize verebileceği bir şey yok. Devlet üyeliğiyle nereye kadar gidebilirsiniz? Biz devleti kabul etmiyoruz, niye devlet üyeliğini kabul edelim ki?

Özgür yurttaşlık, öncelikle devletle bağı olan birey değildir. Topluma doğru katılan, toplumdan güç alan, toplumun eşitlikçi niteliğine göre yaşamak isteyen bireydir. Bu tanımlar daha da arttırılabilir. Ama özü şudur: Toplumla hukuku olan bireydir.

Ayrıca üretimlere göre tanımlama vardır. Yurttaşlığı hangi sınıfa göre tanımlıyorsunuz? Size göre, devlete en iyi üretimi yapan birey yurttaş olabilir. Bize göre doğru yurttaş, başkasını sömürmek için üretim yapmayan yurttaştır. Toplumsal sisteme kendi yeteneği ve üretimi üzerinden katılan bireydir.

Yurttaş, eskiden topluluğa ve kente göre tanımlanırken, şimdi ise yurda göre tanımlanıyor. Bu konuyu Demokratik Konfederalizm Önderliği de tanımlıyor. Diğer bir tanımlama ise topluma karşı sorumluluk taşınmasıdır, devlete karşı değil. Bunun da toplum birey ilişkisi üzerinden tanımlanması yapılmalıdır. Yine toplumsal sorumluluğun bir devamı olarak toplumsal dayanışma özelliği özgür yurttaşın bir niteliği olarak gelişmektedir. Toplumsal rekabet değil, toplumsal dayanışma. Hiç çekişme olmaz denilemez, ama bu çekişmelerin eşitlik ve özgürlük temelinde çözülmesi esas alınır.

> "İlk olarak, hem doğadan gelişini hem de doğadan farklılığını anlayan kadındır. Üretimsel ve biyolojik –biyolojinin kendisi de zaten toplumsaldır– farklı üretimi ile başka bir deyişle toplumsal üretim farkı ile bu durum gerçekleşir. Kadındaki üretim farkı tür içinde ilk defa kendisini fark etmeye götürür. Yine çocuğun kadından gelmiş olması, ilk topluluk yaratmada öncelik yaratır."

Yurttaşlık tanımında temel özeliklerden biri de inanıştır. İnanış bireyi köle yapabilir. Bir devletten korktuğunuz için, tanrıdan korktuğunuz için köle olabilirsiniz. Bu, bireyi özgür yurttaş yapmaz. Bu nedenle biz özgür eşit yurttaşta inanışın demokratik özgür olması gerektiğini söylüyoruz. Sosyalist inanışla bir bağı olması gerektiğini söylüyoruz. Yani inanışın özgürlüğü arttırması gerekmektedir.

Görülüyor ki özgür eşit yurttaşlık tanımlaması içerisinde devlet yurttaşlığı çok cüzi bir yer alır, belki de hiç yer almaması gerekir. Sınıfsallıkla tanımlanmış yurttaşlık, yurttaşlığın özüne ters düşmektedir. Bu nedenle kök toplumdaki doğru toplumsallaşmış bireyi temel alarak yeni bir tanımlamaya gidiyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği, eşit özgür yurttaşı, 21.yüzyılda demokratik ekolojik toplumun kurulması için temel yapı taşı olarak ele alıyor. Bunun ismine de "özgür eşit yurttaş" dedik. Bilincine de "özgür eşit yurttaş bilinci" diyoruz. Yine "acaba özgür bireye bu şekilde ulaşılabilir mi?" tartışmaları var. İçimizde bireyin iradesel gelişimi yaşandı, ama bu yetmedi. Toplumla alış verişi olmayan bireyin çok özgürleşemediğini gördük. Bunu, kendi deneyimlerimizden gördük. Bireyin bütünüyle topluma dahil edildiği biçimi de denenmiş, ama tutmamıştır. Toplumu bir tarafa bırakmak da denenmiş, olmamıştır. Mesela milliyetçi yanlar barındırılıyor ve bu durum bireyi özgür eşit yurttaş yapmıyor. Duygu ve düşünce dengesini oturtamamışız, hala bütünlüklü bir birey olmada zorlanma var, bu şekilde de özgür eşit yurttaş olunamıyor. Sonra üretim sisteminde yeteneğine göre katılıp, ihtiyacına göre alma sistemi kurulamıyor. Biraz yeteneğini geliştiren çok hızlı sınıflaşır. Bu yeteneğini biraz da yetkiyle kamufle etti mi sınıflaşma normal görülür. Halbuki bireyin yeteneği ne olursa olsun hiç kimseden üstünlüğü olmamalı. Ama hala yetenekli, yeteneksiz ayrımı yapılıyor, bir konuda uzmanlaşma hemen diğeri üzerinde bir farka dönüşüyor. Dışlanan birey hemen üretimden kopuyor. Gittikçe üretim azalıyor. Herkesin yeteneğine göre bir şeyler yaptığını düşünün, bu mu iyidir, yoksa 500 kişi içinde dar bir yönetim biriminin mi çalışması daha iyidir? Demokratik konfederalizmin bireyi, bu söylediğimiz bağlarla yaratılacak bireydir. Toplumsal organizasyona nasıl katılacağını bilir. Toplumsal dayanışmacıdır. Sorumlulukları kadar haklarının dengesini tutturmuştur. Böyle bir birey politika yapabilir, kendisini yürütebilir. Bu hale gelmiş bir bireyin toplumu kurmada rol oynayacağı açıktır. Ama bireyi ve toplumsallaşmayı bir daha tanımlamak gerekir.

Özgür yurttaşla toplumsallaşma devletçi toplumsallaşmanın düzeltilmesidir

Önderlik, özgür yurttaşlığı savunduğu için yurttaşlığı eleştiriyor. Devlet üyeliğiyle nereye kadar gidilebilir? Biz devleti kabul etmiyoruz. Niye devlet üyeliğini kabul edelim. Devlete üye vatandaş, birey yurttaş olarak tanımlanır. Doğru görmüyoruz bu yaşayış biçimini ve bu yaşayış biçiminin yeterli olacağına inanmıyoruz. O açıdan Özgür yurttaş tanımlamasını yapıyoruz.

Özgür yurttaş tanımlaması resmi yurttaşlık tanımlamalarını da kapsayan, bütün tarih ve toplum sürecinde, insanlığın birey olma evrelerini içeren bir tanımlamadır. Madem özgür yurttaş tanımlamasını yurttaşı da kapsayan, ama onunla yetinmeyen, klan toplumun ilk oluşumunda yer alan insanın üyeliğine kadar giden bir üyelik topluluk, üyelik yönetim organizasyonu, üyelik inanış, yazılış kurallar ilişkisine vb tanımlamasına kadar götürmek istiyoruz, o zaman devlet üyeliği de dahil olmak üzere bir bütün insanlık tarihine göz atmalıyız.

Toplumsallaşma ve birey nedir, nasıl oluşmuştur? Yönetimlerin gönüllü otoriteler döneminde birey yönetim ilişkisi, yine bireyi birey yapan özellikler ele alınmalıdır.

Bazı kaynaklarda "protoyurttaşlık"

denilmiş. Protoyurttaşlık Yunan sitelerinde de değil, Sümer sitelerinde ve sitenin başlangıç aşamasında ortaya çıkmıştır. Aslında büyümüş köylerde ve şehirlerde gelişmiştir. Ama büyük oranda tarımsal üretim biçimleri, buna dayalı aile bağları, dayanışmacılık henüz aşınmamış ve varlığını çok güçlü sürdürmektedir. Sümerliler, Mısırlılar ve Yunanlılar da öyle yaşanmıştır. Yurttaş toplulukları hiyerarşiyi aşan organizasyonlar altında bir araya gelmiştir. Yavaş yavaş kırdan kopup sınıfsal işbölümüne tabi olduğu kentler oluşmuştur. Bu bir anlamda protoyurttaşlıktır.

Bizim tanımladığımız özgür yurttaşlık anlamında, bunun nüvesini oluşturan birey için daha geriye gidiyoruz. Devlete bağlı birey anlamında yurttaş için gitmiyoruz. Bu arayış bizi en fazla bir alt basamağa, yani hiyerarşiye götürür. Devletin en küçük biçimi hiyerarşidir. Devlet hiyerarşinin büyütülmüş halidir, netleşmiş halidir. Hiyerarşinin yönetiminde yaşayan bireylerin de yurttaşlığı vardır. Hukuki bazı tanımlamalara kadar gidilmiştir. Şamanlar yönetici olmuşlardır. Herkes onlara hizmet eder. Belli oranda bir işleyiş sağlanmış, uymayan korkutulmuştur. Bir küçük devlet işleyişi başlamıştır. Yine şamanların, hiyerarşiyi kullananların elinde bireyler şekillenmeye başlamıştır.

Özgür yurttaş özgür bireydir

Yurttaşlık tanımı bir kent devleti döneminde, bir de kapitalizmde vardır. Ama köleci ve feodal dönemde yurttaş yoktur. O devletlerin uygun gördüğü kanunlarla düzenlenen bir üyelik biçimi vardı. Tabii özgün olarak feodal dönemde tebaa anlayışına dayanan bir yurttaşlık anlayışı vardı, ama çok ileri bir düzeyde değildi.

İleriye doğru böyle bir seyir izleyen yurttaşlığın devlet öncesi birey oluşum sürecine de göz atmakta faydalı olabilir.

Bireyin toplumla, bireyin bireyle ilişkisi, bireyin bir yönetim organizasyonuna kavuşmasının daha geniş bir tarihi vardır. Onun için doğal topluma da bakmak gerekir. Bir devlet kurmak, onun haklarını, yönetim ve birey anlayışını düzenlemek istiyorsanız, Sümer kent devletine, hatta onun öncesine kadar gitmeniz gerekir. Marksizm sadece sınıflı toplum tarihini ele aldığı, onun öncesine gidemediği için tarihe hatalı bir başlangıç yapmıştır. Yine kent devletini de Yunan sitesi ile başlattığı düşünülürse, bu yaklaşımın ne kadar eksik olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Özgür yurttaş tanımlaması, özgür birey tanımlamasına dayanmak istiyorsa, o zaman bütün toplumsal süreçleri göz önünde bulundurmalıdır. Şöyle bir hataya da düşmemek lazım: 'Madem özgür yurttaşı tartışıyoruz, özgür yurttaş aslında özgür bireydir. O zaman bütün birey olma süreçlerini özgür yurttaş olarak tanımlayabiliriz.' Böyle dersek de yanlış olur. Toptancı bir tanım yapmış oluruz. Her bireyleşme sürecini değil, konumuzu yurttaşlık kavramının temel özellikleri üzerinden ele almaya devam etmeliyiz. Yani bireyi yönetim organizasyonuyla, yaşadığı toprakla, kültürel sistemle, inanışla, üretim biçimiyle ilişkisi üzerinden tanımlıyoruz.

Günümüzde nasıl ki erkenden devleti yok sayarak bir tanımlama yapamayacaksak, tanımlama kolaylığı açısından insanı klan dönemine de döndüremeyiz. Varolan tekniğin hepsini silip bütün üretim biçimlerini kaldıramayız. Hatta insanlar nüfus olarak milyonlara varmış, onları küçük topluluklar şeklinde yaşamaya mecbur edemeyiz. İnsanlar büyük kentlerde yaşamaya devam edecek, çok büyük coğrafi alanları kullanacak, üretim biçimleri müthiş gelişmiş olacaktır.

O zaman bu seyir içindeki bireyi izlemeye devam etmeliyiz. Seyri yurttaşlıkla devam ettirebilir, fakat devlet yurttaşlığını sınırlandırabilirsiniz. Kısacası özgür yurttaşlığı, özgür birey kapsamında ele alıyoruz ve bu tarihin taa başına kadar götürülebilir. Ama bir soyut kavramlaştırma olarak birey toplum tartışması yapmıyoruz. Yine yurttaşlık dışı topluluk üyeliklerini, örneğin dini üyeliği, mezhep veya parti üyeliklerini vb esas alamayız. "Köken olarak her üyelik özgür yurttaş tanımına denk geliyor" denilemez. Bu noktada bizim yurttaşlık kavramı ile bir bağımız var.

Başta da dediğimiz gibi, Önderlik yeniden özgür yurttaşı tanımlarken aslında, eşit özgür birey olma arayışındaki insanı tanımlamak istemektedir. Böylesi bir bireyleşmenin tarihi de toplumsallaşmanın tarihi kadar eskidir. Bu anlamda doğal olarak özgür yurttaşlık, insanlık tarihi içerisinde oluşan bütün birey oluşum süreçlerine dayanır.

İnsan, ömrünün % 98'i klan, kabile, aşiret üyeliği olarak yaşamışken, % 2'lik bir kısmını da devletli yapılar altında geçirmiştir. O nedenle her iki dönemi de incelemek özgür yurttaşlık tartışmaları için oldukça önemlidir. Devletli sistem gelişip hakim olduğunda nasıl ki komünal arayışlar bit-

> "2006 yılı çok kapsamlı bir mücadele yılı oldu. Serhildan, meşru savunma savaşı yılı oldu. Taktikler savaşının yaşandığı bir yıl oldu. Sonuçta kaybeden inkar ve imha sistemi olmuştur. Yenilen bu sistemin topyekün savaş konsepti oldu. Bu konsept parçalandı ve başarısız kılındı. Buna karşılık bu kapsamlı mücadele yılında kazanan Kürt halkı olmuştur. Özgürlük ve demokrasi hareketimiz olmuştur. Ortadoğu halklarının özgürlük ve demokrasi arayışları olmuştur"

memiş ve alttan alta sürmüşse, devlet yurttaşlığı gelişip hakim olduğunda onu kabul etmeyen, alttan alta varlığını koruyan özgür birey duruşları da olmuştur. Özgür birey duruşları ve günümüz yaşayan komünalitesi her ne kadar günümüzde istediği oranda bir sistemleşmeye kavuşamamışsa da önemli bir geçmiş tarihe sahiptir. O nedenle toplum içindeki bireyi bu tarihsel kökeni ile birlikte ele alırsak, komünalite içerisindeki birey arayışlarına güç vermiş olduğumuz gibi devleti de sınırlandırmış oluruz.

Özgür yurttaş kimdir ve nasıl şekillenir

Özgür yurttaş kavramımız komünalite içerisindeki bireyin duruşudur. Biz bu nedenle kesinlikle alttaki damarı izlemeliyiz, yani insanlığın toplumsallaşmaya başladığı dönemdeki bireye giden bir arayışımız olmalı. Burada sorun bireyin tarihini sınıflaşmanın başına kadar götürüp bırakmak ve buradaki duruşunu protoyurttaşlık olarak tanımlamak değildir. Özgür yurttaşın kökenini arıyor, bu nedenle toplumsallaşmanın başlangıcına kadar gitmek gerektiği sonucunu çıkartıyoruz.

Bireyi birey yapan temel özellikler nelerdir:

1- Yaşadığı yerle ilişkisi (ekolojik ilke)
2- Üretim biçimiyle ilişkisi
3- Yönetim organizasyonuyla ilişkisi
4- İnanış sistemleriyle ilişkisi
5- Kendi topluluğuyla ilişkisi

Bütün bunları tanımladığımızda ortaya bir birey tanımı çıkıyor. Aynı zamanda bir toplum kavramlaşmasına ulaşıyoruz.

Hayvan topluluklarından insanın ayrışması bilinir. Evrimsel bir süreç yaşanıyor. İnsan türü hem akli hem de duyguları ve duyumları ile fiziki yapıda bir evrim yaşar. Sonuçta bir tür olarak farklılaşmaya gidiyor ve bu bir zemin oluşturuyor. Yaşadığı tabiat parçasıyla sağlıklı ilişki kuruyor. Hatta kendisinin tabiatın bir parçası olduğu bilinci hakimdir. İster hareketli olsun isterse yerleşik, doğayla ilişkisini sağlıklı ayarlıyor. Yani bu dönemde coğrafya ile ilişki, bir devletin sınırları olan coğrafyaya bağlılık şeklinde değildir. Günümüzdeki vatan kavramı, o vatanı kapsayan siyasal sınırlar anlamında devlete indirgenmiştir. Artık bağlı olunan vatan, yani coğrafya ve yaşanılan kültürel alan değil, devlete bağlılıktır. Mesela Türkiye'de, Türkiye Cumhuriyeti devletine bağlılıktır söz konusu olan. Yine Kürdistan devleti yoktur, ama Kürdistan diye bir toprak vardır. Neye bağlı olmalı Kürdistanlılar? "Coğrafyayı, suyu, toprağı, tüm güzellikleri ifade eden Kürdistan'a bağlı olmak en iyisidir. Bu Kürdistan üzerinde devletçi bir yönetim organizasyonu olmuş beni ilgilendirmez, ben toprağına bağlıyım." İlk insanlar böyle düşünüyorlardı. O nedenle de yaşadığı coğrafyaya bağlılık anlamında yurt (vatan) kavramı geliştirilmiştir. Şimdi yurt kavramı yönetebildiğin sınırlara deniliyor, ama o dönem, yaşanan topraklara yurt denmiştir.

Toplumsallaşma ana kökenlidir

Diğer türlerden ayrışan insan, bir zemine dayanarak toplumsallaşıyor. Yavaş yavaş toprağa yerleşmeye başlıyor. Daha sonra kendi topluluğuyla arasındaki farkı görmeye başlıyor, yani bireyselleşme oluşmaya başlıyor. Kendisinin farkına varıyor. Yani ilk insan topluluk olarak doğadan ayrıştığını, hayvanlardan farklı olduğunu anlamaz. Sonradan bu durum değişir. Diyorlar ki ilkel topluluklarda bireysellik var mıdır? Tabii ki vardır. İnsan bir hayvan topluluğundan farklı olduğunu önce topluluk olarak değil, bireysel olarak anlamıştır. Şöyle denmez; "Bak biz bir topluluk olarak şu şeyden farklıyız." Yani farkındalık önce kendinden başlar. Başka bir deyişle toplumsallaşmanın başında bireyselleşme de vardır. Bireyselleşen ve toplumsallaşan bireylerin bu 'doğal' gelişiminin bir yönetim organizasyonu ile sömürüye tabi tutulmaması, topluca gönüllü yaşamın oluşmasına yol açar. İnsan evriminin bu ilk dönemleri ortak yaşamayı geliştirmiş, bireyin kendinin farkına varması, çevresinin farkına varması yavaş yavaş çevresiyle ortak yaşamasını, birlikteliklerini geliştirmiştir. Burada birey topluluk dengesinin sağlıklı oluştuğundan bahsedilebilir. Yönetim organizasyonunun gelişmesi, nitelikleri böyle gelişen bir toplumsallaşmadan sonradır.

Artan topluluk, içinden bir yönetim çıkararak işlerini düzenler. İlk topluluk içerisinde yönetimin baskıcı, otoriter yönü yoktur; daha çok gönüllü düzenlenişe dayalıdır ve büyük oranda da bu güç anadır. Zaten ana değerleri taşıyan doğa değerleri de yönetim organizasyonu ile ve inanışla iç içe kabul görmüştür. Birçok inanış, totem, yönetim organizasyonu gibi görülmüş, yasa koyduğu düşünülmüş, onun kurallarına uyulmuş, yasaları yerine getirilmiş, böyle bir gönüllü otorite gelişmiştir. Ana kökenli olduğu nettir. Bu çok doğaldır, çünkü toplumsallaşma da ana kökenlidir.

İlk olarak, hem doğadan gelişini hem de doğadan farklılığını anlayan kadındır. Üretimsel ve biyolojik –biyolojinin kendisi de zaten toplumsaldır– farklı üretimi ile başka bir deyişle toplumsal üretim farkı ile bu durum gerçekleşir. Kadındaki üretim farkı tür içinde ilk defa kendisini fark etmeye götürür. Yine çocuğun kadından gelmiş olması, ilk topluluk yaratmada öncelik yaratır. Sonuçta kadın etrafın-

da toplumsallaşma oluştuğu gibi, gönüllü otorite de kadın etrafında gelişir. Kadının hamilelik döneminde koyduğu yasaklar, ilk yasaklar olur. Kadının bedenini tanımlamasından kaynaklı konulan kurallar ve bu kurallara uyum sadece kadını değil, erkeği de ilgilendirir. Yoksa yaşam olmaz, hatta üretimi etkiler, topluluk olmayı da etkilerdi. Bu gönüllü otorite daha sonra tüm toplumun düzenlenişine dönecektir. Buna 'anaerklilik' denilecektir.

İnsanı ayakta tutan toplumsal dayanışmacılıktır

İnanışlar herhangi bir otoriterliğe, korkuya dayanmıyor, büyük oranda yaşamdan çıkarılan inanış güçlerine dayanıyordu. Üretim stratejik görülüyor, emek değerleri kutsanıyordu.

Hayvandan kopmanın, üretime dayandığı fark edildiği gibi, yaşamda kalışın da üretimden kaynaklandığı anlaşılmıştı. Üretim yapılmasa ayakta kalınamayacak, hayvandan farklı üretilmese de topluluk kurulamayacaktır. Topluluğu sürdürmek için üretimin devam etmesi şarttır. O açıdan üretimle ilişki, önce topluluğu yaşatmak için şart, yoksa sınıflaşma, yani kendi üretiminden dolayı diğerini sömürmek hiç düşünülmez. Doğru toplumsallaşmaya dayanan anaerkil sistem içerisinde, üretim güçlerinin mülkiyetine gerek duyulmuyor. Refah için üretim araçlarına el koyma, bir kesimin diğer kesim üzerinde üretim güçlerini yasaklayıp sömürü geliştirmesi düşünülmez. Çünkü zaten yaşam ortakçılığı içerisinde ürünler paylaşılıyor ve yönetim organizasyonu, inanış ve üretime katılım sistemleri böyle düzenlenmiştir. Hem belli oranda bolluk ihtiyacını giderme, gittikçe topluluk ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması yaşanıyor hem de bunların sömürü getirmeden düzenlenmesi yapılıyor.

Bütün sistemler bir yönetim organizasyonu getiriyor

Diğer bir temel özellik ise toplumsal dayanışmacılığın geliştirilmiş olmasıdır. Arkeologlar, neolitik döneme ait yüz yirmi yaşında bir erkek iskeleti bulmuşlar. Onu yaşatan toplumdaki dayanışmacılık değil de nedir? Sistem içerisinde dayanışmacılık değil de sömürme, dıştalama, zayıfın ezilmesi ağırlık kazansaydı, yüz yirmi yaşına kadar ayakta kalınamazdı. Başka bir toplumsal dayanışmacılık örneği de, o dönemin yirmi kişilik gruplarından günümüze ulaşılmasıdır. Sekiz, on kişilik gruplarla binlerce yıl nasıl ayakta kalabildiler? Dayanışma olmasa ayakta kalamazlardı.

Doğal topluluklarda emek değer ilişkisi şöyle kurulmuştur: 'Herkes toplumun yaşamına, üretimine katılmak zorundadır, yoksa ayakta kalamayız, ama herkes aynı oranda bu yaratılan ortak değerlerden hiçbir yeteneğine, farkına, rengine, yaşına, cinsiyetine bakılmaksızın ihtiyacını karşılama hakkına sahiptir.' Doğal toplumdaki emek değer teorisi böyle oturtulmuştur. Bu ilke de insanın toplumla ilişkisini, yönetim organizasyonuyla olan ilişkisini düzenlemiştir. Sömürüyü engelleyen temel ilkesel değerler oturtulmuştur.

İnanış sistemi ise topluluğun ortak ruhuna hizmet eder bir şekilde toplumcu inanış olarak oturtulmuştur. Devlet egemenlikli inanışların, allahların, tanrıların, peygamberlerin korkutucu güçlerin kurulması değildir.

O açıdan eğer özgür yurttaş değerlendirmesini yapacaksak, doğal toplumdaki veya toplumsallaşmanın başındaki birey olma özeliklerini önemle gözden geçirmeliyiz. Buradan alacağımız çok şey var. Buradaki tanımlamalar şunu açığa çıkarıyor ki yurttaşlığın öz tanımında, yaşadığı coğrafyaya bağlılık, toplumsallaşma içerisinde bireyleşme, yurdu düzenleyen yönetim organizasyonuyla ilişki ve bu yönetim organizasyonuyla, içinde yaşayan belli bir coğrafyaya oturmuş topluluğun ortakçı yaşam özelliklerini bireyi aşmadan, bireyi de kabul eden bir tarzda ortakçı dayanışmacı yaşam özellikleriyle geliştirilmesi belirleyici yer tutmaktadır.

Günümüz özgür yurttaşının temel alacağı bütün özellikler o dönem oluşmuş gibidir. Belli bir zemine dayanmışlık, –ekoloji– birey olma ve toplum olma özelliklerini ortak taşıma, birbirini aşmayan bu bireyin ve toplumun yönetim organizasyonuyla ilişkisini iyi kurması, sisteminin, sınıflı bir üretim yapısına değil, eşitlikçi, özgürlükçü bir ekonomik mekanizmaya dayanması önemlidir.

Bir özgür yurttaş bu ilişkileri düzenlemek zorundadır. Yoksa özgür yurttaş olamaz. Köksüzmüş, bir toprağa dayanmıyormuş, tabiatın içinde yaşamıyormuş gibi, bu tabiata istediğini yansıtan bir bireyseniz özgür yurttaş olamazsınız. İçinde yaşadığınız toplulukla doğru ilişkiler kuramamışsanız, toplumsallaşmanın başında kurulmuş, toplumu ayakta tutan,

"Toplumu toplum yapan bütün değerler, ortak dayanışmacılık içerisinde gelişir. Bunların bazılarını koparın ya birey ya da o toplum sakat kalır. O açıdan dayanışmacılık yoksa toplumsallaşma özünü yitirmiştir. İşte birey toplum dengesini iyi kurmuş bir ilişki sistematiği, o açıdan özgür yurttaşın temel tanımlamalarından biridir"

ona doğru temelde veren, doğru alan bir ilişki sistemini kuramamışsanız özgür yurttaş olamazsınız.

Bütün sistemler bir yönetim organizasyonu getiriyor. Toplumsallaşmanın öz nüvesinde yönetim var. Ama bu yönetim hiçbir şekilde % 98 insan ömrünün kanıtladığı gibi sınıfsal olmak zorunda değil, gönüllü işbölümüne dayalı, koordine eden şekilde olabilir. Siz bunu kuramazsanız, ilişkinizi kul köle ilişkisi değil, devlet yurttaşlığı ilişkisi değil, özgür yurttaş ve öz yönetim ilişkisi şeklinde kuramazsanız, özgür yurttaş olamıyorsunuz.

Bağımlılığın farkındalığı içinde kendin olma

İnanışlarınız sizi korkutuyor, sizi yönlendiriyorsa, bir şekilde devletin bir uzantısı gibi sizi özgür birey olmaktan alıkoyuyorsa, siz inanışlarınıza yön veremiyorsanız, inanışlarınız yaşamınıza daha iyi yön vermenize hizmet etmiyorsa siz, özgür yurttaş olamazsınız.

Yine ortak bir topluluk kurulmuş, ama kalabalığı aşmıyorsa, hiçbir dayanışmacı ruh içermiyorsa, insanlar birbirini tamamlamıyor, ya kalabalık bütün bireyleri yadsıyarak onun adına hareket ediyor ya da bireyler atomize olmuş, kimsenin kimseyi takmadığı, hiç kimsenin bir komşusuyla bile ciddi olarak dayanışmadığı, ne toplumsallaşma, ne birey ilişkisinin oturduğu bir ortamda da siz özgür yurttaş olamazsınız. O toplumdan bir dayanışma göremez, o topluma katılamazsınız. Sizi besleyen, özgürlüğü eşitliği sağlayan bütün bağlar olmayınca ayakta durulamaz. Sonuçta toplumsallık, bir sevgi saygı ilişkisi, bir dayanışmacılık ilişkisidir. Toplumsallık öyle başlamıştır. Özü, ana etrafındaki birikmedir. Anaya vermedir, almadır. Onun için ana sevgisi olmadan çocuk yetişemez. Bu toplumsal bir bağdır. İnsan tek, bu sevgi saygı sistematiğinin dışında, diğer insanlara ihtiyaç duymadan yaşayamıyor. Onun için 'bağımlılığın farkındalığı içinde kendin olma' deniliyor. Yani herkes birbirine bağlıdır, ama hiç kimse kendisi olmaktan çıkmamalıdır. Bütün toplumun, sevgi, saygı ortaklıklarına, düşünce paylaşımına ihtiyacı vardır. Kısacası toplumu toplum yapan bütün değerler, ortak dayanışmacılık içerisinde gelişir. Bunların bazılarını koparın ya birey ya da o toplum sakat kalır. O açıdan dayanışmacılık yoksa toplumsallaşma özünü yitirmiştir. İşte birey toplum dengesini iyi kurmuş bir ilişki sistematiği, o açıdan özgür yurttaşın temel tanımlamalarından biridir.

Demek ki doğal toplum bireyinden öğreneceğimiz çok şey var. Doğal toplum dönemindeki doğru toplumsallaşmayı sağlayan birey olma özelliklerini alıp günümüz ilkeleriyle birleştirmeliyiz. Artık özgür yurttaşlığı daha rahat tanımlayabiliriz. Temel şartlarını ortaya koyabiliriz.

Yurttaşlığın krizi ilkelerinin çarpıtılarak uygulanmasından kaynaklanır

Bu anlamda özgür yurttaşlık tanımı için yedi tane ilke belirtilebilir:

1- Toplumsal birey bağlamında birey toplum dengesi içinde ele alınan birey. Yani devlet aidiyeti, devlet birey dengesi ile ele alınması ve tanımlanması yapılmaz. Özgür yurttaş tanımı bu kapsama ulaşıyor. Birey toplum ilişkisi anlamında bireydir bu, yoksa devlet birey ilişkisi anlamında devlet yurttaşlığı değildir tanımlanan.

2- Yaşadığı yere bağlılık (ekolojisi ile barışık insan.) Bunu da devlet sınırları olarak değil, coğrafi kültürel kavram olarak yaşanılan yer anlamında; köye, kasabaya, şehre ve nihayetinde ülkeye bağlılık şeklinde yorumlayabiliriz. Mesela Kürdistan. Kürdistan devlet sınırı değildir, ama Kürdistan diye bir coğrafya vardır. Yani demek ki Kürdistan yurttaşı dendiği zaman, sınırları belli bir devlete bağlılık belirtilmiyor. Bireyin köyü de onun toprağı, bu anlamda köyü onun vatanıdır. Şimdi Türkiye Cumhuriyeti içerisinde bir tane köyün, Türkiye Cumhuriyeti olarak sayılmasını düşünebilir misiniz? Çünkü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı dediğimiz, Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlılık ilişkisidir. Halbuki vatan kültürel coğrafik bir kavram olarak tanımlanırsa, yaşanılan mezra da, köy de, kasaba da, şehir de, ülke de vatandır.

3- Devlete karşı görev sorumluluğu değil, toplumsal sorumluluk.

4- Toplumsal ortak ruh anlamında dayanışma.

5- Devletten beklemeden, kendi ekonomik üretimini sağlamak. Metalaşmaya, merkezi sermaye üretimlerine karşı, toplumsal üretim biçimleri ve yerleşim yeri ortak mülkiyeti.

6- Merkezi, resmi inanış ve ideolojiler yerine demokratik bilinç.

7- Kamu yönetimi olarak devletin demokrasiye duyarlı kılınması ve gittikçe devletin koordinasyonu haline dönüştürülmesi.

İşte bu kavramları bir bütünlük içinde düşünürsek, demokratik konfederalizmin yurttaşlık tanımı olan özgür yurttaşlık tanımına ulaşmış oluruz.

Aynı temel nitelikler üzerinden günümüz yurttaşının temel sorunlarını da ele almak mümkündür. Yurttaşlığın krizi de aynı kavramlar üzerinden tanımlanabilir.

Öncelikle bireysellik bozulmuş, bir insanın özgür, eşit, demokratik yaşayış düzeni bırakılmamıştır. Bireyselleşmesi daraltılmış insan, neyin doğru, neyin yanlış olduğuna bile karar vermekte zorlanmaktadır. Hatta özgürlük ideallerini benimsemesi, bunun için mücadele etmesi, özgürlük ideallerini orta-

"Yaşadığı toprakları gerçek bir yurtseverlik temelinde, herhangi bir çıkar sağlamadan, doğru bir ilişkiyle ele alan azdır. Genel olarak oturtulan bilinç; 'faydalandığın topraklar senindir' şeklindedir. Vatan kavramı bile o kadar çarpıtılmış ki, siyasi otoritenin sınırları vatan olarak tanımlanmıştır. İnsanların yaşadığı coğrafyaya karşı sorumluluk çarpıtılmış, duyarsızlık geliştirilmiş ya da siyasal çerçeveden yaklaşıp çıkar ilişkisine dönüştürülmüştür"

dan kaldıran gerekçeleri tespit edip bunların kaldırılması için mücadele etmesi çok zorlaşmış durumdadır. Bunun temel sebebi ise bireyselleşmesi ile oynanmış insanın, gerçekleri, doğruları, eşitliği, özgürlüğü, demokrasiyi tespit etmesinin zorlaşmasıdır.

Diğer bir çarpıtma ise yaşadığı coğrafyanın, doğal doğasının, bir devlet parçası haline getirilmiş olmasıdır. Yaşadığı coğrafya ister kültürel alan, ister yaşadığı ülke toprağı, isterse dünyanın kendisi olsun, yani en küçüğünden en büyüğüne, yerleşim yeri ile olan ilişkisini doğru kurmasına izin verilmemektedir. Bu alandaki bilinç çarpıtılmıştır. Şimdi dünyada yaşadığı yere ilişkin sorumluluk duyan insan yok gibidir. Yaşadığı toprakları gerçek bir yurtseverlik temelinde, herhangi bir çıkar sağlamadan, doğru bir ilişkiyle ele alan azdır. Genel olarak oturtulan bilinç; 'faydalandığın topraklar senindir' şeklindedir. Vatan kavramı bile o kadar çarpıtılmış ki, siyasi otoritenin sınırları vatan olarak tanımlanmıştır. İnsanların yaşadığı coğrafyaya karşı sorumluluk çarpıtılmış, duyarsızlık geliştirilmiş ya da siyasal çerçeveden yaklaşıp çıkar ilişkisine dönüştürülmüştür. Yurttaş için ekolojik dengenin bozulması esasında bu noktadan itibaren başlamıştır.

Toplum ulus devletin mali haline getirilmiştir

Yine birey toplum dengesi bozulmuştur. Yurttaşlığı yurttaşlık yapan temel kavramlardan biri olan, birey-toplum ilişkisi, ya müthiş bir bireyciliğin kabulüne indirgenip hiç kimsenin hiçbir şeyden sorumlu olmadığı, her istediğini yaptığı bir duruma ya da toplumsallaşma adı altında birey gerçekliğini görmemeye vardırıldı. İnsan bir toplumsal varlık olduğuna ve sürekli bir topluluk içinde yaşadığına göre, toplumun, doğru kurallar temelinde bir araya gelmesi oluşmalıdır. Sağlıklı bireysel kriterler oluşmalıdır. Doğru bireysel davranış, ahlakla, sağlıklı bilgiyle oluşacaktır.

Şimdi öyle bir zorlanma var. Çünkü yurttaşlığın toplumla alıp veren özelliği kopartılmıştır. O nedenle yurttaşı sömürmek kolaylaşmıştır. Yine bütün bir yurttaş toplumu, götürülüp siyasal organizasyona bağlanarak iradesizleştirilmiştir. Gittikçe pasif, kendi haklarını savunamaz bir konuma düşürülmüştür. Bu artık pasif yurttaşlıktır. Yine klasik cumhuriyet yurttaşlığıdır ki, görevleri fazla, hakları sözde olan yurttaşlıktır. Yaşamın her alanı devletin kontrolü altındadır. Deyim yerindeyse tebaalaştırılmış, sürüleştirilmiş, iradesinden koparılmış, pasif kitle durumuna düşürülmüştür.

Bir diğer özellik olan yönetim organizasyonlarıyla ilişkisinin gönüllülük esasına dayanması, toplumsallığın bir öz faaliyeti olarak yönetimlerini kendi içlerinden çıkarmalarını ele alalım. Hatta yönetim faaliyetleri toplum içinden çıktığı için hiçbir zaman toplum üstü, onu yönlendiren bir etken durumuna gelmiyordu. Yönetim, toplumun faaliyetine, yönlendirmesine tabi oluyordu. Toplum meclisleri öyledir; meclisten çıkan yönetim organizasyonları bütünüyle meclise bağlıdır. Bunlar ilk toplulukta vardır. Şimdi ise durum tam tersi, yani bütün toplum devletindir. Bir zamanlar yönetim organizasyonunu bütünüyle kontrol eden, içinden çıkartan, yaşamın her alanını denetleyen bir toplumsal yapılanmadan şimdi bütünüyle yönetime tabi olan bir toplumsal yapılanmaya geçilmiştir.

Örneğin deniliyor ki ulus devlet... Bu kavramda da görüldüğü gibi, ulus ile devleti birlikte anıyorlar. Ulus, devletin oluyor. Gerçeklik de o hale getirilmiştir. Şu anda Türk ulusunun hepsi Türkiye devletinindir. Onun içindir ki 'vatanın milletin bölünmez bütünlüğü' bir kural olarak sıkça dile getirildiği gibi anayasanın temel, değiştirilemez bir maddesi haline de getirilmiştir. Ulus ile devletin evliliği böylece anayasallaştırılmıştır. Türkiye'de "ben bu devlete laf söylerim, devletin çıkarı benim çıkarım değildir" diyemezsiniz. Devletin çıkarı ile ulusun çıkarının birleştiği söylenir ve devletin olduğu kadar ulusun davranışları da o hale getirilmiştir. Yaşayış biçimleri, refleksler öylece oluşturulmuştur. Devlete gelen zarar, ulusa gelmiş gibi tepki gösterilir. Milli birlik, bütünlük, homojenleştirme yanılsaması yaratılmıştır. Devletle toplum sıkı sıkıya iç içe geçirtilmeye çalışılmıştır. Ve orada toplum ulus devletin kılınmaya çalışılmıştır. Ve bunda da önemli mesafe katedilmiştir. Kısacası bütün toplum, devlet organizasyonu için, her şey devlet çıkarına ilkesi devrededir. Ulus devlet bu demektir. Bütün toplumsal ilişkiler, davranışlar, mülkiyetler, yaşayış biçimleri devletin geleceği içindir.

İnanışları özgür olmayanın beyni ve kalbi özgür olamaz

Başta bir yurttaşı yurttaş yapan özellik, kamu yönetimiyle ilişkisini doğru ayarlamaktı. Kamu yönetimi gerçekten ortak yönetim olarak toplumun içinden çıkıyordu ve toplumun denetimine tabiydi. Ama öyle bir noktaya vardı ki bütün bireyler ve toplum, devlete bağlı oldu. Demek ki yurttaşı yurttaş yapan temel kavramlardan biri daha bu şekilde dejenere edildi, çarpıtıldı, bozuldu.

Diğer bir özellik üretim ile yurttaşın ilişkisi konusudur. İlk dönemler yurttaş olmada kendi özgür üretimi önemli yer tuttu. Onu hayvandan ko-

partan da emekti. Ama sınıflaşma ile birlikte artık emeğine sahip çıkamaz oldu. Ürettiği değerler başka sınıfların hanesine yazıldı ve gittikçe de sınıf emeğinin lehine, toplumsal emeklerin bütününün gelişiminin yadsındığı bir toplumsal gerçekliğe ulaşıldı. Şimdi insanların büyük bir kısmı kendi emeğinden uzaktır. Ne yarattığının, ne yaratmadığının, kendisine faydasının ne kadar olduğunun, yine olmadığının farkında olmamaktadır. Kendi emeğine sahip olmayan bir insan bireyselleşemeyeceği gibi, topluma da doğru katılamaz, sağlıklı bir yönetim organizasyonu da oluşturamaz. Emeğini kaptırdığı yere bağlı kalır. İşte buna sınıfsallaşma deniliyor. O açıdan özgür yurttaş gelişmiyor. Demek ki emek, sömürüsüz üretim olgusu da çok köklü bir şekilde çarpıtılmıştır.

Yurttaşlığı tanımladığımız inanışların doğru oturtulması çok önemlidir. İnanışlar ya doğrudur bireyi yönlendiriyordur, özgürlüğe, eşitliğe, komünal demokratik yaşama, doğal toplumsal evrime sevk ediyordur ya da inanışlar korkutuyor, ataerkilliğe, tek tanrılı dinciliğin çeşitli inanış biçimlerine veya devlete bağlanmamızı sağlıyordur. Korkuların, inanışların büyük kısmı ataerkil ve devletçidir. Peki, böyle bir inanışınız varsa nasıl özgür olabilirsiniz? Olamazsınız. İnanışlar, devleti, ataerkilliği ve tek tanrılı dinleri onaylamaya götürüyor. Bu anlamda inanışı özgür olmayan birinin, beyni ve kalbi özgür olamıyor. Günümüz insanının, özgürlük tutkularının zayıflığı da buradan kaynaklanıyor. İdeolojik yaşamsal yapılanman güçlüyse, inanışın özgürlükçü, eşitlikçi, ütopik oluyor. İyi oluyor. Ama güçlü değilse, belirtilen bu noktalarda, bireyi birey yapan temel özelliklerde zayıflık çıkıyor. Örneğin karamsar, gelecek hayali olmayan, yaşadığı günü nasıl yaşadığını bilmeyen, arayışları olmayan bir insan, bir güç tarafından rahat yönlendirilebilir. Bireye, topluma doğru inanç sistemi ile yaklaşmak, bu açılardan çok önemlidir. Bireyin, toplumun her türlü inanışı var, ama kendi ideolojik özü yok. Demokratik sosyalist bilinç ve demokrasi inanışı zayıf.

İnsanın en büyük değeri toplumsallaşmadır

Toplumlardaki ortak ruh dediğimiz dayanışma ruhu, aslında, öz yönetim, öz yeterlilik, tamamlayıcılık ilkelerinin hepsini barındıran önemli bir özellik olmasına karşın, en zorda olan durumu yaşamaktadır. Toplumsal dayanışma, yani toplumsallaşmanın başındaki ortak ruh zedelenmiştir. Yurttaşlığın temel dayanışması, ağırlıkla ortadan kaldırılmış veya çok zor duruma getirilmiş ki bu da, yurttaşlığın temel formlarından, tanımlamalarından birinin bozulmasıdır.

Tüm bu nedenlerle yurttaşlık, genel olarak krizdedir. Önderlik tarzıyla, özgür yurttaşlık sağlıklı tanımlanıp bir daha oturtulursa, bazı verilere ulaşılabilir. Yoksa bu haliyle, ne birey, ne devlet, ne devletin sağlıklı bir işleyişi var ne de toplumsallaşma güçlü ayakta tutulabiliyor. Gerçekten, inanışlardan tutalım ataerkilliğe, toplumsal yapılanmalardan yönetim sistemlerine, hepsi çok köklü bir değişim halinde. Bu doğal olarak 'bir şey' getirecektir.

Özgür yurttaşlık ve tanımı, toplumsallaşmanın doğru tanımlanması, saydığımız sorunları giderebilir. Bazı olguların gerçekliğini açığa çıkartıp yerli yerine oturtabilir. Toplumsallaşmanın gücünü devletin ele geçirmesinin meşrulaştırılması için, bu yalanların geliştirilip öğretildiği açığa çıkıyor. Sınıfsız, hiyerarşisiz, belli bir birey toplum dengesine dayanan, toplumsal cinsiyetçiliğin oluşmadığı, otoriter değil, gönüllü yöneticiliğe dayanan ve doğanın göbeğinde kurulan toplumsallaşmanın, hiyerarşi, sınıfsallık ve devletçilik adına ele geçirilmesi yaşanır. Özgür yurttaşlık bilinci bunun farkına varmaktır aslında.

Özgür yurttaşlık ve özgür yurttaşla toplumsallaşma, toplumsallaşmanın düzeltilmesidir. Baş aşağı edilmesidir. Devlet tarafından ele geçirilmiş toplumsallaşma gücünün, yeniden devletin elinden alınıp topluma geçmesidir. Devletin ele geçirdiği bireyin, devletin elinden alınmasıdır. Ulusun, devletle olan gayri meşru evliliğinin bozulmasıdır. Ulusu yeniden kendi formuna oturtmaktır.

En önemlisi de toplumun hepsi devletin kılınmıştır. Öyle bir aşamaya varmış ki bütün toplum devletin olmuş, çeşitliliği devlete benzeştirilerek ortadan kaldırılmak istenmiştir. Bu çok daha tehlikeli bir aşamadır. Kapitalist toplumun etkisinde olmayan kimse yoktur. İnsanın en büyük değeri olan toplumsallaşma, yönetim organizasyonları tarafından ele geçirilmiştir. İşte bunu düzeltmenin tek biçimi olan (ki bu düzeltilmeden, ne eşitlik, ne de özgürlük olur, ne doğal inanç, doğal dil ve kültür ne de doğal örgütlülük olur) bu değerlerin devletin elinden kurtarılması faaliyetidir özgür yurttaş bilinci ve özgür yurttaş toplumsallaşması.

Bir türkünün anlatımıdır Zap yaşamı

"Akşamın son ışıkları vuruyor defterime. Oturduğum büyük kayadan güneşin batışını izleyebiliyorum. Gri bir sis çökmüş Amediye Boğazı'na. Baharın vazgeçilmez rüzgarı bulutların altından esiyor. Zap alanını bir baştan bir başa geçip gidiyor Kuro Jaro'nun zirvelerine"

"Yol gelip geçti yanımdan upuzun"

13 Mayıs

Şehit Kahraman noktasından ayrılıyoruz. Sık ormanı ve elma ağacı bol olan bu noktaya daha karlar yerdeyken gelmiştik. Mangalarımızı, kış ile bahar mangalarından esinlenerek yaptık. Baharın Zap'a nasıl yavaş yavaş geldiğini buradan izledim; ağaçların tomurcuklanışını, çiçeklerin renklenişini, vadide sakince akan suyun kar suları ile coşup coşup kabardığını, kuşların, sincapların, karıncaların, kurtçukların hareketlenişini...

Daracık vadinin girişinde yıkık, boşaltılmış bir ermeni köyü vardı. Noktamız bu köyün on beş dakika aşağısında, meyve, kezvan ve palamut ağaçlarının arasındaydı. Bahara buradan 'merhaba' dedik. Fazla uzak olmayan, hatta oturduğum yerden bile görebildiğim Hakkari tepesinin eteklerinde olan yeni noktaya gideceğiz.

Bu noktanın tüm bölük için ayrı bir yeri, anlamı vardı. Şehit Kahraman ismini bu noktaya bölüğümüz verdi. Daha önce adı yoktu diye değil, Kahramanımızı burada şehit verdiğimiz için.

***

Kahraman, uzun, ince boyluydu. Esmer teninde kara gözleri ışıl ışıl yanardı. Yaşını bilmiyordu, fakat sade yüzüne ve davranışlarına baktığınızda, 15'ten yukarı demezdiniz. Doğu Kürtlerindendi. Kendisinden bahsetmeyi sevmediğinden, devrime nasıl katıldığını çok az kişi bilirdi. Ben de sicilini alırken öğrenmiştim; gazetede partiye ilişkin bir haber okuyor. Parti hakkında daha fazla bilgi öğrenmek isterken, Kürt olduğunu, komşu ülke dedikleri yerlerde de Kürtlerin yaşadığını ve bunların ezildiğini vs öğreniyor. Partiye 1997 ilkbaharında, sınır tanımayan asi dağ olan Zagroslar'da katılıyor. Askeri ve siyasi eğitimini alması için O'nu Zap alanına gönderiyorlar. O günden bu yana da Zap alanındaki askeri faaliyetlere katılmış.

Kahraman arkadaşı tanımak güç olduğu gibi, sevmek de bir o kadar kolaydı. Kapalılığı ve utangaçlığı yüzündeki gülümseyişine yansıdığında muzip bir şeyler düşünüyor sanırdım, ama hiç kızamazdım. Fedakar, atik, atılgan mıydı, bilemiyorum. Bildiğim, çok disiplinli oluşuydu. Yaptığı işe son derece duyarlı yaklaşır, en iyisini yapma isteği duyardı. Ufak bir hatayı bile asla affetmez, başını önüne eğerek, *"dikkat bike"* derdi incitmeden. Bir gün O'nu, yeşeren çimenlere dikkatle bakarken gördüm. Ne düşünüyordu, hiç tahmin edemedim. Ama öyle sade, çocuksu gülümsüyordu ki... Yeşili seviyordu. Hiç kimse, hatta kendisi bile bilmiyordu yeşili ne çok sevdiğini.

11 Mart sabahı saat 04:00'te büyük bir patlama ile sarsıldı kampımız. Önce nokta baskını zannedip, silah ve çantalarımızı alıp hızla mangalardan çıktık. Bizim manganın hemen üst tarafına kurulmuş olan Rençber arkadaşın mangasından, karanlığın henüz sökülmediği gökyüzüne alevler yükseliyordu. Yakın mangadaki arkadaşlar ile nöbetçiler, yangını fazla ilerlemeden söndürdüler. Biz de oraya doğru koştuk. Herkes koşturuyordu. Yüzler kaygılı ve gergindi. Neden olduğunu bilmiyorum, ama bir türlü ağzımı açıp soramıyordum da çünkü duyuyordum.

'Bomba patladı! Kan kaybediyor! Acele edin!'

Kimde patladı, kim kan kaybediyor diye soramıyordum. Birden Kahraman'ın sesini duydum. *"Karker kurtar beni, ölüyorum"* diyordu. Demek yaralanan Kahraman arkadaştı.

Hava yavaş yavaş ışıyordu. Gökyüzünde ufuk pembe renge bürünüyordu. Rüzgar vadiden hızla geçti gitti. Dilan arkadaş sorunları, olumsuzlukları kolay kolay yüzüne yansıtıp savaşçılarını paniğe sokmazdı. Eğer ağlayacak kadar üzgünse ve bunu saklayamıyorsa, çözümsüz kalmış demektir. Yutkundu, ellerini önünde birleştirmişti. Kimseye bakmadan konuşmaya çalışıyordu.

"Arkadaşlar, biliyorsunuz Rençber arkadaşın mangasında bomba patladı. Saat 02:00'de, Rençber arkadaşın mangası tepe nöbeti için kalkmış. Kahraman arkadaş rahatsız olduğunu söyleyince, O'nun yerine başka bir arkadaşı kaldırmışlar. Kahraman arkadaşın raxtını almış ve O'na, iki bombalı palaskasını vermiş. Kahraman arkadaş tepeciler gittikten sonra sobayı iyice odun doldurmuş ve çok yakınına uzanmış, sobanın ısısıyla bombalardan biri patlamış. Doktoru çağırdık, ama durumu çok ağır" deyip gözyaşlarına boğuldu.

Kahraman arkadaş, bayan takımının en çok sevdiği gençlerden biriydi. Raperin arkadaşın ağladığını gördüm. Diğerleri ise suskun oturuyorlardı. *"Heval Dilan, Kahraman arkadaşı görmek istiyorum"* dedim. Sesinde açıklayamadığım, ama doğruluğuna inandığı bir hava ile *"görmezsen daha iyi olur"* dedi. Dilan arkadaşa duyduğum güvenden mi, yoksa Kahraman arkadaşın hafızamdaki görüntüsünün bozulmamasını istememden mi bilemiyorum, kabul ettim. Dilan arkadaş ile birlikte çatısı uçmuş, ön duvarı az da olsa yıkılmış manganını yanındaki koca palamut ağacının dibine oturduk. Manganın önündeki az önceki koşuşturma yoktu. Sakin, sessizdi her şey. İlk defa her şey bu kadar renksiz görünüyordu gözüme. Biri daha gitmişti. Henüz 15'indeydi Kahraman. Kahra-

man, ruhunu taşıdığı toprakları için tutmuştu dağların yolunu. Kimsenin disiplinsizlik yapmasına müsaade etmez, anında uyarırdı kuralları ihlal edenleri. Savaşta ilk hatanın son hata olabileceğini bilecek kadar eskisiydi hayatta. Keşke O'na bu sefer ben, *"dikkat bike"* deseydim.

Saatime baktım, 05:30'a geliyordu. Ufkun pembeliği, yerini sarıya bırakmıştı. Soğuk, yağmur kokulu rüzgar esiyordu. Bazı mangaların bacalarından çıkan duman, gökyüzüne kara bir çizgi gibi uzanıyordu. Acı bir çığlıkla içiminden dünyasından gerçeğe döndüm. Gökyüzünde, sarının hükmünü icra ettiği o vakitte Kahramanımız şehit düştü.

Yamaca kurulu kampımızın üst tarafında duran iki koca kezvan ağacının arasına derince kazdığımız mezara gömdük Kahramanımızı.

Bütün noktaların isminin bir hikayesi vardır ya, Şehit Kahraman noktasının hikayesiydi buydu işte.

***

Nokta değiştireceğiz. Manga naylonumuzu söktük ve fazla eşyalarımızı sakladık. O gün, gerillanın bir yönünü daha keşfettim; ihtiyacının dışındaki hiçbir şey taşımıyordu. Eskiden, insanın en doğal ihtiyacı olarak düşündüğüm eşyanın gerillada fazla anlam ifade etmediğini gördüm. Bunu anlamsız kılan ise zaman kavramına yüklediği manaydı. Planlamasını yaparken ne çok uzun bir zaman dilimini düşünüyor ne de kısa. Küçük sırt çantasına sığdırdığı tüm eşyalarını da buna göre düzenliyor ve tedbirini alıyordu.

Herkesin taşıyacağı yükler belirlendi. Raperin BKC'yi, Berbang daha uzun süreceğe benzeyen bahar yağmurlarından korunmak için manga naylonunu, diğer arkadaşlar da öbür eşyaları. Bana da lojistik çantasını verdiler. Çantamın içinde bir anda kara çaydanı, tabağı, bardakları, şekeri, tuzu buluverdim. Dilan arkadaş bu lojistik eşyalarını tüm hamaratlığıyla çantama öyle bir dizdi ki aylarca yürüsem dahi ne sallantıdan dolayı ses çıkarır ne de beni rahatsız ederdi. Bir yandan da yük yapma biçimini bana öğretmeye çalışıyordu. Nafile, benim gözüm daha farklı bir şeydeydi. BKC taşımak istiyordum, ama yeni olduğum için vermediler. Ben de önerim ile BKC yardımcısı oldum. BKC'ci arkadaşa uzun yol yürüyüşlerinde yardımcı olacaktım ve görevimin de sadece bununla sınırlı olduğunu düşünüyordum. Ancak küçük bir ayrıntıyı unutmuşum; BKC yardımcısı 200 mermi de taşıyormuş. Keşke bunu öneriyi yapmadan önce öğrenmiş olsaydım. Neyse, gelişiyorum galiba.

Yeni noktamıza ulaştığımızda, hava kararmak üzereydi ve yağmur çiseliyordu.

Sabah ilk uyarılar yapıldı. 'Dumana dikkat edin, dumansız ateş yakılacak' deniliyordu. Nasıl olacaksa! 'Nöbetler duyarlı tutulacak,' demek operasyonun çıkma ihtimali yüksek.

Genç ***Rozerin*** arkadaş aniden rahatsızlandı. Ona baharın ilk kekiklerinden ekşili pirinç çorbası yaptım. Tabii ateşi ben yaktım. Duman çıkıyordu, ama kimse uyarı yapmadı. Sonra sordum. Hava kapalı olduğu için duman ve sis iç içe giriyormuş, bu nedenle fazla bir zararı yokmuş. Ucuz atlattım.

Dün Kahraman arkadaşı düşündüğüm için olsa gerek, bugün sık sık anımsıyorum. Ayrıca nöbetimde O'nun için şiir yazdım.

"Yeni filizlenirken yaşam umudun
Kimse anlamadı sessizliğe
vurgunluğunu
Ve kimse bilmeyecek
yeşili ne çok sevdiğini
Seyredemeyeceksin suların
narin akışını
Güneşin doğuşunu
izleyemeyeceksin"

16 Mayıs

Yeni noktamızdan 1,5 saat uzaklıkta olan Cudi tepesine geldik. Karşıda Amediye boğazı ve bahar tepesi var. Sağdaki Hakkari tepesi, Metina-Zap sınırı sayılıyordu. Hakkari ismini de orada kalan muhabere grubunun kodundan alıyordu. Solda ise gri bir pusa bürünmüş yalçın kayalıkları ve dalgalı gibi duran eteğiyle Kuro Jaro ya da gerilla diliyle Kure Jahro.

Cudi tepesi, Zap'ta savaşa en uygun araziye sahip. Sık ormanı, kayalıklı tepeleri ile labirenti andırıyor. Her yer birbirine benziyor ve yolu kaybetmemek büyük bir ustalık istiyor. Doğa burada bir başka canlı. Sabah çiseleyen yağmur damlacıkları kalmış yaprakların üzerinde. Kır çiçeklerinin henüz açılmış sarı turuncu yaprakları taptaze. Islak toprak kokusuna karışmış taze ot kokusu geliyor. Gökyüzü bugün şaka yapar gibi önce çiseledi, sonra bulutlarla kapandı, ha bıraktı ha bırakacak derken, birden bire açıldı, güneş sarı sıcak ışınlarını yaydı.

Temiz ve kuru yapraklardan yaptığımız mangamızı, yağmur yağmaya başlar başlamaz naylonu ağaç dallarını bağlayarak kurucağız. Geceleri soğuk olur düşüncesiyle, manganın uygun bir yerine çarber yaptık.

17 Mayıs

Sabah soğuktan titreyerek uyandım. Gece kenarda uyuduğum için sırtım buz kesmişti. Arkadaşların her gece 'gel ortamızda yat' demelerinin nedenini böylece anladım. Sabah ateşi için hazırlık yaptık. Odunlar, gerilla ateşi düzenine göre dizildi. Çaydanlık hazır, çakmak elde, biz sabırsız ve donuyoruz. Ateşi yakmadan önce güneş görünmüyor ise de oldukça yükseldiğini, Hakkari tepesinin zirvelerine vu-

ran sarı ışığından anlayabiliyorduk. 'Ateşi yakabilirsiniz' komutu gelince iki sonuç çıkarıyorduk. Birincisi, ateşi yakıp ısınabilir, kara çaydanlıkta demlenen çayı yudumlayabilirsiniz. İkincisi, 'bugün operasyon yok.'

Bana göre olmaması veya gecikmesi sevindirici. Ama eski gerillalar öyle düşünmüyor. Raperin, 'operasyon stresini yaşamaktansa, operasyonun içinde olmayı tercih ederim' diyor. Bu tercih öyle bir iki arkadaşla da sınırlı değil. Tüm arkadaşlar böyle düşünüyor, benim dışımda. Herhalde ben de birkaç operasyon geçirirsem durumu daha iyi anlarım.

Su taşıyoruz. Noktamız çeşmeden bir saat uzaklıkta. Günde iki kez suya gidiyoruz. Yedekte birkaç şişe su bulunduruyoruz. Bölüğümüzün yaklaşık 200 pet şişesi var. Bunları lojistikçi arkadaş eşit oranda mangalara dağıtıyor. Her manga oldukça tedarikli kullanıyor. Her gün dört arkadaş su getirmek için görevli oluyor. Bugün ben ve Raperin arkadaş görevliyiz.

Raperin arkadaş Afrinli ve eski bir gerilla. İnşaat mühendisliğini okumuş. Uzun boylu, zayıf ve düz saçları hep örülü. Raperin'i Raperin yapan temel özelliği ise sessizliği. Onunla 20 yıl yan yana kalsan dönüp bir şey sormaz, bir duygusunu paylaşmaz. Söyleneni yapar ve köşesine çekilir. Çok eleştirilmiş bu sessizliği, ama artık herkes tarafından kanıksanmış. Sessiz, ama mangada olmadığında yeri öyle belli oluyor ki. Kimseyi incitmiyor ve kendisinin de incinmesine izin vermiyor. Bazen tekmillerde de beklenmedik çok radikal eleştiriler yapıyor.

Aksi kara katırla, 200 pet şişe dolusu su ve önceden yapılmış ekmekleri getirecektik. Gidiş yolumuz hep iniş olduğu için fazla zorlanmadık. Raperin katırın ipini tutmuş önde, ben de çıkan tozdan daha fazla kirlenmemek için oldukça arkada. Yol boyunca radyodan haberleri dinledim. Yeni açan ceviz yapraklarının genzi yakan keskin kokusundan anladım çeşmeye ulaştığımızı. Çeşmenin buz gibi suyu, doğanın huzurunu bir avuçta veriyor insana.

Pet şişeleri hızla doldurup hazırladık. Mutfakçı erkek arkadaşlardan yük yapımı için yardım istedik. Yardıma Diyar arkadaş geldi. Önce söylendi, sonra kendi kendine yardım etmeye geldi. Onun da huyu böyleydi. Bir o kadar da işine hassas ve özenli yaklaşırdı. Karakoçanlıydı. Avrupa'dan katılmış, Önderlik eğitimini aldıktan sonra gerillaya gelmişti. İlkeli ve çok şakacıydı. Her sözü kahkahalara neden olurdu.

Yükümüzü bağladıktan sonra, bir saatlik yokuşa doğru yol aldık. Raperin yine önde, ben ise soğuk su ile yıkadığım saçlarımın kirlenmemesi için arkada. Diyar arkadaş ise tepe çıkışlarında zorlandığı için, daha da arkada yürüyor. Yokuşun dik olan kısmında yükümüz düştü. Yükü tekrar bağlamaya çalışırken tek yaptığımız şey gülmekti.

Noktaya geldiğimizde, akşam çayı için bekleniyorduk.

Akşamın son ışıkları vuruyor defterime. Oturduğum büyük kayadan güneşin batışını izleyebiliyorum. Gri bir sis çökmüş Amediye Boğazı'na. Baharın vazgeçilmez rüzgarı bulutların altından esiyor. Zap alanını bir baştan bir başa geçip gidiyor Kuro Jaro'nun zirvelerine.

"Akşamın son ışıkları vuruyor defterime. Oturduğum büyük kayadan güneşin batışını izleyebiliyorum. Gri bir sis çökmüş Amediye Boğazı'na. Baharın vazgeçilmez rüzgarı bulutların altından esiyor. Zap alanını bir baştan bir başa geçip gidiyor Kuro Jaro'nun zirvelerine"

18 Mayıs

Ruken arkadaş ile sabah ateşi başında başladı sohbetimiz. Sohbetin akışına öyle kaptırmışız ki kendimizi, güneş Zap'a tepeden bakıncaya kadar oturduğumuz yerde kala kalmışız.

"Okuma yazma biliyor olsaydım, tüm gerilla yaşamımı yazardım" dedi en son.

Kaç kadın onun gibi yaşamış bilemiyorum, ama anlatırken, insanın şaşkınlık içinde kalmaması mümkün değil. Her biri bir roman konusu olan kısa anılarını öyle sade ve sıradan anlatıyor ki, sanki her kadının başından böyle şeyler geçebilirmiş ya da yaşadıkları her zaman, her yerde tekrar yaşanabilirmiş gibi.

1988'de, Botan eyaletinden ablası ile katılmış mücadeleye. Garzan ve Zagros'da kalmasına rağmen, her kayalığı, her patika kıvrımını Gabar'a benzetirdi. Gabar'a adeta aşıktı. Yaşamı köyün sınırlı, hatta ağa babasının evinin sınırlarını aşmamıştı. Bu nedenle, *"yaşamı partide öğrendim"* diyordu. *"Hem de düşe kalka."*

İnisiyatifli oluşu ile tanıyor herkes O'nu. Ruken Silopi denince, 'inisiyatifli komutan' deniliyor. Takip ettiğim kadarıyla da öyle. Kısa bir süre önce, beraber lojistik birimine gitmiştik. Orada çalışan arkadaşları öyle bir eleştirdi ki, birim komutanı yıllık erzak dağıtım listesini O'na okudu ve bölüğümüze fazladan üç teneke yağ gönderdi.

Oldukça zorlanmış. Bazı kişilik özellikleri nedeniyle çevresini de oldukça zorlamış. Ama bağlılığından hiç şüphe duyulmuyor. Hatalarının kaynağında yatan nedenin kendisindeki dönüşmeyen yönler olduğunu iyi biliyor ve bunu anlattığı her anısına çekinmeden ekliyor, *"bilmediğim için bu hatayı yaptım."* YAJK eğitim devresinde oldukça yoğunlaşmış

ve belli oranda dönüşmüş de.

Yaşamından kesitler yazmak isterim. Dünyanın hiçbir yerinde ve hiçbir devriminde kadınlar böylesi olaylar yaşamamışlardır. Zaten çantasında taşıdığı boş defteri sık sık çıkartıp bana gösteriyor. *"Çantam ne kadar ağır olsa da defterimi atmayacağım. Yazacaksın değil mi"* diyor.

Takım komutanım Ruken. Savaşı ondan öğreniyorum. Bana savaşta yön gösteriyor. Şimdi ise küçük bir kız çocuğunun bir şey isterken ki masumluğu var yüzünde. Ruken arkadaşa yazacağımı söylemedim, ama operasyon -eğer başlarsa- bittiğinde yazacağım. Ona yazacağımı söylemesem daha iyi olur. Çünkü herhangi bir engel çıkarsa hayal kırıklığına uğramasını istemiyorum.

Yağmur yağacağa benziyor.

20 Mayıs

Nihayet, uzun zamandır beklediğimiz, rüyalarımıza giren, esprilerimize konu olan operasyon başladı. Dün sabah erkenden ... köyüne, rutin görevimize gittik. Küçük bir gruptuk. Temel amacımız, Metina'dan gelen Gare'ye geçecek olan gruba kuryelik yapmaktı. Köy yolumuzun üzerinde olduğu için, siparişlerimizin gelip gelmediğini de soracaktık. Gare'ye gidecek grup bize ulaştığında, saat 10'a geliyordu.

Akşam yağan yağmur toprağı ve kuru otları oldukça kayganlaştırmış, rüzgar toprak kokusuyla dolmuştu. Gökyüzünde bulutlar toplanıp dağılmalarına rağmen, berrak bir mavilik vardı. Verimli toprağı olan Bahar tepesine ulaştığımızda, burnumuza meyve ağaçlarının keskin çiçek kokuları çarptı. Üzerinde şebnem olan çiçeklerin sarı, turuncu renkleri daha bir parlıyordu.

Geçeceğimiz yolun keşfi için iki arkadaş bizden ayrıldı. Biz de her zamanki bekleme yerimizde havanın kararmasını beklemeye başladık. Uçurumun Zap tarafına bakan yüzünde oturduk. Burası, köy görevlerine geldiğimizde beklediğimiz ve köyden ayrıldığımızda uzun ara verdiğimiz yerdi. Çay yapıyor, bazen birkaç saatliğine uyuyor ve görevde başımızdan geçenleri anlatıp gülüşüyorduk. Uçurumun görkemine, önünden akan küçük çay eşlik ediyor. Kar sularının erimesiyle oldukça coşmuş, neredeyse gürüldeyerek akıyordu.

Hava kararır kararmaz, iki uçurum kayalıklarının arasındaki dönemeçli, çakıl taşlı yoldan indik. Bahçelerin içerinden iz çıkarmadan geçtik. Yolun en zor yeri, Amediye şehrine giden büyük cadde. Burayı geçmek çok riskliydi. Cadde, Amediye şehrinde kurulmuş olan lazerli tankların denetiminde. En ufak bir harekette bile ateş açılıyor. Bazen yolunu şaşıran bir köylü ya da sürüden ayrılan bir koyun geçse, yoğun top atışlarına tutuluyordu. Bunun için de köylüler gece evlerinden çıkmaz yol trafiğe kapanırdı. Biz nasıl mı geçiyoruz? Bu da gerillanın sırrı...

"Akşam yağan yağmur toprağı ve kuru otları oldukça kayganlaştırmış, rüzgar toprak kokusuyla dolmuştu. Gökyüzünde bulutlar toplanıp dağılmalarına rağmen, berrak bir mavilik vardı. Verimli toprağı olan Bahar tepesinde, üzerinde şebnem olan çiçeklerin sarı, turuncu renkleri daha bir parlıyordu"

Bu yoldan geçerken, şehit düşen arkadaşların anılarının gereği, kayıp vermeden ayrılmamız gerekiyor buradan. Hızla caddeyi geçtik ve birkaç saat sonra, Gare sınırında bekleyen diğer kurye arkadaşlarla buluştuk. Grubu onlara devrettikten sonra, hızla döndük. Dönüş daha kolay oldu.

Basık damlı evlerin pencerelerinden fanus ışıkları görünüyordu. Köylüler çoktan uyumuş, genzi yakan tezek kokusunun karıştığı ıslak toprak kokan bir sessizlik çökmüştü köyün üzerine. Ne garip, aynı havayı soluyoruz, ama ne kadar da farklı dünyalardayız.

Kapıyı çaldıktan iki dakika sonra, bizi her zaman karşılayan evin genç oğlu açtı kapıyı. Uykulu gözleri gülümsüyordu.

Biraz sonra kapının çalındığını duyup uyanan orta yaşlı kadın geldi. Şaşkın şaşkın bakıyordu. Neden şaşırdığını biz de anlamadık. Hemen sordu, *"ne taraftan geliyorsunuz?"* Grup sorumlusu Hejar arkadaş başının üzerinde daire çizerek, *"şuradan geliyoruz"* dedi. Genelde nereden geldiğimizi söylemezdik. Kadın ısrarla sorunca, 'neden soruyorsun' dedik. *"Bugün peşmergeler toplandı. Yarın operasyona çıkacaklar"* dedi kadın.

Gelen siparişlerimizi alıp hızla yola koyulduk. Zikzaklı uçurum yolundan gecenin karanlığına karıştık.

Kadının hazırladığı ekmeğe sarılmış peynir dürümlerini yemek için her zaman suya indiğimiz çeşmenin başında durduk. Heja arkadaş küçük cihazı ile farklı farklı kanalları dinlemeye başladı. Bir ara bazı konuşmaları uzun uzun dinledi ve *"toparlanın, hava aydınlanmadan tepeye çıkmalıyız, operasyon başlıyor"* dedi.

Saate baktım, havanın aydınlanmasına yarım saat kalmıştı. Ama yürümemiz gereken yol, en az bir saatlik yokuştu, ayrıca biz çok yorgunduk. Hejar arkadaş öyle acele ediyordu ki, talimat olduğu için koşuyoruz (ya da koşamıyoruz) nefesim kesiliyor, biraz bekliyorum, sonra tekrar koşmaya başlıyorum. Silahımı Gaffur arkadaş aldı. Daha rahat koşmam için yaptığı bu centilmenliği hiç unutmayacağım. Hani derler ya kıl payı kurtulmak, Cudi tepesinin labirent kayalıklarına ulaştığımızda, tam karşımızdaki Bahar tepesinin bulutlu zirvelerinde KDP peşmergeleri ateş yaktı.

Görüntü vermeden arkadaşların yanına gittik. Hepsi moralliydi. Aslında biraz panik olmuşlardır diye bekliyordum, ama oldukça moralliydiler ve espriler devam ediyordu. Diyar arkadaşı gördüğümde, *"Gözün aydın, beklediğin operasyon başladı"* dedim.

Şimdi ateş yakmak daha hassas bir iş. Sadece odun toplama ile yetinmeliyim. Operasyon süresince şu dumansız ateş nasıl yakılır, öğreneceğim.

22 Mayıs

Hakkari tepesine hava saldırısı yapılıyor. Oturduğum yerden izleyebiliyorum. Uçaklar ard arda dalıp vuruyor. Geçen yılki 14 Mayıs operasyonunu yaşayan Rençber arkadaş, *"bomba-*

lamayı bitirdikten sonra, kobra ile indirme yapacaklar" dedi. Bu bombalama tedbir amacıyla yapılıyordu. Yakmadan, yıkmadan dağlara çıkamıyorlar. Ya ormanları yakıp o alana girecekler ya da böyle 40-50 kazan bombası atıp, tozu dumana katarak o tepede birkaç gün yaşayacaklar.

Dürbün ile Amediye tepesindekileri izleyebiliyorum. Çok küçük bir alanı kullanıyorlar. Bir de hep aynı patikadan sadece ceviz ağacının altındaki çeşmeye gidip geliyorlar. Daha önce biz de orada kalmıştık. Ama biz o tepenin her yerinde kalıyorduk. Çünkü orası bize ait.

Artık su getirmeye gidemiyoruz. Yalnızca geceleri, üç arkadaş katırla bir sefer gidip su getirebiliyor. Nöbetçiler daha duyarlı. Bölük komutanımız Karker arkadaş sabaha kadar uyumuyor. Sabah keşfini yaptıktan sonra, bir iki saatliğine kampın orta yerinde, bir kaya gölgesinde küçük battaniyesine sarınarak uyuyor.

Nöbetçiler ve bölük yönetimindeki arkadaşlar düşmanı sürekli olarak takip ediyor. Söylemiyorlar, ama eylem planlaması olduğunu zannediyordum. Fakat bu operasyon içerisinde eylemin nasıl olacağını merak ediyorum doğrusu.

Raxtımızı, yeleğimizi ve ayakkabılarımızı hiç çıkarmıyoruz. Çoraplarımı en son, köye su getirmeye gittiğimizde, Gare'ye geçecek olan grubu beklerken yıkamıştım. Çoraplarımın durumunu düşünmek bile istemiyorum.

23 Mayıs

Tüm gün düşmanı izledim. Hakkari tepesinde Türk ordusu var. Bizim sağımıza düşüyor. Bahar ve Amediye tepelerinde ise KDP peşmergeleri var.

Aslında bilinçli bir konumlanma. Eylem yapacağımızı tahmin ediyorlar ve eylem yapılabilecek yerlere peşmergeler yerleştiriliyor. Askerler ise saldırı ihtimali vermedikleri Hakkari tepesinde. Arkadaşlarımız bu durumu gözeterek eylemi planlayacaklar.

Cihazda sesi gelen peşmerge avaz avaz 'açız, ekmek istiyoruz' diye bağırıyordu yarım yamalak Türkçesiyle. Türk subayı önce sessiz kaldı, sonra 'kes sesini, aşağılık herif' dedi. Ve cihazdan bir daha ses duyulmadı. Basit bir konuşma değildi. Karşılıklı söylenen bu iki cümle içinde Kürtlerin makus tarihini derinden hissedebiliyordum. Kendi onurunu iki ekmeğe bağlayanlar, halkının onuru için dağlara çıkan bize karşı savaşıyordu. Eğer sorun ekmekse, parti onları doyurabilirdi. Ama sorun, onur, irade ve özgürlük sorunu olunca, iki ekmeğin ötesinde düşünmeleri gerekiyordu.

25 Mayıs

Dün tepeciydik. Hava kararır kararmaz noktaya geldik. Bayan arkadaşlar bizim için yemek ve çay hazırlamışlardı. Mangamızın portatifini aradım. Ayfer arkadaş sade yüzündeki masum ifadeyle, *"eyleme gitti"* dedi.

Biz tepedeyken eylem düzenlemesi yapılmış, takımımızdan ***Baran (Fatma Arslan), Rozerin*** ve Ruken arkadaş gitmişti. Baran arkadaşın içinde olduğu grup, Bahar tepesinden gelebilecek güce müdahale edecekler. Bir grup, Amediye tepesindeki çeşmeye pusu atacak. Ruken, Rozerin ve *Serhat* arkadaşlar da hem eylemi koordine edecek hem de saldırı grubunun savunmasını yapacaklar.

Sabah saatlerinde eylem çatışmaya dönüşmüş, ayrıca planlanan saatten çok önce başlamıştı. Herkes çok kaygılı. Çemberin içindeler, ama operasyonun ilk günlerinde yapılacak eylemin düşman üzerindeki olumsuz etkisi, riski göze almaya değiyordu. Vaktinden önce başlaması herkesi kaygılandırıyordu. Bölük komutanımız Karker arkadaş en yüksek kayaya çıkmış, hiç hareket etmeden eylem yerini gözlüyordu. Cihaz ile onlara talimat veriyordu. Biz ise dün gece hiç uyuyamamanın verdiği yorgunluktan olsa gerek, bulduğumuz gölgelikte dinlenmeye çalışıyorduk. Ama eyleme giden arkadaşları düşündükçe, sohbet onlara kayıyordu.

Rozerin gitmeden önce, defterini küçük Sarya'ya bana vermesi için bırakmış. Bu defteri çok yakından tanıyorum. Okuma yazma öğrettiğim defterdi. Rozerin Spêrtî.. Ailesi Maxmur kampına gitmek istemiş, ama bir türlü olmamış. Böylelikle Rozerin arkadaşın yaşamı 12-13 yaşına kadar yollarda, sürgünde geçmiş. Bu nedenle okula gidememiş ve çocukluğunu yaşayamamış. O'na okuma yazma öğretiyorum. Kendisi çok sıkılıyor. Bir gün içinde öğrenip, okumak ve yazmak istiyor. Bazen de bırakıp gidiyor. Ama takımdaki arkadaşların zorlaması ile tekrar yanıma geliyor. Defterin son sayfasına takıldı gözüm. *"Sen bir sorunkeşsin"* yazıyordu. Bana, *"kendi kendime bir şeyler yazdım, sonra kontrol etmeni istiyorum"* demişti. Demek buymuş yazdığı. Gelince, O'na bir şaka da ben yapacağım.

Gitmeden önce Baran arkadaşı görmek, eylem heyecanını paylaşmak isterdim. O'nun eyleme gitme isteminin büyüklüğünü biliyordum. Baran arkadaş Serhatlı bir tiyatrocu. Sarı saçları ve narin endamı ile güzel bir gerilla. Gerillacılığın her yönünü öğreniyor, en 'yapılamaz' denilene bile koşuyor. Dağlara ve gerillacılığa aşık. O'nun bir de çocuk yönü var.

Ruken arkadaş bu yıl beni de Baran arkadaşı da tüm eylemlere katacağına söz vermişti. Ne yazık ki eylem düzenlemesi yapılırken tepeciydim.

26 Mayıs

Dönmediler. Dün gece hep onları bekledim. En ufak bir hışırtıda uya-

nıyordum. Hatta bir iki defa nöbetçinin yanına gidip sordum, ama hep aynı cevabı aldım. Ne oldu acaba? Raperin arkadaşın uyanır uyanmaz anlattığı korkunç rüya, içimdeki sıkıntıyı daha da arttırdı.

Üç arkadaş şehit düşmüş. Kampa çöken sessizliğin nedenini şimdi anlıyorum. Gerillada bazı alametler vardır. Bunlar her şeyi anlatır, söze gerek yoktur. Bir eylem geri çekilmesi sadece bir gün sürerken, onların hala dönmeyişi ve Karker arkadaşın yüzündeki solgunluk her şeyi anlatıyordu aslında.

Ruken Silopi, Rozerin Spêrtî ve Serhat arkadaş... İnanamıyorum. Bir daha onları göremeyeceğim. Kızgın alevlerin önünde oturup yüzlerine, ışıldayan gözlerine bakamayacağım.

27 Mayıs

Eylem grupları bize ulaştı. Moralleri çok bozuktu. Ağızlarını bıçak açmıyor. Hejar arkadaşın yanına gidip, olayın nasıl olduğunu sordum.

"O gün düşmanın tepelerden vadiye ineceğini tahmin etmemiştik. KDP peşmergeleri avcı kolu şeklinde araziye yayılınca, biz de önümüzdeki sırtı aşıp diğer vadiye girmek istedik. Hızlı yürümemiz gerekiyordu. Ancak Ruken arkadaş grubun arkasında kaldı. Rozerin arkadaş da O'nu bekledi. İkisinin arkada kaldığını gören Serhat arkadaş da onları beklemeye başladı. Biz sırta ulaştıktan sonra vadiye indik, böylece menzillerinden çıktık. Onlar sırta çıkmak yerine, karşılarındaki uçuruma çıkmaya başlamışlar. Ruken arkadaş suikast ile şehit düşerken, Rozerin ile Serhat arkadaşlar da kendilerinde bomba patlatmışlar." Daha fazla dinleyemedim. Hiçbir şey söylemeden kalkıp mangaya döndüm. İçimi büyük bir öfke sardı. Şu peşmergeler birkaç ekmek parçası için sıktıkları mermilerin hangi canlara gittiğini biliyorlar mıydı?

28 Mayıs

Daha gün ağarmamıştı. 'Herkes yürüyüşe hazır olsun' talimatı geldi. Aradan yarım saat geçmemişti ki yürüyüşe geçtik.

Düşman, peşmergeler öncülüğünde bulunduğumuz Cudi tepesine girdi. Bir grup arkadaş düşmanın geliş yolu üzerine pusu attı. Biz ise geri çekiliyoruz. Nereye mi? Metina'ya.

Yürüyüş oldukça zorlu geçti. Uzun bir mesafeyi koşarak aldık. Tepeleri bile koşarak çıkıyorduk. Sonra 'kamuflaj yapın' talimatı gelince, yeni açmış taze yapraklı dalları koparmaya başladık. Yürüyen ağaçlar gibi olduktan sonra mesafeli, bazen eğilerek, bazen sürünerek yürümeye başladık. Metina'nın en stratejik yeri olan Tepê Sor'a konumlanmış olan tankın karşısında yürürken zorlandık, ama hiç görüntü vermeden geçtik. Buna oldukça şaşırdım. Çünkü lazerli tanklar gece gündüz farkı koymadan menzilindeki en ufak bir hareketliliği vuruyordu. Biz bir bölük arkadaş yeşil yapraklarla kamuflaj yaparak, tankın yakın menzilinden geçmiştik. Menzilden çıktıktan sonra bir arkadaş, 'işte gerillanın mucize yanı' dedi. Gerçektende gerilla olmak, su gibi akmaya benziyor.

Kayalık ve sık ormanlıklı bir yerde durduk. Ne için durduğumuzu bilmiyordum. Sanki sonsuza kadar koşacakmışız gibi geliyordu bana. Konuşmak ve soru sormak yasak değildi, fakat kendiliğinden bir sessizlik çöküyor insanın üzerine. Dilan arkadaşa sordum. Belki de duymak istediğim en son şeyi söyledi. *"Düşmanın bulunduğu alanın tam ortasındayız."* 'Ne yani, sabahtan beri onların bulunduğu alanın tam ortasına gelmek için mi koşuyoruz' diyesim geldi, ama bir an susmamın daha iyi olacağına karar verdim. Dilan arkadaş aynı sevimli gülümsemesi ile *"onlarla kovalamaca oynuyoruz"* dedi. Savaşıyor muyuz, yoksa oyun mu oynuyoruz anlamadım.

Akşama kadar orada kaldık. Hava kararır kararmaz yola koyulduk. Sık Metina ormanı içerisinde görüş mesafesi üç adım. Gideceğimiz yolu bu karanlıkta nasıl bulacağımızı merak ediyorum. Üstelik gökyüzü yağmuru bıraktı bırakacak. Gece zifiri...

Yağmur birden bire bıraktı. Bardaktan boşanırcasına sözü az gelir böylesi bir yağışa. Sırılsıklam olduk. Sonra yağmur hızını kesti ve yavaş yavaş durdu.

Bulutlar dağılınca, tek tük görünen yıldızlar ışıldamaya başladı. Bitmez diye düşündüğüm yol bitti. Bir yerde durduk. Sırılsıklam olmuş elbiselerime ve çamura aldırmadan kendimi yere attım. Uyuduktan bir saat sonra kalk saatimiz olan 3.30'ta kalktım.

1 Haziran

Zap'a dönüyoruz.

Keşif için bir grup arkadaş gönderilmişti. Onlardan olumlu cevap gelmiş olmalı ki biz de dönüyoruz. Tüm gün hiç hareket etmeden beklediğimiz yerden çıkıp yürüyüşe geçtik. Saklandığımız yerde su içme imkanımız olmamıştı. Bu nedenle bir çeşme başında mola vermeyi düşünüyoruz. Orada kana kana su içme kararını çoktan vermiştim. Gün boyunca gözümü her kapadığımda, hayatımda gördüğüm tüm çeşmeler tek tek gözümün önünden geçiyordu. Hiç bu kadar susadığımı hatırlamıyorum.

Akşam hava kararmadan az önce yola çıktık. Bir sırtta ara verdik. Karker arkadaşa yanındakiler düşmanın pusu attığı yerleri ve çeşmeden su içtikten sonra hangi yoldan gideceğimizi anlatıyordu. İstemeden onları dinledim. 'Boğazda düşman pususu var. Çeşmeden ayrıldıktan sonra, boğaza çıkmadan çeşmenin üzerindeki kayalıklara çıkıp karşı sırta ulaşacağız' diyordu.

Mangalar birer birer çeşmeye doğru iniyor, su içiyor, çantalarında sakladıkları pet şişeleri doldurup yukarı çıkıyordu. Sıra bizim mangaya geldi. Aşağı indik. Berivan arkadaşın mangası çoktan suyunu içip uzaklaşmış, geride sadece Baran arkadaş kalmıştı. Suya ulaştığımızda önce avuç avuç içtim, doymadım. Pet şişeyi kafama diktim, yine doymadım. Ağzımı akan suya dayadım. İçtim, içtim, içtim…

Yola koyulduk. Boğaza doğru çıkıyorduk. Dönmemiz gerekiyordu, ama bir türlü dönmüyorduk. Önümde yürüyen Mardin arkadaşa yetişebilseydim, onlara Karker arkadaşın boğazda pusu olduğunu söylediğini söyleyecektim. Hızlı hızlı yürümeye çalışırken, Berivan, Baran, Raperin, Berbang, Mardin ve Ayfer arkadaşlar hızla bana doğru geliyordu. 'Yukarıda düşman var' dediler. Onlara 'Kayalıklara çıkalım' dedim. Zaten onlar da öyle düşünüyormuş.

Dolunay karşıki tepenin arkasından yavaş yavaş çıkıyor ve aşacağımız kayalıkları öyle aydınlatıyordu ki görünmememiz imkansız gibiydi. Saatlerimizi ve tokalarımızı çıkardık. Kefiyelerimizi silahlarımızın üzerine örttük. Sırayla yukarı çıkıyorduk. Bir çıkan diğerinin silahını alıyor, elini tutuyordu. En ufak bir ses çıkınca herkes uyarıyordu. Sırta çıktık ve oturduk.

Bir manga bayan arkadaş kaybolmuştuk. Hepimiz birbirimizin yüzüne bakıyorduk. Ne yapacağımızı düşünüyorduk. Berbang içimizde en karamsar olanıydı. Suçlu arayan bakışlarıyla çevresine bakıyor ve kendi kendine söyleniyordu. Sert bir uyarı ile sessizliği tercih etti. Raperin arkadaş BKC'sini sıkıca tutmuş, alınacak bir kararı uygulamayı bekliyor. Mardin gözlerini hızlı hızlı açıp kapıyor, şaşkınlığını saklayamıyor. Baran arkadaş ise çeşitli öneriler geliştiriyor, ama Berivan arkadaşın engin tecrübelerinden yararlanmaya çalışıyordu. 'Yürüyelim' dedi. İçimizde araziyi tanıyan yoktu. Nereye mi gidiyoruz, tabii ki saklanabileceğimiz herhangi bir yere.

Bulunduğumuz yer hiç de fena değildi, ama yine de yürüdük.

Yaklaşık bir saat sonra gerillanın kendine has iletişim seslerinden duyduk. Hemen cevap verdik. Gelip bizi aldılar. Noktadan sadece 20 dakika uzaktaymışız. Ucuz atlattık.

Noktaya geldiğimizde herkes şaka yapıyor, gülüyordu. Onlara ulaşamasaydık başımıza nelerin geleceğini kim bilebilirdi ki.

4 Haziran

Sabah erkenden konumlandığımız yerin üst taraflarını askerler tuttu. Çabucak hazırlanıp oradan ayrıldık. Bu arada ekmekçilerin yoğurduğu hamur mangalara paylaştırıldı. Mayalanan hamur çantalardan taşıyordu.

Peşmergeler öyle hızlı geliyordu ki olduğumuz yerde oturduk. Sonra çevredeki kayalıklarda konumlandık. Ben tek başıma koca bir kayalığın altına girmiştim. Diğer arkadaşlarla birbirimizi koruyabileceğimiz biçimde mevzilendik ve bekledik. Araziye yayılmış, arama yapıyorlardı. Bağırıyor, 'biz geldik' diyorlardı.

Peşmergeler türkü söylüyorlardı. Bizim o alanda olduğumuzu tahmin etmiyorlardı herhalde. Bir asker tam bulunduğum kayalığın üzerine çıktı. Silahımı düzeltmeye çalışırken, şarkının yarıda kesildiğini fark ettim. Ne olduğunu merak edip başımı yukarı doğru kaldırdığımda, askerle göz göze geldik. Şaşkın şaşkın bakıyordu. Elim tetikteydi. Başını yana çevirip, 'burada kimse yok' diye bağırdı. Kumral, temiz yüzlüydü. Çok genç görünüyordu. Tekrar bana baktı ve arkasını dönüp gitti. Onu vurmayacağımı nasıl anladı, bilemiyorum.

5 Haziran

Gittiler. Tüm tepelerden iniyorlar. Kobralar geldi, askerleri alıp gitti. Eylem yapacaktık, ama diğer bölüklerle olan iletişimsizlikten dolayı olmadı.

15 günlük operasyon bitmiş oldu böylece.

Dünyayı verelim çocuklara
hiç değilse bir günlüğüne
allı pullu bir balon gibi verelim oynasınlar
oynasınlar türküler söyliyerek
yıldızların arasında
dünyayı çocuklara verelim
kocaman bir elma gibi verelim
sıcacık bir ekmek somunu gibi
hiç değilse bir günlüğüne doysunlar
bir günlük de olsa öğrensin dünya arkadaşlığı
çocuklar dünyayı alacak elimizden
ölümsüz ağaçlar dikecekler…

Yaşam sınavından başarıyla geçen bir yüreğin hikayesi

"O, sevdasına ulaşabilmenin ateşiyle tutuşurken, hayalleri gerçek olmuş ve aldığı güçlü eğitimle bu sahaya ulaşmıştı. Dersim'e, Munzur'a sevdalı yüreklerden birisiydi. Geride bıraktığı arkadaşlarının da özlemlerini yükleyip yüreğine, selamlarını doldurup çantasına gelmişti Dersim'e. Hepsinin özlemiyle, hayaliyle yürüdü Dersim'in patikalarından türküler söyleyerek. Pusulara girdi gecenin orta yerinde, çatışmalar yaşadı günlere yayılan"

Hüznün yüzü gene döndü kendi içime. Nice yiğit evladı kaybetmişti bu topraklar. Nice gencecik bedenlerin kanlarıyla sulanmıştı bu topraklar. Akan her bir kanın ardından sel olup gelen gözyaşlarıyla beslenmişti bu topraklar. Bu toprakların dağlarında yaşayan her bir ağaç, bu direnişlere şahitlik yaparcasına savrulur rüzgarda.

Bu toprakların şahitliği meşe ağacına bırakılmıştı adeta. Dinmeyen acıları işler gibi büyütmüştü kendini meşe ağacı. Meşe ağacı dik ve mağrur. Meşe ağacı görkemli ve heybetli. Her bir meşe ağacı kendi evlatlarının hüznüyle tarihe inat ayakta kalmanın sırrını taşır içinde. Kendi bağrından adeta fışkarırcasına doğurmuştur evlatlarını. Bir ana sevgisinin anlatılamaz duygusallığı içinde, düşmana inat kendi heybetiyle taşımıştı yüreklerini. Kürdistan'da anlatılan tüm kahramanlıkların en canlı tanıklığını yapardı meşe ağacı. Böyle bir tanıklığı Suruç'lu Faik için yaparken, gözyaşları gibi akıttığı öz suyunu, etrafa savurduğu yapraklarını gördüğümde şaşırmamıştım. Yine yitirilen bir evladın acısı anlatılıyordu akan suda, sallanan her bir yaprak dalında. Dokuz kahramanın öncülüğünü yaparken kaybetmişti O'nu. Asi, yürek yangını oğlunu kaybetmenin acısını anlatırken bize, adeta topraklarında bitmeyen bu zulme, baskıya, şiddete ve savaşa dur demekteydi. İşte şimdi Faik arkadaşın hikayesini anlatırken, topraklarımızın, ağaçlarımızın ve tüm canlıların yitimlere alışamadığı bir direniş öyküsünü anlatacağım size.

Adı, soyadı: **Jehat BİNİCİ**
Kod adı: **Faik SURUÇ**
Doğum yer ve tarihi: **Suruç 1979**
Mücadeleye katılım tarihi: **1996, Suruç**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Nisan 2007/Dersim**

Uygarlıklara beşiklik etmiş bir coğrafyada, tarihsel bulguların en çok işaret ettiği yer olan Urfa'nın zengin mirası ve gelenekleriyle büyüyen Faik yoldaş, Apocular yuvası olan Suruç ovasının kızgın güneşinde kavrulmuş esmer teninde ve siyaha çalan gözlerinde tarihin yazmış olduğu kaderi kabul etmeyeceğini belli ederdi. Derin bir sessizliği yaşasa da iç dünyası, gelecekte büyük işler yapacağını belli ettiriyordu. Çocukluğunda hüznün bir başka yüzü yaşanırdı Faik hevalde. Yitimlere alıştırılmak istemenin öfkesiyle büyüdüğünde, verilecek yeni kararların kendi hayatında yaratacağı değişimlere gebe oluşunu sessizliğiyle yaşıyordu.

Kendisinden önce mücadeleye katılarak şehadete ulaşan amca çocuklarının yarattığı etki ve onlara olan bağlılığı, Faik yoldaşı erken yaşlarda dağlara çeker. Dağlara verilmiş sözlerin yerine getirilmesi için adanmış bir yürek gibi kendini hazırlar. Mücadeleyle tanışma süreci ve katılımı erken olur. 17 yaşında saflara katılan Faik yoldaş, Parti Merkez Okulu'na giderek Önderliğin eğitimini alır. Mücadelenin beyin gücünün açığa çıkarıldığı bir sahada eğitim almanın daha sonraki mücadele hayatında ne değişiklikler yapacağından habersiz, ama bir insanın bilgiye olan susuzluğunu adeta gidereercesine kendini yetiştirir.

Ülke sahasına yöneldiğinde yaşam, mücadele ve savaş konusunda öğrendiklerini hemen uygulayamaz. Kavrama düzeyinin, deneyim ve tecrübelerden geçirildikten sonra güçlü bir pratiği ortaya çıkardığını görür. İlk durağı en zor alanlardan biris olan Zagros olur. Zagros eyaletine

geçtiğinde, eyaletin savaş pratiği ve yaşamda güç ve kudret isteyen koşullarına alışmak için çabalar. Alıştıkça sevilir, alıştıkça başarır.

Parti Merkez Okulu'nda aldığı askeri yaşam dersleri, O'nu yaşamı boyunca koruyacak ve kollayacaktı. Acımasız gerçekler savaş sahnesinde yüzüne vurduğunda, bu dersleri, edindiği yaşam felsefesini, aileden aldığı terbiye ve kendi karakteriyle de birleştirecek ve hiçbir şeyden korkmayacak kadar kudret sahibi olduğunu anlayacaktı. Özgürlüğe susamış bir halkın tarihi görev ve sorumlulukları önünde durduğunda, on binlerce can hevali gibi Faik hevalin de bunu hissetmesi ve harekete geçmesi gecikmeyecekti. 17 yaşında uzun yollara düşerek, ideallerini ve hayallerini gerçeklerle yoğurdu. Duygularının ve istemlerinin ancak böyle bir mücadele ile anlam bulacağını hissetti ve hislerinin arkasından koşar adımlarla yürümeye başladı.

Faik heval, konu yenilik ve öğrenme olduğunda, hızı kesilmeyen, her zaman bir tempoda olmaya hazır bir yoğunlaşmayı yaşadı. Dağ yaşamında öğrenilen her bir gerçekliği tarihten gelen bir ders gibi beynine ve yüreğine işledi. Belki de ondandı dağ yaşamına alışmakta hiçbir zorluk çekmemesi. Susuzluğuna, açlığına, zemheri soğuklara, yakıcı sıcaklara alışmıştı. Çünkü bu topraklarda her şey tüm yakıcılığıyla yaşanırdı. O zaten güneşin insan tenini yakarcasına kararttığı Mezopotamya'nın çocuğuydu. Doğayla yaşamanın kanununu daha küçük yaşta öğrenmişti. Doğanın, bir evladı bağrına basar gibi O'nu da her türlü zorluktan koruyacağını biliyordu. Çünkü yaşadığı topraklarda en iyi öğretmen topraktı. Düşmanın tankı, topu işlemezdi kendi ülkesinin topraklarına, dağlarına. O dağlar ki hep baş kaldırmıştı. Hep direnişin meskeni olmuştu. Faik heval attığı her adımda, aştığı her tepede, kana kana içtiği her pınarın başında, solduğu her nefeste bunun bilincindeydi.

Faik hevalin eylemlerdeki başarısı ve yaşam içindeki atılganlığı gurur duyulacak derecedeydi. Faik demek yepyeni bir ruh demekti.

Faik hevali ilk gördüğümde, güçlü, keskin, zorluklarla mücadelede hep galip, gerillacılıkta pişmiş, iradesi sınamış, hayatın sınavından başarıyla geçmiş biri olduğunu anlamıştım.

Birbirinden çok da uzak olmayan alanlardaydık. Ama hem pratik hem de savaş boyutunda birçok özgünlüğü olan Zagros eyaletinde kalan arkadaşlara karşı bir önyargımız vardı. Acabalar ve üst üste birikip, yaşamda görmeden cevabını bulamadığımız sorular oluşuyordu kafamızda.

Yaşamın çekinenlerinin olmadığını bilmeyerek, çekine çekine adapte olmaya çalışıyorduk yaşama. Bu çekingenliğimizi fark eden Faik heval, aniden attığı kahkahasıyla çok kısa sürede bu çekingenliği aşmamızı sağlamıştı. Belirlenmiş bir zamanda yapılması gereken işler olmadığında, kısacası belirginliğin fazla ortaya çıkmadığı süreçlerde bile Faik heval yaşam içerisinde büyük küçük demeden her ayrıntıda titizdi, disiplinliydi. O yaşamı seviyordu. Ve böyle yaşanması gerektiğine inanıyordu. Bu disipline oluş O'nda o kadar doğallaşmıştı ki, söylediği ve yaptığı her çalışmada O'na katılmaktan kendimizi alamıyor, 'O gerekenleri zaten düşünmüştür, haydi yapalım' diyerek, çalışmaları bitiriyorduk.

İnsani özün kendisinde ne kadar derin olduğunu keşfettiğimde, aramızda güzel, güçlü ve derin bir arkadaşlık başlamıştı bile. İnsana verdiği değer, duyduğu saygı bakışlarına yansırdı. Aynı mücadelede aynı amaç için savaşan yoldaşlarına yaşamın gerekliliklerini öğretmede keskin, ama onları kollayıp koruyabilmenin, asla yolda bırakmamanın, en küçükten en büyüğüne kadar yaşamın her ayrıntısını paylaşmanın sevgisini ve alçakgönüllüğünü de sergilerdi. Ya çok ciddi ve sert bakışlı ya da esprili ve kahkahaya boğulmuş bir Faik bulurduk etrafımızda. Kahkaların belki de en içten, en temiz, en hesapsız atıldığı bir mekanı paylaşmanın coşkusundaydı.

Bu anlamda PKK, sistemin insanı küçülten cenderesinde özgürlük arayan gençlerin 'ben de varım' diyerek, hem kendi iradesini hem de halkın onurunu bulduğu yer oluyor. PKK'nin kadro yetiştirmesi yıllara ve büyük emeklere dayanıyor. PKK'de hem kendini hem de toplumsallığını bulan genç yürekler, başlangıçta zorlansalar da inatları ve ısrarlarıyla geliştiler ve büyük komutan oldular.

Faik heval, savaşın ve yaşam pratiğinin soluksuz yaşandığı Zagros'ta askeri duruşuyla örnek olan komutanlardan oldu hep. Zor görevlerde bile çok içten bir katılımı yaşadığından, çok rahat ve olağanüstü durumlara hazır bir konumdaydı.

Savaşı iliklerine kadar yaşayan binlerce yiğit kız ve erkek, özgür yaşamın büyük savaşımının bilincini ve düzeyini yükseltmek için Mahsum Korkmaz Akademisi'nden

geçti. Yeni ve bambaşka bir sürecin arifesinde, 2002 yılında, Halkın Savunma Güçleri'ni eğitecek olan Mahsum Korkmaz Askeri Akademisi, geleneklerine sahip çıkarak, modern gerilla ve savaş taktikleri konusunda eğitim vermek üzere bu kez Kandil'de açıldı. Bu akademide eğitim görmeye hak kazananlar birisi de Faik hevaldi.

Eğitim devresinde gösterdiği performans ve askeri derslerdeki başarısıyla ön plana çıktı. Askeri eğitimdeki aktifliğinden dolayı bazı dallarda birinci seçildi. İnatçı, dik kafalı, sert bakışlı, tuttuğunu koparan ve iş bitirici özellikleriyle tanıdığımız Faik heval, bu eğitim sonrasında kuzey sahalarına geçmek üzere öneride bulunur. Aldığı eğitimi, edindiği tecrübeleri en iyi aktarabileceği alanların kuzey alanları olduğunu bilir.

Önerisi kabul edilir Faik hevalin ve Dersim dağlarının yolunu tutar bir grup arkadaşıyla birlikte 2003 yılında.

Birçok badireyi atlarak Dersim'e ulaşmayı başarırlar. Gider gitmez atikliği ve zekasıyla alanın koşullarına adapte olur tüm pratiği Dersim'de geçirmiş gibi. Sanki aslında hep oradaydı da bir süreliğine ayrılmış gibiydi. Dersim'de gerilla olmak ulaşılmaz bir hayal gibi görünürken, Dersim dağlarında hayallerine ulaşmanın çoşkusuyla dolmuştu. Ne çok istemişti Dersim dağlarının gerillası olmayı!

Tanımadığı bu alanın adını ilk duyduğunda, sevdasını saklayan bir delikanlı gibi ulaşabilmenin yürek yangınıyla dolmuştu. O, sevdasına ulaşabilmenin ateşiyle tutuşurken, hayalleri gerçek olmuş ve aldığı güçlü eğitimle bu sahaya ulaşmıştı. Dersim'e, Munzur'a sevdalı yüreklerden birisiydi. Geride bıraktığı arkadaşlarının da özlemlerini yükleyip yüreğine, selamlarını doldurup çantasına gelmişti Dersim'e. Hepsinin özlemiyle, hayaliyle yürüdü Dersim'in patikalarından türküler söyleyerek. Pusulara girdi gecenin orta yerinde, çatışmalar yaşadı günlere yayılan.

Ardında bıraktıklarının öncüsüydü. Arkadaşları O'nu Dersim'e uğurlarken öyle söylemişlerdi. Yürürken keşfetmesi bundandı Faik hevalin.

Munzur ile çarpan deli bir yürekti artık Suruçlu Esmer çocuk. Sevdası yarım kalanlardan değildi. Gönlünde yanıp tutuşan hasreti gidermenin çoşkusuyla savaşıyordu şimdi bu yeni meskeninde.

Daha önce kaldığı yerlerde olduğu gibi yine birlikte hareket ettiği arkadaşlarına bu sevdanın yarattığı güven ve morali aşıladı. Bölük komutanı olarak yürüttüğü çalışmalarda bölüğüne yekvücut olmanın gerekliliğini aşıladı. Bir meşe ormanı gibiydiler.

Faik, Aziz, Botan, Cemşit, Aydın, Diyar, Erdal, Kawa, Rojhat ve Seyitxan hevaller şehadetleriyle, Önderlik etrafında kenetlenen Kürt halkının direnen militanları olduklarını bir kez daha gösterdiler. Onlar, PKK'nin direniş geleneğinin yeni bir halkası oldular. Ve onlar yeni bir söz oldular ardıllarını yüreğinde.

And içerek katıldıkları bu onurlu yolda en değerli varlıkları olan canlarını hiç tereddüt etmeden verdiler.

14 Nisan günü girdikleri şiddetli çatışmada var güçleriyle direndiler ve şehadete ulaştılar onlar. Biz ardıllarına umut, özlem ve yarınları bıraktılar.

Yüreği meşe ağacı gibi büyük ve yüce bir insanı uğurlamanın hüznüyle bu satırları yazarken, yüreğimizdeki acıya tek teselli O'nu, onları tanımış olmam. Onların arkadaşı olmam. Dünyanın en güzel yaşamını birlikte paylaşıyor olmamız.

Onlar kendilerine yakışırcasına direndiler ve kendilerine yaraşırcasına zılgıtlarla, halaylarla uğurlandılar.

Mücadele arkadaşları adına
Rodan Kurejaro

Asi yürekli Liceli kıza

"Doğanın yansımalarında sen varsın, sadeliğin, yiğitliğin ve cesaretin. O içten gülüşünü ve gülerken akıttığın gözyaşlarını hiç unutmam. Daha senin gibi yaşama böyle içten bakan, içten gülen ve sevinçlerine gözyaşı akıtan kimseyi tanımadım Rozerinim"

Adı, soyadı: **Şefika ÇETİNER**

Kod adı: **Rozerin Şer**

Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1969**

Mücadeleye katılım tarihi: **1992**

Şehadet tarihi ve yeri: **5 Nisan 1995**

Bir volkan patlaması mıdır yaşam, ki insan her an ve her nefes alış verişinde iliklerine kadar yanıyor.

Bir mücadele midir yaşam, her zaman içinde coşkun sular gibi gümbürdeyen.

Bir bilmece midir yaşam, insan arayışının, yüreğinin sesinin ardından koşarak gidiyor.

Bir sevda mıdır yaşam, bahar yürekli gençler uzun yolların yolcusu olup, gölgelerini ve anılarını bırakıyorlar dört bir yana.

Belki de hepsinin toplamıdır yaşam. Ve daha sayamadığım birçok parçanın oluşturduğu bir bütün.

Her sorunun karşılığı bazen cevap değil sessizlik oluyor, o sorunun cevabı yokmuş gibi. Belki de gerçekten yoktur bazı soruların cevabı ya da var da ben bilmiyorum. Bazen de sorduğum soruların cevabını bulduğum anda yeni bir soruyla karşılaşıyor ve yeni bir cevabın arayışında buluyorum kendimi.

Biliyorum ki bütün bu sorular kendimi bulmanın arayışının bire parçası. Bazen insan 'kendimi buldum' derken, bir de bakıyor ki benliğinin içerisinde durmak nedir bilmeyen bir arayışta. Yaşam arayışların toplamıysa, kendimizi bulduğumuzu düşündüğümüz anda yeni bir yolculuğa çıkarız farkında olmadan. İnsanın yüreğinde, düşüncelerinde, nefes alış verişinde bir anlam arayışı ve dur durak bilmeyen bir mücadele. İçim mevsimler misali...

Sen gideli 12 mevsim döndü, 12 kış yerini bahara bıraktı, 12 bahar yerini yaza bıraktı, 12 yaz yerini kışa bıraktı. Zamanın dilimleriyle ölçeceksem bu demi tam 4380 gün geçti aradan. Ama içimizin sızılarını, özlemlerimizi, hayallerimizi ölçebilecek bir ölçü var mı bilmiyorum. Tek bildiğim şey seni kelimelerin ötesinde özlediğim Rozerinim.

Bak yeni bir bahar geldi, yine durmadan yağmurlar yağıyor. Sular mecralarını genişleterek güneye akıyor aceleyle. Turnalar sürüler halinde gelmeye başladı, doruklar henüz beyazla örtülüyse de yamaçlar ve vadilerin kuytulukları yeşile büründü. Biz de her zamanki gibi kış noktalarıyla vedalaşıp pratiğe çıktık. Sen ne çok severdin bu demleri. Her baharda yüreğimde anılarının depreşi, koyu bir özlemin bei sarması bundandır işte. Ve ben hala seni arıyorum bütün yürüdüğümüz patikalarda, konakladığımız yerlerde, molalarda. Gecenin karanlığında çınlayan gülüşünü, nöbet yerinde hala seni arıyorum.

Yeni bir nisanın yağmurlarını böyle karşılıyorum işte. Baharın yeni tomurcukları gibi akarken yüreğime damlacıklar, saçlarım ıslanırken nisan yağmurlarında, sen geldin gözlerimin önüne, yüreğimin derin sızısı, düşlerin asi kızı, rüyalarımın ayrılmayan konuğu. Doğanın canlanışında, kırların renk cümbüşünde yüreğimde yeniden doğdun nisan yağmurlarıyla. Hani insanın kendisinden koparamadığı, hiçbir kudretin söküp atamadığı izler var ya işte öylesin asi kız...

Seni nisan yağmurlarının durmadan yağdığı bir zamanda tanıdım Liceli kız. Ve seni yine nisan yağmurlarının deminde kaybettim. Nisan yağmurlarına bunca sarılmam bundan. Sen gideli nisan yağmurları avuttu sensizliğin tüm zamanlarını. Hem beni var eden hem de bir yanımı yaralı kılan nisan yağmurlarıydı. Ve yaralı yanım hala kanıyor nisan yağmurlarıyla.

Bu duyguyla karşılıyorum bu nisan yağmurlarını ve yüreğimdeki çığlıkları bu hislerle akıtıyorum sabahlara. Belki bir sabah seni görürüm diye selamlıyorum her şafağı nisan yağmurlarında. Gücüm ve güçsüzlüğüm, sevincim ve hüznüm, neşe ve acım hepsi bu tıpkı özlem ve bağlılık duygularım gibi. Dalıp giderken nisan yağmurlarına, sen oluyor her şey, Rozeriiiin diye sesleniyorum ana tanrıça diyarlarına. Belki birileri duyar da bir şeyler söyler sana dair di-

ye. Ama her şey koyu bir sükunete bürünüyor. Doğa bile ölüm sessizliğine bürünüyor o anda. Sadece nisan yağmurları yağıyor durmadan ve ben ıslanıyorum.

Gerilere dönüp gidiyorum bilinmez yolların bilinmez labirentinde. Bütün yollarda senin izlerin var. Biliyorum, görüyorum ve tanıyorum. Ve takip ediyorum izleri, ilerliyorum büyük inatla tıpkı senin gibi Lice'nin inatçı kızı.

Doğanın yansımalarında sen varsın, sadeliğin, yiğitliğin ve cesaretin. O içten gülüşünü ve gülerken akıttığın gözyaşlarını hiç unutmam. Daha senin gibi yaşama böyle içten bakan, içten gülen ve sevinçlerine gözyaşı akıtan kimseyi tanımadım Rozerinim.

Yıl 1995. Aylardan nisan, takvimler 5'i gösteriyordu. Şimdi ise takvim yaprakları 2007'nin 5 Nisan'ını gösteriyor. Aradan geçen ömrümün en uzun zamanında sen hep ilk günkü gibisin. Saatlerin ibresi hep seni seni gösteriyor. Ve biliyorum ki geçecek tüm zamanlara inat hep aynı yerinde duracaksın benliğimde. Seni unuttuğum gün, benliğimi kaybederim, bunu da biliyorum. Anılarımınız doyumsuzuyum ve sen benim en erişilmez yanımsın Rozerinim.

Küçükken oynadığımız oyunlar geliyor aklıma. En çok saklambaç ve bayrak oyununu oynardık bir gün bu oyunların yaşamımızın gerçeği olacağını bilmeden. Sen hep saklanan oluyordun, ben ise arayan, tıpkı şimdiki gibi. Bayrak yarışında da bayrağı eline alıp koşar giderdin ulaşabileceğin yere. Sen bayrağı aldın ve bana devrettin, ama ben hala koşuyorum ulaşabileceğim duraklara doğru. Senin yanına gelinceye kadar koşmaya devam edeceğim Rozerinim. Tıpkı çocukluk hayallerimizdeki gibi. Hayallerimiz gerçekleşti belki, ama ben hala hayallerin gerçekleştiği yere ulaşamadım Rozerinim. Var oluş ve yok oluşun, ölüm ve yaşamın çatıştığı son zirve. Uzaklıklar ve doruklar insanı öyle derinden yaralıyor ki…

Şimdi de uzaklıkların derinliklerinde karşılıyorum nisan yağmurlarını. Yine bitmeyen özlem duygularıyla ve bir türlü ifade edemediğim yokluğunun verdiği acı ile.

12 yıl, yani aradan geçen 4380 günün ardından sana seslenmek öyle zor ki tüm zamanların içime akıtamadığı damlacıklar gibi.

Dicle kadar asi yüreğini hissediyorum şimdi. Bağlar'ın o çamurlu sokaklarını birlikte arşınladığımız, yazın kavurucu sıcağında yediğimiz karpuzu, çarşiya şewitî'de bir şeyler almaya çalıştığımız, tarih dolu surların zirvelerinden Dicle'ye uzandığımız ve Lice'nin dolunaylı gecelerinde Şîro'ya çıktığımız günleri anımsıyorum şimdi.

Hatırlıyor musun Şîro dağına çıkmak için yarıştığımızda da aylardan nisandı. Baharın yeni yeni filizlendiği dönemdi. 1993 Lice katliamındaki duruşunu hele hiç unutamam. Asi kızı, yüreği dağlara sevdalı ceylanı, hırçın Dicle kızını hiçbir şey yıldıramadı, bunu da çok iyi bilirim.

Şimdi nisan yağmurlarına gözyaşlarım karışıyor. Nisan yağmurlarıyla sana doğru akıyorum, ellerini tutmaya çalışıyorum Rozerinim. Seni öyle çok özlüyorum ki anlatamam. *"Suskunluk sevmekten doğsa da kanatır işte"* diyor umut yoldaşım.

Bugün 5 Nisan Rozerinim. Bugün senin kahramanlığının zirveleştiği gün. Bugün senin günün. Dicle akıttı bize haberlerini, görkemli direnişi öykünü. Seni Dicle'den dinledik Rozerinim. Bir nehir de anlatabilir insanın hikayesini tıpkı seninkini anlattığı gibi.

Bugün nisan yağmurları ne kadar hırçın, öfkeli ve inatçı tıpkı senin gibi Rozerinim.

Coşkun akan munzurunu
sevgi dolu insanlığını
haykırışını, isyanını, yani seni çok özledim Rozerinim.

hani zamana yüklesem
sevdanı
hani yüreğe sığdırsam
aşkını bilmem ki!
bir tek bildiğim şu
belirsizlik yüreğimi gölgeler
ve acırsın
ben de kanarım seninle
ve ağlarım…
seni düşünürken
bir kuş gelir
nisanlarda
yüreğime konar
hüzün ırmağıyla
gözyaşı ızdırabı arasına…
sen gittin gideli
tıpkı deniz dalgalarının
öfkeyle kabarıp kıyılara
vurduğu an gibi yüreğim
hani binlerce kum taneciği
katılır bu enginliğe
ve nasıl ki
kum tanecikleri
dalgalarla buluşup
dansedercesine
denizin mavi gülüşü oluyorsa
ben de bu kaos fırtınası içinde
buluşuyorum seninle…

Mücadele arkadaşları
Jiyan ŞER

Adı yaşam olan bir davaları vardı

"O topraklarda yaşam, yola düşenlerin bildiği gibiydi sadece. İşte bunun için, düşlerini kızıl bir bayrak gibi dalgalandırmak için tutarlardı genç kız ve erkekler dağların yolunu. Hiç umudunu yitirmezdi o topraklardaki insanlar. En çok o topraklarda insanlar acılarına sarılarak yaşama tutunurlardı. Bu sebeple en çok o topraklardaki insanlar özgürlüğe aşıktı"

Adı, soyadı: **Bayram ÇİMEN**
Kod adı: **Mahir**
Doğum yeri ve tarihi: **Nergele köyü Elbistan, 1973**
Mücadeleye katılım tarihi: **8 Ekim 1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Nisan 1992, Binboğalar/Güneybatı**

Yıldızlar sel olup akardı o coğrafyada. Dağların dorukları bulutları delerdi.

Gündüzler yapılması gerekenleri taşıyamayacak kadar kısa, geceler pusularla bölünürdü.

O topraklarda yaşam, yola düşenlerin bildiği gibiydi sadece. İşte bunun için, düşlerini kızıl bir bayrak gibi dalgalandırmak için tutarlardı genç kız ve erkekler dağların yolunu.

Hiç umudunu yitirmezdi o topraklardaki insanlar. Hep umudu katık eylerlerdi ekmeklerine.

Herkes en çok o topraklarda benzerdi birbirine.

En çok o topraklarda insanlar acılarına sarılarak yaşama tutunurlardı.

Bu sebeple en çok o topraklardaki insanlar özgürlüğe aşıktı işte.

Bir davası vardı o topraklardaki insanların, adı yaşam olan.

Bir davası vardır o toprakların, uğrunda ölümlere gidilirken bile göz kırpılmayan, tereddüt geçirilmeyen, ikirciklik yaşanmayan.

Ölümüne bağlıdır birbirine bu dava etrafındaki insanlar.

Bayrağı yere düşürmeden birbirine devreden insanları vardır bu davanın.

Bir dava düşünün ki yaşamın yolunu şehadet mertebesine erişerek ölümsüzleşenlerin yaşam tutkusu eylemlerine yol açsın...

Ve bir dava düşünün ki bütün bunların yaratıcısı, Kürdistan denilen koyu karanlığın yaşandığı bir ülkede, ışığın gücüyle aydınlıkları yaratan bir şehitler partisinin gür sesiyle, çağrısı ve haykırışıyla geleceğe sert ve çelik adımlarla yürüyüşe yol açsın.

O topraklarda çocuklar, çocuk yürekleriyle, çevresine anlam vermekte zorlanan bakışlarıyla çelişkiler yumağına dönmüş Kürt'ün yaşamıyla erkenden bir sorgulama içine girer. Yani o topraklarda çocuklar önce yaşamı sorgulamayı sonra umudu öğrenir.

Bir insan düşünün iç ve dış dünyasında yaşanan tüm zayıflıklara rağmen gücü yakalayacağına olan tutkusunu, özlemini ve ruhunu yitirmeksizin geleceğe, önündeki tüm engelleri zor da olsa aşacağına dair umudu olsun. Ne özel yetenekleri ve becerileri ne de başkalarından almış olduğu tecrübeleri olsun. Sadece geçmişin ve geleceğin anlamsızlaştırılmaya çalışıldığı bir coğrafyada, geleceğin kişinin kendi iradesiyle yaratılması gerektiğini daha küçük yaşında öğrenmesini sağlayan bir kaos içinde büyümüş olsun.

Bu topraklardaki insanların hikayeleri de birbirine benzerdi. En çok dağlara gönül vermişlerin hikayeleri anlatılır bu topraklarda. Hikayesi anlatılanlardan birisi de Nurhaklara gönül vermiş, Nurhakların umuduyla yüreğini büyütmüş, orada hayatın ilk nefesini solumuş olan Mahir hevaldi.

Mahir heval daha küçük yaşında yüreğinde tutuşan kıvılcımla mücadelenin gerekliliğiyle tanışmıştı. Çünkü bir gelecek gerekliydi bu topraklara ve bu gelecek, bilenen irade gücünün eseri olmalıydı. İrade, bazen tank paletlerini parçalayıp dört bir tarafa savuracağı gibi, bazen de diz çöktürürdü. İrade, bazen de ölümün üzerine gülümseyerek, halaya dururcasına yürüyerek düşmanını hem kahreder hem de kendisine hayran bırakırdı. Dostunun ve yoldaşının yüreğine de onulmaz bir acıyı işlediği gibi, yaşam azmini de güçlendirirdi.

Orada yaşam, yitip gitmenin en anlamsız kılındığı anlarda ölüme en keskin bakışıyla bir hançer gibi saplanırdı. Bu hançer, bir ağacın kıraçlaşmış toprak içinde çürümeye başladığı ve yaşama umudunun bittiği noktada, köklerinin keskin bıçak darbesiyle toprağı yararcasına en derine ulaşıp, hayat suyunu kendi çabasıyla bulup, suyu kanarcasına içmesinin ve yeniden yeşermesinin adı olmaktadır. Bu topraklardaki dire-

niş, kökleri hiçbir zaman kurutulamayan bir yaşamın anlamını oluşturmaya benzer.

Mahir heval, böyle bir iç sorgulamanın en derin yaşandığı süreç olan 1973 yılında, yoksul bir ailenin en küçük çocuğu olarak Elbistan'ın Nergele köyünde dünyaya gelir. Abisinin cezaevinde olmasından dolayı, daha küçük yaşta zindandaki arkadaşlarla yaptığı görüşmelerle, hayatta sorgulamaların en deriniyle tanışır. Anlam veremediği tutsaklıkların ve yasakların şifresini çözmeye çalışır çocuk yüreğiyle. Kendi aidiyetlerine sahip olmak isteyen bu insanların nedensiz mahkumiyetleri karşısında, en sarsılmaz gibi duran devlet olgusunun altında yatan egemenlikli yaşamın sömürüsünü çözmeye çalışır.

Ailesinin yoksul olmasından dolayı küçük yaşlardan itibaren hem çalışır hem de okula gider. Okulda çok başarılıdır. Almış olduğu takdirnamelerin devletin bireye olan inancını beyan eden ve bu inancını pekiştirmek için verilen bir ödül olduğunun sonucuna varır. Bu durum, su yüzeyine vuran ilk çelişkisini de oluşturur. Devletle ilk çatışması da bu anda başlar. İlk etapta disiplin vb cezaları alır, sonra bu cezalar katlanır ve okuldan uzaklaştırılmaya kadar varır. Ancak bunlar sadece bir sorgulamanın derinleşmesine, 'ben kimim' arayışlarının kızışmasına sebebiyet verir.

Emek olgusuyla tanışması ve devam eden 'ben kimim' arayışı kendi çapında bir mücadele yürütmesinin ve kararlaşmasının ilk adımı olur. Yaşadığı toprakların derin tarihsel kökleri yaşamın her olgu ve olayında karşına çıkarken, nefessiz bırakılmak istenen kendi toplumunun acı gerçekleriyle yüzleşir. Bu acı gerçeklik, mücadele etmeyi kendisine bir ilke edinen yaşam savaşçılarına gittikçe ilgisinin gelişmesini sağlar.

Egemenlikli güçlerin kan, acı, gözyaşıyla beslenen tarihlerinde toplumları sindirmenin bir aracı olarak başvurdukları darbe gerçekliği kendisini hissettirdiğinde, artık çocuk yaşta olgunlaşmanın acı kayıplarıyla yüzleşmiştir.

12 Eylül sonrasında büyük oranda korkutulmuş, sindirilmiş kendi gerçekliğinden uzaklaştırılmış, yabancılaşmayı ruhta, duyguda, insan ilişkilerinde ve kimlik sorununda yaşamış, kendi öz değerlerinden kaçmayı kurtuluş bilecek kadar düşürülmüş bir toplumda, Apocu olmanın gururuyla dolaşmaya başlar.

Apoculuk, bütün bu yaşananlara karşı bir isyan, bir karşı koyuş, bir savaş, bir lanetleme ve bir direniştı. Kendi kimlikleriyle yaşayabilmenin gururuydu. Apoculuk onu yaşama, yaşam demenin adı olmuştu. İşte bundandır hayatı ırmak gibi akışkan, çağlayanlar gibi coşkulu, rüzgar gibi sınırsız kılan. O, diğerleri tarafından korku ve endişe karışımı bir hayranlıkla ve tehlikeli görülürdü. Tehlikeli bulunurdu çünkü, kader bilinene karşı bir değiştirme eylemiydi. Hayranlık uyandırırdı çünkü, kader bilineni değiştirmeye cesaret etmişti. Dolayısıyla Mahir heval de hem tehlikeli bulunurdu hem de cesur bilinirdi. Bu yapısından dolayı birçok arkadaşı aileleri tarafından uzaklaştırılırdı. Bu nedene O'nun mücadelesi, hem düşmana karşı hem de toplumun geriliklerine, düşürülmüşlüklerine karşı sürdürülen çok yoğun bir savaşın adıdır.

Mahir heval hem zindandaki arkadaşlarla hem de dağdaki gerillalarla ilişkideydi. Büyük bir coşkuyla çalışma yürütüyordu. Çalışmaları kısa sürede ürün vermeye başlamıştı. Birçok insanı kazanarak, sempatizan çevrenin oluşmasını sağladı.

Çalışmalarda başarıları arttıkça, dikkat çekiyordu. Bir dönem çağdaşlık maskesini takmış, kemalizmin imbiğinden geçmiş, kendini ilerici demokrat gören, ancak kar cehaleti yaşayan geri anlayışlı kimseler tarafından kısmi de olsa kuşatılmaya alındı. Bir abisinin ve ablasının da partiyle ilişkide olması, bu kuşatılmışlık durumundan ailesinin de payına düşeni almasını beraberinde getirdi. Maraş katliamının tanığı olan anne ve babası, çevrenin dayattıklarını neredeyse haklı buluyor ve bu durumdan Mahir heval ile kardeşlerini sorumlu tutuyordu. Onlar Maraş olaylarının bir benzerini daha yaşamaktan korkuyorlardı sadece. Ama bu korku çemberi, Mahir heval için ikinci bir kuşatma anlamına geliyordu. Ancak O, bu kuşatmaları yırtıp, bilinci ve cesareti oranında inandığı dava uğruna çalışmalarını sürdürüyordu. Yürüttüğü çalışmalar meyve vermeye başlamıştı, ancak deşifre de olmuştu.

17'sinde yardım yataklıktan ve devlete karşı gelmekten gözaltına alınır. Akıl almaz işkencelerden geçirilir. İradesi daha fazla bilenir, kavgaya olan inancı daha da büyür işkence tezgahlarında. Ve tövbekarlığın imbiğinden de geçiremezler. O'nun iradesi keskin tarih bilinciyle bilendiğinden, lanet yağdıramazlar kendi gerçekliğine. Bunu çok iyi anlayan işkenceciler sonunda pes eder.

Mahir heval yaşadığı bu ağır işkenceler ve üç ay tutuklu kaldığı Malatya zindanından daha çelikleşmiş ve düşman gerçekliğini daha iyi tanıyarak çıkar. Bu süreç, daha büyük bir savaşımın gerekliliği noktasında ant içmenin zemini olur. Güçlü, ama çıplak olan iradesini bilinçle donatır. Artık verili koşullarda bir çalışma yürütemeyeceğini anlar. Kendini tüm yoğunluğuyla aktif mücadeleye kilitler.

Edindiği bilinç birikimiyle içinde bulunduğu ortamı sorgular, kendisiyle daha köklü bir hesaplaşma içerisine girer ve 1979'da faşistler tarafından Maraş olaylarında yakılan evlerinin hesabını sormak, köksüzleştirmeden, işkencelerden intikamını almak için gerillaya katılma kararı alır.

Bireysel öfke ve intikam alma duygularının bir sonucu olarak alınmış gibi görünen partiye katılma kararını, Kürdistan ve halk sevgisiyle daha bilimsel bir ifadeye kavuşturur. İntikam duygusunu, halka ve partiye duymuş olduğu sevgi oranında daha da biler.

"O umudu, yaşama sevincini Nurhaklardan öğrenmişti. Nurhakların çocuğuydu. Yıldızların nasıl sel olup aktığını görmüştü Nurhaklarda. Şimdi daha iyi biliyordu o topraklarda neden yıldızların aktığını. Yaşamı iliklerine dek hissettikten sonra varsın O da vurulsaydı. Ama kabul etmeyecekti düşmanın yaşam diye belletmeye çalıştığını. O, kendi bildiği gibi yaşayacaktı"

Mahir heval, yaşadığı köyde daha önce ilişkide olduğu dört arkadaşıyla birlikte, 8 Ekim 1991 yılında gerilla saflarına katılır. Gerillada kaldığı süre içerisinde mücadele arkadaşları tarafından sevilen, sayılan bir konum edinir. Çünkü O, daha çok küçük yaşta 'nasıl yaşamalı' sorusuna cevap aramıştı ve şimdi yaşamın bir ezgi tadında yaşandığı özgürlük dağlarında, yaratmak istediği yaşam tarzının bir kurucusuydu. Yaşının küçüklüğünd, fiziksel zorlanmalarına rağmen, 1992 kışı gibi çok çetin bir süreçte bile en zor görevlere gitmede tereddüt geçirmedi, tüm görevlere gönüllü gitti. Ve bilinçle yoğurduğu iradesine yüklenerek üstesinden geldi tüm zorlukların.

1991-92 kış sürecinde, Engizek dağlarında görülen Şehit Hasan Vural Eğitim Devresi'nde yaklaşık beş ay teorik ve askeri eğitim gören Mahir heval, kısa dönemde büyük gelişmeler kaydetti. Eğitimi bir savaş gibi ele aldı. Gerek yoğunlaşarak yeni yeni sonuçlara ulaşmada, gerekse de kendini tanımada, çözmede ve katılım sağlamada gerekli olan tüm çabayı sarf etmekte tereddüt etmedi. O, artık bir yaşam savaşçısıydı ve bu savaşın gerekliliğine göre yaşamada tam bir kararlaşmanın sembolü olmuştu.

Mahir heval gerilla saflarında bulunduğu süre içerisinde yoldaşları tarafından üslupta açık ve keskin, yürüyüşte kararlı ve bağlı, kendinden emin, düşüncede yaratıcı ve sürükleyici, kendini tanımada ve çözmede cesur, ruhta isyancı, intikamcı yoldaşlarına sevgi ve saygı dolu, halka emek ölçüleriyle yaklaşan özelliklerle tarif edilirdi. Ve Mahir onlar için hep böyle kalacaktı. O umudu, yaşama sevincini Nurhaklardan öğrenmişti. Nurhakların çocuğuydu. Yıldızların nasıl sel olup aktığını görmüştü Nurhaklarda. Şimdi daha iyi biliyordu o topraklarda neden yıldızların aktığını.

Yaşamı iliklerine dek hissettikten sonra varsın O da vurulsaydı. Ne olursa olsun kabul etmeyecekti düşmanın yaşam diye belletmeye çalıştığını. O, kendi bildiği gibi yaşayacaktı.

15 Nisan 1992 tarihinde Binboğa dağlarında girdiği bir çatışmada Hüseyin, İsmet ve Battal ismindeki yoldaşlarıyla birlikte direnerek Nurhaklarda akan yıldız seline katılır.

Düşmana karşı direnişe duran, kendi bedenlerini yeni yaşam kişiliğini yaratma uğrunda feda eden, Önderliğe, partiye, halka bağlılığın gücüyle her türlü tereddüdü, ikircikliliği ret eden, eylemleriyle bağlılıklarını ilan eden şehitlerimize layık olmak, onları en yüce değer bilmek, insanlığımızı onlarda bulmak ve yürüttükleri, kendilerini adadıkları davayı yürütmekle mümkün olacaktır. Bu yapıldığı sürece şehitlerimizin anısına karşılık verilebilir.

Mahir hevali diriliş, direniş ve kurtuluş savaşımızın her anında yaşatarak anısına layık olacağız.

Anısı mücadelemizde yaşayacaktır.

Mücadele arkadaşları

Halil Çavgun

Haki Karer